قانون مالياتهاي مستقيم
مصوب ۱۳۶۶,۱۲,۰۳

باب اول: اشخاص مشمول ماليات

ماده ۱ - اشخاص زير مشمول پرداخت ماليات ميباشند:

۱ - كليه مالكين اعم از اشخاص حقيقي يا حقوقي نسبت به اموال يا املاك خود واقع در ايران طبق مقررات باب دوم.

۲ - هر شخص حقيقي ايراني مقيم ايران نسبت به كليه درآمدهائي كه در ايران يا خارج از ايران تحصيل مينمايد.

۳ - هر شخص حقيقي ايراني مقيم خارج از ايران نسبت به كليه درآمدهائي كه در ايران تحصيل مي كند.

۴ - هر شخص حقوقي ايراني نسبت به كليه درآمدهائي كه در ايران يا خارج از ايران تحصيل مي نمايد.

۵ - هر شخص غيرايراني (اعم از حقيقي و يا حقوقي) نسبت به درآمدهائي كه در ايران تحصيل مي نمايد و همچنين نسبت به درآمدهائي كه بابت واگذاري امتيازات يا ساير حقوق خود و يا دادن تعليمات و كمكهاي فني و يا واگذاري فيلمهاي سينمائي (كه بعنوان بها يا حق نمايش يا هر عنوان ديگر عايد آنها ميگردد) از ايران تحصيل مي كند.

ماده ۲ - اشخاص زير مشمول پرداخت ماليات‌هاي موضوع اين قانون نيستند:

۱ - وزارتخانه‌ها و موسسات دولتي؛

۲ - دستگاهايي كه بودجه آنها وسيله دولت تأمين مي‌شود.

۳ (اصلاحي ۱۳۹۸,۰۳,۲۰)- شهرداري ها و دهياري ها.

تبصره (الحاقي ۱۳۹۸,۰۳,۲۰)- اعمال اين ماده از زمان تأسيس دهياري هاي كشور مي باشد. ماليات هايي كه قبل از لازم الاجراء شدن اين قانون به دهياري ها تعلق گرفته و أخذ شده است، مشمول معافيت اين قانون نمي شود.

۴(الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- بنيادها و نهادهاي انقلاب اسلامي داراي مجوز معافيت از طرف حضرت امام خميني (ره) و مقام معظم رهبري

تبصره ۱ - شركت‌هايي كه تمام يا قسمتي از سرمايه آنها متعلق به اشخاص و مؤسسه‌هاي مذكور در بندهاي فوق باشد، سهم درآمد يا سود آنهامشمول حكم اين ماده نخواهد بود. حكم اين تبصره مانع استفاده شركت‌هاي مزبور از معافيت‌هاي مقرر در اين قانون، حسب مورد، نيست.

تبصره ۲ (الحاقي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- درآمدهاي حاصل از فعاليت‌هاي اقتصادي از قبيل فعاليت‌هاي صنعتي، معدني، تجاري، خدماتي و ساير فعاليت‌هاي توليدي براي‌اشخاص موضوع اين ماده، كه به نحوي غير از طريق شركت نيز تحصيل مي‌شود، در هر مورد به طور جداگانه به نرخ مذكور در ماده (۱۰۵) اين قانون‌مشمول ماليات خواهد بود. مسؤولان اداره امور در اين گونه موارد نسبت به سهم فعاليت مذكور مكلف به انجام دادن تكاليف مربوط طبق مقررات اين قانون خواهند بود. در غيراين صورت نسبت به پرداخت ماليات متعلق با مؤدي مسؤوليت تضامني خواهند داشت.

تبصره ۳ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- معافيت مالياتي اين ماده براي مواردي كه از طرف حضرت امام خميني(ره) يا مقام معظم رهبري داراي مجوز مي‌باشند براساس نظرمقام معظم رهبري است.

ماده ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اشخاص زير مشمول پرداخت ماليات‌هاي موضوع اين قانون نمي‌باشند.

۱- وزارتخانه ها و مؤسسات دولتي و دستگاهائي كه بودجه آنها وسيله دولت تأمين ميشود و شهرداريها و مؤسسات وابسته به دولت و شهرداريها كه بصورتي غير از شركت طبق قوانين تأسيس شده باشند.

۲ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- جمعيت هلال احمر جمهوري اسلامي ايران، سازمان تأمين اجتماعي، صندوقهاي پس انداز بازنشستگي، مدارس علوم اسلامي، جامعه الامام الصادق (ع) و نهادهاي انقلاب اسلامي و صندوق عمران موقوفات كشور مادام كه درآمد صندوق مزبور صرف امور عمران موقوفات و تأمين هزينه هاي سازمان حج و اوقاف و امور خيريه ميگردد.

تشخيص مدارس علوم اسلامي بعهده شوراي مديريت حوزه علميه قم و نهادهاي انقلاب اسلامي با هيأت وزيران است.

۳ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- موقوفات عام كه درآمد آنها طبق موازين شرعي بمصرف اموري از قبيل تبليغات اسلامي، تحقيقات فرهنگي، علمي، ديني، فني تحقيقاتي، اختراعات، اكتشافات، تعليم و تربيت، بهداشت، بنا و تعمير و نگهداري مساجد، مصلي ها و مدارس علوم اسلامي، مراسم تعزيه و اطعام، تعمير آثار باستاني، امور عمراني و آباداني، كمك به مستضعفين و آسيب ديدگان حوادث ناشي از سيل، زلزله، آتش سوزي، جنگ و حوادث غيرمترقبه ديگر ميرسد مشروط بر اينكه درآمد و هزينه مزبور مورد گواهي سازمان حج و اوقاف و امور خيريه باشد.

۴ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- مؤسسات عام‌المنفعه كه به ثبت رسيده و درآمد آنها بموجب اساسنامه بمصرف امور مذكور در بند ۳ فوق برسد و همچنين مجامع حرفه اي كه بموجب قوانين خاص تشكيل شده اند مشروط بر اينكه بر درآمد و هزينه هاي مؤسسات و مجامع مذكور از طرف مقام رهبري و يا قائم مقام رهبري و يا دولت و يا شهرداريها نظارت شود.

۵ - انجمن ها يا هيأتهاي مذهبي مربوط به اقليتهاي ديني مذكور در قانون اساسي مشروط بر اينكه رسميت آنها بتصويب وزارت كشور رسيده و درآمد و هزينه آنها توسط سازمان حج و اوقاف و امور خيريه تأييد شده باشد.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- شركتهائي كه تمام يا قسمتي از سرمايه آنها متعلق به اشخاص و مؤسسات مذكور در بندهاي فوق باشند سهم درآمد يا سود آنها مشمول حكم اين ماده نخواهند بود. حكم اين تبصره مانع استفاده شركتهاي مزبور از معافيتهاي مقرر در اين قانون حسب مورد نمي باشد.

تبصره ۲ - آن قسمت از درآمد موقوفات مذكور در بند ۳ اين ماده كه عايد اشخاص ميگردد مشمول معافيت مربوط به موقوفات نخواهد بود.

تبصره ۳ - آن قسمت از درآمد موقوفات و مؤسسات عام المنفعه و انجمن هاي مذكور در بندهاي ۳ و ۴ و ۵ اين ماده كه تا سه سال پس از انقضاي سال مالي به مصارف مقرر در بندهاي مزبور نرسد طبق مقررات مربوط مشمول ماليات خواهد بود مگر اينكه لزوم نگهداري بيش از مدت مذكور به تأييد سازمان حج و اوقاف و امور خيريه و يا ساير مراجع ناظر حسب مورد رسيده باشد.

تبصره ۴ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- آئيننامه اجرائي مربوط به اين ماده توسط وزارتخانه هاي امور اقتصادي و دارائي و كشور و ارشاد اسلامي تهيه و پس از تصويب هيأت وزيران بموقع اجراء گذارده خواهد شد.

تبصره ۵ - در هر سال مالي كه شرايط و ترتيبات مقرر در اين ماده و آئيننامه اجرائي آن رعايت نشود معافيت مالياتي مقرر نسبت به اشخاص مذكور در بندهاي ۳ و ۴ و ۵ اين ماده براي آن سال جاري نبوده و درآمدهاي سال مزبور آنها طبق مقررات مربوط مشمول ماليات خواهد بود.

باب دوم - ماليات بر دارائي

فصل اول (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- ماليات سالانه املاك

ماده ۳ - كليه مالكين (اعم از اشخاص حقيقي و حقوقي) نسبت به جمع ارزش املاك خود و حسب مورد املاك فرزندان تحت تكفل خود اعم ازمسكوني و ساير املاك واقع در محدوده شهرها و شهرك‌ها (به استثناي يك واحد مسكوني شخص حقيقي اعم از خانه يا آپارتمان به انتخاب او) به‌شرح زير مشمول ماليات سالانه مي‌باشند:

تا مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰۰ ريال معاف

تا مبلغ ۴۰۰۰۰۰۰۰ ريال نسبت به مازاد ۲۰۰۰۰۰۰۰ ريال به نرخ ۲٪

تا مبلغ ۶۰۰۰۰۰۰۰ ريال نسبت به مازاد ۴۰۰۰۰۰۰۰ ريال به نرخ ۳٪

تا مبلغ ۸۰۰۰۰۰۰۰ ريال نسبت به مازاد ۶۰۰۰۰۰۰۰ ريال به نرخ ۴٪

تا مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ريال نسبت به مازاد ۸۰۰۰۰۰۰۰ ريال به نرخ ۶٪

نسبت به مازاد ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ريال به نرخ ۸٪

ارزش املاك بر اساس ارزش معاملاتي موضوع ماده ۶۴ اين قانون محاسبه خواهد شد در تعيين ارزش املاك از لحاظ تعيين ماليات سالانه قيمت اشجار منظور نمي‌گردد.

تبصره ۱ - ساختمانهاي ويلايي، ييلاقي و قشلاقي به طور كلي و همچنين ساختمان‌هاي واقع در سواحل درياي خزر به استثناي واحد مسكوني‌فوق‌الذكر كه خارج از محدوده شهرها و شهركها واقع شده‌اند مشمول مقررات اين فصل خواهد بود.

تبصره ۲ - املاك متعلق به شركت‌هايي كه تمام يا قسمتي از سرمايه آنها به دولت تعلق دارد نسبت به سهم مالكيت دولت و املاك متعلق به‌شركت‌هاي تعاوني مسكن كه براي مسكن اعضاء اختصاص يافته باشد و همچنين املاك متعلق به سفارتخانه‌ها به شرط معامله متقابل از پرداخت‌ماليات موضوع اين فصل معاف است.

تبصره ۳ (منسوخه ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- در مواردي كه ملكي با استفاده از تسهيلات انفرادي بانكها يا وام دريافتي از صندوق‌هاي قرض‌الحسنه خريداري يا احداث شده باشد بدهي مستهلك‌نشده مالك به بانك يا صندوق‌هاي قرض‌الحسنه حداكثر تا معادل ارزش معاملاتي ملك از ارزش آن ملك كسر خواهد شد.

ماده ۴ (منسوخه ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- املاكي كه براي توليدات صنعتي و كشاورزي و دامي و امور فرهنگي، آموزشي، ورزشي، بهداشتي، درماني، نگهداري، معلولين، هتل، متل،مسافرخانه‌ها، مهمانسرا، مهمانپذير، سينما، تماشاخانه و مؤسسات دوبلاژ فيلم مورد استفاده مي‌باشند در مدت بهره‌برداري و همچنين خانه‌هاي سازماني كارگري وكارمندي و سردخانه‌ها و املاكي كه مالك در آنها به موجب احكام مراجع قضايي ممنوع‌المعامله گرديده و يا بنا به عللي به گواهي مراجع ذيصلاح‌دولتي يا نهادهاي انقلاب اسلامي بهره‌برداري از آنها از عهده مالك خارج باشد و يا حق استفاده از آنها به طور رايگان در اختيار اشخاص و مؤسسات‌مذكور در ماده ۲ اين قانون قرار گيرد مادامي كه داراي وضعيت ذكر شده باشند مشمول ماليات اين فصل نخواهند بود.

ماده ۵ - در مواردي كه مالكيت ملك انتقال مي‌يابد ملك مورد انتقال به طور كلي در سال انتقال مشمول ماليات موضوع اين فصل نخواهد بود.

ماده ۶ (منسوخه ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- املاكي كه براي آنها از تاريخ اجراي اين قانون به بعد پروانه ساختمان صادر مي‌گردد در صورتي كه ظرف مدت تعيين شده يا تمديد شده درپروانه به اتمام برسد از تاريخ صدور پروانه ساختمان تا دو سال پس از سال خاتمه بنا، طبق گواهي مرجع ذيصلاح از پرداخت ماليات موضوع اين فصل‌معاف مي‌باشد.
اين حكم نسبت به املاكي كه قبل از تاريخ مزبور براي آنها پروانه ساختمان صادر گرديده در صورتي كه ظرف يك سال از تاريخ اجراي اين قانون و ياظرف مهلت مقرر در پروانه هر كدام كه بيشتر باشد خاتمه يابد نيز جاري خواهد بود.

تبصره - واحدهاي مسكوني كه طبق ضوابط تعيين شده دولت و با تنظيم سند رسمي براي سكونت به اجاره داده مي‌شود، در مدت اجاره ازپرداخت ماليات موضوع اين فصل معاف مي‌گردد.
آيين‌نامه اجرايي اين تبصره به پيشنهاد مشترك وزارتخانه‌هاي مسكن و شهرسازي و امور اقتصادي و دارايي به تصويب هيأت وزيران خواهد رسيد.

ماده ۷ - كليه اشخاص حقيقي و حقوقي يا قائم مقام قانوني آنها مكلفند در هر سال براي املاك خود و حسب مورد املاك فرزندان تحت تكفل خودواقع در ايران كه مشمول مقررات اين فصل است اظهارنامه مالياتي بر طبق نمونه‌اي كه از طرف وزارت امور اقتصادي و دارايي تهيه و در دسترس آنهاقرار خواهد گرفت تنظيم و به ضميمه رونوشت يا تصوير مدارك مثبت حق مالكيت تا آخر ارديبهشت ماه سال بعد به حوزه مالياتي محل اقامتگاه قانوني‌يا محل سكونت خود تسليم و ماليات متعلق را پرداخت نمايند. در صورتي كه خارج از محدوده حوزه مالياتي محل اقامتگاه يا محل سكونت داراي‌ملك يا املاكي باشند مكلفند نسخه‌اي از رونوشت اظهارنامه فوق‌الذكر را جهت اطلاع به حوزه مالياتي كه ملك يا املاك در محدوده آن واقع است نيزتسليم نمايند.

ماده ۸ - مميز مالياتي محل اقامتگاه قانوني يا محل سكونت مؤدي موظف است به اظهارنامه‌هاي واصله رسيدگي و در صورتي كه ملك يا املاك درخارج از محدوده حوزه مزبور باشد پس از استعلام ارزش ملك از حوزه مالياتي مربوط، ماليات متعلق را تشخيص و مطالبه نمايد و در صورت عدم‌تسليم اظهارنامه مكلف است نسبت به شناسايي و ارزيابي و تشخيص و مطالبه ماليات متعلقه اقدام كند.

ماده ۹ - مميز حوزه مالياتي مكلف است در مورد املاك واقع در محدوده آن حوزه كه مالكان آنها در خارج از آن محدوده سكونت دارند رونوشت‌اظهارنامه‌هاي دريافتي را رسيدگي و املاك مندرج در اظهارنامه‌هاي واقع در محدوده حوزه خود را ارزيابي و نتيجه را به حوزه مالياتي اقامتگاه قانوني يامحل سكونت مالكان اعلام نمايد و در مورد آن قسمت از املاك مذكور كه مالكان آنها در موعد مقرر از تسليم رونوشت اظهارنامه خودداري نموده‌اندمشخصات و ارزش املاك مزبور را در صورت اطلاع از محل اقامتگاه قانوني يا محل سكونت به حوزه مالياتي محل آنها و در غير اين صورت به مركزسجل مالياتي اعلام نمايد.

فصل دوم (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- ماليات مستغلات مسكوني خالي

ماده ۱۰ - هر گاه مستغلات مسكوني واقع در مراكز استانها و شهرهاي با جمعيت بيش از يكصد هزار نفر آماده براي اجاره باشند و بدون داشتن‌موانع قانوني بيش از مدت شش ماه متوالي خالي و بلا استفاده نگهداشته شوند نسبت به بعد از شش ماه مذكور مشمول ماليات به شرح زير خواهندبود:

۱ - تا يك سال معادل دو در هزار ارزش معاملاتي مستغل به ازاي هر ماه.

۲ - در صورت تجاوز از يك سال معادل چهار در هزار ارزش معاملاتي مستغل به ازاي هر ماه مازاد بر يك سال مزبور.

تبصره - هر گاه خالي ماندن يك مستغل به عللي خارج از اختيار مالك باشد در اين مدت از پرداخت ماليات موضوع اين فصل معاف خواهد بود.

ماده ۱۱ - مؤديان مشمول ماليات اين فصل مكلفند در هر سال براي مستغلات مسكوني خالي خود اظهارنامه مالياتي طبق نمونه‌اي كه از طرف‌وزارت امور اقتصادي و دارايي تهيه و در دسترس آنها قرار خواهد گرفت تنظيم و تا آخر ارديبهشت ماه سال بعد به حوزه ماليات كه مستغل در محدوده‌آن واقع است تسليم و ماليات متعلق را پرداخت نمايند. مميز حوزه مالياتي مزبور مكلف است در صورت عدم تسليم اظهارنامه نسبت به شناسايي وتشخيص و مطالبه ماليات مستغل اقدام كند.

تبصره ۱ - هر گاه محل دو یا چند مستغل مشمول مالیات این فصل در محدوده یك حوزه مالیاتي باشد مالك مي‌تواند براي تمام آنها یك اظهارنامه‌تسلیم نماید.

تبصره ۲ - هر گاه مالك تنها محل سكونت خود را خالي نگه دارد نسبت به آن مشمول مالیات این فصل نخواهد بود.

فصل سوم (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مالیات بر اراضي بایر

ماده ۱۲ - كلیه اراضي بایر واقع در محدوده شهرها كه بدون عذر موجه بایر بمانند مشمول مالیات سالانه بشرح زیر میباشند:

۱ - اراضي كه تا دو سال از تاریخ اجراي این قانون بایر نگهداشته شوند معادل دو درصد ارزش آن به ازاي هر سال.

۲ - اراضي كه تا چهار سال از تاریخ اجراي این قانون بایر نگهداشته شوند معادل چهار درصد ارزش آن به ازاي هر سال مازاد بر دو سال مذكور.

۳ - اراضي كه بیش از چهار سال از تاریخ اجراي این قانون بایر نگهداشته شوند معادل پنج درصد ارزش آن به ازاي هر سال مازاد بر چهار سال‌مذكور.

ماده ۱۳ - مالكان اراضي بایر موضوع این فصل مكلفند در هر سال براي هر یك از قطعات اراضي بایر ملكي خود اظهارنامه مالیاتي طبق نمونه‌اي كه از طرف وزارت امور اقتصادي و دارائي تهیه و در دسترس آنها قرار خواهد گرفت تنظیم و تا آخر اردیبهشت ماه سال بعد به حوزه مالیاتي كه اراضي درمحدوده آن واقع است تسلیم و مالیات متعلق را به ترتیب مقرر در این بخش پرداخت نمایند. ممیز حوزه مالیاتي مزبور مكلف است در صورت عدم تسلیم اظهارنامه نسبت به شناسائي و تشخیص و مطالبه مالیات متعلق اقدام كند.

تبصره ۱ - در صورتي كه دو یا چند قطعه از اراضي بایر در محدوده یك حوزه مالیاتي واقع باشند مالك مي‌تواند براي تمام قطعات یك اظهارنامه‌مالیاتي تسلیم نماید.

تبصره ۲ - اراضي بایر از نظر این قانون تابع تعریف مذكور در قانون اراضي شهري میباشد.

ماده ۱۴ - ارزش اراضي بایر بر اساس ارزش معاملاتي موضوع ماده ۶۴ این قانون تعیین و مأخذ محاسبه مالیات خواهد بود.

ماده ۱۵ - در صورتیكه اراضي بایر بر حسب گواهي مراجع ذیصلاح از شمول عنوان مذكور خارج شوند از سال خروج، مشمول مالیات این فصل نخواهند شد.

ماده ۱۶ - مالكان اراضي بایري كه براي اراضي آنها از سوي مراجع ذیربط مجوز احداث بنا یا عمران صادر میشود از تاریخ صدور مجوز تا پایان مهلت مذكور در آن و در صورت تمدید مهلت با رعایت مهلت جدید از پرداخت مالیات متعلق معاف خواهند بود مشروط بر اینكه در مهلتهاي مقررطبق گواهي مراجع مربوط احداث بنا خاتمه و یا عمران انجام شده باشد.

تبصره ۱ - در صورتیكه پس از درخواست مجوز احداث بنا و یا عمران، صدور مجوز بعلل خارج از اراده مالك امكان‌پذیر نباشد و موضوع باذكر علت مورد تأیید مرجع ذیربط واقع شود باستثناي مواردي كه صدور مجوز قانوناً ممنوع میباشد از تاریخ درخواست تا رفع علل مذكور مالك از پرداخت مالیات متعلق معاف خواهد بود.

تبصره ۲ - مالكان اراضي بایري كه براي فروش اراضي بایر خود به وزارت مسكن و شهرسازي اعلام آمادگي نمایند و طبق گواهي وزارت مزبور اقدامات لازم را معمول دارند از تاریخ اعلام از مالیات متعلق معاف میباشند حكم این تبصره در صورت عدم تمایل وزارت مذكور به خرید اراضي بایرنیز جاري است.

تبصره ۳ - در مورد كسي كه خود یا افراد تحت تكفل او فاقد محل مسكوني مناسب بوده و مالك یك یا چند قطعه اراضي بایر باشد تا حد نصاب‌مقرر در قانون اراضي شهري مصوب ۲۲ / ۶ / ۱۳۶۶ مجلس شوراي اسلامي مشمول پرداخت مالیات موضوع این فصل نمیباشد و نسبت به مازاد،مشمول مالیات خواهد بود. در مواردي كه مالكان از معافیت این تبصره استفاده مي‌نمایند حوزه مالیاتي محل وقوع ملك مكلف است مراتب را با ذكرمشخصات اراضي بایر به مركز سجل مالیاتي اعلام دارد.

تبصره ۴ - اراضي بایر متعلق به شركتهائي كه تمام یا قسمتي از سرمایه آنها به دولت تعلق دارد به نسبت سهم دولت و اراضي بایر متعلق به‌شركتهاي تعاوني مسكن كه براي اعضاء اختصاص یافته باشد و همچنین اراضي بایر متعلق به سفارتخانه‌ها بشرط معامله متقابل از پرداخت مالیات موضوع این فصل معاف میباشد.

تبصره ۵ - در مواردي كه انتقال، قهري باشد، انتقال‌گیرنده اراضي بایر تا پایان بیست‌سالگي مشمول مالیات موضوع این فصل نخواهد بود.

تبصره ۶ - آن قسمت از اراضي بایري كه مالك در آنها ممنوع‌المعامله گردیده و یا به عللي به گواهي مراجع ذیصلاح دولتي و یا نهادهاي انقلاب‌اسلامي بهره‌برداري از آنها از عهده مالك خارج و یا در طرح شهرداریها قرار گرفته باشد و همچنین اراضي بایري كه به علت دعوي مالكیت از طرف سازمان حج و اوقاف و امور خیریه یا دولت یا شهرداریها یا مؤسسات وابسته به دولت و شهرداریها مالكان آنها بموجب گواهي مراجع صلاحیتدار‌مربوط ممنوع‌المداخله شده‌اند مادام كه داراي وضعیت ذكر شده هستند مشمول مالیات موضوع این فصل نخواهند بود.

فصل چهارم - مالیات بر ارث

ماده۱۷ـ اموال و دارایي‌هایي كه در نتیجه فوت شخص اعم از فوت واقعي یا فرضي انتقال مي‌یابد، به شرح زیر مشمول مالیات است:

ماده ۱۷ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- هر گاه در نتیجه فوت شخصي اعم از فوت واقعي یا فرضي، اموالي از متوفي باقي بماند بشرح زیر مشمول مالیات است:

۱(الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ نسبت به سپرده‌هاي بانكي، اوراق مشاركت و ساير اوراق بهادار به‌استثناي موارد مندرج در بند (۲) اين ماده و سودهاي متعلق به آنها و همچنين سود سهام و سهم الشركه تا تاريخ ثبت انتقال به نام وراث و يا پرداخت و تحويل به آنها به نرخ سه درصد (۳ ٪)

۲(الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ نسبت به سهام و سهم الشركه و حق تقدم آنها يك و نيم (۵ /۱) برابر نرخهاي مذكور در تبصره (۱) ماده (۱۴۳) و ماده (۱۴۳ مكرر) اين قانون طبق مقررات مزبور در تاريخ ثبت انتقال به نام وراث

۳(الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ نسبت به حق الامتياز و ساير اموال و حقوق مالي كه در بندهاي مذكور به آنها تصريح نشده است، به نرخ ده درصد (۱۰ ٪) ارزش روز در تاريخ تحويل يا ثبت انتقال به نام وراث

۴(الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ نسبت به انواع وسايل نقليه موتوري، زميني، دريايي و هوايي به نرخ دو درصد (۲ ٪) بهاي اعلامي توسط سازمان امور مالياتي كشور در تاريخ ثبت انتقال به نام وراث .

۵ (الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ نسبت به املاك و حق واگذاري محل يك و نيم (۵ /۱) برابر نرخهاي مذكور در ماده (۵۹) اين قانون به مأخذ ارزش معاملاتي املاك و يا به مأخذ ارزش روز حق واگذاري حسب مورد، در تاريخ ثبت انتقال به نام وراث .

۶(الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ نسبت به اموال و دارايي‌هاي متعلق به متوفاي ايراني كه در خارج از كشور واقع شده است پس از كسر ماليات بر ارثي كه از آن بابت به دولت محل وقوع اموال و دارايي‌ها پرداخت شده است به نرخ ده درصد (۱۰ ٪) ارزش ما ترك كه مأخذ محاسبه ماليات بر ارث در كشور محل وقوع مال قرار گرفته است. در صورت عدم شمول ماليات بر ارث در كشور مزبور به مأخذ ارزش روز انتقال يا تحويل به نام وراث .

۱ – در صورتيكه متوفي يا وارث يا هر دو ايراني مقيم ايران باشند نسبت به سهم الارث هر يك از وراث از اموال مشمول ماليات بر ارث موضوع ماده ۱۹ اين قانون واقع در ايران يا در خارج از ايران پس از كسر ماليات بر ارثي كه بابت آن قسمت از اموال واقع در خارج از ايران بدولت محلي كه مال در آن واقع گرديده پرداخت شده است بنرخ مذكور در ماده ۲۰ اين قانون.

۲ ـ در صورتيكه متوفي و وراث هر دو ايراني مقيم خارج از ايران باشند سهم الارث هر يك از وراث از اموال و حقوق مالي متوفي كه در ايران موجود است به نرخ مذكور در ماده ۲۰ اين قانون و نسبت به آن قسمت كه در خارج از ايران وجود دارد پس از كسر ماليات بر ارثي كه از آن بابت به دولت محل وقوع مال پرداخت شده است به نرخ بيست و پنج درصد.

۳ – در مورد اتباع خارجي و ساير موارد نسبت به آن قسمت از اموال و حقوق مالي متوفي كه در ايران موجود است كلا مشمول ماليات به نرخ مذكور در ماده ۲۰ اين قانون براي وراث طبقه دوم.

ماده ۱۸ – وراث از نظر اين قانون به سه طبقه تقسيم ميشوند:

۱ – وراث طبقه اول كه عبارتند از: پدر، مادر، زن، شوهر، اولاد، و اولاد اولاد.

۲ – وراث طبقه دوم كه عبارتند از: اجداد، برادر، خواهر و اولاد آنها.

۳ – وراث طبقه سوم كه عبارتند از: عمو، عمه، دائي، خاله و اولاد آنها.

ماده ۱۹ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)– اموال مشمول ماليات بر ارث عبارتست از كليه ماترك متوفي واقع در ايران يا خارج از ايران اعم از منقول و غير منقول و مطالبات قابل وصول و حقوق مالي پس از كسر هزينه كفن و دفن در حدود عرف و عادت و واجبات مالي و عبادي در حدود قواعد شرعي و ديون محقق متوفي.

تبصره – بدهي كه متوفي به وراث خود دارد در صورتيكه مستند به مدارك قانوني بوده و اصالت آن مورد تأييد هيأت حل اختلاف مالياتي قرار گيرد قابل كسر از ماترك خواهد بود و درمورد مهريه و نفقه ايام عده تأييد هيأت مذكور لازم نيست و در مورد وراث طبقه دوم و سوم كسر ديون منوط به آنست كه متوفي تا تاريخ فوت خود داراي وراث از طبقه ما قبل حسب مورد بوده باشد.

ماده ۲۰ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)– نرخ ماليات بر ارث نسبت به سهم‌الارث بشرح زير ميباشد:

طبقه طبقه طبقه

اول دوم سوم

تا ۵۰۰۰۰۰ ريال معاف معاف ۱۵٪

از ۵۰۰۰۰۱ ريال تا۱۰۰۰۰۰۰ ريال نسبت به مازاد ۵۰۰۰۰۰ ريال معاف ۱۵٪ ۲۰٪

از ۱۰۰۰۰۰۱ ريال تا۲۰۰۰۰۰۰ ريال نسبت به مازاد ۱۰۰۰۰۰۰ ريال معاف ۲۰٪ ۲۵٪

از ۲۰۰۰۰۰۱ ريال تا۳۰۰۰۰۰۰ ريال نسبت به مازاد ۲۰۰۰۰۰۰ ريال ۵٪ ۲۵٪ ۳۰٪

از ۳۰۰۰۰۰۱ ريال تا۴۰۰۰۰۰۰ ريال نسبت به مازاد ۳۰۰۰۰۰۰ ريال ۷.۵٪ ۳۰٪ ۳۵٪

از ۴۰۰۰۰۰۱ ريال تا۶۰۰۰۰۰۰ ريال نسبت به مازاد ۴۰۰۰۰۰۰ ريال ۱۰٪ ۳۰٪ ۴۰٪

از ۶۰۰۰۰۰۱ ريال تا۸۰۰۰۰۰۰ ريال نسبت به مازاد ۶۰۰۰۰۰۰ ريال۱۲.۵٪ ۴۰٪ ۴۵٪

از ۸۰۰۰۰۰۱ ريال تا۱۰۰۰۰۰۰۰ ريال نسبت به مازاد ۸۰۰۰۰۰۰ ريال ۱۵٪ ۴۵٪ ۵۰٪

از ۱۰۰۰۰۰۰ ریال تا ۱۵۰۰۰۰۰۰ ریال نسبت به مازاد ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال ۱۷.۵٪ ۵۰٪ ۶۰٪
از ۱۵۰۰۰۰۰ ریال تا ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال نسبت به مازاد ۱۵۰۰۰۰۰۰ ریال ۲۰٪ ۵۵٪ ۷۰٪
از ۲۰۰۰۰۰۰ ریال به بالا نسبت به مازاد ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال ۲۵٪ ۶۵٪ ۸۰٪

تبصره ۱ (منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- معافيت سهم‌الارث هر يك از وراث طبقه اول كه كمتر از بيست سال سن داشته باشند يا محجور و يا معلول ازكارافتاده يا صرفاً مشغول‌تحصيل بوده و كمتر از ۲۵ سال تمام سن داشته باشند و همچنين فرزندان اناث متوفي كه تا حين‌الفوت متوفي شوهر اختيار نكرده‌اند به سه ميليون ريال‌افزايش خواهد يافت.

تبصره ۲ (منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- در صورتي كه وراث طبقه دوم كمتر از بيست سال سن يا محجور يا معلول ازكارافتاده و يا صرفاً به تحصيل اشتغال داشته و كمتر ازبيست و پنج سال تمام داشته باشند سهم‌الارث آنها تا يك ميليون و پانصد هزار ريال‌معاف و مازاد به نرخ مذكور مشمول ماليات خواهد بود.

تبصره ۳ (منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- هر گاه كليه وراث از طبقه اول بوده و بين آنان عيال يا حداقل يك فرزند كمتر از بيست سال سن يا محجور و يا معلول ازكارافتاده و يا فرزند كمتر از بيست و پنج سال‌سن و صرفاً مشغول تحصيل وجود داشته باشد و اموال غير منقول متوفي منحصر به يك خانه يا آپارتمان مسكوني وراث باشد جمع معافيت‌هاي‌سهم‌الارث معادل ارزش خانه يا آپارتمان يا مبلغ بيست ميليون ريال هر كدام كمتر است افزايش مي‌يابد و در صورتي كه جمع معافيت‌هاي سهم‌الارث معادل يا بيشتر از حد نصاب مذكور باشد حكم اين تبصره جاري نخواهد بود.

ماده۲۱(اصلاحي ۱۳۹۴٫۰۴٫۳۱)- اموالي كه جزء ماترك متوفي باشد و طبق قوانين يا احكام خاص، مالكيت آنها سلب و يا به صورت بلاعوض در اختيار اشخاص موضوع ماده (۲) اين قانون قرار گيرد، با تأييد اشخاص مزبور از شمول ماليات بر ارث خارج و در صورتي كه بابت سلب مالكيت عوضي داده شود، ارزش آن عوض يا اموال سلب مالكيت شده هر كدام كمتر باشد، جزء اموال مشمول ماليات بر ارث موضوع رديفهاي مربوط در ماده (۱۷) اين قانون محسوب و مشمول ماليات خواهد بود.

ماده ۲۲ (منسوخه ۱۳۹۴٫۰۴٫۳۱)- در صورتي كه بموجب رأي هيأت حل اختلاف مالياتي مطالبات متوفي غيرقابل وصول تشخيص داده شود مطالبات مذكور جزء ماترك منظور نميشود و اگر ماليات آن قبلا وصول شده باشد مسترد خواهد شد و در صورت وصول احتمالي اين گونه مطالبات ورثه ملزم به پرداخت ماليات متعلق خواهند بود. در هر صورت وزارت امور اقتصادي و دارائي از نظر تأمين ماليات متعلق ميتواند بعنوان ثالث در دعوي مربوط شركت و يا رأساً اقامه دعوي نمايد.

ماده ۲۳ (منسوخه ۱۳۷۱٫۰۲٫۰۷)- خريد و يا انتقال ملك يا كارخانه يا سهام با نام يا سهم‌الشركه، به نام اولاد و اولاد اولاد كه صغير و يا غير رشيد باشند علاوه بر ماليات‌مربوط به معامله، مشمول ماليات مقطوع ديگري به نرخ بيست و پنج درصد ارزش مال مورد انتقال كه در مورد املاك بر اساس ارزش معاملاتي و درمورد غير املاك و املاكي كه فاقد ارزش معاملاتي است بر اساس بهاي روز انجام معامله يا وقوع عقد تقويم مي‌شود، از ناحيه انتقال گيرنده خواهد بود وچنانچه ثابت شود قسمتي از اموال مذكور از محل سهم‌الارث مذكور از محل سهم‌الارث يا فروش دارايي‌هاي غير منقول آنها پرداخت شده باشدمابه‌التفاوت آن مشمول ماليات موضوع اين ماده خواهد بود و اگر تمام قيمت اموال مذكور از منابع فوق تأمين شده باشد مالياتي به آن تعلق نخواهدگرفت.

ماده ۲۴ - اموال زير از شمول ماليات اين فصل خارج است:

۱ (اصلاحي ۱۳۹۴٫۰۴٫۳۱)- وجوه بازنشستگي و وظيفه و پس‌انداز خدمت و مزاياي پايان خدمت، مطالبات مربوط به خسارت اخراج، بازخريد خدمت و مرخصي‌استحقاقي استفاده نشده و بيمه‌هاي اجتماعي و نيز وجوه پرداختي توسط مؤسسات بيمه يا بيمه‌گزار و يا كارفرما از قبيل انواع بيمه‌هاي عمر و زندگي، خسارت فوت و همچنين ديه و مانند آنها حسب مورد كه يك جا و يا به طور مستمر به ورثه متوفي پرداخت مي‌گردد.

۲ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- اموال منقول متعلق به مشمولين بند ۴ ماده ۳۹ قرار داد وين مورخ فروردين ۱۳۴۰ و ماده (۵۱) قرارداد وين مورخ ارديبهشت ماه ۱۳۴۲ و بند (۴) ماده (۳۸) قرارداد وين مورخ‌اسفندماه ۱۳۵۳ با رعايت شرايط مقرر در قرار داد مزبور با شرط معامله‌متقابل.

۳ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- اموالي كه براي سازمان‌ها و مؤسسه‌هاي مذكور در ماده (۲) اين قانون مورد وقف يا نذر يا حبس واقع گردد به شرط تأييد سازمان‌ها و موسسه‌هاي‌مذكور.

۴(اصلاحي ۱۳۹۴٫۰۴٫۳۱)- اثاث‌البيت محل سكونت متوفي

ماده ۲۵ - وراث طبقات اول و دوم نسبت به اموال شهداي انقلاب اسلامي مشمول ماليات بر ارث موضوع اين فصل نخواهند بود.
احراز شهادت براي استفاده از مقررات اين ماده منوط به تأييد يكي از نيروهاي مسلح جمهوري اسلامي ايران و يا بنياد شهيد انقلاب اسلامي حسب مورد ميباشد.

ماده۲۶ـ وراث متوفي (منفرداً يا مجتمعاً) يا ولي يا امين يا قيم يا نماينده قانوني آنها موظفند به منظور كسر هزينه‌هاي كفن و دفن در حدود عرف و عادات و واجبات مالي و عبادي در حدود قواعد شرعي و ديون محقق متوفي از ماترك موضوع ماده (۱۷) اين قانون، ظرف مدت يك سال از تاريخ فوت متوفي اظهارنامه‌اي حاوي كليه اقلام ماترك با تعيين ارزش روز زمان فوت و تصريح مطالبات و بدهيها طبق فرم نمونه مخصوصي كه از طرف سازمان امور مالياتي كشور تهيه مي‌شود به انضمام مدارك زير به اداره امور مالياتي صلاحيتدار تسليم نمايد:

۱ـ رونوشت يا تصوير گواهي شده اسناد مربوط به بدهيها و مطالبات متوفي
۲ـ رونوشت يا تصوير گواهي شده كليه اوراقي كه مثبت حق مالكيت متوفي نسبت به اموال و حقوق مالي است.
۳ـ رونوشت يا تصوير گواهي شده آخرين وصيتنامه متوفي اگر وصيتنامه موجود باشد.
۴ـ در صورتي كه اظهارنامه از طرف وكيل يا قيم يا ولي داده شود رونوشت يا تصوير گواهي شده وكالتنامه يا قيم‌نامه
۵ ـ رونوشت يا تصوير گواهي فوت از مراجع ذي‌ربط

اداره امور مالياتي مربوط مكلف است اظهارنامه تسليمي در مهلت مقرر را رسيدگي و به شرح زير اقدام كند:

ماده ۲۶ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- وراث (منفرداً يا مجتمعاً) يا ولي يا امين يا قيم يا نماينده قانوني آنها مكلفند ظرف شش ماه از تاريخ فوت متوفي اظهارنامه‌اي روي نمونه مخصوصي كه از طرف سازمان امور مالياتي كشور تهيه مي‌شود حاوي كليه اقلام ماترك با تعيين بهاي زمان فوت و تصريح مطالبات و بدهي‌هايي كه‌طبق مقررات اين فصل قابل احتساب هستند به ضميمه مدارك زير به اداره امور مالياتي صلاحيتدار تسليم و رسيد دريافت دارند.

الف (الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ در صورتي كه ارزش روز كليه ماترك متوفي كمتر از ديون محقق متوفي، واجبات مالي و عبادي و هزينه كفن و دفن باشد، اموال و دارايي‌هاي متوفي مشمول ماليات موضوع ماده (۱۷) اين قانون نخواهد شد و ماليات‌هاي پرداختي ماده مذكور با ارائه اسناد و مدارك مثبته به پرداخت‌كننده مسترد خواهد شد.

ب (الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ در صورتي كه ارزش روز ماترك بيشتر از ديون محقق متوفي، واجبات مالي و عبادي و هزينه‌هاي كفن و دفن باشد، در اين صورت موارد مزبور به ترتيب از ارزش روز اموال و دارايي‌هاي موضوع بندهاي (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۵) ماده (۱۷) اين قانون كسر و مازاد ماترك حسب مورد به مأخذ مقرر در ماده مزبور مشمول ماليات خواهد شد و اضافه ماليات‌هاي پرداختي موضوع ماده (۱۷) اين قانون با ارائه اسناد و مدارك مثبته به پرداخت كننده مسترد خواهد شد.

ج (الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ در صورتي كه كل ماترك يا بخشي از آن مطابق بندهاي (الف) و (ب) مشمول ماليات نباشد، اداره امور مالياتي موظف است گواهي لازم مبني بر بلامانع بودن ثبت يا انتقال يا پرداخت يا تحويل اموال و دارايي غيرمشمول متوفي به وراث را حسب موارد مذكور در ماده (۱۷) اين قانون به‌عنوان مراجع ذي‌ربط صادر نمايد.

۱ - رونوشت يا تصوير گواهي شده اسناد مربوط به بدهي و مطالبات متوفي.

۲ - رونوشت يا تصوير گواهي شده كليه اوراقي كه مثبت حق مالكيت متوفي نسبت به اموال و حقوق مالي است.

۳ - در صورتي كه اظهارنامه از طرف وكيل يا قيم يا ولي داده شود رونوشت يا تصوير گواهي شده وكالتنامه يا قيم نامه.

۴ - رونوشت يا تصوير گواهي شده آخرين وصيت نامه متوفي اگر وصيت نامه موجود باشد.

تبصره - تسليم اظهارنامه با مشخصات مذكور از طرف يكي از وراث، سالب تكليف ساير ورثه ميگردد.

ماده ۲۷ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- اداره امور مالياتي صلاحيتدار در مورد ارث، اداره امور مالياتياي است كه آخرين اقامتگاه قانوني متوفي در محدوده آن واقع بوده است و اگر متوفي درايران مقيم نبوده اداره امور مالياتي مربوط در تهران خواهد بود.

تبصره - اقامت از نظر اين قانون تابع تعاريف مقرر در قانون مدني ميباشد.

ماده ۲۸ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- مشمولين ماليات بر ارث مكلفند ماليات متعلق را بر اساس اظهارنامه تا سه ماه پس از انقضاي مهلت تسليم اظهارنامه به رسم علي‌الحساب پرداخت و رسيد دريافت دارند.

تبصره (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اداره امور مالياتي مربوط مكلف است پس از رسيدگي و قطعي شدن ماليات و پرداخت آن مفاصا حساب مالياتي را حداكثر ظرف مهلت يك هفته طبق مقررات اين قانون صادر و به ذي‌نفع تسليم نمايد.

ماده ۲۹ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- سازمان امور مالياتي كشور مكلف است به منظور اجراي صحيح مقررات ماليات بر ارث دفتر مركزي ارث را در تهران تشكيل دهد.اداره هاي امور مالياتي مكلفند اظهارنامه‌هاي دريافتي را ظرف مدت يك هفته پس از دريافت به دفتر مذكور ارسال نمايند.
دفتر مركزي ارث اظهارنامه‌هاي واصله را ثبت و ممهور و ظرف يك ماه جهت اقدامات قانوني بعدي به اداره امور مالياتي مربوط اعاده خواهد نمود.

در صورتي كه براي يك متوفي اظهارنامه‌هاي متعددي واصل شده باشد دفتر مركزي ارث اظهارنامه‌هاي مذكور را به اداره امور مالياتي كه اولين اظهارنامه رابه دفتر مزبور فرستاده است ارسال و مراتب را به ساير اداره هاي امور مالياتي ذيربط اعلام خواهد نمود.

ماده ۳۰ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- اداره امور مالياتي مربوط مكلف است اظهارنامه مؤديان را طبق مقررات اين فصل رسيدگي و ارزش اموال را تشخيص و به شرح زيرعمل كند:

الف (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در صورتي كه جمع ارزش اموال مشمول ماليات اظهار شده در اظهارنامه با ارزش تعيين شده همان اموال توسط اداره امور مالياتي بيش از پانزده درصد اختلاف نداشته باشد اظهارنامه را قطعي تلقي و مراتب را ظرف شش ماه به مؤدي ابلاغ نمايد.

ب - در صورتي كه اختلاف بيش از پانزده درصد باشد و همچنين درمواردیكه وراث يا نماينده قانوني آنها و ساير كساني كه طبق مقررات اين قانون مكلف به دادن اظهارنامه هستند از تسليم اظهارنامه خودداري كنند يا در اظهارنامه قسمتي از اموال را ذكر ننمايند ماليات متعلق را بر طبق مقررات اين قانون تشخيص و به مودي ابلاغ كند.

تبصره (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هر گاه وراث ظرف يك ماه از تاريخ اخطار كتبي اداره امور مالياتي از ارائه اموال به منظور ارزيابي خودداري نمايند اداره امور مالياتي نسبت به تعيين بهاي اموال رأساً اقدام خواهد نمود.

ماده ۳۱ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- اداره امور مالياتي مكلف است پس از تسليم اظهارنامه از طرف وراث يا نماينده قانوني آنها در صورت درخواست كتبي ظرف يك هفته‌گواهينامه متضمن رونوشت مصدق ريز ماترك را كه در اظهارنامه نوشته شده صادر و به مؤدي تسليم نمايد اين گواهينامه فقط از نظر صدور برگ حصروراثت معتبر است رسيدگي به تقاضاي حصر وراثت در دادگاهها موكول به ارائه گواهينامه مذكور در اين ماده خواهد بود و مديران دفتر دادگاه‌هاي‌صادركننده تصديق حصر وراثت موظفند رونوشت گواهي شده آن را ظرف پانزده روز از تاريخ صدور به اداره امور مالياتي محل بفرستند.

ماده ۳۲ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- مأخذ ارزيابي املاك اعم از عرصه يا اعيان ارزش معاملاتي ملك با رعايت تبصره (۱) ماده (۵۹) اين قانون در زمان فوت بوده و مأخذارزيابي ساير اموال و حقوق مالي متوفي ارزش آنها در تاريخ فوت خواهد بود.

تبصره ۱ - اثاث‌البيت محل سكونت از نظر مالياتي جزء ماترك متوفي محسوب نخواهد شد.

تبصره ۲ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مورد ساختمان‌هايي كه با توجه به نوع مصالح يا طرز معماري خاص داراي ارزش فوق‌العاده هستند ارزش معاملاتي اعياني ملاك‌نبوده و اداره امور مالياتي مكلف است در اين مورد و همچنين در ارزيابي جواهر و اشياء نفيس از نظر كارشناس يا كارشناسان و متخصص يا متخصصين ذيربط استفاده كند.

تبصره ۳ - در مواردي كه منفعت مال مورد وصيت يا نذر واقع ميشود و همچنين در حبس چنانچه پس از انقضاي مدت اصل مال عايد وراث شود ارزش مال مورد وصيت و نذر و حبس به تاريخ حين‌الفوت مورث يا رعايت مسلوب‌المنفعه بودن آن تقويم و به سهم‌الارث وراثي كه مال عايد آنها ميشود اضافه و مشمول ماليات بر ارث خواهد بود.

تبصره ۴ (منسوخه ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- حقوق ناشي از عقود اجاره به شرط تمليك با بانكها نسبت به عرصه و اعيان املاك بر اساس ارزش معاملاتي حين‌الفوت متوفي محاسبه‌خواهد شد.

ماده ۳۳ - مأموران كنسولي ايران در خارج از كشور موظفند ظرف سه ماه از تاريخ اطلاع از وقوع فوت اتباع ايراني مراتب را ضمن ارسال كليه اطلاعات در مورد ماترك آنان اعم از منقول يا غيرمنقول واقع در كشور محل مأموريت خود با تعيين مشخصات و ارزش آنها از طريق وزارت امور خارجه به وزارت امور اقتصادي و دارائي اعلام نمايند.

تبصره - آئين‌نامه اجرائي اين ماده ظرف ششماه از تاريخ تصويب اين قانون توسط وزارتخانه هاي امور اقتصادي و دارائي و امور خارجه تهيه و بتصويب هيأت وزيران خواهد رسيد.

ماده۳۴(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- اشخاص زير مجاز نيستند قبل از اخذ گواهي پرداخت ماليات مربوط موضوع اين قانون، اموال و دارايي‌هاي متوفي را به وراث يا موصي‌له تسليم كنند و يا به نام آنها ثبت و يا معاملاتي راجع به اموال و دارايي‌هاي مزبور انجام دهند:
۱ـ بانكها و ساير مؤسسات مالي و اعتباري، شركتها، مؤسسات، نهادهاي عمومي غيردولتي و ساير اشخاص حقوقي دولتي و غيردولتي كه وجوه نقد يا سفته يا جواهر و يا هر نوع مال ديگر از متوفي نزد خود دارند.
۲ـ ادارات ثبت اسناد و املاك موقعي كه مال غيرمنقول را به اسم وراث يا موصي‌له ثبت مي‌نمايند.
۳ـ دفاتر اسناد رسمي موقعي كه مي‌خواهند تقسيم‌نامه يا هر نوع معامله وراث راجع به اموال و دارايي‌هاي متوفي را ثبت نمايند.
۴ـ شركتهايي كه متوفي در آنها مالك سهام يا سهم‌الشركه مي‌باشد.
۵ ـ شركتهاي كارگزاري، صندوق‌هاي سرمايه‌گذاري و ساير نهادهاي مالي
۶ ـ صندوق‌هاي دادگستري و صندوق‌هاي ادارات ثبت اسناد و املاك كشور

اشخاص مذكور در بندهاي يادشده (به‌استثناي اشخاص موضوع بندهاي (۲) و (۶) اين ماده و اشخاص موضوع بندهاي (۱) و (۲) ماده (۲) اين قانون) در صورت تخلف علاوه بر اينكه تا معادل ارزش مال مشمول وراث نسبت به پرداخت ماليات و جرائم متعلق مسؤوليت تضامني دارند، مشمول جريمه‌اي به‌ميزان دو برابر ماليات متعلق نيز خواهند بود. در مورد بانكها، شركتها و مؤسسات دولتي، متخلف و شركا و معاونان وي در تخلف نيز مسؤوليت تضامني خواهند داشت.

محاكم دادگستري، ادارات اجراي احكام دادگستري، ادارات ثبت اسناد و املاك كشور، سازمان اوقاف و امور خيريه و اداره سرپرستي صغار و محجورين، صندوق‌هاي دادگستري، صندوق‌هاي ادارات ثبت اسناد و املاك كشور و اشخاص موضوع بندهاي (۱) و (۲) ماده (۲) اين قانون در صورتي كه در حيطه وظايف قانوني خود حكمي را در خصوص اموال و دارايي‌هاي متوفي صادر يا اجراء نمايند، موظفند رونوشت يا تصوير آن حكم را ظرف مهلت ده روز حسب مورد پس از صدور يا اجراء به سازمان امور مالياتي كشور ارسال كنند.

كاركنان مقصر كليه اشخاص حقوقي مذكور، در صورت عدم ارسال حكم يا عدم اخذ مفاصاي مالياتي، علاوه بر مجازات مربوط به تخلفات اداري و قانوني دستگاه مربوط به خود، مكلف به پرداخت جزاي نقدي معادل دوبرابر خسارت وارده به دولت با اقامه دعوي از طرف سازمان امور مالياتي كشور به‌موجب حكم مراجع قضائي ذي‌ربط خواهند بود. اين حكم در مورد شركا و معاونان متخلفان مذكور نيز مجري است.

ماده ۳۵ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- ادارات ثبت اسناد و املاك موقعي كه مال غير منقول را به اسم وراث يا موصي‌له ثبت مي‌نمايند همچنين كليه دفاتر اسناد رسمي درموقعي كه مي‌خواهند تقسيم‌نامه يا هر نوع معامله وراث راجع به ماترك ثبت كنند بايد گواهي‌نامه اداره امور مالياتي صلاحيتدار را مبني بر عدم شمول ماليات يا اين كه ماليات متعلق كلا پرداخت يا ترتيب يا تضمين لازم براي پرداخت آن داده شده است ، مطالبه نمايند و قبل از ارائه اين گواهينامه مجاز به‌ثبت نيستند.

ماده ۳۶ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- بانك‌ها و شركت‌ها و مؤسسات و اشخاصي كه وجوه نقد يا سفته يا جواهر يا سهام يا سهم‌الشركه و يا هر نوع مال ديگر از متوفي نزد خوددارند مجاز نخواهند بود آن را به وراث يا وصي حسب مورد تسليم و يا به آنان ثبت نمايند مگر اين كه گواهينامه موضوع قسمت اخير ماده ۳۵ اين قانون ارائه گردد.

ماده ۳۷ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در صورتي كه به موجب احكام دادگاه‌ها بر اساس حقوق مالي متوفي، مالي به ورثه برسد مديران دادگاه‌ها مكلفند رونوشت حكم را به‌اداره امور مالياتي مربوط ارسال دارند تا در صورتي كه قبلاً ماليات آن وصول نشده باشد اقدام به مطالبه ماليات گردد. اين حكم در مواردي كه اسناد و مدارك‌تازه‌اي مربوط به دارايي متوفي به دست آيد نيز جاري خواهد بود. در صورتي كه پس از قطعيت ماليات، اسناد و مدارك تازه‌اي مربوط به بدهي متوفي يا عدم تعلق دارايي به وي ارائه گردد و در محاسبه ماليات مؤثر باشد پرونده امر جهت صدور رأي مقتضي به هيأت حل اختلاف مالياتي ارسال و طبق رأي هيأت اقدام خواهد شد.

ماده۳۸ـ اموالي كه به‌موجب نذر يا وصيت حسب مورد به وراث منتقل مي‌شود به نرخ مذكور در ماده (۱۷) اين قانون و در صورتي كه به غير وراث به استثناي اشخاص مذكور در بند (۳) ماده (۲۴) اين قانون، منتقل شود مشمول ماليات بردرآمد اتفاقي خواهد بود.

در مواردي كه منافع مالي، مورد نذر يا وصيت باشد و همچنين منافع مالي كه مورد وقف و حبس است، اشخاص منتفع از منافع به استثناي اشخاص مذكور در بند (۳) ماده (۲۴) اين قانون نسبت به منافع هر سال مشمول ماليات بر درآمد خواهند بود.

ماده ۳۸ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- اموالي كه بموجب وقف يا حبس يا نذر يا وصيت منتقل ميشود در صورتي كه از موارد معافيت مذكور در بند ۳ ماده ۲۴ اين قانون نباشد ويا مشمول مقررات فصل ماليات بر درآمد اتفاقي نگردد بشرح زير مشمول ماليات است:

الف - درمورد وقف و حبس، منافع مال هر سال مشمول ماليات به نرخ مقرر در ماده ۱۳۱ اين قانون خواهد بود.

ب - در نذر و وصيت چنانچه منافع مورد نذر و وصيت باشد بشرح بند الف فوق و در صورتي كه عين مال مورد نذر و وصيت باشد ارزش مال طبق مقررات اين فصل تعيين و يكجا به نرخ مقرر براي وراث طبقه دوم مشمول ماليات خواهد بود.

تبصره ۱ - مال مورد وصيت وقتي مشمول ماليات خواهد بود كه وصيت با فوت موصي قطعي شده باشد.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- حوزه مالياتي صلاحيتدار در مورد وقف و حبس و نذر و وصيت حوزه اي است كه محل اقامت متولي يا حبس و نذركننده يا موصي در محدوده آن واقع است و در صورتي كه افراد مذكور مقيم ايران نباشند حوزه مالياتي مربوط در تهران خواهد بود.

تبصره ۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- دفاتر اسناد رسمي و ادارات ثبت اسناد و محاكم دادگستري و سازمان حج و اوقاف و امور خيريه و اداره سرپرستي صغار و محجورين و همچنين بانكها و ساير مؤسسات مجاز نخواهند بود به مفاد وصيت نامه اي ترتيب اثر دهند مگر اينكه گواهينامه حوزه مالياتي مبني بر اينكه وصيت نامه مذكور از طرف وصي يا وراث به حوزه مالياتي صلاحيتدار تسليم شده است ارائه گردد.

ماده ۳۹(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در مورد وقف، متولي و در مورد حبس و نذر، حبس و نذركننده و در مورد وصيت، وصي، مكلفند حداكثر ظرف سه ماه از تاريخ وقوع عقد يا فوت موصي حسب مورد اظهارنامه‌اي روي نمونه‌اي كه از طرف وزارت امور اقتصادي و دارايي تهيه مي‌شود حاوي مشخصات و ارزش مال مورد وقف يا حبس يا نذر يا وصيت به انضمام اسناد مربوطه به حوزه مالياتي صلاحيتدار تسليم و رسيد دريافت دارند ماليات متعلق را حداكثر ظرف سه ماه از تاريخ انقضاي مهلت تسليم اظهارنامه پرداخت كنند .

تبصره (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در مواردي كه موضوع وقف يا حبس يا نذر يا وصيت از مصاديق بند (۳) ماده (۲۴) اين قانون يا مشمول مقررات فصل ماليات بر درآمد اتفاقي باشد واقف يا متولي، يا حبس و نذر كننده يا وصي حسب مورد مكلفند مشخصات اموال مورد وقف يا حبس يا نذر يا وصيت و مشخصات ذي نفع را روي نمونه‌اي كه از طرف سازمان امور مالياتي كشور تهيه مي‌شود درج و حداكثر ظرف مدت سه ماه از تاريخ وقوع عقد يا فوت موصي به اداره امور مالياتي صلاحيتدار تسليم كنند و رسيد دريافت دارند.

ماده ۴۰ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در صورتي كه مشمولان ماليات اين فصل قادر به پرداخت تمام يا قسمتي از ماليات خود نباشند سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند بااخذ تضمين معتبر قرار تقسيط آن را تا مدت سه سال از تاريخ قطعي شدن ماليات متعلق بدهد و در صورتي كه دادن تضمين و تقسيط براي وراث مقدور نباشد مي‌توانند طبق ماده ۴۱ اين قانون عمل كنند.

ماده ۴۱ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند در صورتي كه جزء ماترك، وجوه نقد موجود نباشد به تقاضاي كتبي وراث معادل ماليات متعلق‌مالي را اعم از منقول يا غير منقول از ماترك با توافق وراث انتخاب و به قيمتي كه مبناي محاسبه ماليات بر ارث قرار گرفته است به جاي ماليات قبول‌كند.

تبصره (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در صورتي كه در اجراي اين ماده مالي به جاي ماليات قبول شود انتقال آن به سازمان امور مالياتي كشور مشمول هيچ گونه مالياتي‌نخواهد بود.

ماده ۴۲ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در صورتي كه جزء ماترك متوفي كارخانه يا كارگاه توليدي يا واحدهاي كشاورزي باشد و ارزش ساير اموال متوفي تكافوي ماليات ارث متعلق به ماترك را نكندپس از وصول ماليات از محل ساير اموال نسبت به مازاد ماليات و همچنين در مواردي كه ماترك منحصر به كارخانه يا كارگاه توليدي يا واحدهاي كشاورزي باشد سازمان امور مالياتي كشور مكلف است در صورت تقاضاي وراث با تقسيط ماليات در مدت مناسبي موافقت نمايد.

ماده ۴۳ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در صورتي كه بانكها و شركتها و مؤسسات و اشخاصيكه مالي از متوفي نزد خود دارند از اجراي مواد ۳۴ و ۳۶ اين قانون تخلف نمايند علاوه بر اينكه تا معادل ارزش مالي كه نزد آنها بوده با وراث نسبت به پرداخت ماليات و جرايم متعلق مسووليت تضامني دارند مشمول جريمه‌اي معادل پنج درصد قيمت مال نيز خواهند بود. در مورد بانكها و شركتهاي دولتي و مؤسسات دولتي، متخلف و شركاء و معاونان وي در تخلف نيز مسووليت تضامني خواهند داشت.

فصل پنجم - حق تمبر

ماده ۴۴ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- از هر برگ چك كه از طرف بانك‌ها چاپ مي‌شود در موقع چاپ دويست (۲۰۰) ريال حق تمبر اخذ مي‌شود.

ماده ۴۵ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- از اوراق مشروحه زير نسبت به مبلغ آنها معادل نيم در هزار حق تمبر اخذ ميشود.

- برات.
- فته‌طلب (سفته) و نظاير آنها.

تبصره - حق تمبر مقرر در اين ماده بابت كمتر از هزار ريال معادل حق تمبر هزار ريال خواهد بود.

ماده ۴۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- از كليه اسناد تجاري قابل انتقال كه در ايران صادر و يا معامله و مورد استفاده قرار داده مي‌شود (به استثناي اوراق مذكور در مواد ۴۵ و ۴۸اين قانون) و اسناد كاشف و از حقوق مالكيت نسبت به مال‌التجاره از قبيل بارنامه دريايي و هوايي و همچنين اوراق بيمه مال‌التجاره نج هزار (۵۰۰۰) ريال و بارنامه زميني و صورت وضعيت مسافري يك هزار (۱۰۰۰) ريال حق تمبر دريافت خواهد شد.مؤسسه‌هاي حمل و نقل مسؤول تنظيم دقيق بارنامه هستند و بايد هويت و نشاني صحيح صاحب كالا و ساير اطلاعات مربوط را در آن درج نمايند و نسخ كافي اوراق مذكور را حداقل تا پنج سال از تاريخ صدور نگاهداري كنند

ماده ۴۷ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- از كليه قراردادها و اسناد مشابه آنها به شرح زير كه بين بانك ها و مشتريان آنها مبادله يا از طرف مشتريان تعهد مي‌شود در صورتي كه در دفاتر اسناد رسمي ثبت نشود معادل ده هزار (۱۰۰۰۰) ريال حق تمبر اخذ مي‌شود.

۱ - برگ قبول شرايط عمومي حسابجاري.

۲ - قرارداد وام يا اعطاي تسهيلات از هر نوع كه باشد و نيز اوراق و فرمهاي تعهدآوري كه بانكها بنامهاي مختلف در موقع انجام معاملات به امضاي مشتريان خود ميرسانند.

۳ - قراردادهاي انواع سپرده هاي سرمايه گذاري.

۴ - وكالتنامه هاي بانكي كه در دفتر بانك تنظيم ميشود و مشتريان حق امضاي خود را به ديگري واگذار مي نمايند.

۵ - قراردادهاي ديگري كه بين بانكها و مشتريان منعقد ميشود و طرفين تعهدات و مسووليتهائي را به عهده مي گيرند و به امور مذكور در اين ماده مرتبط ميشود.

۶ ـ ضمانت نامه هاي صادره از طرف بانكها.

۷ - تقاضاي صدور ضمانت نامه در صورتي كه تقاضا از طرف بانك قبول شده و ضمانت نامه صادر گردد.

۸ - تقاضاي گشايش اعتبار اسنادي براي داخله ايران يا براي كشورهاي خارج در صورتي كه تقاضا از طرف بانك قبول شده و اعتبار اسنادي گشايش يابد.

ماده ۴۸ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- سهام و سهم الشركه كليه شركتهاي ايراني موضوع قانون تجارت به استثناي شركت‌هاي تعاوني براساس ارزش اسمي سهام يا سهم الشركه به قرار نيم در هزار مشمول حق تمبر خواهد بود. كسور صد (۱۰۰) ريال هم صد (۱۰۰) ريال محسوب مي‌شود.

تبصره (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- حق تمبر سهام و سهم‌الشركه شركت‌ها بايد ظرف دو ماه از تاريخ ثبت قانوني شركت و در مورد افزايش سرمايه و سهام اضافي از تاريخ ثبت‌افزايش سرمايه در اداره ثبت شركت‌ها از طريق ابطال تمبر پرداخت شود. افزايش سرمايه در مورد شركت‌هايي كه قبلا سرمايه خود را كاهش داده‌اند تاميزاني كه حق تمبر آن پرداخت شده است مشمول حق تمبر مجدد نخواهد بود.

تبصره ۲ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سهام شركت‌هاي تعاوني از پرداخت حق تمبر معاف است.

تبصره ۳ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- حق تمبر سهام شركت‌هايي كه سرمايه آنها صد درصد متعلق به دولت است از دو ميليون ريال تجاوز نخواهد كرد و مازاد آن بخشوده‌خواهد شد معافيت حق تمبر شركت‌هاي آب منطقه‌اي موضوع ماده ۲۲ قانون آب و نحوه ملي شدن آن مصوب بيست و هفت تير ماه ۱۳۴۷ ناظر به حق‌تمبر موضوع اين فصل نيست.

ماده ۴۹ - در صورتي كه اسناد مشمول حق تمبر موضوع مواد ۴۵ و ۴۶ و ۴۷ و ۴۸ اين قانون در ايران صادر شده باشد صادركنندگان بايد تمبر مقرر را بر روي آنها الصاق و ابطال نمايند و هرگاه اسناد مذكور در خارج از كشور صادر شده باشد اولين شخصي كه اسناد مزبور را متصرف ميشود بايد قبل از هر نوع امضاء اعم از ظهرنويسي يا معامله يا قبولي يا پرداخت به ترتيب فوق عمل نمايد و در هر صورت كليه مؤسسات يا اشخاصيكه در ايران اسناد مذكور را معامله يا دريافت يا تأديه مي نمايند متضامنا مسوول پرداخت حقوق مقرر خواهند بود.

ماده ۵۰ - وزارت امور اقتصادي و دارائي مجاز است سفته و برات و بارنامه و اوراق ديگر مشمول حق تمبر را چاپ و در دسترس متقاضيان بگذارد. وزارت امور اقتصادي و دارائي ميتواند در مواردي كه مقتضي بداند بجاي الصاق و ابطال تمبر به دريافت حق تمبر در قبال صدور قبض ماليات اكتفا نمايد.

ماده ۵۱ - در صورت تخلف از مقررات اين فصل، متخلف علاوه بر اصل حق تمبر معادل دو برابر آن جريمه خواهد شد.

باب سوم - ماليات بر درآمد

فصل اول - ماليات بر درآمد املاك

ماده ۵۲ - درآمد شخص حقيقي يا حقوقي ناشي از واگذاري حقوق خود نسبت به املاك واقع در ايران پس از كسر معافيتهاي مقرر در اين قانون مشمول ماليات بر درآمد املاك ميباشد.

تبصره (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- درآمد املاك شركت‌هايي كه تمام سرمايه آنها به طور مستقيم يا با واسطه متعلق به دولت است تابع مقررات اين فصل نبوده و از طريق‌رسيدگي به دفاتر تشخيص خواهد شد.

ماده ۵۳ - درآمد مشمول ماليات املاكي كه به اجاره واگذار ميگردد عبارتست از كل مال الاجاره اعم از نقدي و غيرنقدي پس از كسر بيست و پنج درصد بابت هزينه ها و استهلاكات و تعهدات مالك نسبت به مورد اجاره.
درآمد مشمول ماليات در مورد اجاره دست اول املاك مورد وقف يا حبس بر اساس اين ماده محاسبه خواهد شد.
در رهن تصرف، راهن طبق مقررات اين فصل مشمول ماليات خواهد بود.
هرگاه موجر مالك نباشد درآمد مشمول ماليات وي عبارتست از مابه التفاوت اجاره دريافتي و پرداختي بابت ملك مورد اجاره.
حكم اين ماده در مورد خانه هاي سازماني متعلق به اشخاص حقوقي در صورتيكه ماليات آنها طبق دفاتر قانوني تشخيص شود جاري نخواهد بود.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- محل سكونت پدر يا مادر يا همسر يا فرزند يا اجداد و همچنين محل سكونت افراد تحت تكفل مالك اجاري تلقي نمي‌شود مگر اين كه به‌موجب اسناد و مدارك ثابت گردد كه اجاره پرداخت مي‌شود. در صورتي كه چند واحد مسكوني محل سكونت مالك و يا افراد مزبور باشد يك واحدبراي سكونت مالك و يك واحد مسكوني براي هر يك از افراد مذكور به انتخاب مالك از شمول ماليات موضوع اين بخش خارج خواهد بود.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- املاكي كه مجاناً در اختيار سازمان‌ها و مؤسسات موضوع ماده ۲ اين قانون قرار مي‌گيرد غير اجاري تلقي مي‌شود.

تبصره ۳ - از نظر ماليات بر درآمد اجاره املاك هر واحد آپارتمان يك مستغل محسوب ميشود.

تبصره ۴ – در مورد املاكي كه با اثاثه يا ماشين آلات به اجاره واگذار ميشود درآمد ناشي از اجاره اثاثه و ماشين آلات نيز جزء درآمد ملك محسوب و مشمول ماليات اين فصل ميشود.

تبصره ۵ – مستحدثاتي كه طبق قرارداد از طرف مستأجر در عين مستأجره بنفع موجر ايجاد ميشود بر اساس ارزش معاملاتي روز تحويل مستحدثه به موجر تقويم و پنجاه درصد آن جزء درآمد مشمول ماليات اجاره سال تحويل محسوب ميگردد.

تبصره ۶ – هزينه هائي كه به موجب قانون يا قرارداد بعهده مالك است و از طرف مستأجر انجام ميشود و همچنين مخارجي كه به موجب قرارداد انجام آن از طرف مستأجر تقبل شده در صورتي كه عرفاً به عهده مالك باشد به بهاي روز انجام هزينه تقويم و به عنوان مال الاجاره غيرنقدي به جمع اجاره بهاي سال انجام هزينه اضافه ميشود.

تبصره ۷ – در صورتي كه مالك اعيان احداث شده در عرصه استيجاري ملك را كلا يا جزئاً به اجاره واگذار نمايد مبلغ اجاره پرداختي بابت عرصه به نسبت مورد اجاره از مال الاجاره دريافتي كسر و مازاد طبق مقررات صدر اين ماده مشمول ماليات خواهد بود.

تبصره ۸ – در صورتي كه مالك محل سكونت خود را بفروشد و در سند انتقال بدون اجاره بها مهلتي براي تخليه ملك داده شود در مدتي كه محل سكونت انتقال دهنده ميباشد تا شش ماه و در بيع شرط مادام كه طبق شرايط معامله مبيع در اختيار بايع شرطي است اجاري تلقي نميشود مگر اينكه بموجب اسناد و مدارك ثابت گردد كه اجاره پرداخت ميشود.

تبصره ۹ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شركتهاي دولتي و دستگاههايي كه تمام يا قسمتي از بودجه آنها به وسيله دولت تأمين مي‌شود، نهادهاي انقلاب‌اسلامي، شهرداريها و شركتها و مؤسسات وابسته به آنها و همچنين ساير اشخاص حقوقي مكلفند ماليات موضوع اين فصل را از مال‌الاجاره‌هايي كه‌پرداخت مي‌كنند كسر و ظرف سي روز به اداره امور مالياتي محل وقوع ملك پرداخت و رسيد آنرا به مؤجر تسليم نمايند.

تبصره ۱۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- واحدهاي مسكوني متعلق به شركتهاي سازنده مسكن كه قبل از انتقال قطعي و طبق اسناد و مدارك مثبته به موجب قرارداد واگذار مي‌گردد مادام‌كه در تصرف خريدار مي‌باشد در مدت مذكور اجاري تلقي نمي‌شود و از لحاظ مالياتي با خريدار مانند مالك رفتار خواهد شد مشروط براينكه ماليات نقل و انتقال قطعي‌موضوع ماده (۵۹) اين قانون به مأخذ تاريخ تصرف پرداخت شده باشد.

تبصره ۱۱ (اصلاحي ۱۳۹۰,۰۳,۳۱)- مالكان مجتمع هاي مسكوني داراي بيش از سه واحد استيجاري كه با رعايت الگوي مصرف مسكن بنا به اعلام وزارت راه و شهرسازي ساخته شده يا مي‌شوند در طول مدت اجاره از صد درصد (۱۰۰٪) ماليات بر درآمد املاك اجاري معاف مي‌باشد در غير اين صورت درآمد هر شخص ناشي از اجاره واحد يا واحدهاي مسكوني در تهران تا مجموع يكصد و پنجاه مترمربع زيربناي مفيد و در ساير نقاط تا مجموع دويست مترمربع زيربناي‌مفيد از ماليات بر در آمد ناشي از اجاره املاك معاف مي‌باشد.

ماده۵۴ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ درآمد اجاره بر اساس قرارداد اعم از رسمي يا عادي مبناي تشخيص ماليات قرار مي‌گيرد و در مواردي كه قرارداد وجود نداشته باشد يا از ارائه آن خودداري گردد و يا مبلغ مندرج در آن كمتر از هشتاد درصد (۸۰ ٪) ارقام مندرج در جدول املاك مشابه تعيين و اعلام شده توسط سازمان امور مالياتي كشور باشد و نيز در مورد ماده (۵۴ مكرر) اين قانون، ميزان اجاره بها بر اساس جدول اجاره املاك مشابه تعيين خواهدشد.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ در صورتي كه مستأجر جزء مشمولان تبصره (۹) ماده (۵۳) اين قانون باشد، اجاره پرداختي مستأجر ملاك تعيين درآمد مشمول ماليات اجاره خواهد بود.

تبصره۲(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ چنانچه بر اساس اسناد و مدارك مثبته معلوم شود اجاره ملك بيش از مبلغي است كه مأخذ تشخيص درآمد مشمول ماليات قرار گرفته است، ماليات ما به التفاوت طبق مقررات اين قانون قابل مطالبه و در صورت اعتراض مؤدي، پرونده قابل رسيدگي در مراجع حل اختلاف موضوع اين قانون خواهد بود.

ماده ۵۴ مكرر (اصلاحي ۱۳۹۹,۰۹,۰۵)ـ هر واحد مسكوني واقع در كليه شهرهاي بالاي يكصدهزارنفر جمعيت كه به استناد سامانه ملي املاك و اسكان كشور موضوع تبصره (۷) ماده (۱۶۹مكرر) اين قانون، در هر سال مالياتي در مجموع بيش از ۱۲۰ روز ساكن يا كاربر نداشته باشد به عنوان خانه خالي شناسايي شده و به ازاي هر ماه بيش از زمان مذكور، بدون لحاظ معافيت هاي تبصره (۱۱) ماده (۵۳) اين قانون، ماهانه مشمول مالياتي بر مبناي ماليات بر درآمد اجاره به شرح ضرايب زير مي شود:

سال اول ـ معادل شش برابر ماليات متعلقه

سال دوم ـ معادل دوازده برابر ماليات متعلقه

سال سوم به بعد ـ معادل هجده برابر ماليات متعلقه

واحدهاي نوساز پس از دوازده ماه و در طرح (پروژه)هاي انبوه سازي پس از هجده ماه از زمان صدور گواهي اتمام عمليات ساختماني (موضوع ماده (۱۰۰) قانون شهرداري مصوب ۱۱/ ۴/ ۱۳۳۴ با اصلاحات و الحاقات بعدي آن) مشمول ماليات موضوع اين ماده مي شوند.

وزارت راه و شهرسازي موظف است با همكاري وزارت ارتباطات و فناوري اطلاعات، يك ماه قبل از اتمام مهلت هاي مذكور، اخطار لازم را به مالك واحد مسكوني يا به كدپستي محل آن ارسال كند.

ضرايب مالياتي فوق براي كليه اشخاص حقيقي و حقوقي از جمله اشخاص موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري

اسلامي ايران مصوب ۱۴/ ۱۲/ ۱۳۹۵، كه داراي بيش از پنج خانه خالي در هر سال مالياتي باشند، نسبت به كل واحدها، دو برابر ضرايب مذكور در صدر ماده اعمال مي شود.
ماليات موضوع اين ماده تا زماني كه تعداد واحد مسكوني موجود در شهرهاي بالاي يكصدهزار نفر جمعيت به استناد مركز آمار ايران به يك مميز بيست و پنج صدم (۱/ ۲۵) برابر تعداد خانوارهاي ساكن در اين شهرها برسد، قابل اجراء است.

ماده ۵۵ - هرگاه مالك خانه يا آپارتمان مسكوني، آنرا به اجاره واگذار نمايد و خود محل ديگري براي سكونت خويش اجاره نمايد يا از خانه سازماني كه كارفرما در اختيار او مي گذارد استفاده كند در احتساب درآمد مشمول ماليات اين فصل ميزان مال الاجاره اي كه بموجب سند رسمي يا قرارداد مي پردازد يا توسط كارفرما از حقوق وي كسر و يا براي محاسبه ماليات حقوق تقويم ميگردد از كل مال الاجاره دريافتي او كسر خواهد شد.

ماده ۵۶ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در صورتي كه مالك قسمتي از محلي را كه در آن سكونت دارد جهت سكونت به اجاره واگذار نمايد تا سي هزار ريال مال‌الاجاره ماهانه‌دريافتي مالك از اين بابت معاف و مازاد طبق مقررات اين فصل مشمول ماليات خواهد بود.

ماده ۵۷ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مورد شخص حقيقي كه هيچ گونه درآمدي ندارد تا ميزان معافيت مالياتي درآمد حقوق موضوع‌ماده (۸۴) اين قانون از درآمد مشمول ماليات سالانه مستغلات از ماليات معاف و مازاد طبق مقررات اين فصل مشمول ماليات مي‌باشد. مشمولان اين ماده‌بايد اظهارنامه مخصوصي طبق نمونه‌اي كه از سازمان امور مالياتي كشور تهيه خواهد شد به اداره امور مالياتي محل وقوع ملك تسليم و اعلام‌نمايند كه هيچ گونه درآمد ديگري ندارند. اداره امور مالياتي مربوط بايد خلاصه مندرجات اظهارنامه مؤدي را به اداره امور مالياتي محل سكونت مؤدي ارسال‌دارد و در صورتي كه ثابت شود اظهارنامه مؤدي خلاف واقع است ماليات متعلق به اضافه يك برابر آن به عنوان جريمه وصول خواهد شد. در اجراي‌حكم اين ماده حقوق بازنشستگي و وظيفه دريافتي و جوائز و سود ناشي از سپرده‌هاي بانكي درآمد تلقي نخواهد شد.

تبصره ۱ - حكم اين ماده در مورد فرزندان صغيري كه تحت ولايت پدر باشند جاري نخواهد بود.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- در صورتي كه ساير درآمدهاي مشمول ماليات ماهانه مؤدي كمتر از مبلغ مذكور در اين ماده باشد آن مقدار از درآمد مشمول ماليات‌اجاره املاك كه با ساير درآمدهاي مؤدي بالغ بر مبلغ فوق باشد معاف و مازاد طبق مقررات اين فصل مشمول ماليات خواهد بود.

تبصره ۳ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مؤديان موضوع اين فصل در صورتي كه فرزند معلول يا عقب‌مانده‌اي كه قادر به كار نباشد در تكفل خود داشته باشند علاوه بر سايرمعافيت‌هاي مذكور در اين فصل كه حسب مورد از آن استفاده خواهند نمود ماهانه تا ده هزار ريال از درآمد مشمول ماليات اجاره املاك آنها به ازاء هريك از پرداخت ماليات معاف مي‌شود.

ماده ۵۸ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در صورتي كه سهم مال‌الاجاره هر يك از مالكين مشاع بيش از پنج هزار ريال در ماه نباشد از پرداخت ماليات بر درآمد اجاره املاك معاف‌خواهد بود.

ماده ۵۹ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- نقل و انتقال قطعي املاك به مأخذ ارزش معاملاتي و همچنين انتقال حق واگذاري محل به مأخذ ارزش معاملاتي حق واگذاري محل در تاريخ انتقال از طرف مالكين عين يا صاحبان حق به طور مجزا يا تواماً به شرح زير مشمول ماليات مي‌باشد:
تا ۲۰۰۰۰۰۰ ريال به نرخ ۴٪
تا ۶۰۰۰۰۰۰ ريال نسبت به مازاد ۲۰۰۰۰۰۰ ريال به نرخ ۸٪
نسبت به مازاد ۶۰۰۰۰۰۰ ريال به نرخ ۱۲٪

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- ارزش معاملاتي حق واگذاري محل بر حسب نوع كاربري ملك و محل وقوع آن از لحاظ موقعيت تجاري و ساير موارد مؤثر در ارزش آن به‌موجب آئين‌نامه‌اي خواهد بود كه در سه‌ماهه اول هر سال توسط وزارت امور اقتصادي و دارائي تعيين و اعلام خواهد شد ارزش تعيين شده تا تعيين‌ارزش معاملاتي حق واگذاري جديد معتبر و لازم‌الاجراء مي‌باشد.
از تاريخ اجراي اين اصلاحيه تا تعيين و اعلام آئين‌نامه موضوع اين تبصره وجوه‌دريافتي مالك يا صاحب حق بابت انتقال حق واگذاري محل مشمول ماليات به شرح فوق خواهد بود.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- چنانچه مورد معامله فاقد ارزش معاملاتي يا ارزش معاملاتي حق واگذاري محل باشد ارزش معاملاتي و يا ارزش معاملاتي حق واگذاري‌نزديكترين محل مشابه مبناي محاسبه ماليات خواهد بود.

تبصره ۳ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- در صورتي كه مؤديان موضوع اين ماده ظرف يكسال چند معامله انجام دهند نسبت به مجموع معاملات انجام شده مشمول ماليات به‌نرخهاي مذكور در اين ماده خواهند بود اينگونه مؤديان مكلفند نسبت به جمع معاملات هر سال خود اظهارنامه مالياتي طبق نمونه‌اي كه از طرف‌وزارت امور اقتصادي و دارائي تهيه و در دسترس آنها خواهد بود تنظيم و تا آخر ارديبهشت ماه سال بعد به حوزه مالياتي محل سكونت يا اقامتگاه خودحسب مورد تسليم و

مابه‌التفاوت متعلق به جمع معاملات خود را پرداخت نمایند.

تبصره ۴ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- نقل و انتقال قطعي املاك به بانكها در رابطه با تسهيلات اعطائي بانكها از طريق مشاركت مدني مشمول ماليات نقل و انتقال نخواهد بود.

تبصره ۵ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- حق واگذاري محل از نظر اين قانون عبارتست از حق كسب يا پيشه و يا حق تصرف محل و يا حقوق ناشي از موقعيت تجاري محل.

ماده ۶۰ (منسوخه ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- درآمد مشمول ماليات در مورد نقل و انتقال قطعي املاكي كه تاريخ تملك آن بعد از تاريخ اجراي اين قانون باشد عبارت است از اضافه‌ارزش معاملاتي زمان فروش نسبت به ارزش معاملاتي زمان تملك كه به نرخ مذكور در ماده ۱۳۱ اين قانون مشمول ماليات است و در صورتي كه‌مالياتي به معامله تعلق نگيرد و يا ماليات متعلق كمتر از چهار درصد ارزش معاملاتي زمان فروش باشد ماليات به مأخذ چهار درصد ارزش معاملاتي‌زمان فروش وصول خواهد شد.

تبصره ۱ - آن قسمت از ابنيه ملك مورد انتقال كه توسط انتقال دهنده احداث گرديده در محاسبات مربوط به درآمد و ماليات موضوع اين ماده‌منظور نخواهد شد و ماليات اين گونه ابنيه كلا‌عبارت از چهار درصد ارزش معاملاتي آن در زمان فروش خواهد بود.

تبصره ۲ - در مورد زمين‌هايي كه از طرف مالك تفكيك و به گواهي ثبت اسناد و تأييد شهرداري، قسمتي از زمين به عنوان شارع عام بدون دريافت‌بها از تصرف مالك خارج مي‌شود بهاي اين قسمت از زمين به ميزان ارزش معاملاتي تاريخ تملك محاسبه و به ارزش معاملاتي تاريخ تملك باقيمانده‌زمين اضافه مي‌شود.

ماده ۶۱ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- در مواردي كه انتقال ملك در دفاتر اسناد رسمي انجام نمي‌شود نيز ارزش معاملاتي ملك طبق مقررات اين فصل در محاسبه ماليات ملاك‌عمل خواهد بود و به طور كلي براي املاكي كه ارزش معاملاتي آنها تعيين نشده ارزش معاملاتي نزديكترين محل مشابه مناط اعتبار مي‌باشد.

ماده ۶۲ (منسوخه ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- در مورد املاكي كه با مغازه يا محل كسب خالي انتقال داده مي‌شود چنانچه حسب گزارش مميز مالياتي و تأييد سرمميز مالياتي مغازه يامحل كسب مزبور به لحاظ موقعيت تجاري متضمن ارزشي بيش از ارزش همان ملك در صورت فقدان مغازه يا محل كسب خالي است باشد به مأخذاين تفاوت ارزش كه ناشي از موقعيت تجاري مغازه يا محل كسب مزبور است نيز ماليات ديگري مقطوعاً تا بيست ميليون ريال به نرخ ۴ درصد و نسبت‌به مازاد آن به نرخ ۸ درصد محاسبه ‌وصول خواهد گرديد.
اختلافات حاصله از اين بابت خارج از نوبت در هيأت حل اختلاف مالياتي مطرح و منجر به صدور رأي خواهد شد. رأي صادره قطعي و لازم‌الاجرامي‌باشد.

ماده ۶۳ - نقل و انتقال قطعي املاكي كه به صورتي غير از عقد بيع انجام ميشود باستثناي نقل و انتقال بلاعوض كه طبق مقررات مربوط مشمول ماليات است مشمول ماليات نقل و انتقال قطعي املاك برابر مقررات اين فصل خواهد بود و چنانچه عوضين، هر دو ملك باشند هر يك از متعاملين به ترتيب فوق ماليات نقل و انتقال قطعي مربوط به ملك واگذاري خود را پرداخت خواهند نمود.

ماده۶۴ ـ تعيين ارزش معاملاتي املاك بر عهده كميسيون تقويم املاك مي‌باشد. كميسيون مزبور موظف است ارزش معاملاتي موضوع اين قانون را در سال اول معادل دو درصد (۲ ٪) ميانگين قيمتهاي روز منطقه با لحاظ ملاكهاي زير تعيين كند.
اين شاخص هر سال به ميزان دو واحد درصد افزايش مي‌يابد تا زماني كه ارزش معاملاتي هر منطقه به بيست درصد (۲۰ ٪) ميانگين قيمتهاي روز املاك برسد.

ماده ۶۴ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- تعيين ارزش معاملاتي املاك به عهده كميسيون تقويم املاك متشكل از هفت عضو مي‌باشد كه در تهران از نمايندگان سازمان امور مالياتي كشور و وزارتخانه‌هاي مسكن و شهرسازي، جهاد كشاورزي و نماينده سازمان ثبت اسناد و املاك و سه نفر معتمد محل بصير و مطلع در امور تقويم املاك به‌معرفي شوراي شهر و در شهرستانها از مديران كل يا رؤساي ادارات امور مالياتي، مسكن و شهرسازي، جهاد كشاورزي و ثبت اسناد و املاك به‌ترتيب در مراكز استان‌ها يا شهرستان‌ها حسب مورد و يا نمايندگان آنها و سه نفر معتمد محل بصير و مطلع در امور تقويم املاك به معرفي شوراي شهر تشكيل و هر سال يك بار نسبت به تعيين ارزش معاملاتي املاك اقدام خواهد نمود. در موارد تقويم املاك واقع در هر بخش و روستاهاي تابعه (بر اساس تقسيمات كشوري) سه نفر معتمد محل بصير و مطلع در امور تقويم املاك توسط شوراي بخش مربوط معرفي خواهند شد. در صورت نبودن شوراي شهر يا بخش سه نفر با شرايط مذكور كه كارمند دولت نباشند، به معرفي فرماندار يا بخشدار مربوط در كميسيون شركت خواهند نمود.
كميسيون تقويم املاك در تهران به دعوت سازمان امور مالياتي كشور و در شهرستان‌ها به دعوت مدير كل يا رييس اداره امورمالياتي در محل سازمان مزبور يا ادارات تابعه آن تشكيل خواهد شد. جلسات كميسيون باحضور حداقل پنج نفر كه سه نفر آنها عضو دولت باشند رسميت مي‌يابد و تصميمات متخذه با رأي موافق چهار نفر معتبر است.
كميسيون مزبور مكلف است:

الف (الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- قيمت ساختمان با توجه به مصالح (اسكلت فلزي يا بتون آرمه يا اسكلت بتوني و سوله و غيره) و قدمت و تراكم و طريقه استفاده از آن (مسكوني، تجاري، اداري، آموزشي، بهداشتي، خدماتي و غيره) و نوع مالكيت.

ب (الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- قيمت اراضي باتوجه به نوع كاربري و موقعيت جغرافيايي از لحاظ تجاري، صنعتي، مسكوني، آموزشي، اداري و كشاورزي اين كميسيون متشكل از پنج عضو است كه در تهران از نمايندگان سازمان امور مالياتي كشور، وزارتخانه‌هاي راه و شهرسازي و جهاد كشاورزي، سازمان ثبت اسناد و املاك كشور و شوراي اسلامي شهر و در ساير شهرها از مديران كل يا رؤساي ادارات امور مالياتي، راه و شهرسازي، جهاد كشاورزي و ثبت اسناد و املاك و يا نمايندگان آنها و نماينده شوراي اسلامي شهر تشكيل مي‌شود. كميسيون مذكور هر سال يك بار ارزش معاملاتي املاك را به تفكيك عرصه و اعيان تعيين مي‌كند.

در موارد تقويم املاك واقع در هر بخش و روستاهاي تابعه (براساس تقسيمات كشوري) نماينده بخشدار يا شوراي بخش در جلسات كميسيون شركت مي‌كند. در صورت نبودن شوراي اسلامي شهر يا بخش، يك نفر كه كارمند دولت نباشد با معرفي فرماندار يا بخشدار مربوط در كميسيون شركت مي‌كند.

كميسيون تقويم املاك در تهران به دعوت سازمان امور مالياتي كشور و در ساير شهرها به دعوت مدير كل يا رئيس اداره امور مالياتي در محل سازمان مذكور يا ادارات تابعه تشكيل مي‌شود. جلسات كميسيون با حضور حداقل چهار نفر از اعضاء رسميت مي‌يابد و تصميمات متخذه با رأي حداقل سه نفر از اعضاء معتبر است. دبيري جلسات كميسيون حسب مورد بر عهده نماينده سازمان يا اداره كل يا اداره امور مالياتي است.

ارزش معاملاتي تعيين شده حسب اين ماده يك ماه پس از تاريخ تصويب نهائي كميسيون تقويم املاك، لازم‌الاجراء و تا تعيين ارزش معاملاتي جديد معتبر است.

الف - قيمت اراضي شهري را با توجه به آخرين ارزش معاملاتي تعيين شده و موقعيت جغرافيائي (شبكه بندي زمين، نوع خاك، خدمات تحت الارضي، آب و هوا و ارتفاع) و وضعيت حقوقي (مشاع بودن، نوع مالكيت از لحاظ جاري بودن يا داشتن دفترچه مالكيت، استيجاري بودن) وخدمات شهري (آب، برق، تلفن، گاز، بهداشت، آموزش و پرورش، شبكه حمل و نقل شهري و ساير خدمات) و ميزان مساحت و تراكم جمعيت و تراكم ساخت و موقعيت ملك از لحاظ قرار داشتن در مناطق تجاري و صنعتي و مسكوني و آموزشي و يا مختلط و بطور كلي نوع كاربري اراضي و دسترسي ها به فضاي سبز و مراكز خريد و كيفيت شوارع از نظر حمل و نقل و عبور و مرور.

ب - قيمت زمينهاي كشاورزي و روستائي را علاوه بر رعايت موارد مذكور در بند الف فوق فاصله تا شهر، نوع محصول و قيمت آنها، نوع خاك و ميزان آب و داشتن قابليت براي كشت مكانيزه و وضعيت طبيعي زمين و داشتن جاده و نوع جاده و فاصله تا جاده هاي اصلي و مواردي كه مالكين عرصه و اعيان و اشجار باغات متفاوت باشند.

ج - قيمت ساختمان را با توجه به نوع مصالح (اسكلت فلزي يا بتون آرمه يا اسكلت بتوني و سوله و غيره) و قدمت و تراكم و طريقه استفاده از آن (مسكوني، تجاري، اداري، آموزشي، بهداشتي و خدماتي و غيره) و نوع مالكيت از نظر عرصه و اعيان تعيين نمايد.

ارزش معاملاتي تعيين شده پس از يكماه از تاريخ تصويب نهائي كميسيون تقويم املاك لازم الاجراء ميباشد و تا تعيين ارزش معاملاتي جديد معتبر است.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سازمان امور مالياتي كشور يا ادارات تابعه سازمان مزبور مي‌توانند قبل از اتمام دوره يكساله كميسيون تقويم املاك را در موارد زيرتشكيل دهند:

۱ - براي تعيين ارزش معاملاتي نقاطي كه فاقد ارزش معاملاتي است.

۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- براي تعديل ارزش معاملاتي تعيين شده نقاطي كه حسب تشخيص سازمان امور مالياتي كشور با مقايسه با نقاط مشابه هماهنگي ندارد.

۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- براي تعديل ارزش معاملاتي تعيين شده نقاطي كه حسب تشخيص سازمان امور مالياتي كشور با توجه به عوامل ذكر شده در اين ماده‌تغييرات عمده در ارزش تعيين شده به وجود آمده باشد.

ارزش معاملاتي تعيين شده حسب اين تبصره پس از يك ماه از تاريخ تصويب نهايي كميسيون تقويم املاك لازم‌الاجرا بوده و تا تعيين ارزش معاملاتي جديد معتبر خواهد بود.

تبصره ۲ - مادامي كه ارزش معاملاتي املاك طبق مقررات اين قانون تعيين نشده است آخرين ارزش معاملاتي تعيين شده معتبر است.

ماده ۶۵ - نقل و انتقال قطعي املاك كه در اجراي قوانين و مقررات اصلاحات ارضي بعمل آمده و يا خواهد آمد و واحدهاي مسكوني از طرف شركتهاي تعاوني مسكن به اعضاء آنها مشمول ماليات موضوع اين فصل نخواهد بود.

ماده ۶۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در صورتي كه انتقال گيرنده دولت يا شهرداريها يا مؤسسات وابسته به آنها بوده و همچنين در مواردي كه ملك به وسيله اجراي ثبت و ياساير ادارات دولتي به قائم مقامي مالك انتقال داده مي‌شود باشد در محاسبه ماليات موضوع ماده (۵۹) اين قانون بهاي مذكور در سندبجاي ارزش معاملاتي هنگام انتقال حسب مورد ملاك عمل قرار خواهد گرفت

ماده ۶۷ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- فسخ معاملات قطعي املاك بر اساس حكم مراجع قضايي به طور كلي و اقاله يا فسخ معاملات قطعي املاك در ساير موارد تا شش ماه بعداز انجام معامله به عنوان معامله جديد مشمول ماليات موضوع اين فصل نخواهد بود.

ماده ۶۸ - املاكي كه در اجراي ماده ۳۴ قانون ثبت مصوب مردادماه ۱۳۲۰ و اصلاحات بعدي آن به دولت تمليك ميشود از پرداخت ماليات نقل و انتقال قطعي معاف است.

ماده ۶۹ (اصلاحي ۱۳۹۰,۰۳,۳۱)- اولين انتقال قطعي واحدهاي مسكوني ارزان و متوسط قيمت كه ظرف مدت ده سال از تاريخ تصويب اين قانون مطابق ضوابط و قيمتهائي كه وزارتخانه‌هاي راه و شهرسازي و امور اقتصادي و دارائي تعيين مي نمايند احداث و حداكثر در مدت يكسال از تاريخ انقضاي مهلت اجراي برنامه احداث كه حسب مورد توسط وزارت راه و شهرسازي يا شهرداري محل تعيين ميشود منتقل گردد از پرداخت ماليات بر نقل و انتقال قطعي املاك معاف ميباشد.

ماده ۷۰ (اصلاحي ۱۳۷۶,۰۹,۲۶)- هر گونه مال و يا وجوهي كه از طرف وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شركت‌هاي دولتي و يا شهرداري‌ها بابت عين يا حقوق راجع به املاك و اراضي براي‌ايجاد و يا توسعه مناطق نظامي يا مرافق عامه از قبيل توسعه يا احداث جاده، راه‌آهن، خيابان، معابر، لوله‌كشي آب و نفت و گاز، حفر نهر و نظاير آنها به‌مالك يا صاحب حق تعلق مي‌گيرد يا به حساب وي به وديعه گذاشته مي‌شود از ماليات نقل و انتقال موضوع اين فصل معاف خواهد بود.

املاكي كه طبق قوانين مربوطه در فهرست آثار ملي ايران به ثبت رسيده يا مي‌رسد در صورت انتقال به سازمان ميراث فرهنگي كشور نسبت به كل‌ماليات نقل و انتقال قطعي متعلق و در ساير موارد كه در دست اشخاص باقي مي‌ماند نسبت به ۵۰ درصد ماليات مربوط به درآمد موضوع فصل مالياتبر درآمد املاك از معافيت مالياتي برخوردار خواهد شد و همچنين هرگونه وجه يا مالي كه از طرف اشخاص مذكور بابت تملك املاك يا حقوق واقع در محدوده طرحهاي نوسازي، بهسازي و بازسازي محلات قديمي و بافتهاي فرسوده شهرها به مالكين يا صاحبان حق تعلق مي‌گيرد از پرداخت ماليات نقل و انتقال معاف است.

ماده ۷۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- زمين‌هايي كه از طريق اسناد عادي معامله گرديده است در موقع تنظيم سند رسمي به نام خريدار،قيمت اعياني احداث شده وسيله خريدار در محاسبه منظور نخواهد شد مشروط بر اين كه موضوع مورد تأييد مراجع ذيصلاح‌دولتي يا محاكم قضايي يا شهرداري محل كه ملك در محدوده آن واقع است حسب مورد قرار گرفته باشد.

ماده ۷۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه پس از پرداخت ماليات از طرف مؤدي معامله انجام نشود اداره امور مالياتي مربوط مكلف است بنا به درخواست مؤدي و تأييددفتر اسناد رسمي مربوط، مبني بر عدم ثبت معامله ظرف پانزده روز از تاريخ اعلام دفتر اسناد رسمي ماليات وصول شده متعلق به معامله انجام نشده رااز محل وصولي جاري طبق مقررات اين قانون مسترد دارد. حكم اين ماده در مورد استرداد مالياتهاي مربوط به حق واگذاري و درآمد اتفاقي نيز جاري‌خواهد بود.

ماده ۷۳ (منسوخه ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- درآمد مشمول ماليات در مورد انتقال حق واگذاري محل از طرف مالك مشروط بر اين كه قبلاً ملك را به اجاره واگذار ننموده و يا بابت‌تخليه آن وجهي به عنوان حق واگذاري محل به مستأجر نپرداخته باشد و تاريخ تملك بعد از تاريخ اجراي اين قانون باشد عبارت است از:

اضافه ارزش معاملاتي زمين در تاريخ انتقال حق واگذاري محل نسبت به ارزش معاملاتي زمين در تاريخ تملك، ضرب در مبلغ دريافتي بابت حق‌واگذاري محل تقسيم بر ارزش معاملاتي زمين در تاريخ انتقال حق واگذاري محل.

در مواردي كه مالياتي به معامله تعلق نگيرد و يا ماليات متعلق كمتر از ماليات بر طبق نرخ‌هاي مقرر در ماده ۶۲ اين قانون باشد و همچنين در مواردي كه‌تاريخ تملك ملك قبل از تاريخ اجراي اين قانون بوده و براي اولين بار حق واگذاري دريافت شود دريافتي بابت حق واگذاري مقطوعاً به نرخ‌هاي مقررمذكور در ماده ۶۲ اين قانون مشمول ماليات خواهد بود.

تبصره ۱ - در صورتي كه مالك قبلا بابت تخليه ملك خود وجهي به عنوان حق واگذاري محل به مستأجر پرداخت و از مستأجر بعدي مبلغ‌بيشتري بابت انتقال حق واگذاري محل دريافت كند درآمد مشمول ماليات مالك عبارت است از اضافه دريافتي‌ها نسبت به آنچه قبلا پرداخت كرده‌است.

تبصره ۲ - حق واگذاري محل از نظر اين قانون عبارت است از وجوهي كه مالك يا مستأجر از بابت حق كسب و پيشه و يا حق تصرف محل و يا به‌لحاظ موقعيت تجاري ملك تحصيل مي‌نمايد. در مواردي كه به جاي دريافت پول امتيازاتي تحصيل شود درآمد مشمول ماليات از طريق برآورد ارزش‌حق واگذاري محل تشخيص داده خواهد شد.

ماده ۷۴ - در مورد املاك با عنوان دستدارمي يا عناوين ديگر كه حسب عرف محل در تصرف شخصي است چنانچه متصرف تمامي حقوق خود نسبت به ملك را به ديگري منتقل نمايد انتقال مزبور مشمول ماليات نقل و انتقال قطعي املاك برابر مقررات اين فصل ميباشد، همچنين در مورد درآمد حاصل از واگذاري ساير حقوق مربوط به اين نوع املاك متصرف از نظر مالياتي مانند مالك حسب مورد مشمول ماليات مربوط خواهد بود و در موارد فوق تاريخ تصرف تاريخ تملك متصرف محسوب ميگردد.

ماده ۷۵ - از نظر مالياتي مستأجرين املاك اوقافي اعم از اينكه اعيان مستحدثه در آن داشته يا نداشته باشند نسبت به عرصه مشمول مقررات اين فصل خواهند بود.

تبصره ۱ - در محاسبه ماليات اينگونه موديان تاريخ اجاره بجاي تاريخ تملك منظور خواهد شد.

تبصره ۲ - حكم اين ماده در مواردي كه ملك توسط مستأجر واگذار ميشود مانع اجراي تبصره ۷ ماده ۵۳ اين قانون نخواهد بود.

ماده۷۶(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در مواردي كه نقل و انتقال موضوع ماده (۵۲) اين قانون حسب مورد مشمول مواد (۵۹) يا (۷۷) باشد، وجه ديگري بابت ماليات بر درآمد نقل و انتقال مزبور مطالبه نخواهد شد.

ماده۷۷- درآمد اشخاص حقيقي و حقوقي ناشي از ساخت و فروش هر نوع ساختمان حسب مورد مشمول مقررات ماليات بر درآمد موضوع فصول چهارم و پنجم باب سوم اين قانون خواهد بود.

ماده ۷۷ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- اولين نقل و انتقال قطعي ساختمان‌هاي نوساز اعم از مسكوني و غيره كه بيش از دو سال از تاريخ صدور گواهي پايان كار آنها نگذشته باشد، علاوه بر ماليات نقل و انتقال قطعي موضوع ماده (۵۹) اين قانون مشمول ماليات مقطوع به نرخ ده درصد (۱۰٪) به مأخذ ارزش معاملاتي اعياني مورد انتقال خواهند بود. اشخاص حقيقي يا حقوقي، مشمول ماليات ديگري از بابت درآمد حاصل از ساخت و فروش موضوع اين ماده نخواهند بود.

تبصره (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- علاوه بر اشخاصي كه شغل آنها بساز و بفروشي است هر شخص حقيقي كه در يكسال مالياتي بيش از يك واحد مسكوني و يا دو واحد كسبي اعم از كامل يا ناتمام را كه خود احداث نموده و در صورت كامل بودن بيش از دو سال از تاريخ خاتمه بناي آن نگذشته است بفروشد از نظر مالياتي بساز و بفروش تلقي ميشود. تاريخ خاتمه بنا به تشخيص مميز و تأييد سرمميز مربوط ميباشد. در اجراي اين تبصره هر واحد آپارتماني يك واحد مسكوني يا كسبي حسب مورد و هر مغازه يك واحد كسبي محسوب ميشود.

ماده ۷۸ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- در مورد واگذاري هر يك از حقوق مذكور در ماده ۵۲ اين قانون از طرف مالك عين غير از مواردي كه ضمن مواد ۵۳ تا ۷۷ اين قانون ذكر شده استدريافتي مالك به نرخهاي مذكور در ماده ۵۹ مأخذ محاسبه ماليات قرار خواهد گرفت.

ماده ۷۹ (منسوخه ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- درآمد مشمول ماليات در مورد واگذاري هر يك از حقوق مذكور در ماده ۵۲ اين قانون از طرف صاحبان حق غير از مالك عين عبارتاست از اضافه دريافتي صاحب حق نسبت به آنچه كه براي تحصيل اين حقوق يا استفاده از آن قبلاپرداخت نموده است هزينه‌هايي كه موجب تغيير درعين بنا يا تجديد يا احداث بنا و افزايش ارزش حق باشد در صورتي كه قبلاجزو هزينه‌هاي شغلي در محاسبه ماليات صاحب حق منظور نشده باشد ازمبلغ دريافتي كسر خواهد شد.

تبصره - در مواردي كه وراث مبادرت به انتقال حق واگذاري محل استيجاري كه از طريق ارث به آنها منتقل شده مي‌نمايند مبلغي كه از اين بابت دررسيدگي به پرونده ماليات بر ارث جزء ماترك منظور شده و قطعيت يافته از دريافتي زمان انتقال كسر خواهد شد.

ماده ۸۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مؤديان موضوع اين فصل مكلفند اظهارنامه مالياتي خود را روي نمونه‌اي كه از طرف سازمان امور مالياتي كشور تهيه و در دسترس‌آنها قرار گيرد تنظيم و در مورد حق واگذاري محل و نيز مؤديان موضوع ماده ۷۴ اين قانون تا سي روز پس از انجام معامله و در ساير واگذاري موارد تاآخر تير ماه سال بعد به انضمام مدارك مربوط به اداره امور مالياتي محل وقوع ملك تسليم و ماليات متعلق را طبق مقررات پرداخت نمايند.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه معاملات موضوع ماده ۵۲ اين قانون به موجب اسناد رسمي انجام مي‌گيرد مؤدي مكلف است قبل از انجام معامله ميزان‌دريافتي و يا درآمد موضوع هر يك از ماليات‌هاي مندرج در ماده ۱۸۷ اين قانون را به تفكيك به اداره امور مالياتي ذيربط اعلام دارد اين اعلام به استثناي‌مواردي كه موجر تغيير ننموده به منزله انجام تكاليف مقرر در متن اين ماده مي‌باشد.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه معاملات موضوع اين فصل به موجب اسناد رسمي انجام نمي‌گيرد انتقال گيرنده مكلف است مراتب را ظرف سي روز ازتاريخ انجام معامله كتباً به اداره امور مالياتي محل وقوع ملك اطلاع دهد.

فصل دوم - ماليات بر درآمد كشاورزي

ماده ۸۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- درآمد حاصل از كليه فعاليت‌هاي كشاورزي، دامپروري، دامداري، پرورش ماهي و زنبور عسل و پرورش طيور، صيادي و ماهيگيري، نوغانداري، احياءمراتع و جنگلها، باغات اشجاراز هر قبيل و نخيلات از پرداخت مالياتمعاف مي‌باشد.دولت مكلف است مطالعات و بررسي‌هاي لازم را در زمينه كليه فعاليت‌هاي كشاورزي و آن رشته از فعاليت‌هاي مزبور كه ادامه معافيت آنها ضرورتداشته باشد معمول و لايحه مربوط را حداكثر تا آخر برنامه سوم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي‌ايران و به مجلس شوراي اسلامي تقديم نمايد

فصل سوم - ماليات بر درآمد حقوق

ماده ۸۲ - درآمد كه شخص حقيقي در خدمت شخص ديگر (اعم از حقيقي يا حقوقي) در قبال تسليم نيروي كار خود بابت اشتغال در ايران برحسب مدت يا كار انجام يافته بطور نقد يا غيرنقد تحصيل مي كند مشمول ماليات بر درآمد حقوق است.

تبصره - درآمد حقوقي كه در مدت مأموريت خارج از كشور (از طرف دولت جمهوري اسلامي ايران يا اشخاص مقيم ايران) از منابع ايراني عايد شخص ميشود مشمول ماليات بر درآمد حقوق ميباشد.

ماده ۸۳ - درآمد مشمول ماليات حقوق عبارت است از حقوق (مقرري يا مزد، يا حقوق اصلي) و مزاياي مربوط به شغل اعم از مستمر و يا غيرمستمر قبل از وضع كسور و پس از كسر معافيتهاي مقرر در اين قانون.

تبصره - درآمد غيرنقدي مشمول ماليات حقوق بشرح زير تقويم و محاسبه ميشود:

الف - مسكن با اثاثيه معادل ۲۵ درصد و بدون اثاثيه ۲۰ درصد حقوق و مزاياي مستمري نقدي (باستثناي مزاياي نقدي معاف موضوع ماده ۹۱ اين قانون) در ماه پس از وضع وجوهي كه از اين بابت از حقوق كارمند كسر ميشود.

ب - اتومبيل اختصاصي با راننده معادل ۱۰ درصد و بدون راننده معادل ۵ درصد حقوق و مزاياي مستمر نقدي (باستثناي مزاياي نقدي معاف موضوع ماده ۹۱ اين قانون) در ماه پس از كسر وجوهي كه از اين بابت از حقوق كارمند كسر ميشود.

ج - ساير مزاياي غيرنقدي معادل قيمت تمام شده براي پرداخت كننده حقوق.

ماده۸۴ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- ميزان معافيت ماليات بر درآمد سالانه مشمول ماليات حقوق از يك يا چند منبع، هر ساله در قانون بودجه سنواتي مشخص مي‌شود.

تبصره ۱(منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- ماليات اضافه‌كاري براي كارمندان مشمول قانون نظام هماهنگ و كارگران مشمول قانون كار يكسان محاسبه و دريافت ميگردد. ميزان اضافه كار قابل محاسبه براي كارگران مشمول قانون كار بيش از پنجاه درصد (۵۰٪) ساعات كار روزانه نخواهد بود.

تبصره ۲(منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- بيست و پنج درصد(۲۵٪) ماليات حقوق، تا مبلغ دوازده برابر حداكثر حقوق موضوع ماده (۸) لايحه قانوني مربوط به حداكثر و حداقل‌حقوق مستخدمين شاغل و بازنشسته و آماده به خدمت - مصوب ۴/۲/۱۳۵۸ شوراي انقلاب جمهوري اسلامي ايران- در سال علاوه بر اعمال معافيت موضوع اين ماده بخشوده ميشود و نسبت به مازاد آن، ماليات بر اساس نرخهاي مقرر در ماده (۱۳۱) اصلاحي قانون مالياتهاي مستقيم- مصوب۱۳۷۱- محاسبه ميشود.

ماده۸۵ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- نرخ ماليات بر درآمد حقوق كاركنان دولتي و غير دولتي مازاد بر مبلغ مذكور در ماده (۸۴) اين قانون و تا هفت برابر آن مشمول ماليات سالانه ده درصد (۱۰ ٪) و نسبت به مازاد آن بيست درصد (۲۰ ٪) است.

ماده ۸۶ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- پرداخت كنندگان حقوق هنگام هر پرداخت يا تخصيص آن مكلفند ماليات متعلق را طبق مقررات ماده (۸۵) اين قانون محاسبه و كسر و تا پايان ماه بعد ضمن تسليم فهرستي متضمن نام و نشاني دريافت‌كنندگان حقوق و ميزان آن به اداره امور مالياتي محل پرداخت و در ماه‌هاي بعد فقط تغييرات را صورت دهند.

تبصره (منسوخه ۱۳۹۶,۰۴,۲۷)- پرداخت‌هايي كه كارفرمايان به اشخاص حقيقي غير از كاركنان خود كه مشمول پرداخت كسورات بازنشستگي يا بيمه نمي‌باشند، با عنوان حق المشاوره، حق حضور در جلسات، حق التدريس، حق التحقيق و حق پژوهش پرداخت مي‌كنند، بدون رعايت معافيت موضوع ماده (۸۴) اين قانون مشمول ماليات مقطوع به نرخ ده درصد (۱۰ ٪) مي‌باشد. كارفرمايان موظفند درموقع پرداخت يا تخصيص، ماليات متعلقه را كسر و ظرف مدت تعيين شده در ماده (۸۶) اين قانون با اعلام مشخصات دريافت كنندگان مطابق فرم نمونه اعلام شده توسط سازمان امور مالياتي كشور به اداره امور مالياتي پرداخت كنند و در صورت تخلف، مسؤول پرداخت ماليات و جريمه‌هاي متعلق خواهند بود.

ماده ۸۷ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اضافه پرداختي بابت ماليات بر درآمد حقوق طبق مقررات اين قانون مسترد خواهد شد مشروط بر اين كه بعد از انقضاي تير ماه سال بعدتا آخر آن سال با در خواست كتبي حقوق‌بگير از اداره امور مالياتي محل سكونت مورد مطالبه قرار گيرد.
اداره امور مالياتي مذكور موظف است ظرف سه ماه از تاريخ تسليم درخواست رسيدگي‌هاي لازم را معمول و در صورت احراز اضافه پرداختي و نداشتن‌بدهي قطعي ديگر در آن اداره امور مالياتي نسبت به استرداد اضافه پرداختي از محل وصولي‌هاي جاري اقدام كند. در صورتي كه درخواست‌كننده بدهي قطعي مالياتي داشته باشد اضافه پرداختي به حساب بدهي مزبور منظور و مازاد مسترد خواهد شد.

ماده ۸۸ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در مواردي كه از اشخاص مقيم خارج كه در ايران شعبه يا نمايندگي ندارند حقوق دريافت شود دريافت‌كنندگان حقوق مكلفند تا پايان ماه بعد از تاريخ دريافت حقوق ماليات متعلق را طبق مقررات اين فصل به اداره امور مالياتي محل سكونت خود پرداخت و تا آخر تير ماه سال بعد اظهارنامه مالياتي مربوط به حقوق دريافتي خود را به اداره امور مالياتي مزبور تسليم نمايند.

ماده ۸۹ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- صدور پروانه خروج از كشور يا تمديد پروانه اقامت و يا اشتغال براي اتباع خارجه به استثناي كساني كه طبق مقررات اين قانون از پرداخت ماليات معاف مي‌باشند موكول به ارائه مفاصا حساب مالياتي يا تعهد كتبي كارفرماي اشخاص حقوقي ايراني طرف قرارداد با كارفرماي‌اتباع خارجي يا اشخاص حقوقي ثالث ايراني است.

ماده ۹۰(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در مواردي كه پرداخت كنندگان حقوق، ماليات متعلق را در موعد مقرر نپردازند يا كمتر از ميزان واقعي پرداخت نمايند، اداره امور مالياتي ذي صلاح مكلف است ماليات متعلق رابه انضمام جرايم موضوع اين قانون محاسبه و از پرداخت كنندگان حقوق كه در حكم مودي مي‌باشند به موجب برگ تشخيص با رعايت مهلت مقرر درماده (۱۵۷) اين قانون مطالبه كند. حكم اين ماده نسبت به مشمولان ماده (۸۸) اين قانون نيز جاري خواهد بود.

ماده ۹۱ - درآمدهاي حقوق بشرح زير از پرداخت ماليات معاف است:

۱ - رؤسا و اعضاي مأموريت هاي سياسي خارجي در ايران و رؤسا و اعضاي هيأتهاي نمايندگي فوق العاده دول خارجي نسبت به درآمد حقوق دريافتي از دولت متبوع خود بشرط معامله متقابل و همچنين رؤسا و اعضاي هيأتهاي نمايندگي سازمان ملل متحد و مؤسسات تخصصي آن در ايران نسبت به درآمد حقوق و دريافتي از سازمان و مؤسسات مزبور در صورتي كه تابع دولت جمهوري اسلام ايران نباشند.

۲ - رؤسا و اعضاي مأموريت هاي كنسولي خارجي در ايران و همچنين كارمندان مؤسسات فرهنگي دول خارجي نسبت به درآمد حقوق دريافتي از دول متبوع خود بشرط معامله متقابل.

۳ - كارشناسان خارجي كه با موافقت دولت جمهوري اسلامي ايران از محل كمكهاي بلاعوض فني و اقتصادي و علمي و فرهنگي دول خارجي و يا مؤسسات بين المللي به ايران اعزام ميشوند نسبت به حقوق دريافتي آنان از دول متبوع يا مؤسسات بين المللي مذكور.

۴ - كارمندان محلي سفارتخانه ها و كنسولگريها و نمايندگيهاي دولت جمهوري اسلامي ايران در خارج نسبت به درآمد حقوق دريافتي از دولت جمهوري اسلامي ايران در صورتيكه داراي تابعيت دولت جمهوري اسلامي ايران نباشند بشرط معامله متقابل.

۵ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)-حقوق بازنشستگي و وظيفه و مستمري و پايان خدمت و خسارت اخراج و بازخريد خدمت و وظيفه يا مستمري پرداختي به وراث و حق سنوات و حقوق ايام مرخصي استفاده نشده.

۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هزينه سفر و فوق‌العاده مسافرت مربوط به شغل.

۷ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- تا ميزان ده هزار ريال در ماه براي هر يك از فوق‌العاده‌هاي كسر صندوق و تضمين صاحب‌جمعان.

۸ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مسكن واگذاري در محل كارگاه يا كارخانه جهت استفاده كارگران و خانه‌هاي ارزان قيمت سازماني در خارج از محل كارگاه يا كارخانه كه مورداستفاده كارگران قرار مي‌گيرد.

۹ - وجوه حاصل از بيمه بابت جبران خسارت بدني و معالجه و امثال آن.

۱۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- عيدي ساﻻنه يا پاداش آخر سال جمعاً معادل يك دوازدهم ميزان معافيت مالياتي موضوع ماده (۸۴) اين قانون.

۱۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- خانه‌هاي سازماني كه با اجازه قانوني يا به موجب آيين‌نامه‌هاي خاص در اختيار مأموران كشوري گذارده مي‌شود.

۱۲ - وجوهي كه كارفرما بابت هزينه معالجه كاركنان خود يا افراد تحت تكفل آنها مستقيماً يا بوسيله حقوق بگير به پزشك يا بيمارستان باستناد اسناد و مدارك مثبته پرداخت كند.

۱۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مزاياي غيرنقدي پرداختي به كاركنان حداكثر معادل دو دوازدهم معافيت موضوع ماده (۸۴) اين قانون.

۱۴ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- درآمد حقوق پرسنل نيروهاي مسلح جمهوري اسلامي ايران اعم نظامي و انتظامي مشمولان قانون استخدامي وزارت اطلاعات و جانبازان انقلاب اسلامي و جنگ تحميلي و آزادگان.

۱۵ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- درآمد مشمول ماليات حقوق اعضاء هيأت علمي (آموزشي و پژوهشي) كليه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالي به نرخ ۱۰٪ مشمول ماليات‌مي‌باشد و به اين درآمد ماليات ديگري تعلق نخواهد گرفت.

۱۶ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- پنجاه درصد (۵۰٪) حقوق اصلي كادر عملياتي و تخصصي شركت هواپيمائي جمهوري اسلامي ايران و سازمان هواپيمائي كشوري و شركت خدمات هوائي كشور (آسمان) و شركت هواپيمائي خدمات ويژه وابسته به وزارت كشاورزي در محاسبه ماليات بر درآمد حقوق منظور نخواهد شد.

ماده ۹۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- پنجاه‌درصد (۵۰٪) ماليات حقوق كاركنان شاغل در مناطق كمتر توسعه يافته طبق فهرست سازمان مديريت و برنامه‌ريزي كشور بخشوده مي‌شود.

تبصره (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- بدهي ماليات بر درآمد حقوق كادر نظامي و انتظامي تا تاريخ اجراي اين قانون بخشوده مي‌شود.

فصل چهارم - ماليات بر درآمد مشاغل

ماده ۹۳ - درآمدي كه شخص حقيقي از طريق اشتغال به مشاغل يا به عناوين ديگر غير از موارد مذكور در ساير فصلهاي اين قانون در ايران تحصيل كند پس از كسر معافيتهاي مقرر در اين قانون مشمول ماليات بر درآمد مشاغل ميباشد.

تبصره (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- درآمد شركت‌هاي مدني (اعم از اختياري يا قهري) و همچنين درآمدهاي ناشي از فعاليت‌هاي مضاربه در صورتي كه عامل (مضارب)يا صاحب سرمايه شخص حقيقي باشد تابع مقررات اين فصل مي‌باشد.

ماده ۹۴ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- درآمد مشمول ماليات مؤديان موضوع اين فصل عبارت است از كل فروش كالا و خدمات به اضافه سايردرآمدهاي آنان كه مشمول ماليات فصول ديگر شناخته نشده پس از كسر هزينه‌ها و استهلاكات مربوط طبق مقررات فصل هزينه‌هاي قابل قبول واستهلاكات.

ماده ۹۵ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- صاحبان مشاغل موضوع اين فصل مكلفند اسناد و مدارك مثبته كافي براي تشخيص درآمد مشمول ماليات خود نگاهداري كنند.
صاحبان مشاغل از لحاظ تشخيص درآمد مشمول ماليات به گروه‌هاي زير تقسيم مي‌شوند:
الف - صاحبان مشاغلي كه به موجب اين قانون مكلف به ثبت فعاليت‌هاي شغلي خود در دفاتر روزنامه و كل موضوع قانون تجارت هستند و بايد دفاترو اسناد و مدارك مربوط را با رعايت اصول و موازين و استانداردهاي پذيرفته شده حسابداري نگاهداري كنند.
ب - صاحبان مشاغلي كه بر حسب اين قانون مكلف به ثبت فعاليت‌هاي شغلي خود در دفاتر درآمد و هزينه مي‌باشند. نمونه‌هاي دفاتر مذكور توسط سازمان امور مالياتي كشور تهيه مي‌گردد و در دسترس قرار مي‌گيرد.
ج - صاحبان مشاغلي كه مشمول مقررات بندهاي (الف) و (ب) فوق نيستند مكلفند صورت خلاصه وضعيت درآمد و هزينه خود را طبق ضوابط ونمونه‌هاي تعيين شده از طرف سازمان امور مالياتي كشور نگاهداري كنند.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سازمان امور مالياتي كشور در صورت تشخيص ضرورت تاپايان دي ماه هر سال فهرست مشاغل افزوده شده به بندهاي (الف) و (ب) ماده(۹۶) و مشمول از آغاز سال بعد را تهيه و از طريق تشكل‌هاي صنفي و درج آگهي در روزنامه رسمي و يكي از روزنامه‌هاي كثيرالانتشار به مؤديان اعلام مي‌دارد.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- آيين‌نامه مربوط به روش‌هاي نگهداري دفاتر و اسناد و مدارك و نحوه ثبت وقايع مالي و چگونگي تنظيم صورت‌هاي مالي نهايي براساس‌نوع فعاليت و همچنين رعايت اصول و موازين و استانداردهاي پذيرفته شده حسابداري توسط سازمان امور مالياتي كشور با كسب نظر از جامعه‌حسابداران رسمي تهيه و به تصويب وزير امور اقتصادي و دارايي خواهد رسيد.

ماده ۹۵ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- دفاتر قانوني از نظر مالياتي عبارت است از دفتر روزنامه (اعم از نقدي يا غير نقدي) و دفتر كل موضوع قانون تجارت و يا دفاتر مخصوصي‌كه وزارت امور اقتصادي و دارايي به عنوان دفتر مشاغل (دفتر درآمد و هزينه) تهيه و در دسترس مؤديان قرار مي‌دهد.

تبصره ۱ - آئين نامه مربوط به نحوه تنظيم و تحرير و نگاهداري دفاتر و حساب اسناد و مدارك توسط وزارت امور اقتصادي و دارائي با نظرخواهي از بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران و سازمان حسابرسي و اطاق بازرگاني و صنايع و معادن ايران تهيه و پس از تصويب وزير امور اقتصادي و دارائي جهت اطلاع موديان منتشر خواهد شد.
عدم رعايت مقررات مزبور حسب مورد موجب تعلق جرايم حداكثر تا معادل ده درصد ماليات متعلق و در صورت عدم شمول ماليات يا در صورتيكه ده درصد ماليات متعلق بيش از يكصد هزار ريال نباشد حداكثر تا يكصد هزار ريال يا عدم قبول دفاتر بعنوان دفاتر قانوني طبق آئيننامه موضوع اين تبصره خواهد بود.

تبصره ۲ - وزارت امور اقتصادي و دارائي مكلف است به آن دسته از موديانى كه شغل آنها از نظر مالياتي نوعاً اقتضاي استفاده از اوراق مخصوصي از قبيل برگ فروش كالا و خدمات و قبض رسيد و حواله انبار و امثال آنها را دارد نمونه اوراق مذكور را تهيه و مراتب را در روزنامه رسمي كشور و يا يكي از روزنامه هاي كثيرالانتشار آگهي نمايد و موديان مالياتي كه دفاتر قانوني نگهداري مينمايند بايد در معاملات خود و ثبت آنها در دفاتر قانوني ازاوراقي كه نمونه آنها آگهي شده است از سال بعد از انتشار آگهي استفاده نمايند در غير اينصورت دفاتر آنها براي تشخيص درآمد مشمول ماليات آن سال بنفع خودشان قابل استناد نخواهد بود.

تبصره ۳ - وزارت امور اقتصادي و دارائي ميتواند بنا به تقاضاي قبلي مودي با نمونه دفاتر و وسايل ديگري نگاهداري حساب موافقت نمايد.

ماده ۹۶ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- اشخاص حقيقي مذكور بشرح ذيل مكلف به نگاهداري دفاتر قانوني ميباشند و درآمد آنان از روي دفاتر قانوني تشخيص داده ميشود:
۱ - دارندگان كارت بازرگاني و كليه واردكنندگان و صادركنندگان.
۲ - صاحبان كارخانه‌ها و كارگاهها و واحدهاي توليدي كه براي آنها پروانه تأسيس و يا بهره‌برداري از وزارت ذيربط صادر شده يا بشود.
۳ - صاحبان مؤسسات ساختماني و تأسيسات فني و صنعتي و دفاتر فني و مهندسي مشاور و مؤسسات نقشه‌كشي و نقشه‌برداري و نظارت.
۴ - صاحبان مؤسسات حسابرسي و مشاوره‌اي.

۵ – صاحبان هتلها و متلها.

۶ – صاحبان بيمارستان، زايشگاه، آسايشگاه، تيمارستان و درمانگاه‌ها.

۷ – بهره‌برداران معادن.

۸ – صاحبان مؤسسات حمل و نقل موتوري، زميني، دريائي و هوائي اعم از مسافري و يا باربري.

۹ – صاحبان مجلات و روزنامه‌ها و مؤسسات نشر كتاب و مؤسسات چاپ.

۱۰ – صاحبان مؤسسات تعليم و تربيت كه داراي پروانه از يكي از وزارتخانه‌هاي آموزش و پرورش يا فرهنگ و آموزش عالي ميباشند.

۱۱ – صاحبان سينما – تماشاخانه و مؤسسات فيلمبرداري و دوبلاژ فيلم.

۱۲ – پزشكان، دندانپزشكان كه داراي مطب هستند و دامپزشكان كه به دامپزشكي اشتغال دارند.

۱۳ – صاحبان آزمايشگاه و لابراتوار و نظاير آنها اعم از طبي و غير طبي و صاحبان راديولوژي و فيزيوتراپي و مؤسسات بهداشتي.

۱۴ – دلالان و حق‌العمل‌كاران به استثناي عاملين توزيع فرآورده‌هاي نفتي.

۱۵ – نمايندگان مؤسسات تجارتي و صنعتي اعم از داخلي و خارجي

۱۶ – صاحبان تعميرگاههاي مجاز و اتوسرويسها.

۱۷ – صاحبان دفاتر اسناد رسمي و ازدواج و طلاق.

۱۸ – وكلا، كارشناسان و مترجمين رسمي دادگستري.

موديان مذكور در رديفهاي ۷ تا ۱۸ مي‌توانند از دفاتر مشاغل استفاده نمايند.

تبصره ۱ – وزارت امور اقتصادي و دارايي در صورت تشخيص ضرورت مي‌تواند تكليف نگاهداري دفاتر قانوني روزنامه و كل را به دفاتر قانوني‌مشاغل تغيير دهد و يا بر حسب مقتضيات و نوع فعاليت شغلي اشخاص حقيقي مجاز به نگاهداري دفاتر مشاغل را از نگاهداري دفاتر مذكور معاف‌نمايد. مكلفين به نگاهداري دفاتر قانوني روزنامه و كل كه مجاز به نگاهداري دفاتر مشاغل مي‌شوند بعداً از نگاهداري دفاتر معاف نخواهند شد.

اين موارد تا آخر دي ماه هر سال از طرف وزارت امور اقتصادي و دارايي در روزنامه رسمي و يكي از جرايد كثيرالانتشار آگهي خواهد شد و اشخاص‌موضوع آگهي از سال بعد از سال انتشار مكلف به اجراي آن مي‌باشند.

تبصره ۲ – منظور از صاحبان مذكور در اين ماده اشخاصي است كه بهره‌برداري از مؤسسات به حساب آنان انجام مي‌شود.

تبصره ۳ – مشمولان اين ماده كه در محل شغل خود داراي فعاليت‌هاي شغلي ديگر موضوع اين فصل مي‌باشند مكلفند فعاليت‌هاي شغلي مربوط را در دفاتر قانوني خود ثبت نمايند.

نظر به بند (۲۲) قانون اصلاح قانون ماليات هاي مستقيم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱، سازمان امور مالياتي كشور موظف است حداكثر ظرف مدت سه سال از تاريخ ابلاغ اين قانون، بانك اطلاعات مربوط به نظام جامع مالياتي را در سراسر كشور مستقر و فعال نمايد. در طي اين مدت، در ادارات امور مالياتي كه نظام جامع مالياتي به صورت كامل به اجراء درنيامده است، ماده (۹۷) اصلاحي ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، به شرح ذيل مجري خواهد بود. ماده ۹۷ – در موارد زير درآمد مشمول ماليات مؤدي از طريق علي‌الرأس تشخيص خواهد شد: ۱ – در صورتي كه تا موعد مقرر ترازنامه و حساب سود و زيان و يا حساب درآمد و هزينه و حساب سود و زيان حسب مورد تسليم نشده باشد. ۲ – در صورتي كه مؤدي به درخواست كتبي اداره امور مالياتي مربوطه از ارائه دفاتر و يا مدارك حساب در محل كار خود خودداري نمايد (منظور ازمحل كار در مورد اشخاص حقوقي نيز همان اقامتگاه قانوني آنها مي‌باشد مگر اين كه مؤدي قبلاًمركز عمليات خود را براي ارائه دفاتر اسناد و مدارككتباً به اداره امور مالياتي مربوط اعلام نموده باشد.) در اجراي اين بند هر گاه مؤدي از ارائه قسمتي از مدارك حساب خودداري نمايد چنانچه مربوط به هزينه باشد از احتساب آن جزء هزينه‌هاي قابل قبول خودداري مي‌شود و در صورتي كه مربوط به درآمد باشد درآمد مشمول ماليات اين قسمت از طريق علي‌الرأس تعيين خواهد شد. ۳ – در صورتي كه دفاتر و اسناد و مدارك ابرازي براي محاسبه درآمد مشمول ماليات به نظر اداره امور مالياتي غير قابل‌رسيدگي تشخيص شود و يا به علت عدم رعايت موازين قانوني و آيين‌نامه مربوط مورد قبول واقع نشود كه در اين صورت مراتب بايد با ذكر دلايل كافي كتباً به مؤدي ابلاغ و پرونده براي رسيدگي به هيأتي متشكل از سه نفر حسابرس منتخب رئيس كل‌سازمان امور مالياتي كشور احاله گردد. مؤدي مي‌تواند ظرفيك ماه از تاريخ ابلاغ با مراجعه به هيأت مزبور نسبت به رفع اشكال رسيدگي و اداي توضيح كتبي در مورد نحوه رعايت موازين قانوني و آيين‌نامه حسب مورد اقدام نمايد و در هر حال هيأت مكلف است ظرف ده روز پس از انقضاي يك ماه فوق نظر خود را با توجيهات و دلايل لازم و كافي به حوزه‌مالياتي اعلام نمايد تا بر اساس آن اقدام گردد نظر هيأت با اكثريت مناط اعتبار است و نظر عضوي كه در اقليت قرار

ماده۹۷ـ درآمد مشمول ماليات اشخاص حقيقي موضوع اين قانون كه مكلف به تسليم اظهارنامه مالياتي مي‌باشند به استناد اظهارنامه مالياتي مؤدي كه با رعايت مقررات مربوط تنظيم و ارائه شده و مورد پذيرش قرار گرفته باشد، خواهد بود. سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند اظهارنامه‌هاي مالياتي دريافتي را بدون رسيدگي قبول و تعدادي از آنها را براساس معيارها و شاخصهاي تعيين‌شده و يا به طور نمونه انتخاب و برابر مقررات مورد رسيدگي قرار دهد. در صورتي كه مؤدي از ارائه اظهارنامه مالياتي در مهلت قانوني و مطابق با مقررات خودداري كند، سازمان امور مالياتي كشور نسبت به تهيه اظهارنامه مالياتي برآوردي براساس فعاليت و اطلاعات اقتصادي كسب‌شده مؤديان از طرح جامع مالياتي و مطالبه ماليات متعلق به موجب برگ تشخيص ماليات اقدام مي‌كند. در صورت اعتراض مؤدي چنانچه ظرف مدت

سي روز از تاريخ ابلاغ برگ تشخيص ماليات، نسبت به ارائه اظهارنامه مالياتي مطابق مقررات مربوط اقدام كند، اعتراض مؤدي طبق مقررات اين قانون مورد رسيدگي قرار مي‌گيرد، اين حكم مانع از تعلق جريمه‌ها و اعمال مجازات‌هاي عدم تسليم اظهارنامه مالياتي در موعد مقرر قانوني نيست. حكم موضوع تبصره ماده(۲۳۹) اين قانون در اجراي اين ماده جاري است.

ماده ۹۷ (اصلاحي ۱۳۹۴٫۰۴٫۳۱)- در موارد زير درآمد مشمول ماليات مؤدي از طريق علي‌الرأس تشخيص خواهد شد:

۱ - در صورتي كه تا موعد مقرر ترازنامه و حساب سود و زيان و يا حساب درآمد و هزينه و حساب سود و زيان حسب مورد تسليم نشده باشد.

۲ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- در صورتي كه مودي به درخواست كتبي مأمور تشخيص مربوطه از ارائه دفاتر و يا مدارك حساب در محل كار خود خودداري نمايد (منظور از محل كار در مورد اشخاص حقوقي نيز همان اقامتگاه قانوني آنها ميباشد مگر اينكه مودي قبلا مركز عمليات خود را براي ارائه دفاتر اسناد و مدارك كتباً به حوزه مالياتي مربوط اعلام نموده باشد.)
در اجراي اين بند هرگاه مودي از ارائه قسمتي از مدارك حساب خودداري نمايد چنانچه مربوط به هزينه باشد از احتساب آن جزء هزينه هاي قابل قبول خودداري ميشود و در صورتي كه مربوط به درآمد باشد درآمد مشمول ماليات اين قسمت از طريق علي الراس تعيين خواهد شد.

۳ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- در صورتي كه دفاتر و اسناد و مدارك ابرازي براي محاسبه درآمد مشمول ماليات بنظر مميز و تأييد سرمميز مالياتي غيرقابل رسيدگي تشخيص شود و يا بعلت عدم رعايت موازين قانوني و آئين‌نامه مربوط مورد قبول واقع نشود كه در اين صورت مراتب بايد با ذكر دلايل كافي كتباً به مودي ابلاغ و پرونده براي رسيدگي به هيأتي متشكل از سه نفر حسابرس منتخب وزير امور اقتصادي و دارائي احاله گردد. مودي مي تواند ظرف يكماه از تاريخ ابلاغ با مراجعه به هيأت مزبور نسبت به رفع اشكال رسيدگي و اداي توضيح كتبي در مورد نحوه رعايت موازين قانوني و آئين‌نامه حسب مورد اقدام نمايد و در هر حال هيأت مكلف است ظرف ده روز پس از انقضاي يكماه فوق نظر خود را با توجيهات و دلايل لازم و كافي به حوزه مالياتي اعلام نمايد تا بر اساس آن اقدام گردد نظر هيأت با اكثريت مناط اعتبار است و نظر عضوي كه در اقليت قرار گيرد بايد در صورتجلسه درج گردد. در مواردي كه هيأت نظر حوزه مالياتي را در مورد غيرقابل رسيدگي بودن دفاتر مودي مورد اعلام مي كند بايد مراتب را به دادستاني انتظامي مالياتي نيز اعلام نمايد.

تبصره(اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- در اجراي بند ۳ اين ماده دو ماه به مهلت رسيدگي موضوع ماده ۱۵۶ اين قانون اضافه ميشود.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- هرگاه طبق اسناد و مدارك ابرازي يا به دست آمده امكان تعيين درآمد واقعي مؤدي وجود داشته باشد، اداره امور مالياتي مكلف استدرآمد مشمول ماليات را براساس رسيدگي به اسناد و مدارك مزبور يا دفاتر، حسب مورد، تعيين كند، در صورت داشتن درآمد ناشي از فعاليت‌هاي مكتوم كه مستند به دلايل و قراين كافي باشد، درآمد مشمول ماليات آن فعاليت‌ها همواره از طريق علي‌الرأس تشخيص داده و به درآمد مشمول مالياتمشخص شده قبلي افزوده و مأخذ مطالبه ماليات واقع خواهد شد.

ماده ۹۸ - در موارد تشخيص علي‌الرأس اداره امور مالياتي بايد پس از تحقيقات و بررسي‌هاي لازم و كسب اطلاعات مورد نياز از مراجع مختلف اعم‌از دولتي يا غير دولتي ابتدا قرينه و يا قرائن مذكور در اين قانون را كه متناسب با وضعيت و موضوع فعاليت مؤدي باشد انتخاب و دلايل انتخاب نوع‌قرينه يا قرائن و رقم آنها را با توجيه كافي در گزارش رسيدگي قيد نمايد و سپس با اعمال ضريب يا ضرائب مقرر در قرينه يا قرائن انتخابي درآمد مشمول‌ماليات مؤدي را تعيين نمايد. در صورتي كه به چند قرينه اعمال ضريب شود معدلي كه از نتايج اعمال ضريب به دست مي‌آيد درآمد مشمول ماليات خواهد بود.

تبصره (منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- در موارد رد دفاتر قانوني هر گاه طبق اسناد و مدارك ابرازي يا به دست آمده امكان تعيين درآمد واقعي مؤدي وجود داشته باشد حوزه‌مالياتي مكلف است درآمد مشمول ماليات را بر اساس رسيدگي به اسناد و مدارك مزبور يا دفاتر حسب مورد تعيين نمايد، در صورت داشتن درآمدناشي از فعاليت‌هاي مكتوم كه مستند به دلايل و قرائن كافي باشد درآمد مشمول ماليات آن فعاليت‌ها همواره از طريق علي‌الرأس تشخيص و به درآمدمشمول ماليات مشخص شده قبلي افزوده و مأخذ مطالبه ماليات واقع خواهد شد.

ماده ۹۹ (اصلاحي ۱۳۷۱٫۰۲٫۰۷)- قراردادهاي پيمانكاري موضوع ماده ۷۶ قانون ماليات‌هاي مستقيم مصوب اسفند ماه ۱۳۴۵ و اصلاحيه‌هاي بعدي آن كه پيشنهاد آنها قبل ازتاريخ تصويب اين قانون مي‌باشد از لحاظ تشخيص درآمد مشمول ماليات و نيز پرداخت چهار درصد ماليات مقطوع كماكان مشمول مقررات قانون‌فوق‌الذكر خواهند بود.

تبصره (اصلاحي ۱۳۷۱٫۰۲٫۰۷)- قراردادهاي پيمانكاري موضوع ماده ۷۶ قانون مالياتهاي مستقيم مصوب اسفند ماه ۱۳۴۵ و اصلاحيه‌هاي بعدي كه پيشنهاد آنها از تاريخ ۱۳۶۶/۱۲/۳ لغايت ۱۳۶۷/۱۲/۲۹ تسليم گرديده از لحاظ تعيين درآمد مشمول ماليات تابع مقررات اين قانون بوده و فقط از لحاظ اعمال نرخ ماليات بردرآمد عملكرد منتهي به سال ۱۳۶۷ تابع نرخ مالياتي مقرر در سال مزبور خواهند بود.

ماده ۱۰۰ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- مؤديان موضوع اين فصل مكلفند اظهارنامه مالياتي مربوط به فعاليت‌هاي شغلي خود را در سال مالياتي براي هر واحد شغلي يا براي هر محل جداگانه طبق نمونه‌اي كه وسيله سازمان امور مالياتي كشور تهيه خواهد شد تنظيم و تا آخر خرداد ماه سال بعد به اداره امور مالياتي محل شغل خود تسليم و ماليات متعلق را به نرخ مذكور در ماده ۱۳۱ اين قانون پرداخت نمايند.

تبصره ۱ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در مورد كارگاه و واحدهاي توليدي كه نوع فعاليت آنان ايجاد دفتر يا فروشگاه در يك يا چند محل ديگر را اقتضاء نمايد مؤدي مكلف است كليه درآمدهاي حاصل از فعاليت‌هاي خود را طي يك اظهارنامه به اداره امور مالياتي محل وقوع كارگاه يا واحد توليدي تسليم نمايد.

تبصره ۲ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در مورد مشمولين اين فصل كه داراي محل ثابت براي شغل خود نمي‌باشند محل سكونت آنها از لحاظ تسليم اظهارنامه محل شغل تلقي‌مي‌گردد.

تبصره ۳ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در شركت‌هاي مدني تسليم اظهارنامه توسط يكي از شركاء موجب اسقاط تكليف ساير شركاء نخواهد بود اين امر مانع از تسليم اظهارنامه مشترك نمي‌باشد.

تبصره ۴ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- اظهارنامه مالياتي مؤديان موضوع اين فصل شامل ترازنامه و حساب سود و زيان يا حساب درآمد و هزينه يا خلاصه وضعيت درآمد و هزينه،حسب مورد طبق نمونه‌هايي كه توسط سازمان امور مالياتي كشور تعيين مي‌شود خواهد بود.

تبصره ۵ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- ساير مشمولان اين فصل مكلفند اظهارنامه مالياتي هر سال خود را تا پايان ارديبهشت ماه سال بعد به حوزه مالياتي محل فعاليت خودتسليم نمايند.
مميز مالياتي پرونده مؤديان مذكور را اعم از اين كه اظهارنامه به موقع تسليم و يا از تسليم آن خودداري نموده‌اند با تحقيقات و كسب اطلاعات لازم‌مورد رسيدگي قرار مي‌دهد و درآمد مشمول ماليات مؤدي را طي گزارشي تعيين و پرونده را به ضميمه گزارش نزد سرمميز مربوط ارسال مي‌نمايد.
سرمميز مكلف است بررسي‌هاي لازم را معمول و به شرح زير اقدام نمايد:

۱ - در صورتي كه نظر مميز تأييد اظهارنامه مالياتي و اين نظر مورد تأييد سرمميز قرار گيرد و يا نظر سرمميز مبني بر تأييد اظهارنامه باشد درآمدمشمول ماليات مندرج در اظهارنامه قطعي بوده و مميز مالياتي مكلف است نسبت به صدور برگ قطعي اقدام نمايد.

۲ - در صورتي كه اظهارنامه به موقع تسليم نشده و يا درآمد مشمول ماليات در آن درج نگرديده و يا درآمد مشمول ماليات مندرج در آن مورد تأييدمميز و يا سرمميز واقع نشده باشد به شرح زير اقدام مي‌گردد:

الف - در صورتي كه مؤدي اظهارنامه مالياتي تسليم ننموده باشد پرونده را با اظهار نظر نزد مميز مالياتي اعاده دهد و مميز مكلف است بر اساس‌نظر سرمميز برگ تشخيص صادر و چنانچه با آن موافق باشد امضاء و در غير اين صورت براي امضاء نزد سرمميز ارسال دارد.

ب - در صورتي كه مؤدي اظهارنامه داده باشد سرمميز مكلف است ميزان درآمد مشمول ماليات تعيين شده را به اتحاديه صنف مربوط در صورت‌وجود در محل اعلام و نظر اتحاديه را استعلام نمايد چنانچه درآمد تعيين شده از طرف اتحاديه با درآمد تعيين شده توسط سرمميز بيش از ۲۰ درصداختلاف نداشته باشد برگ تشخيص بر اساس نظر اتحاديه حسب مورد توسط مميز يا سرمميز صادر خواهد شد. چنانچه اختلاف مزبور از ۲۰ درصدبيشتر باشد و يا اتحاديه ظرف مهلت يك ماه پاسخ ندهد برگ تشخيص بر اساس نظر سرمميز صادر خواهد شد.

تبصره ۵ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند در مورد بعضي از منابع اين فصل در هر سال و در نقاطي كه مقتضي بداند درآمد مشمول ماليات تمام يا برخي از مؤديان مشمول بند ج ماده ۹۵ اين قانون را كه قطعي خواهد بود وصول نمايد و در مواردي كه معلوم شود از اول يك سال مالياتي يا در اثناء آن مؤدي ترك كسب نموده و يا به عللي خارج از اختيار وي قادر به انجام كار نبوده است و اين امر مورد تأييد هيأت حل اختلاف مالياتي قرار گيرد درآمد مشمول‌ماليات به نسبت مدت اشتغال محاسبه و ماليات متعلقه وصول خواهد شد.

تبصره ۷ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- آن دسته از مؤديان غير مشمول ماده ۹۶ اين قانون كه دفاتر قانوني نگهداري و اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زيان خود را به موقع‌تسليم نموده باشند درآمد حوزه مشمول ماليات آن‌ها از طريق رسيدگي به دفاتر تشخيص مي‌گردد ليكن در صورت رد دفاتر حوزه مالياتي مكلف است‌طبق مقررات مربوط مندرج در تبصره ۵ فوق اقدام نمايد.

ماده ۱۰۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- درآمد سالانه مشمول ماليات مؤديان موضوع اين فصل كه اظهارنامه مالياتي خود را طبق مقررات اين فصل در موعد مقرر تسليم كرده‌اند تامیزان معافيت موضوع ماده (۸۴) اين قانون از پرداخت ماليات معاف و مازاد آن به نرخ‌هاي مذكور در ماده (۱۳۱) اين قانون مشمول ماليات خواهد بود.شرط تسليم اظهارنامه براي استفاده از معافيت فوق نسبت به عملكرد سال ۱۳۸۲ به بعد جاري است.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۹۴٫۰۴٫۳۱)- در مشاركتهاي مدني اعم از اختياري و قهري شركاء حداكثر از دو معافيت استفاده خواهند كرد و مبلغ معافيت بطور مساوي بين آنان تقسيم وباقيمانده سهم هر شريك جداگانه مشمول ماليات خواهد بود. شركائي كه با هم رابطه زوجيت دارند از لحاظ استفاده از معافيت در حكم يك شريك تلقي و معافيت مقرر به زوج اعطاء مي‌گردد. در صورت فوت احد از شركاء وراث وي به عنوان قائم‌مقام قانون از معافيت مالياتي سهم متوفي درمشاركت بشرح فوق استفاده نموده و اين معافيت بطور مساوي بين تقسيم و از درآمد سهم هر كدام كسر خواهد شد.

ماده ۱۰۲ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- در مضاربه عامل (مضارب) مكلف است در موقع تسليم اظهارنامه علاوه بر پرداخت ماليات خود ماليات درآمد سهم صاحب سرمايه رابدون رعايت معافيت ماده (۱۰۱) اين قانون كسر و به عنوان ماليات علي‌الحساب صاحب سرمايه به حساب مالياتي واريز و رسيد آن را به اداره امور مالياتي ذيربط و صاحب سرمايه ارائه نمايد.

تبصره - در صورتيكه صاحب سرمايه بانك باشد تكليف كسر ماليات صاحب سرمايه از عامل يا مضارب ساقط است.

ماده ۱۰۳ - وكلاء دادگستري و كساني كه در محاكم اختصاصي وكالت مي كنند مكلفند در وكالتنامه هاي خود رقم حق الوكاله ها را قيد نمايند و معادل پنج درصد آن بابت علي الحساب مالياتي روي وكالتنامه تمبر الصاق و ابطال نمايند كه در هر حال مبلغ تمبر حسب مورد نبايد كمتر از ميزان مقرر در زير باشد:

الف - در دعاوي و اموري كه خواسته آنها مالي است پنج درصد حق الوكاله مقرر در تعرفه براي هر مرحله.

ب - در مواردي كه موضوع وكالت مالي نباشد يا تعيين بهاي خواسته قانوناً لازم نيست و همچنين در دعاوي كيفري كه تعيين حق الوكاله بنظردادگاه است پنج درصد حداقل حق الوكاله مقرر در آئيننامه حق الوكاله براي هر مرحله.

ج - در دعاوي كيفري نسبت به مورد ادعاي خصوصي كه مالي باشد بر طبق مفاد حكم بند الف اين ماده.

د (اصلاحي ۱۴۰۱٫۰۵٫۰۵)- در مورد دعاوي و اختلافات مالي كه در مراجع اختصاصي غير قضايي رسيدگي و حل و فصل مي‌شود و براي حق‌الوكاله آنها تعرفه خاصي مقرر نشده است از قبيل اختلافات مالياتي و عوارض توسعه معابر شهرداري و نظاير آنها ميزان حق‌الوكاله صرفاً از لحاظ مالياتي به شرح زير:
تا چهارصد ميليون (۴۰۰/ ۰۰۰/ ۰۰۰) ريال مابه‌الاختلاف، پنج درصد تا يك ميليارد و دويست ميليون (۱/ ۲۰۰/ ۰۰۰/ ۰۰۰) ريال مابه‌الاختلاف، چهار درصد نسبت به مازاد چهارصد ميليون (۴۰۰/ ۰۰۰/ ۰۰۰) ريال از يك ميليارد و دويست ميليون (۱/ ۲۰۰/ ۰۰۰/ ۰۰۰) ريال مابه‌الاختلاف به بالا سه درصد نسبت به مازاد يك ميليارد و دويست ميليون (۱/ ۲۰۰/ ۰۰۰/ ۰۰۰) ريال منظور مي‌شود و معادل پنج درصد آن تمبر باطل خواهد شد.
مفاد اين بند درباره اشخاصي كه وكالتاً در مراجع مذكور در اين بند اقدام نمايند (ولو اين كه وكيل دادگستري نباشد) نيز جاري است جز در مورد كارمندان‌مؤدي يا پدر - مادر - برادر - خواهر - پسر - دختر - نواده و همسر مؤدي.

تبصره ۱ - در هر مورد كه طبق مفاد اين ماده عمل نشده باشد وكالت وكيل با رعايت مقررات قانون آئين دادرسي مدني در هيچيك از دادگاهها و مراجع مزبور قابل قبول نخواهد بود مگر در مورد وكالتهاي مرجوعه از طرف وزارتخانه ها و مؤسسات دولتي و شركتهاي دولتي و شهرداريها و مؤسسات وابسته به دولت و شهرداريها كه محتاج به ابطال تمبر روي وكالتنامه نميباشند.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۹۴٫۰۴٫۳۱)- وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتي و شركت‌هاي دولتي و شهرداري‌ها و مؤسسات وابسته به دولت و شهرداري‌ها مكلفند از وجوهي كه بابت حق‌الوكاله به وكلا پرداخت مي‌كنند پنج درصد آن را كسر و بابت علي‌الحساب مالياتي وكيل ظرف تا پايان ماه بعد به اداره امور مالياتي محل پرداخت نمايند.

تبصره ۳ - در صورتيكه پس از ابطال تمبر تعقيب دعوي به وكيل ديگري واگذار شود وكيل جديد مكلف به ابطال تمبر روي وكالتنامه مربوط نخواهد بود.

تبصره ۴ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- در مواردي كه دادگاهها حق‌الوكاله يا خسارت حق‌الوكاله را بيشتر يا كمتر از مبلغي كه مأخذ ابطال تمبر روي وكالتنامه قرار گرفته است‌تعيين نمايند مديران دفتر دادگاهها مكلفند ميزان مورد حكم قطعي را به اداره امور مالياتي مربوط اطلاع دهند تا مابه‌التفاوت مورد محاسبه قرار گيرد.

ماده ۱۰۴ (منسوخه ۱۳۹۴٫۰۴٫۳۱)- وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتي، شهرداري‌ها، مؤسسات وابسته به دولت و شهرداري‌ها و كليه اشخاص حقوقي اعم از انتفاعي و غيرانتفاعي و اشخاص‌موضوع بند (الف) ماده (۹۵) اين قانون مكلفند در هر مورد كه بابت حق‌الزحمه‌پزشكي، هزينه‌هاي بيمارستاني و آزمايشگاهي و راديولوژي، داوري، مشاوره، كارشناسي، حسابرسي، خدمات مالي و اداري، نويسندگي، تأليف وتصنيف، آهنگ‌سازي، نوازندگي و هنرپيشگي و خوانندگي، نقاشي و دلالي و حق‌العمل‌كاري، هرگونه حق‌الزحمه يا كارمزد ارائه خدمات به استثناي كارمزد پرداختي به بورس ها، بازارهاي خارج از بورس و كارمزد معاملات و تسويه اوراق بهادار و كالا در بورس ها و بازارهاي خارج از بورس و بانكها، صندوق تعاون و مؤسسات اعتباري غيربانكي مجاز، امور مربوط به نظافت اماكن و ابنيه،اجاره ماشين آلات اداري و محاسباتي، كليه خدمات و ارتباطات رايانه‌اي، اجاره هر نوع وسايل نقليه موتوري زميني، هوايي ودريايي،ماشين آلات و كارخانجات و سردخانه‌ها،انبارداري، نگاهداري و تعمير آسانسور وشوفاژ و تهويه مطبوع، هر نوع كار ساختماني و تأسيساتي فني و تأسيساتي، تهيه طرح ساختمان‌ها و تأسيسات، نقشه‌كشي، نقشه‌برداري، نظارت ومحاسبات فني، قرارداد حمل و نقل و وجوهي كه بابت حق نمايش فيلم به هر عنوان پرداخت مي‌كنند سه درصد (۳ ٪) آن به عنوان علي الحساب ماليات مؤدي (دريافت كنندگان وجوه) كسر و تا پايان ماه بعدي به حساب تعيين شده از طرف سازمان امور مالياتي كشور واريز و رسيد آن را به مؤدي تسليم نمايند و همچنين ظرف

همين مدت مشخصات دريافت‌كنندگان را با ذكر نام و نشاني آنها به اداره امور مالياتي ذي‌ربط ارسال دارند. تسهيلات اعطائي بانكها از طريق قرارداد جعاله در امور مربوط به كشاورزي و تعمير و تكميل يك واحد مسكوني مشمول كسر ۵٪ ماليات‌علي‌الحساب موضوع اين ماده نبوده و دراينگونه موارد بانكها مكلفند رونوشت قرارداد جعاله تنظيمي با عامل را ظرف سي روز از تاريخ انعقاد قراردادبه اداره امور مالياتي ذي‌ربط ارسال دارند.

تبصره ۱ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مورد انجام امور مربوط به اين ماده چنانچه قراردادي تنظيم گردد كارفرما مكلف ظرف سي روز از تاريخ انعقاد قرارداد، رونوشت آن رابه اداره امور مالياتي محل با اخذ رسيد تسليم نمايد.

تبصره ۲ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه منابع درآمد مذكور در اين ماده كلا از پرداخت ماليات معاف باشد كسر علي‌الحساب ماليات به شرح فوق به شرط استعلام‌قبلي و كسب نظر اداره امور مالياتي محل منتفي است.

تبصره ۳ - در مواردي كه وجوه مذكور در اين ماده در صندوق دادگستري و امثال آن توديع و يا وسيله مراجع اجرايي وصول و ايصال مي‌گرددتوديع‌كننده مكلف به كسر ماليات نخواهد بود و انجام تكاليف مقرر در اين ماده به عهده متصدياني خواهد بود كه دستور پرداخت وجوه مذكور را صادرمي‌كنند.

تبصره ۴ - در مورد قراردادهاي پيمانكاري موضوع ماده ۷۶ قانون مالياتهاي مستقيم مصوب اسفند ماه ۱۳۴۵ اصلاحيه‌هاي بعدي آن كه پيشنهاد آنهاقبل از تاريخ اجرا اين قانون باشد كارفرما مكلف است طبق مقررات ماده مذكور عمل نمايد.

تبصره ۵ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سازمان امور مالياتي كشور تا پايان دي ماه هر سال فهرست ساير مواردي را كه بايد از آغاز سال بعد به امور مصرح در اين ماده اضافه شود، ازطريق درج آگهي در روزنامه رسمي و يكي از روزنامه‌هاي كثيرالانتشار كشور اعلام خواهد كرد.

تبصره ۶ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند در صورت خودداري پرداخت كنندگان وجوه موضوع اين ماده از انجام تكاليف مقرر، به آنها مراجعه وپس از رسيدگي‌هاي لازم، ماليات متعلق را مطالبه كند. در صورت استنكاف آنها از پرداخت، از طريق عمليات اجرايي موضوع فصل نهم از باب چهارم‌اين قانون، ماليات را وصول و در مورد كليه دستگاههاي اجرايي دولت، نهادهاي عمومي غير دولتي و ساير سازمانها و مؤسساتي كه به نحوي ازاعتبارات دولتي استفاده مي‌كنند و همچنين ساير دستگاههايي كه شمول قانون بر آنها مستلزم ذكر نام يا تصريح نام است، از حساب بانكي آنها برداشت كند.

فصل پنجم - ماليات بر درآمد اشخاص حقوقي

ماده ۱۰۵- جمع درآمد شركت‌ها و درآمد ناشي از فعاليت‌هاي انتفاعي ساير اشخاص حقوقي كه از منابع مختلف در ايران يا خارج از ايران تحصيل‌مي‌شود، پس از وضع زيان‌هاي حاصل از منابع غيرمعاف و كسر معافيت‌هاي مقرر به استثناي مواردي كه طبق مقررات اين قانون داراي نرخ جداگانه‌اي مي باشد، مشمول ماليات به نرخ بيست و پنج درصد (۲۵٪) خواهند بود.

ماده ۱۰۵ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- جمع درآمد شركت‌ها و درآمد ناشي از فعاليت‌هاي انتفاعي ساير اشخاص حقوقي كه از منابع مختلف در ايران يا خارج از تحصيل شودپس از كسر معافيت‌هاي مقرر در اين قانون به ترتيب زير مشمول ماليات خواهد بود.

الف (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- در مورد شركت‌هايي كه تمام سرمايه آن به طور مستقيم يا با واسطه متعلق به دولت يا شهرداري‌ها مي‌باشد از مأخذ كل درآمد، مشمول‌ماليات با رعايت معافيت‌هاي كشاورزي و بدون رعايت ساير معافيت‌هاي مقرر در اين قانون پس از كسر ۱۰٪ كه به عنوان ماليات شركت‌محاسبه و وصول خواهد شد به شرح مذكور در ماده ۱۳۱ اين قانون و در صورتي كه‌قسمتي از سرمايه آنها به طور مستقيم يا با واسطه متعلق به دولت و يا شهرداري است حكم اين بند نسبت به درآمد سهم دولت يا شهرداري‌ها جاري‌خواهد بود و نسبت به بقيه درآمد مشمول ماليات، مقررات بند د اين ماده اجرا خواهد شد. در مواردي كه سرمايه‌گذاري دولت يا شهرداري‌ها به وسيله‌سهام‌داران متعدد صورت مي‌گيرد نرخ مزبور نسبت به سهم دولتي يا شهرداري هر يك از سهام‌داران مذكور به طور جداگانه اعمال مي‌شود.

ب - در مورد اشخاص حقوقي ايراني غيرتجاري كه بمنظور تقسيم سود تأسيس نشده اند در صورتيكه داراي فعاليت انتفاعي باشند و در جمع فعاليتهاي خود سود داشته باشند اين سود درآمد مشمول ماليات محسوب و به نرخ مذكور در ماده ۱۳۱ اين قانون مشمول ماليات خواهد بود.

ج - در مورد اشخاص حقوقي خارجي و مؤسسات مقيم خارج از ايران (باستثناي مشمولان ماده ۱۱۳ اين قانون) از ماخذ كل درآمد مشمول مالياتي كه از بهره برداري سرمايه در ايران يا از فعاليتهائي كه مستقيماً يا وسيله نمايندگي از قبيل شعبه، نماينده، كارگزار و امثال آن در ايران انجام ميدهند و يا از واگذاري امتيازات و ساير حقوق خود يا دادن تعليمات و كمكهاي فني از ايران تحصيل مي كنند به نرخ مذكور در ماده ۱۳۱ اين قانون.

د - جمع درآمد مشمول ماليات ساير اشخاص حقوقي پس از كسر ماليات به نرخ ده درصد كه بعنوان ماليات شركت محاسبه و وصول خواهد شد بشرح زير مشمول ماليات است:

۱ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- در مورد شركت‌هاي سهامي و مختلط سهامي و شركتهاي تعاوني و اتحاديه آنها:

الف - نسبت به سهام بي نام كلا به نرخ ماده ۱۳۱ اين قانون.

ب - نسبت به اندوخته سهم صاحبان سهام با نام و شركاي ضامن و يا اعضاي شركتهاي تعاوني به نسبت سهم هر يك از آنها به نرخ ماده ۱۳۱ و نسبت به بقيه‌درآمد مشمول ماليات سهم صاحبان سهام با نام و شركاي ضامن يا اعضاء (اعم از سود تقسيم شده و تقسيم نشده) به نسبت سهم هر يك از آنها به نرخ‌ماده ۱۳۱.
مبناي محاسبه ماليات سهم صاحبان سهام با نام و شركاي ضامن يا اعضاء ميزان سهم آنان در تاريخ تصويب صورتهاي مالي توسط مجمع عمومي‌مي‌باشد.
عدم تسليم مصوبه مجمع عموي راجع به تصويب ترازنامه و حساب سود و زيان و تقسيم سود و نيز عدم تسليم فهرست هويت و نشاني شركاء وسهامداران يا اعضاء و ميزان سهام و يا سهم‌الشركه آنها حسب مورد، همراه اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زيان موجب احتساب ماليات كلا به‌نرخ ماده ۱۳۱ اين قانون خواهد بود.
چنانچه قبل از قطعيت ماليات طبق مقررات اين قانون، و مصوبه و فهرست مذكور به حوزه مالياتي ذيربط تسليم‌گردد ماليات هر يك از صاحبان سهام و شركاء ضامن يا اعضاء طبق مقررات مربوط محاسبه و در اين صورت جريمه‌اي معادل يك درصد درآمد مشمول‌ماليات وصول خواهد شد.

۲ - در مورد ساير اشخاص حقوقي به نسبتي از سود مشمول ماليات كه طبق اساسنامه يا شركتنامه شخص حقوقي به هر يك از صاحبان سرمايه يااعضاء شخص حقوقي تعلق مي‌گيرد به نرخ مقرر در ماده ۱۳۱ اين قانون.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- در موقع احتساب ماليات بر درآمد اشخاص حقوقي اعم از ايراني يا خارجي مالياتهايي كه قبلا پرداخت شده و همچنين مالياتي كه‌اشخاص حقوقي ديگر بابت سود سهام يا سهم‌الشركه پرداختي به آنها پرداخت نموده‌اند با رعايت مقررات مربوط از ماليات متعلق كسر خواهد شد و اضافه پرداختي از اين بابت‌قابل استرداد مي‌باشد.

تبصره ۲ - سود سهام يا سهم الشركه اگر بصورت غيرنقد از اموال يا موجودي كالاي شركت تحويل يا تخصيص داده شود از لحاظ پرداخت ماليات بايد بهاي آن به قيمت روز تحويل يا تخصيص محاسبه شود.

تبصره ۳ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- از سود سهام بي‌نام و سود تقسيم نشده و شركتها كه ماليات آن به شرح مقررات اين ماده وصول شده يا بشود در صورت تقسيم يا انتقال به‌حساب سرمايه يا سود و زيان ماليات ديگري مطالبه نخواهد شد.

تبصره ۴ - منظور از جمع درآمد مذكور در اين ماده عبارتست از مانده درآمد ناشي از فعاليتهاي موضوع منابع مختلف مشمول ماليات پس از كسر زيانهاي حاصل از منابع غيرمعاف.

تبصره ۵ - در محاسبه ماليات شركتها و اتحاديه هاي تعاوني ذخاير موضوع بندهاي ۱ و ۲ ماده ۱۵ قانون شركتهاي تعاوني از درآمد مشمول ماليات كسر خواهد شد.

تبصره ۶ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- سازمان گسترش و نوسازي صنايع ايران و شركتهاي تابعه آن مشمول معافيتهاي مقرر در مواد ۱۳۲ و ۱۳۸ اين قانون حسب مورد خواهندبود.

ماده۱۰۶(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ درآمد مشمول ماليات در مورد اشخاص حقوقي (به استثناي درآمدهايي كه طبق مقررات اين قانون نحوه ديگري براي تشخيص آن مقرّر شده است) بر اساس ميزان سود دهي فعاليت و مقررات مواد (۹۴)، (۹۵) و (۹۷) اين قانون و تبصره آن تعيين مي‌شود.

ماده ۱۰۷ـ درآمد مشمول ماليات اشخاص حقيقي و حقوقي خارجي مقيم خارج از ايران بابت درآمدهايي كه در ايران و يا از ايران تحصيل مي‌نمايند به شرح زير تعيين مي‌شود:
بابت تهيه طرح ساختمان‌ها و تأسيسات، نقشه برداري، نقشه كشي، نظارت و محاسبات فني، دادن تعليمات و كمكهاي فني، انتقال دانش فني، ساير خدمات و واگذاري امتيازات و ساير حقوق، همچنين واگذاري فيلمهاي سينمايي كه به عنوان بها يا حق نمايش يا تحت هر عنوان ديگر در ايران يا از ايران تحصيل مي‌كنند به استثناي درآمدهايي كه طبق مقررات اين قانون نحوه ديگري براي تعيين درآمد مشمول ماليات يا ماليات آنها مقرر شده است با توجه به نوع فعاليت و ميزان سود دهي به مأخذ ده درصد (۱۰ ٪) تا چهل درصد (۴۰ ٪) مجموع وجوهي مي‌باشد كه ظرف مدت يك سال مالياتي عايد آنها مي‌شود.
آيين‌نامه اجرائي اين ماده و ضرايب تشخيص درآمد مشمول ماليات با توجه به نوع فعاليت، ظرف مدت شش ماه از تاريخ لازم‌الاجراء شدن اين قانون (۱۳۹۵/۱/۱) به پيشنهاد وزارت امور اقتصادي و دارايي به تصويب هيأت وزيران مي‌رسد.
پرداخت كنندگان وجوه مذكور در اين ماده مكلفند در هر پرداخت، ماليات متعلق را با توجه به مبالغي كه از اول سال تا آن تاريخ پرداخت كرده‌اند كسر و تا پايان ماه بعد به اداره امور مالياتي پرداخت كنند، درغير اين‌صورت پرداخت كنندگان مذكور و دريافت كنندگان متضامناً مسؤول پرداخت اصل ماليات و جريمه‌هاي متعلق آن خواهند بود.

ماده ۱۰۷ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- درآمد مشمول ماليات اشخاص حقوقي خارجي و مؤسسات مقيم خارج از ايران به شرح زير تشخيص مي‌گردد:

الف (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مورد پيمانكاري در ايران نسبت به عمليات هر نوع كار ساختماني، تأسيسات فني و تأسيساتي شامل تهيه و نصب موارد مذكور، و نيز حمل‌ونقل و عمليات تهيه طرح ساختمانها و تأسيسات، نقشه برداري، نقشه كشي، نظارت و محاسبات فني، دادن تعليمات و كمكهاي فني، انتقال دانش فنيو ساير خدمات در تمام موارد به مأخذ دوازده درصد (۱۲٪) كل دريافتي ساليانه.

ب (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- بابت واگذاري امتيازات و ساير حقوق خود از ايران و واگذاري فيلمهاي سينمايي، كه به عنوان بها يا حق نمايش يا هر عنوان ديگر عايد آنها مي‌شود، به مأخذ بيست درصد (۲۰٪) تا چهل درصد (۴۰٪) مجموع وجوهي كه ظرف يك سال مالياتي عايد آنها مي‌گردد، مي‌باشد. ضريب تعيين‌درآمد مشمول ماليات هريك از موارد مذكور در اين بند بنا به پيشنهاد وزارت امور اقتصادي و دارايي و تصويب هيأت وزيران تعيين مي‌شود.
پرداخت‌كنندگان وجوه مزبور و همچنين پرداخت كنندگان وجوه مذكور در بند (الف) اين ماده مكلفند در هر پرداخت ماليات متعلق را با توجه به مبالغي كه از اول سال تا آن تاريخ پرداخت كرده‌اند كسر و ظرف مدت ده روز به اداره امور مالياتي محل اقامت خود پرداخت كنند. در غير اين صورت دريافت‌كنندگان متضامناً مشمول پرداخت اصل ماليات و متعلقات آن خواهند بود.

ج (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مورد بهره برداري از سرمايه و ساير فعاليت‌هايي كه اشخاص حقوقي و مؤسسات مزبور به وسيله نمايندگي از قبيل شعبه، نماينده، كارگزار وامثال آنها در ايران انجام مي‌دهند طبق مقررات ماده (۱۰۶) اين قانون.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه تمام يا قسمتي از عمليات پيمانكاري موضوع بندهاي (الف) و (ب) اين ماده به اشخاص حقوقي پيمانكار ايراني واگذارمي‌گردد، پرداخت كننده وجه بايد از هر پرداخت به پيمانكاران ايراني دو و نيم درصد (۲/۵٪) به عنوان ماليات علي‌الحساب آنها كسر و ظرف سي روزاز تاريخ پرداخت به حساب تعيين شده از طرف سازمان امور مالياتي كشور واريز كند.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مورد عمليات پيمانكاري موضوع بند (الف) اين ماده در صورتي كه كارفرما، وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شركت‌هاي دولتي يا شهرداريهاباشند، آن قسمت از مبلغ قرارداد كه از طريق خريد داخلي يا خارجي به مصرف خريد لوازم و تجهيزات مي‌رسد مشروط بر آنكه در قرارداد يا اصلاحات و الحاقات بعدي آن مبالغ لوازم و تجهيزات به طور جدا از ساير اقلام قرارداد درج شده باشد از پرداخت ماليات معاف خواهد بود.

تبصره ۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- شعب ونمايندگي‌هاي شركتها و بانكهاي خارجي در ايران كه بدون داشتن حق انجام دادن معامله به امر بازاريابي و جمع‌آوري اطلاعات اقتصادي در ايران براي شركت مادر اشتغال دارند و براي جبران مخارج خود از شركت مادر وجوهي دريافت مي‌كنند نسبت به آن مشمول ماليات بردرآمد نخواهند بود.

تبصره ۴ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه پيمانكاران خارجي تمام يا قسمتي از پيمانكاري موضوع بند (الف) اين ماده را به پيمانكاران دست دوم اشخاص حقوقي ايراني واگذار كنند معادل آن مبلغ از لوازم و تجهيزات مذكور در قرارداد دست اول كه توسط پيمانكار دست دوم خريداري مي‌گردد از دريافتي پيمانكار دست‌اول از پرداخت ماليات بر درآمد معاف خواهد بود.

تبصره ۵ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- درآمد مشمول ماليات فعاليت‌هاي موضوع بند (الف) ماده (۱۰۷) اين قانون كه قرارداد پيمانكاري آنها از ابتداي سال ۱۳۸۲ و به بعد منعقد مي‌گردد طبق مقررات ماده (۱۰۶) اين قانون تشخيص مي‌گردد. حكم اين تبصره نسبت به ادامه فعاليت‌هاي موضوع قراردادهاي پيمانكاري كه تاريخ‌انعقاد آنها قبل از سال ۱۳۸۲ بوده است، جاري نخواهد بود.

ماده ۱۰۸ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اندوخته‌هايي كه ماليات آن تا تاريخ لازم الاجراء شدن اين اصلاحيه پرداخت نشده در صورت انتقال به حساب سرمايه مشمول ماليات‌نخواهد بود، ليكن در صورت تقسيم يا انتقال به حساب سود و زيان يا كاهش سرمايه معادل اندوخته اضافه شده به حساب سرمايه، به درآمد مشمول‌ماليات سال تقسيم يا انتقال يا كاهش سرمايه اضافه مي‌شود. اين حكم شامل اندوخته‌هاي سود ناشي از فعاليت‌هاي معاف مؤسسه در دوران معافيت واندوخته موضوع ماده (۱۳۸) قانون مالياتهاي مستقيم مصوب ۳/۱۲/۱۳۶۶ و اصلاحيه‌هاي بعدي آن تا تاريخ تصويب اين اصلاحيه پس از احراز شرايط مربوط تا آن تاريخ نخواهد بود.
اندوخته‌هايي كه ماليات آن تا تاريخ لازم الاجرا شدن اين اصلاحيه وصول گرديده در صورت تقسيم يا انتقال به حساب سود و زيان يا سرمايه يا انحلال‌مشمول ماليات ديگري نخواهد بود.

ماده ۱۰۹ - درآمد مشمول ماليات در مورد مؤسسات بيمه ايراني عبارتست از:

۱ - ذخاير فني در آخر سال مالي قبل.

۲ - حق بيمه دريافتي در معاملات بيمه مستقيم پس از كسر برگشتي‌ها و تخفيف‌ها.

۳ - حق بيمه بيمه هاي اتكائي وصولي پس از كسر برگشتي ها.

۴ - كارمزد و مشاركت در سود معاملات بيمه هاي اتكايي واگذاري.

۵ - بهره سپرده هاي بيمه بيمه گر اتكايي نزد بيمه گر واگذاركننده.

۶ - سهم بيمه گران اتكايي بابت خسارت پرداختي بيمه هاي غيرزندگي و بازخريد و سرمايه و مستمري هاي بيمه هاي زندگي.

۷ - ساير درآمدها.پس از كسر:

۱ - هزينه تمبر قراردادهاي بيمه.

۲ - هزينه هاي پزشكي بيمه هاي زندگي.

۳ - كارمزدهاي پرداختي از بابت معاملات بيمه مستقيم.

۴ - حق بيمه هاي اتكائي واگذاري.

۵ - سهم صندوق تأمين خسارتهاي بدني از حق بيمه اجباري مسووليت مدني دارندگان وسائل نقليه موتوري زميني در مقابل شخص ثالث.

۶ - مبالغ پرداختي از بابت بازخريد و سرمايه و مستمريهاي بيمه زندگي و خسارت پرداختي از بابت بيمه هاي غيرزندگي.

۷ - سهم مشاركت بيمه گزاران در منافع.

۸ - كارمزدها و سهم مشاركت بيمه گران در سود معاملات بيمه هاي اتكائي قبولي.

۹ - بهره متعلق به سپرده هاي بيمه هاي اتكايي واگذاري.

۱۰ - ذخاير فني در آخر سال مالي.

۱۱ - ساير هزينه ها و استهلاكات قابل قبول.

تبصره ۱ - انواع ذخاير فني مؤسسات بيمه (اندوخته هاي فني موضوع ماده ۶۱ قانون تأسيس بيمه مركزي ايران و بيمه گري) براي هر يك ازرشته هاي بيمه و ميزان و طرز محاسبه آنها به موجب آئيننامه اي خواهد بود كه از طرف بيمه مركزي ايران تهيه و پس از موافقت شورايعالي بيمه به تصويب وزير امور اقتصادي و دارائي خواهد رسيد.

تبصره ۲ - انواع ذخاير فني بيمه مركزي ايران براي هر يك از رشته هاي بيمه و ميزان و طرز محاسبه آنها از طرف مجمع عمومي بيمه مركزي ايران تعيين خواهد شد.

تبصره ۳ - در معاملات بيمه مستقيم حق بيمه و كارمزدها و تخفيف حق بيمه و سهم مشاركت بيمه گزاران در منافع و نحوه احتساب آنها با رعايت مقررات تعيين شده از طرف شوراي عالي بيمه خواهد بود. كليه اقلام مزبور به استثناي كارمزد بايد در قرارداد بيمه ذكر شده باشد.

تبصره ۴ - اقلام مربوط به معاملات بيمه هاي اتكايي اعم از قبولي يا واگذاري بر اساس شرايط قراردادها و يا توافق هاي مؤسسات بيمه ذيربط خواهد بود.

تبصره ۵ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- مؤسسات بيمه خارجي كه با قبول بيمه اتكايي از مؤسسات بيمه ايراني تحصيل درآمد مي‌نمايند مشمول مالياتي به نرخ دو درصد حق‌بيمه دريافتي و سود حاصل از سپرده مربوط در ايران مي‌باشند. در صورتي كه مؤسسات بيمه ايراني در كشور متبوع مؤسسه بيمه‌گر اتكايي داراي‌فعاليت بيمه بوده و از پرداخت ماليات بر معاملات اتكايي معاف باشند مؤسسه مزبور نيز از پرداخت ماليات دولت ايران معاف خواهد شد. مؤسسات‌بيمه ايراني مكلفند در موقع تخصيص حق بيمه به نام بيمه‌گر اتكايي خارجي مشمول ماليات موضوع اين تبصره دو درصد آن را به عنوان ماليات بيمه‌گراتكايي كسر نمايند و وجوه كسر شده در هر ماه را منتهي تا پايان ماه بعد به ضميمه صورتي حاوي مشخصات بيمه‌گر اتكايي و حق بيمه متعلق به اداره امور مالياتي مربوط ارسال و وجه مزبور را به حساب مالياتي پرداخت نمايند.

ماده ۱۱۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اشخاص حقوقي مكلفند اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زيان متكي به دفاتر قانوني خود را حداكثر تا چهار ماه پس از سال مالياتي همراه با فهرست هويت شركاء و سهامداران و حسب مورد ميزان سهم الشركه يا تعداد سهام و نشاني هر يك از آنها را به حوزه اي كه اقامتگاه شخص حقوقي در آن واقع است تسليم و ماليات متعلق را پرداخت نمايند پس از تسليم اولين فهرست مزبور تسليم فهرست تغييرات در سنوات بعد كافي خواهد بود. محل تسليم اظهارنامه و پرداخت ماليات اشخاص حقوقي خارجي و مؤسسات مقيم خارج از ايران كه در ايران داراي اقامتگاه يا نمايندگي نمي باشند تهران است.

حكم اين ماده در مورد كارخانه داران و اشخاص حقوقي در دوران معافيت نيز جاري خواهد بود.

در صورتيكه اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زيان تسليم شده در موعد مقرر طبق اساسنامه از حيث تعداد امضاهاي مجاز و مهر و نقص داشته باشد مميز مالياتي بايد كتباً به مودي اعلام نمايد كه ظرف ۲۰ روز نسبت به رفع نقص اقدام كند عدم اقدام مودي در مهلت مقرر موجب تشخيص علي الراس خواهد بود.

تبصره ۱ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- شركت‌هايي كه بيش از پنجاه درصد سرمايه آنها متعلق به وزارتخانه‌ها يا شركت‌هاي دولتي يا مؤسسات وابسته به دولت مي‌باشد وهمچنين شركت‌هايي كه موقتاً توسط مديران دولتي اداره مي‌شود مكلفند ترازنامه و حساب سود و زيان مصوب مجمع عمومي متكي به دفاتر خود رادر مهلت مقرر در اين ماده به حوزه مالياتي اقامتگاه قانوني خود تسليم و ماليات متعلق را پرداخت نمايند. مهلت مذكور با ارائه دلايلي كه مورد قبول‌وزارت امور اقتصادي و دارايي باشد حداكثر تا شش ماه قابل تمديد است. در صورتي كه دفاتر و ترازنامه و حساب سود و زيان شركت‌هاي مزبور موردرسيدگي مؤسسات حسابرسي دولتي قرار گرفته باشد پس از تصويب مجمع عمومي يا مراجع صلاحيتدار شركت از لحاظ مالياتي محتاج رسيدگي‌مجدد نخواهد بود.

تبصره (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اشخاص حقوقي نسبت به درآمدهايي كه طبق مقررات اين قانون نحوه ديگري براي تشخيص آن مقرر شده است مكلف به تسليم‌اظهارنامه مالياتي جداگانه كه در فصل‌هاي مربوط پيش‌بيني شده است نيستند.

ماده ۱۱۱ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- در مورد پيمانكاري اعم از اين كه توسط شخص حقيقي يا حقوقي انجام مي‌شود درآمد مشمول ماليات نسبت به عمليات تأسيسات فني‌و تأسيساتي، پيمانكاري حمل و نقل، تهيه طرح ساختمان‌ها و تأسيسات، نقشه‌كشي، نقشه‌برداري، نظارت و محاسبات فني در صورت تشخيص‌علي‌الرأس و نسبت به پيمانكاري هر نوع كار ساختماني به استثناي عمليات حفاري چاه‌هاي عميق مادام كه حسابرسي مذكور در ماده ۱۱۲ اين قانون‌آماده و از طرف وزارت امور اقتصادي و دارايي اعلان نشده است در تمام موارد عبارت است از ده درصد دريافتي سالانه.

تبصره ۱ - پس از اعلان حسابرسي مزبور درآمد مشمول ماليات پيمانكاران كارهاي ساختماني (باستثناي عمليات حفاري چاههاي عميق) مذكوردر اين ماده نيز در موارد تشخيص علي الراس عبارت از ده درصد دريافتي سالانه خواهد بود.

تبصره ۲ - در مورد پيمانكاران دست دوم نسبت درآمد مشمول ماليات عبارتست از ۸ درصد دريافتي سالانه آنان.

تبصره ۳ - پيمانهائي كه پيشنهاد آنها قبل از تصويب اين قانون تسليم گرديده تابع احكام مالياتي زمان پيشنهاد خواهد بود.

تبصره ۴ - در مورد عمليات پيمانكاري كه توسط اشخاص خارجي انجام ميشود در صورتيكه كارفرما، وزارتخانه ها و مؤسسات و شركتهاي دولتي يا شهرداريها باشند آن قسمت از مبلغ قرارداد كه بمصرف خريد لوازم و تجهيزات از خارج از كشور ميرسد از پرداخت ماليات بر درآمد معاف خواهد بود.

ماده ۱۱۱ - شركت‌هايي كه با تأسيس شركت جديد يا با حفظ شخصيت حقوقي يك شركت، در هم ادغام يا تركيب مي‌شوند از لحاظ مالياتي مشمول‌مقررات زير مي‌باشند:

الف (الحاقي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- تأسيس شركت جديد يا افزايش سرمايه شركت موجود تا سقف مجموع سرمايه‌هاي ثبت شده شركت‌هاي ادغام يا تركيب شده از پرداخت دو درهزار حق تمبر موضوع ماده (۴۸) اين قانون معاف است.

ب (الحاقي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- انتقال دارايي‌هاي شركت‌هاي ادغام يا تركيب شده به شركت جديد يا شركت موجود حسب مورد به ارزش دفتري مشمول ماليات مقرر در اين‌قانون نخواهد بود.

ج (الحاقي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- عمليات شركت‌هاي ادغام يا تركيب شده در شركت جديد يا شركت موجود مشمول ماليات دوره انحلال موضوع بخش ماليات بر درآمد اين قانون نخواهد بود.

د (الحاقي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- استهلاك دارايي‌هاي منتقل شده به شركت جديد يا شركت موجود بايد براساس روال قبل از ادغام يا تركيب ادامه يابد.

ه(الحاقي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هرگاه در نتيجه ادغام يا تركيب، درآمدي به هر يك از سهامداران در شركت‌هاي ادغام يا تركيب شده تعلق گيرد طبق مقررات مربوط مشمول ماليات‌خواهد بود.

و (الحاقي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- كليه تعهدات و تكاليف مالياتي شركت‌هاي ادغام يا تركيب شده به عهده شركت جديد يا موجود حسب مورد مي‌باشد.

ز (اصلاحي ۱۳۹۰,۰۴,۰۸)- آيين نامه اجرايي اين ماده حداكثر ظرف شش ماه از تاريخ تصويب اين اصلاحيه به پيشنهاد مشترك وزارتخانه‌هاي امور اقتصادي و دارايي و صنعت، معدن و تجارت به تصويب هيأت وزيران خواهد رسيد.

ماده ۱۱۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- درآمد مشمول ماليات پيمانكاري اشخاص خارجي در ايران نسبت به عمليات هر نوع كار ساختماني، تأسيسات فني و تأسيساتي، حمل و نقل، تهيه‌طرح ساختمانها و تأسيسات، نقشه‌كشي، نقشه‌برداري، نظارت و محاسبات فني در تمام موارد عبارت از ۱۲٪ دريافتي سالانه آنها خواهد بود.

تبصره (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- در مورد عمليات پيمانكاري كه توسط اشخاص خارجي انجام مي‌شود در صورتي كه كارفرما، وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شركت‌هاي‌دولتي يا شهرداري‌ها باشند آن قسمت از مبلغ قرارداد كه به مصرف خريد لوازم و تجهيزات از خارج از كشور مي‌رسد از پرداخت ماليات بر درآمد معاف‌خواهد بود.

ماده ۱۱۲ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- حكم ماده ۹۹ و تبصره آن در مورد عمليات پيمانكاري اشخاص حقوقي اعم از ايراني و خارجي جاري خواهد بود.

ماده ۱۱۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- ماليات مؤسسات كشتيراني و هواپيمايي خارجي بابت كرايه مسافر و حمل كالا و امثال آنها از ايران به طور مقطوع عبارت است از پنج درصد كليه وجوهي كه از اين بابت عايد آن ها خواهد شد اعم از اين كه وجوه مزبور در ايران يا در مقصد يا در بين راه دريافت شود.
نمايندگي يا شعب مؤسسات مذكور در ايران موظفند تا بيستم هر ماه صورت وجوه دريافتي ماه قبل را به اداره امور مالياتي محل تسليم و ماليات متعلق را پرداخت

نمايند. مؤسسات مذكور از بابت آن گونه درآمدها مشمول ماليات ديگري به عنوان ماليات بر درآمد نخواهند بود. هر گاه شعب يا نمايندگي هاي مذكور صورت هاي مقرر را به موقع تسليم نكنند يا صورت ارسالي آنها مطابق واقع نباشد در اين صورت ماليات متعلق بر اساس تعداد مسافر و حجم محمولات علي الرأس تشخيص داده خواهد شد.

تبصره - در مواردي كه ماليات متعلق بر درآمد مؤسسات كشتيراني و هواپيمائي ايراني در كشورهاي ديگر بيش از ۵ ٪ كرايه دريافتي باشد با اعلام سازمان ذيربط ايراني، وزارت امور اقتصادي و دارائي موظف است ماليات شركتهاي كشتيراني و هواپيمائي تابع كشورهاي فوق را معادل نرخ مالياتي آنها افزايش دهد.

ماده ۱۱۴ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- آخرين مدير يا مديران شخص حقوقي مشتركاً موظفند قبل از تاريخ تشكيل مجمع عمومي يا ساير اركان صلاحيت‌دار كه براي اتخاذ تصميم نسبت به انحلال شخص حقوقي دعوت شده است اظهارنامه‌اي حاوي صورت دارايي و بدهي شخص حقوقي در تاريخ دعوت روي نمونه‌اي‌كه بدين منظور از طرف سازمان امور مالياتي كشور تهيه مي‌گردد تنظيم و به اداره امور مالياتي مربوط تسليم نمايند. اظهارنامه‌اي كه حداقل حاوي امضاء يا امضاهاي مجاز و حسب مورد مهر مؤسسه بر طبق اساسنامه شخص حقوقي باشد براي اداره امور مالياتي معتبر خواهد بود.

ماده ۱۱۵ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مأخذ محاسبه ماليات آخرين دوره عمليات اشخاص حقوقي كه منحل مي‌شوند ارزش دارايي شخص حقوقي است منهاي بدهي‌ها وسرمايه پرداخت شده و اندوخته‌ها و مانده سودهايي كه ماليات آن قبلاپرداخت گرديده است.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- ارزش دارايي شخص حقوقي نسبت به آنچه قبلاً فروش رفته بر اساس بهاي فروش و نسبت به بقيه بر اساس بهاي روز انحلال تعيين‌مي‌شود.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- چنانچه در بين دارايي‌هاي شخص حقوقي كه منحل مي‌شود، دارايي يا دارايي‌هاي موضوع فصل اول باب سوم اين قانون و سهام يا سهم‌الشركه يا حق تقدم سهام شركت‌ها وجود داشته باشد و اين دارايي يا دارايي‌ها حسب مورد در هنگام نقل و انتقال قطعي مشمول مقررات ماده (۵۹) و تبصره (۱) ماده (۱۴۳) و ماده (۱۴۳ مكرر) اين قانون باشند، در تعيين مأخذ محاسبه ماليات آخرين دوره عمليات اشخاص حقوقي منحله ارزش دفتري دارايي يا دارايي‌هاي مذكور جزو اقلام دارايي‌هاي شخص حقوقي منحل شده منظور نمي‌گردد و معادل همان ارزش دفتري از جمع سرمايه و بدهي‌ها كسر مي‌گردد. ماليات‌متعلق به دارايي يا دارايي‌هاي مزبور حسب مورد براساس مقررات ماده (۵۹) و تبصره‌هاي ماده (۱۴۳) اين قانون تعيين و مورد مطالبه قرار مي‌گيرد.

تبصره ۳ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- آن قسمت از اموال اشخاص حقوقي منحل شده كه براساس مقررات فوق در تاريخ انحلال مشمول ماليات مقطوع موضوع ماده (۵۹) و تبصره (۱) ماده (۱۴۳) و ماده (۱۴۳ مكرر)اين قانون باشند در اولين نقل و انتقال بعد از تاريخ انحلال مشمول ماليات نخواهند بود.

ماده ۱۱۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مديران تصفيه مكلفند ظرف شش ماه از تاريخ انحلال (تاريخ ثبت انحلال شخص حقوقي در اداره ثبت شركت‌ها) اظهارنامه مالياتي‌مربوط به آخرين دوره عمليات شخص حقوقي را بر اساس ماده ۱۱۵ اين قانون تنظيم و به اداره امور مالياتي مربوط تسليم و ماليات متعلق را پرداخت نمايند.

ماده ۱۱۷ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اداره امور مالياتي مكلف است برابر مقررات اين قانون به اظهارنامه مربوط به آخرين دوره عمليات اشخاص حقوقي خارج از نوبت رسيدگي‌نموده و در صورتي كه به مندرجات آن اعتراض داشته باشد حداكثر ظرف يك سال از تاريخ تسليم اظهارنامه، ماليات متعلق را به موجب برگ تشخيص تعيين و ابلاغ نمايد وگرنه ماليات متعلق به اظهارنامه تسليمي به وسيله مديران تصفيه قطعي تلقي مي‌گردد. در صورتي كه بعداً معلوم گردد اقلامي ازدارايي شخص حقوقي در اظهارنامه ذكر نشده است نسبت به آن قسمت از اظهارنامه قيد نشده در مهلت مقرر در تبصره ماده ۱۱۸ اين قانون، ماليات‌مطالبه خواهد شد.

ماده ۱۱۸ - تقسيم دارائي اشخاص حقوقي منحل شده قبل از تحصيل مفاصاحساب مالياتي يا بدون سپردن تأمين معادل ميزان ماليات، مجاز نيست.

تبصره - آخرين مديران شخص حقوقي در صورت عدم تسليم اظهارنامه موضوع ماده ۱۱۴ اين قانون يا تسليم اظهارنامه خلاف واقع و مديران تصفيه در صورت عدم رعايت مقررات موضوع ماده ۱۱۶ اين قانون و اين ماده و ضامن يا ضامن هاي شخص حقوقي و شركاء ضامن (موضوع قانون تجارت) متضامناً و كليه كساني كه دارائي شخص حقوقي بين آنان تقسيم گرديده به نسبت سهمي كه از دارائي شخص حقوقي نصيب آنان شده است مشمول پرداخت ماليات و جرايم متعلق به شخص حقوقي خواهد بود بشرط آنكه ظرف مهلت مقرر در ماده ۱۵۷ اين قانون از تاريخ درج آگهي انحلال در روزنامه رسمي كشور مطالبه شده باشد.

فصل ششم - ماليات درآمد اتفاقي

ماده ۱۱۹ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- درآمد نقدي و غير نقدي كه به شخص حقيقي يا حقوقي به صورت بلاعوض و يا از طريق معاملات محاباتي و يا به عنوان جايزه يا هرعنوان ديگر از اين قبيل تحصيل مي‌نمايد مشمول ماليات اتفاقي به نرخ مقرر در ماده ۱۳۱ اين قانون خواهد بود

ماده ۱۲۰ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- درآمد مشمول ماليات موضوع اين فصل عبارت است از صد درصد درآمد حاصله و درصورتي كه غير نقدي باشد به بهاي روز تحقق درآمد طبق مقررات اين قانون تقويم مي‌شود مگر در مورد املاكي كه در اجراي مفاد ماده ۶۴ اين قانون‌براي آنها ارزش معاملاتي تعيين شده است كه در اين صورت ارزش معاملاتي مأخذ محاسبه ماليات قرار خواهد گرفت.

تبصره – در مورد صلح معوض و هبه معوض باستثناي مواردي كه مشمول ماده ۶۳ اين قانون ميباشد درآمد مشمول ماليات موضوع اين فصل‌عبارت خواهد بود از مابه التفاوت ارزش عوضين كه بر اساس مقررات اين ماده تعيين ميشود نسبت به طرف معامله اي كه از آن منتفع شده است.

ماده ۱۲۱ – صلح با شرط خيار فسخ و هبه با حق رجوع از نظر مالياتي قطعي تلقي ميگردد ولي در صورتيكه ظرف شش ماه از تاريخ وقوع عقد معامله فسخ يا اقامه يا رجوع شود وجوهي كه بعنوان ماليات موضوع اين فصل وصول شده است قابل استرداد ميباشد. در اينصورت اگر در فاصله بين وقوع عقد و فسخ يا اقاله يا رجوع منتقل اليه از منافع آن استفاده كرده باشد نسبت به آن منفعت مشمول ماليات اين فصل خواهد بود.

ماده ۱۲۲ – در مورد صلح مالي كه منافع آن مادام العمر يا براي مدت معين به مصالح يا شخص ثالث اختصاص داده ميشود بهاي مال به مأخذ جمع ارزش عين و منفعت در تاريخ تعلق منافع، مأخذ ماليات متصالح در تاريخ مزبور خواهد بود.

تبصره – در صورتي كه قبل از تاريخ تعلق منفعت انتقالاتي صورت گيرد قيمت مذكور در سند مأخذ ماليات انتقال دهنده قرار خواهد گرفت كه طبق مقررات اين فصل مشمول ماليات خواهد بود ليكن مأخذ ماليات آخرين انتقال گيرنده عين كه منافع مال نيز به او تعلق بگيرد عبارت خواهد بود از مابه التفاوت بهاي مال بشرح حكم فوق و مبلغي كه طبق سند پرداخته است.

ماده ۱۲۳ – در صورتيكه منافع مالي بطور دائم يا موقت بلاعوض به كسي واگذار شود انتقال گيرنده مكلف است ماليات منافع هر سال را در سال بعد پرداخت نمايد.

ماده ۱۲۴ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)– مال مورد وصيت به نفع اشخاص معين در حدودي كه وصيت قانوناً نافذ است بعد از قطعي شدن آن در مورد وراث به سهم‌الارث آنهااضافه و مشمول ماليات بر ارث مي‌باشد و در مورد غير وراث نسبت به كل آن مشمول ماليات اين فصل خواهد بود.

ماده ۱۲۵ – انتقالاتي كه طبق مقررات فصل ماليات بر ارث مشمول ماليات ميباشد مشمول ماليات اين بخش نخواهد بود.

ماده ۱۲۶ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)– صاحبان درآمد موضوع اين فصل مكلفند در هر سال اظهارنامه مالياتي خود را در مورد منافع موضوع ماده ۱۲۳ اين قانون تا آخراردیبهشت ماه سال بعد و در ساير موارد تا پايان ماه بعد از تاريخ تحصيل درآمد يا تعلق منافع به اداره امور مالياتي مربوط تسليم و ماليات متعلق را بپردازند.در صورتي كه معامله در دفاتر اسناد رسمي انجام و ماليات وصول شده باشد تكليف تسليم اظهارنامه ساقط مي‌شود.

ماده ۱۲۷ – موارد زير مشمول ماليات اتفاقي نخواهد بود:

الف – كمكهاي نقدي و غيرنقدي بلاعوض سازمانهاي خيريه يا عام المنفعه يا وزارتخانه ها يا مؤسسات دولتي و شركتهاي دولتي يا شهرداريها يا نهادهاي انقلاب اسلامي به اشخاص حقيقي غير از مواردي كه مشمول ماليات فصل حقوق است.

ب – وجوه يا كمك هاي مالي اهدائي به خسارت ديدگان جنگ، زلزله، سيل، آتش سوزي و يا حوادث غيرمترقبه ديگر.

ج – جوايزي كه دولت براي تشويق صادرات و توليد و خريد محصولات كشاورزي پرداخت مي نمايد.

د (الحاقي ۱۴۰۱,۰۲,۱۱)ـ كمك هاي بلاعوض دولتي به شركتهاي دانش بنيان و واحدهاي فناور مستقر در مراكز رشد و پاركهاي علم و فناوري با هدف توسعه فناوري

تبصره – ضوابط اجرائي بندهاي الف و ب طبق آئيننامه اي خواهد بود كه از طرف وزارت امور اقتصادي و دارائي و وزارت كشور تهيه خواهد شد.

ماده ۱۲۸ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)– درآمد مشمول ماليات اشخاص حقوقي ناشي از درآمدهاي اتفاقي از طريق رسيدگي به دفاتر تشخيص خواهد شد و ماليات هايي كه طبق مقررات اين فصل در منبع پرداخت مي‌گردد به عنوان پيش پرداخت ماليات آنها منظور خواهد شد.

فصل هفتم – ماليات بر جمع درآمد ناشي از منابع مختلف

ماده ۱۲۹ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)– اشخاص حقيقي كه در يك سال مالياتي مختلف به جمع درآمد مشمول ماليات خود از يك يا چند منبع از منابع باب سوم اين قانون‌كمتر از نرخ‌هاي مقرر در ماده ۱۳۱ اين قانون ماليات پرداخت نموده و يا بيش از يك بار از معافيت موضوع مواد ۸۴ و ۱۰۱ اين قانون استفاده كرده باشندمكلفند يك اظهارنامه تكميلي حاوي جمع كل درآمدهاي مشمول ماليات مذكور در اين ماده را به تفكيك هر يك از منابع و محل تحصيل تنظيم و تاآخر تير ماه سال بعد به حوزه مالياتي محل سكونت خود تسليم و نسبت به مجموع درآمد خود ماليات متعلق را با رعايت معافيت مقرر در مواد ۸۴ و۱۰۱ اين قانون طبق نرخهاي مذكور در ماده ۱۳۱ اين قانون محاسبه و پس از كسر وجوهي كه به عنوان ماليات بر درآمد منابع درآمدهاي مذكور دراظهارنامه نقداً يا از طريق ابطال تمبر پرداخت كرده‌اند يا به موجب قانون وسيله اشخاصي ديگر از درآمد آنان كسر شده است تأديه نمايند. در مواردي كه‌گيرندگان حقوق درآمدهاي ديگري داشته باشند كه مشمول معافيت موضوع ماده ۱۰۱ اين قانون باشد در احتساب ماليات جمع درآمد در درجه اول‌معافيت از منبع حقوقي مواد ۸۴ و ۱۰۱ اين قانون داشته باشد فقط از يك معافيت استفاده مي‌كند و اگر درآمد
حقوق سالانه كمتر از معافيت مقرر بوده ومؤدي درآمد مشاغل يا كشاورزي هم داشته باشد در محاسبه ماليات بر جمع درآمد مابه‌التفاوت آن تا ميزان معافيت مزبور از درآمد مشاغل يا كشاورزي‌حسب مورد احتساب خواهد شد.

تبصره ۱ – هر شخص حقيقي ايراني مقيم ايران كه درآمدي در خارج از كشور تحصيل كرده باشد مكلف است در صورت داشتن درآمد ديگرمشمول ماليات، ضمن اظهارنامه تكميلي و در غير اين صورت طي اظهارنامه جداگانه و تا آخر تير ماه سال بعد به حوزه مالياتي محل سكونت خوداعلام و ماليات متعلق را طبق نرخ مقرر در ماده ۱۳۱ اين قانون پرداخت نمايد. درآمد مشمول ماليات تحصيل شده در خارج از كشور عبارت است از درآمد خالصي كه عايد وي شده است.

تبصره ۲ – در صورتي كه مؤدي محل سكونتي در ايران نداشته باشد محل تسليم اظهارنامه تكميلي حوزه مالياتي مربوط در تهران خواهد بود.

ماده ۱۳۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- بدهي‌هاي گذشته موضوع مواد (۳) تا (۱۶) و تبصره (۳) ماده (۵۹)، ماده (۱۲۹) قانون مالیات‌هاي مستقيم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳واصلاحيه‌هاي بعدي آن قابل مطالبه و وصول نخواهد بود.

تبصره (اصلاحي ۱۴۰۱,۰۵,۰۵)- وزارت امور اقتصادي و دارايي مي‌تواند بدهي ماليات هايي كه سال تحصيل درآمد مربوط يا تعلق آنها حسب مورد قبل از سال ۱۳۸۱ باشد را تا سقف چهل ميليون (۰۰۰ /۰۰۰ /۴۰) ريال براي هر مؤدي در نقاطي كه مقتضي بداند كلايا جزئاً مورد بخشودگي قرار دهد.

ماده۱۳۱(اصلاحي ۱۴۰۱,۰۵,۰۵)ـ نرخ ماليات بر درآمد اشخاص حقيقي به استثناي مواردي كه طبق مقررات اين قانون داراي نرخ جداگانه‌اي مي‌باشد به شرح زير است:

۱ـ تا ميزان دو ميليارد (۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۲) ريال درآمد مشمول ماليات سالانه به نرخ پانزده درصد (۱۵٪)

۲ـ نسبت به مازاد چهار ميليارد (۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۴) ريال تا ميزان يك ميليارد (۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۱) ريال درآمد مشمول ماليات سالانه به نرخ بيست درصد (۲۰٪)

۳ـ نسبت به مازاد يك ميليارد (۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۱) ريال درآمد مشمول ماليات سالانه به نرخ بيست و پنج درصد (۲۵٪)

باب چهارم – در مقررات مختلفه

فصل اول – معافيتها

ماده ۱۳۲ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- درآمد واحدهاي توليدي كه از تاريخ تصويب اين قانون از طرف وزارتخانه‌هاي صنايع يا صنايع سنگين يا معادن و فلزات براي آنها‌پروانه يا كارت تأسيس صادر مي‌شود از تاريخ شروع بهره‌برداري مندرج در پرونده به مدت يك سال از پرداخت ماليات معاف مي‌باشند و به مدت‌معافيت فوق با احراز هر يك از شرايط مشروحه ذيل به ترتيب زير افزوده خواهد شد.

۱ – چنانچه حداقل ۷۵ درصد و يا بيشتر از مواد اوليه مصرفي واحد توليدي وارداتي نباشد مدت دو سال و اگر كمتر از ۷۵ درصد بيش از چهل درصد آن در ايران توليد گردد مدت يكسال.

۲ – در صورتي كه محصول واحد توليدي از نوع كالاهاي سرمايه اي باشد مدت شش سال و چنانچه از نوع كالاهاي واسطه اي باشد مدت سه سال.

۳ – در صورت اشتغال كارگر در واحد توليدي به تعداد ۲۰ نفر يا بيشتر مدت يكسال.

۴ – در صورت واقع شدن محل واحد توليدي در نقاط نيمه محروم مدت دو سال و در نقاط محروم مدت چهار سال.

تبصره ۱ – تشخيص كالاهاي سرمايه اي و واسطه اي به عهده شورايعالي صنايع خواهد بود.

تبصره ۲ – معافيت موضوع اين ماده شامل درآمدهاي حاصل از واحدهاي توليدي مستقر در داخل شعاع ۱۲۰ كيلومتري مركز تهران و ۵۰ كيلومتري مركز استانهاي اصفهان، خراسان، آذربايجانشرقي و مركزي خواهد بود.
واحدهاي توليدي واقع در محدوده شهرستان مراكز ساير استانها باستثناي مراكز استانهاي چهارمحال و بختياري و كهكيلويه و بويراحمد و سيستان و بلوچستان و ايلام و كردستان و هرمزگان و بوشهر فقط از نصف مدت معافيت مقرر در اين ماده برخوردار خواهند شد و در موارد كسر يكسال معافيت به نسبت مدت از درآمد آن سال منظور ميشود.

تبصره ۳ – واحدهاي توليدي كه پروانه يا كارت تأسيس آنها از ابتداي سال ۱۳۵۸ تا تاريخ تصويب اين قانون صادر گرديده چنانچه به مرحله بهره برداري نرسيده باشند نسبت به كل مدت از تاريخ صدور پروانه بهره برداري و اگر در حال بهره برداري باشند نسبت به بقيه مدت از تاريخ تصويب اين قانون با رعايت تبصره ۲ فوق مشمول معافيت اين ماده خواهند بود.

تبصره ۴ – فعاليتهاي زير در هيچيك از نقاط كشور مشمول معافيت مالياتي موضوع اين ماده نخواهد بود:

۱ – سقز و آدامس سازي.

۲ – بستني سازي.

۳ – برنج كوبي.

۴ – چاي خشك كني.

۵ – تهيه خشكبار.

۶ – يخسازي (باستثناي كارخانجات واقع در استان سيستان و بلوچستان، هرمزگان و بوشهر).

۷ – نوشابه سازي.

۸ – توليد هر نوع شيريني جات.

۹ – توليد هر نوع كمپوت و كنسرو و انواع رب و آب ميوه و بسته بندي مواد غذائي باستثناي مواد لبني.

۱۰ – ساخت قوطي و جعبه و كارتن (از هر جنس).

۱۱ – انواع چيپس و كراكر نمكي و پفك نمكي و كامك و مشابه آنها.

۱۲ – ساخت انواع لوازم آرايش.

۱۳ ـ خوشبو كننده ها از هر نوع.

۱۴ – كبريت سازي.

۱۵ – واكس سازي.

۱۶ – شمع سازي.

۱۷ – توليد كيسه و پاكت (تهيه شده از مواد پلاستيكي).

۱۸ – مبل سازي و در و پنجره و دكورسازي (از هر نوع).

۱۹ – ساخت انواع پوشش براي كف – سقف – ديوار ساختمان و مصارف مشابه.

۲۰ – كركره سازي (از هر نوع).

۲۱ – توليد نوارهاي پرده كركره – كمربند ايمني.

۲۲ – كاغذ روكش شده.

۲۳ – مقواي روكش شده.

۲۴ – ساخت كاغذ ديواري از هر نوع (اعم از توليد كاغذ و نقش زني).

۲۵ – كلاه دوزي.

۲۶ – چاپ.

۲۷ ـ قالي شوئي و پرشوئي و مانند آن به جز پشم شوئي.

۲۸ – خشك شويي.

۲۹ ـ ماشين شوئي و سرويس وسائط نقليه زميني.

۳۰ – تعميرات و سرويس وسايل الكتريكي و الكترونيكي.

۳۱ – فيلمبرداري و صدابرداري و عكسبرداري.

۳۲ – زينت آلات.

۳۳ – ساخت وسائل موسيقي.

۳۴ – لوازم بهداشتي كاغذي.

۳۵ – تكثير نوارهاي كاست و ويدئو و كارتريج (اعم از موسيقي يا داستاني).

۳۶ – مصنوعات فلزي شامل كابينت – جاي لباس – كتابخانه – قفسه – كمد – ميز و صندلي – فايل – جاي گلدان – تختخواب – نردبان – ويترين – نرده ـ حفاظ.

۳۷ – رادياتور آلومينيومي.

۳۸ – قلم خودكار فلزي.

۳۹ - فندك.

۴۰ - كپسول‌هاي گاز يك بار مصرف.

۴۱ - ساخت ظروف از هر نوع.

۴۲ - لوستر سازي.

۴۳ - شيشه ايمني ساختمان

۴۴ - توليد و شستشو و دانه‌بندي شن و ماسه براي غير از مصارف ريخته‌گري.

۴۵ - نان فانتزي.

۴۶ - انواع ماكاروني و رشته.

۴۷ - تهيه قهوه و كاكائو.

۴۸ - زيپ‌سازي.

۴۹ - منسوجات ابريشمي.

۵۰ - ساخت فرش ماشيني و موكت از هر نوع.

۵۱ - آسانسور و پله متحرك.

۵۲ - سنگ‌بري از هر نوع.

۵۳ - ساخت اسباب‌بازي و وسائل سرگرمي.

ماده ۱۳۲- درآمد ابرازي ناشي از فعاليت‌هاي توليدي و معدني اشخاص حقوقي غيردولتي در واحدهاي توليدي يا معدني كه از تاريخ اجراي اين ماده از طرف وزارتخانه هاي ذي ربط براي آنها پروانه بهره برداري صادر يا قرارداد استخراج و فروش منعقد مي شود و همچنين درآمدهاي خدماتي بيمارستان ها، هتلها و مراكز اقامتي گردشگري اشخاص يادشده كه از تاريخ مذكور از طرف مراجع قانوني ذي ربط براي آنها پروانه بهره برداري يا مجوز صادر مي شود، از تاريخ شروع بهره برداري يا استخراج يا فعاليت به مدت پنج سال و در مناطق كمتر توسعه يافته به مدت ده سال با نرخ صفر مشمول ماليات مي باشد.

ماده ۱۳۲ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۲,۰۱)- درآمد مشمول ماليات ابرازي ناشي از فعاليت‌هاي توليدي و معدني در واحدهاي توليدي يا معدني در بخش‌هاي تعاوني و خصوصي كه ازاول سال ۱۳۸۱ به بعد از طرف وزارتخانه‌هاي ذي‌ربط براي آنها پروانه بهره‌برداري صادر يا قرارداد استخراج و فروش منعقد مي‌شود، از تاريخ شروع بهره‌برداري يا استخراج به ميزان هشتاد درصد (۸۰٪) و به مدت چهار سال و در مناطق كمتر توسعه يافته به ميزان صددرصد (۱۰۰٪) و به مدت ده سال‌از ماليات موضوع ماده (۱۰۵) اين قانون معاف هستند.

الف(الحاقي ۱۳۹۴,۰۲,۰۱)- منظور از ماليات با نرخ صفر روشي است كه مؤديان مشمول آن مكلف به تسليم اظهارنامه، دفاتر قانوني، اسناد و مدارك حسابداري حسب مورد، براي درآمدهاي خود به ترتيب مقرر در اين قانون و در مواعد مشخص‌شده به سازمان امور مالياتي كشور مي‌باشند و سازمان مذكور نيز مكلف به بررسي اظهارنامه و تعيين درآمد مشمول ماليات مؤديان براساس مستندات، مدارك و اظهارنامه مذكور است و پس از تعيين درآمد مشمول ماليات مؤديان، ماليات آنها با نرخ صفر محاسبه مي‌شود.

ب(الحاقي ۱۳۹۴,۰۲,۰۱)- ماليات با نرخ صفر براي واحدهاي توليدي و خدماتي و ساير مراكز موضوع اين ماده كه داراي بيش از پنجاه نفر نيروي كار شاغل باشند چنانچه در دوره معافيت، هرسال نسبت به سال قبل نيروي كار شاغل خود را حداقل پنجاه درصد(۵۰٪) افزايش دهند، به ازاي هر سال افزايش كاركنان يك‌سال اضافه مي‌شود. تعداد نيروي كار شاغل و همچنين افزايش اشتغال نيروي كار در هر واحد با تأييد وزارت تعاون، كار و رفاه اجتماعي و ارائه اسناد و مدارك مربوط به فهرست بيمه تأمين اجتماعي كاركنان محقق مي‌شود. در صورت كاهش نيروي كار از حداقل افزايش مذكور در سال بعد كه از مشوق مالياتي اين بند استفاده كرده باشند، ماليات متعلق در سال كاهش، مطالبه و وصول مي‌شود. افرادي كه بازنشسته، بازخريد و مستعفي مي‌شوند كاهش محسوب نمي‌گردد.

پ(الحاقي ۱۳۹۴,۰۲,۰۱)- دوره برخورداري محاسبه ماليات با نرخ صفر براي واحدهاي اقتصادي مذكور موضوع اين ماده واقع در شهركهاي صنعتي يا مناطق ويژه اقتصادي به مدت دو سال و در صورت استقرار شهركهاي صنعتي يا مناطق ويژه اقتصادي در مناطق كمترتوسعه‌يافته، به مدت سه‌سال افزايش مي‌يابد.

ت(الحاقي ۱۳۹۴,۰۲,۰۱)- شرط برخورداري از هرگونه معافيت مالياتي براي اشخاص حقيقي و حقوقي فعال در مناطق آزاد و ساير مناطق كشور تسليم اظهارنامه مالياتي در موقع مقرر قانوني است. اظهارنامه مالياتي اشخاص حقوقي شامل ترازنامه و حساب سود و زيان طبق نمونه‌اي است كه توسط سازمان امور مالياتي تهيه مي‌شود.

ث(الحاقي ۱۳۹۴,۰۲,۰۱)- به منظور تشويق و افزايش سرمايه‌گذاري‌هاي اقتصادي در واحدهاي موضوع اين ماده علاوه بر دوره حمايت از طريق ماليات با نرخ صفر حسب مورد، سرمايه‌گذاري در مناطق كمترتوسعه‌يافته و ساير مناطق به شرح زير مورد حمايت قرار مي‌گيرد:

۱- در مناطق كمترتوسعه‌يافته:

ماليات سالهاي بعد از دوره محاسبه ماليات با نرخ صفر مذكور در صدر اين ماده تا زماني كه جمع درآمد مشمول ماليات واحد به دوبرابر سرمايه ثبت و پرداخت‌شده برسد، با نرخ صفر محاسبه مي‌شود و بعد از آن، ماليات متعلقه با نرخهاي مقرر در ماده (۱۰۵) اين قانون و تبصره‌هاي آن محاسبه و دريافت مي‌شود.

۲- در ساير مناطق:

پنجاه‌درصد(۵۰٪) ماليات سالهاي بعد از دوره محاسبه ماليات مذكور در صدر اين ماده با نرخ صفر و پنجاه‌درصد(۵۰٪) باقي‌مانده با نرخهاي مقرر در ماده (۱۰۵) قانون

مالياتهاي مستقيم و تبصره‌هاي آن محاسبه و دريافت مي‌شود. اين حكم تا زماني كه جمع درآمد مشمول ماليات واحد، معادل سرمايه ثبت و پرداخت‌شده شود، ادامه مي‌يابد و بعد از آن، صددرصد(۱۰۰٪) ماليات متعلقه با نرخهاي مقرر در ماده(۱۰۵) اين قانون و تبصره‌هاي آن محاسبه و دريافت مي‌شود.
درآمد حمل و نقل اشخاص حقوقي غيردولتي، از مشوق مالياتي جزءهاي (۱) و (۲) اين بند برخوردار مي‌باشند. اشخاص حقوقي غيردولتي موضوع اين ماده كه قبل از اين اصلاحيه تأسيس شده‌اند، درصورت سرمايه‌گذاري مجدد از مشوق اين ماده مي‌توانند استفاده كنند.
هرگونه سرمايه‌گذاري كه با مجوز مراجع قانوني ذي‌ربط به‌منظور تأسيس، توسعه، بازسازي و نوسازي واحدهاي مذكور براي ايجاد دارايي‌هاي ثابت به‌استثناي زمين هزينه مي‌شود، مشمول حكم اين بند است.

ج(الحاقي ۱۳۹۴٫۰۲٫۰۱)- استثناي زمين مذكور در انتهاي بند(ت)، در مورد سرمايه‌گذاري اشخاص حقوقي غيردولتي در واحدهاي حمل و نقل، بيمارستان‌ها، هتلها و مراكز اقامتي گردشگري صرفاً به ميزان تعيين‌شده در مجوزهاي قانوني صادرشده از مراجع ذي‌صلاح، جاري نمي‌باشد.

چ(الحاقي ۱۳۹۴٫۰۲٫۰۱)- درصورت كاهش ميزان سرمايه ثبت و پرداخت‌شده اشخاص مذكور كه از مشوق مالياتي اين ماده براي افزايش سرمايه استفاده كرده باشند، ماليات متعلق و جريمه‌هاي آن مطالبه و وصول مي‌شود.

ح(الحاقي ۱۳۹۴٫۰۲٫۰۱)- درصورتي‌كه سرمايه‌گذاري انجام‌شده موضوع اين ماده با مشاركت سرمايه‌گذاران خارجي با مجوز سازمان سرمايه‌گذاري و كمكهاي اقتصادي و فني ايران انجام شده باشد به‌ازاي هر پنج‌درصد(۵٪) مشاركت سرمايه‌گذاري خارجي به ميزان ده‌درصد(۱۰٪) به مشوق اين ماده به نسبت سرمايه ثبت و پرداخت شده و حداكثر تا پنجاه‌درصد(۵۰٪) اضافه مي‌شود.

خ(الحاقي ۱۳۹۴٫۰۲٫۰۱)- شركتهاي خارجي كه با استفاده از ظرفيت واحدهاي توليدي داخلي در ايران نسبت به توليد محصولات با نشان معتبر اقدام كنند درصورتي‌كه حداقل بيست‌درصد(۲۰٪) از محصولات توليدي را صادر نمايند از تاريخ انعقاد قرارداد همكاري با واحد توليد ايراني در دوره محاسبه ماليات با نرخ صفر واحد توليدي مذكور مشمول حكم اين ماده بوده و در صورت اتمام دوره مذكور، از پنجاه‌درصد(۵۰٪) تخفيف در نرخ مالياتي نسبت به درآمد ابرازي حاصل از فروش محصولات توليدي در مدت مذكور در اين ماده برخوردار مي‌باشند.

د(الحاقي ۱۳۹۴٫۰۲٫۰۱)- نرخ صفر مالياتي و مشوقهاي موضوع اين ماده شامل درآمد واحدهاي توليدي و معدني مستقر در شعاع يكصد و بيست كيلومتري مركز استان تهران و پنجاه كيلومتري مركز استان اصفهان و سي كيلومتري مراكز ساير استان‌ها و شهرهاي داراي بيش از سيصد هزار نفر جمعيت براساس آخرين سرشماري نفوس و مسكن نمي‌شود.
واحدهاي توليدي فناوري اطلاعات با تأييد وزارتخانه‌هاي ذي‌ربط و معاونت علمي و فناوري رئيس‌جمهور در هر حال از امتياز اين ماده برخوردار مي‌باشند. همچنين ماليات واحدهاي توليدي و معدني مستقر در كليه مناطق ويژه اقتصادي و شهركهاي صنعتي به استثناي مناطق ويژه اقتصادي و شهركهاي مستقر در شعاع يكصد و بيست كيلومتري مركز استان تهران با نرخ صفر محاسبه مي‌شود و از مشوقهاي مالياتي موضوع اين ماده برخوردار مي‌باشند.
درخصوص مناطق ويژه اقتصادي و شهركهاي صنعتي يا واحدهاي توليدي كه در محدوده دو يا چند استان يا شهر قرار مي‌گيرند، ملاك تعيين محدوده به موجب آيين‌نامه‌اي است كه حداكثر سه ماه پس از تصويب اين قانون با پيشنهاد مشترك وزارتخانه‌هاي صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادي و دارايي و سازمان مديريت و برنامه‌ريزي كشور و سازمان حفاظت محيط‌زيست تهيه و به تصويب هيأت وزيران مي‌رسد.

ذ(الحاقي ۱۳۹۴٫۰۲٫۰۱)- فهرست مناطق كمتر توسعه‌يافته شامل استان، شهرستان، بخش و دهستان در سه‌ماهه اول در هر برنامه پنجساله، توسط سازمان مديريت و برنامه‌ريزي كشور با همكاري وزارت امور اقتصادي و دارايي با لحاظ شاخصهاي نرخ بيكاري و سرمايه‌گذاري در توليد تهيه مي‌شود و به‌تصويب هيأت وزيران مي‌رسد و تا ابلاغ فهرست جديد، فهرست برنامه قبلي معتبر مي‌باشد. تاريخ شروع فعاليت با تأييد مراجع قانوني ذي‌ربط، مناط اعتبار براي احتساب مشوقهاي مناطق كمترتوسعه‌يافته است.

ر(الحاقي ۱۳۹۴٫۰۲٫۰۱)- كليه تأسيسات ايرانگردي و جهانگردي كه قبل از اجراي اين‌ماده پروانه بهره‌برداري از مراجع قانوني ذي‌ربط أخذ كرده باشند تا مدت شش‌سال پس از تاريخ لازم‌الاجراء شدن اين ماده از پرداخت پنجاه‌درصد(۵۰٪) ماليات بر درآمد ابرازي معاف مي‌باشند. حكم اين بند نسبت به درآمد حاصل از اعزام گردشگر به خارج از كشور مجري نيست.

ز(الحاقي ۱۳۹۴٫۰۲٫۰۱)- صددرصد(۱۰۰٪) درآمد ابرازي دفاتر گردشگري و زيارتي داراي مجوز از مراجع قانوني ذي‌ربط كه از محل جذب گردشگران خارجي يا اعزام زائر به عربستان، عراق و سوريه تحصيل شده باشد با نرخ صفر مالياتي مشمول ماليات مي‌باشد.

ژ(الحاقي ۱۳۹۴٫۰۲٫۰۱)- ماليات با نرخ صفر موضوع اين قانون صرفاً شامل درآمد ابرازي به جز درآمدهاي كتمان‌شده مي‌باشد. اين حكم در مورد كليه احكام مالياتي با نرخ صفر منظور در اين قانون و ساير قوانين مجري است.

س(اصلاحي ۱۴۰۱٫۰۵٫۰۵)- معادل هزينه‌هاي تحقيقاتي و پژوهشي اشخاص حقوقي خصوصي و تعاوني در واحدهاي توليدي و صنعتي داراي پروانه بهره‌برداري از وزارتخانه‌هاي ذي‌ربط كه در قالب قرارداد منعقده با دانشگاهها يا مراكز پژوهشي و آموزش عالي داراي مجوز قطعي از وزارتخانه‌هاي علوم، تحقيقات و فناوري و بهداشت، درمان و آموزش پزشكي كه در چهارچوب نقشه جامع علمي كشور انجام مي‌شود، مشروط بر اينكه گزارش پيشرفت سالانه آن به‌تصويب شوراي پژوهشي دانشگاهها و يا مراكز تحقيقاتي مربوطه برسد و ناخالص درآمد ابرازي حاصل از فعاليت‌هاي توليدي و معدني آنها كمتر از ده ميليارد (۱۰/ ۰۰۰/ ۰۰۰/ ۰۰۰) ريال نباشد، حداكثر به ميزان ده درصد (۱۰٪) ماليات ابرازي سال انجام هزينه مذكور بخشوده مي‌شود. معادل مبلغ منظورشده به حساب ماليات اشخاص مذكور، به‌عنوان هزينه

قابل قبول مالياتي پذيرفته نخواهد شد.
دستورالعمل اجرائي اين بند با پيشنهاد سازمان امور مالياتي كشور به‌تصويب وزراي امور اقتصادي و دارايي، صنعت، معدن و تجارت، علوم، تحقيقات و فناوري و بهداشت، درمان و آموزش پزشكي مي‌رسد.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- فهرست مناطق كمتر توسعه يافته براي بقيه مدت برنامه سوم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ايران و همچنين درآغاز هر دوره برنامه توسط سازمان مديريت و برنامه ريزي كشور و وزارتخانه‌هاي امور اقتصادي و دارائي و صنايع و معادن تهيه و به تصويب هيأت وزيران مي‌رسد.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۲,۰۵,۲۶)- معافيت‌هاي موضوع اين ماده شامل درآمد واحدهاي توليدي و معدني مستقر در شعاع يكصد و بيست كيلومتري مركز تهران و پنجاه كيلومتري مركز اصفهان و سي كيلومتري مراكز استانها و شهرهاي داراي بيش از سيصد هزار نفر جمعيت براساس آخرين سرشماري به استثناي شهرك‌هاي صنعتي استقرار يافته در شعاع سي كيلومتري مراكز استانها و شهرهاي مذكور نخواهد بود.

ماده ۱۳۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- درآمد واحدهاي توليدي و معدني كه از تاريخ لازم‌الاجرا شدن اين قانون از طرف وزارتخانه‌هاي صنايع، معادن و فلزات يا جهاد سازندگي- حسب مورد- براي آنها كارت شناسايي يا پروانه بهره‌برداري صادر يا قراردادهاي استخراج و فروش منعقد مي‌شود از تاريخ استخراج و بهره‌برداري حسب اولويتهاي (۱)،(۲)و(۳) به ترتيب به مدت (۸)، (۶) و (۴) سال از ماليات معاف هستند.
درمورد واحدهاي يادشده كه در مناطق محروم استقرار دارند و يا مستقر مي‌شوند، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) مدتهاي مذكور در فوق - حسب مورد - به‌مدت معافيت مقرر در اين ماده اضافه مي‌شود.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۷۶,۱۱,۲۶)- فهرست اولويت‌هاي موضوع اين ماده در آغاز هر دوره برنامه توسط وزارتخانه‌هاي ذيربط با همكاري وزارت امور اقتصادي و دارائي وسازمان برنامه و بودجه تهيه و به تصويب هيأت وزيران مي‌رسد فهرست مذكور شامل كارتهاي شناسائي و پروانه‌هاي صادره و قراردادهاي استخراج و فروش در طول برنامه‌هاي مربوط مجاز خواهد بود.
دولت مكلف است ظرف يك ماه از تاريخ تصويب اين اصلاحيه فهرست اولويت‌هاي موضوع اين ماده را براي باقيمانده مدت برنامه اول تهيه و اعلام‌نمايد.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- فهرست مناطق محروم در آغاز هر برنامه توسط سازمان برنامه و بودجه تهيه و به تصويب هيأت وزيران مي‌رسد.

تبصره ۳ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- معافيت موضوع اين ماده شامل درآمد واحدهاي توليدي و معدني مستقر در شعاع ۱۲۰ كيلومتري مركز تهران و ۵۰ كيلومتري مركز اصفهان‌نخواهد بود.

تبصره ۴ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- ۲۰٪ درآمد مشمول ماليات ابرازي حاصل از فعاليتهاي توليدي و معدني، طراحي مهندسي و طراحي مونتاژ كه از طرف وزارتخانه‌هاي فوق‌براي آنها پروانه بهره‌برداري صادر شده يا مي‌شود از ماليات معاف مي‌باشد.

تبصره ۵ (اصلاحي ۱۳۷۶,۱۱,۲۶)- معادني كه تاريخ شروع استخراج و بهره‌برداري آنها طبق گواهي وزارت معادن و فلزات قبل از تصويب اين اصلاحيه مي‌باشد نسبت به بقيه مدتهاي‌مذكور از تاريخ تصويب اين اصلاحيه مشمول معافيت موضوع اين ماده خواهند بود.

تبصره ۶ - مراكز فرهنگي و هنري اعم از مراكز و مؤسسات امور فيلم‌سازي و سينماها، تماشاخانه‌ها، مؤسسات دوبلاژ و فيلمبرداري، آموزش تأتر وموسيقي و خطاطي و نقاشي، مجسمه‌سازي كه داراي پروانه فعاليت و يا تأسيس از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامي مي‌باشند از تاريخ شروع فعاليت براي مدت پنج سال از پرداخت ماليات معاف مي‌باشند و اگر در مناطق محروم واقع باشند اين مدت به ۸ سال افزايش مي‌يابد.حكم اين تبصره شامل مراكز نشر كتاب، مجله و روزنامه كه داراي مجوز نشر از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامي هستند، نسبت به درآمد حاصل ازانتشارات مربوط نيز است

تبصره ۷ (اصلاحي ۱۳۷۶,۱۱,۲۶)- كليه تاسيسات ايرانگردي و جهانگردي داراي پروانه بهره‌برداري از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامي (به‌استثناي هتلهاي پنج ستاره) هر سال‌از پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) ماليات متعلق معاف هستند

ماده ۱۳۳ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- اتحاديه‌هاي صنفي و اتحاديه‌هاي شركت‌هاي تعاوني نسبت به درآمد حاصل از حق عضويت دريافتي از اعضاء و شركت‌هاي تعاوني‌توليدي روستايي متشكل از ساكنين روستا و شركت‌هاي تعاوني مصرف و مسكن كاركنان و مؤسسات دولتي و غير دولتي كه طبق اساسنامه منحصراً ازكاركنان يك مؤسسه تشكيل و فقط مجاز به ارائه كالا و مسكن به اعضاء هستند و شركت‌هاي تعاوني صيادان و دانشجويان و دانش‌آموزان در حدوداختيارات و وظايف قانوني به طور كلي از پرداخت ماليات معاف هستند.

تبصره ۱ - در مورد شركتهاي تعاوني توليدي روستائي هر يك از اعضاء كه ساكن روستا نباشند نسبت به سهم خود از درآمد مشمول ماليات از معافيت استفاده نخواهند كرد و هيأت مديره شركتهاي تعاوني روستائي موظفند فهرست اسامي اعضاء غيرساكن روستا را ظرف مدت يكماه از تاريخ اجراي اين قانون يا تاريخ تشكيل شركت هر كدام كه موخر است به حوزه مالياتي مربوط اطلاع دهند و نيز بايد فهرست اسامي اعضايي را كه سكونت در روستا را ترك نموده يا در روستا ساكن ميشوند ظرف مدت يكماه از تاريخ وقوع به حوزه مالياتي مربوط اعلام نمايند در غير اينصورت بعد از احراز عدم سكونت عضو در روستا و عدم اعلام مراتب به حوزه مالياتي در موعد مقرر شركت از معافيت مالياتي در سال مربوط استفاده نخواهد كرد.

تبصره ۲ - در مورد شركتهاي تعاوني مصرف و مسكن كاركنان مؤسسات در صورتيكه ثابت شود شركت بغير از اشخاص عضو ارائه كالا و مسكن نموده است در موارد تخلف علاوه بر ماليات متعلق مشمول جريمه غيرقابل بخشش معادل پنجاه درصد ماليات متعلق خواهد شد.

تبصره ۳ - اعضاء شركتهاي تعاوني مسكن كاركنان مؤسسات بايد هنگام عضو شدن در شركت فاقد مسكن باشند و هرگاه خلاف موضوع ثابت شود عضو مذكور نسبت به سهم خود از درآمد مشمول ماليات از معافيت استفاده نخواهد كرد.

ماده ۱۳۳ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- صد درصد درآمد صندوق حمايت از توسعه بخش كشاورزي، شركتهاي تعاون روستايي، عشايري، كشاورزي، صيادان، كارگري، كارمندي، دانشجويان و دانش‌آموزان و اتحاديه‌هاي آنها از ماليات معاف است.

ماده ۱۳۴ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- درآمد حاصل از تعليم و تربيت مدارس غير انتفاعي اعم از ابتدائي، راهنمائي، متوسطه، فني و حرفه‌اي، آموزشگاههاي فني و حرفه‌اي آزاد داراي مجوز از سازمان آموزش فني و حرفه‌اي كشور، دانشگاهها و مراكز آموزش عالي‌غير انتفاعي ومهدهاي كودك در مناطق كمتر توسعه يافته و روستاها و درآمد مؤسسات نگهداري معلولين ذهني و حركتي بابت نگهداري اشخاص مذكور كه حسب مورد داراي پروانه فعاليت از مراجع ذي ربط هستند همچنين درآمد باشگاهها و مؤسسات ورزشي داراي مجوز از سازمان تربيت بدني حاصل از فعاليتهاي منحصراً ورزشي از پرداخت ماليات معاف است.
آيين نامه اجرائي اين ماده به پيشنهاد وزارت امور اقتصادي و دارائي به تصويب هيأت وزيران خواهد رسيد.

ماده ۱۳۵ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سود پرداختي يا تخصيصي به صاحبان سهام و شركاء ضامن در شركت‌هاي سهامي و مختلط سهامي و سود متعلق به صاحبان سرمايه‌يا اعضاء شخص حقوقي در مورد ساير اشخاص حقوقي از درآمد مشمول معافيت شركت‌ها و اشخاص حقوقي مذكور (به استثناي سود سهام ياسهم‌الشركه متعلق به دولت يا شهرداري در شركت‌هايي كه قسمتي از سرمايه آنها متعلق به دولت يا شهرداري است) از پرداخت ماليات و همچنين‌ماليات بر جمع درآمد موضوع ماده ۱۲۹ اين قانون معاف است.

ماده ۱۳۶ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- وجوه پرداختي بابت انواع بيمه‌هاي عمر و زندگي از طرف مؤسسات بيمه كه به موجب قراردادهاي منعقده بيمه عايد ذينفع مي‌شود از پرداخت ماليات معاف است.

ماده ۱۳۷(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- هزينه‌هاي درماني پرداختي هر مؤدي بابت معالجه خود يا همسر و اولاد و پدر و مادر و برادر و خواهر تحت تكفل در يك سال مالياتي به شرط اين كه اگر دريافت كننده مؤسسه درماني يا پزشك مقيم ايران باشد دريافت وجه را گواهي نمايد و چنانچه به تأييد وزارت بهداشت، درمان وآموزش پزشكي به علت فقدان امكانات لازم، معالجه در خارج از ايران صورت گرفته است، پرداخت هزينه مزبور به گواهي مقامات رسمي دولت جمهوري اسلامي ايران در كشور محل معالجه با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي رسيده باشد، همچنين حق بيمه پرداختي هر شخص حقيقي‌به مؤسسات بيمه ايراني بابت انواع بيمه‌هاي عمر و زندگي و بيمه‌هاي درماني از درآمد مشمول ماليات مؤدي كسر مي‌گردد.در مورد معلولان و بيماران خاص و صعب العلاج علاوه بر هزينه‌هاي مذكور هزينه مراقبت و توانبخشي آنان نيز قابل كسر از درآمد مشمول ماليات معلول يا بيمار يا شخصي كه تكفل او را عهده دار است مي‌باشد.

ماده ۱۳۸ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۲,۰۱)- آن قسمت از سود ابرازي شركت‌هاي تعاوني و خصوصي كه براي توسعه و بازسازي و نوسازي يا تكميل واحدهاي موجود صنعتي ومعدني خود يا ايجاد واحدهاي جديد صنعتي يا معدني در آن سال مصرف گردد از شصت و پنج درصد (۶۵٪) ماليات متعلق موضوع ماده (۱۰۵) اين قانون‌معاف خواهد بود مشروط بر اينكه قبلاً اجازه توسعه يا تكميل يا ايجاد واحد صنعتي يا معدني جديد در قالب طرح سرمايه گذاري معين از وزارتخانه ذي‌ربط تحصيل شده باشد. در صورتي كه هزينه اجراي طرح يا طرح‌هاي يادشده در هر سال مازاد بر سود ابرازي همان سال باشد و يا از هزينه طرح سرمايه گذاري كمتر باشد شركت مي‌تواند از معافيت مذكور در محاسبه ماليات سود ابرازي سالهاي بعد حداكثر به مدت سه سال و به ميزان مازاد مذكورو يا باقيمانده هزينه اجراي كامل طرح بهره‌مند شود.

تبصره ۱ (منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- در صورتي كه شركت ، قبل از تكميل، اجراي طرح را متوقف نمايد يا ظرف يك سال پس از مهلت تعيين شده در طرح سرمايه‌گذاري ، آنرا به‌بهره‌برداري نرساند، يا ظرف پنج سال پس از شروع بهره‌برداري آنرا تعطيل، منحل يا منتقل نمايد معادل معافيت‌هاي مالياتي منظور شده در اين ماده براي‌اجراي طرح و جرائم متعلقه موضوع ماده (۱۹۰) اين قانون از شركت وصول خواهد شد.

تبصره ۲ (منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- در صورت تخلف از شرايط مقرر ماليات متعلق به اضافه بيست درصد آن به عنوان جريمه از شركت وصول خواهد شد. ولي در صورتي‌كه هزينه انجام شده براي مصارف فوق از هفتاد درصد ذخيره كمتر نباشد، نسبت به مابه‌التفاوت ماليات متعلق وصول و از مطالبه جريمه صرف نظرخواهد شد.

تبصره ۲(منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- واحدهاي صنعتي جديد كه با استفاده از معافيت‌هاي مندرج در اين ماده تأسيس مي‌شوند نمي‌توانند از معافيت‌هاي مالياتي موضوع ماده۱۳۲ اين قانون استفاده نمايند.

تبصره ۳(منسوخه ۱۳۸۲٫۰۵٫۲۶)- كارخانه‌هاي واقع در محدوده آبريز تهران كه تعداد كاركنان آنها كمتر از پنجاه نفر نباشند در صورتي كه تأسيسات خود را كلا به خارج از شعاع يكصد و بيست كيلومتري مركز تهران انتقال دهند، بر اساس ضوابطي كه از طرف وزارت امور اقتصادي و دارايي و وزارت ذيربط حسب موردبرقرار مي‌شود تا ده سال از تاريخ بهره‌برداري در محل جديد از پرداخت ماليات بر درآمد ناشي از فعاليت صنعتي مربوط معاف خواهند بود.كارخانه هاي واقع در شعاع يكصد و بيست كيلومتري تهران و حوزه استحفاظي شهرهاي بزرگ (مشهد، تبريز، اهواز، اراك، شيراز و اصفهان) كه تأسيسات خود را كلا به شهركهاي صنعتي مصوب انتقال دهند، از تاريخ بهره برداري در محل جديد از نصف مدت معافيت مالياتي موضوع اين تبصره برخوردار خواهند شد

تبصره ۴ (منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- از نظر اين قانون محدوده آبريز تهران شمال منطقه آبريز غربي رودخانه حبله‌رود گرمسار و منطقه آبريز شرقي رودخانه زياران و كليه‌مناطق رودخانه‌هاي دماوند، جاجرود، دارآباد، دربند، اوين، فرحزاد، كن، كرج و كردان بوده و حدود آن عبارت است از :

شمالا - خطالرأس كوههاي البرز كه آب آن به رشته كوير مركزي جاري مي‌شود.

شرقاً - ساحل غربي رودخانه حبله‌رود گرمسار.

غرباً - ساحل شرقي رودخانه زياران.

جنوباً - خطوط ممتد از غرب به شرق، از محل تقاطع رودخانه زياران با رودخانه شوره تا خطالقعر درياچه نمك به سمت غرب تا محل تقاطع با مسيرحبله‌رود گرمسار.

ماده ۱۳۸ مكرر (الحاقي ۱۳۹۴٫۰۲٫۰۱)- اشخاصي كه آورده نقدي براي تأمين مالي پروژه ـ طرح و سرمايه در گردش بنگاههاي توليدي را در قالب عقود مشاركتي فراهم نمايند، معادل حداقل سود مورد انتظار عقود مشاركتي مصوب شوراي پول و اعتبار از پرداخت ماليات بر درآمد معاف مي‌شوند و براي پرداخت‌كننده سود، معادل سود پرداختي مذكور به‌عنوان هزينه قابل قبول مالياتي تلقي مي‌شود.

ماده ۱۳۹ -

الف - موقوفات، نذورات، پذيره، كمك ها و هداياي دريافتي نقدي و غيرنقدي آستان قدس رضوي، آستان حضرت عبدالعظيم الحسني (ع)، آستانه‌حضرت معصومه(س)، آستان حضرت احمد ابن موسي (ع) «شاه چراغ»، آستان مقدس حضرت امام خميني (ره)، مساجد، حسينيه‌ها، تكايا و سايربقاع متبركه از پرداخت ماليات معاف است. تشخيص ساير بقاع متبركه به عهده سازمان اوقاف و امور خيريه مي‌باشد.

ب - كمك‌ها و هداياي دريافتي نقدي و غيرنقدي سازمان هلال احمر جمهوري اسلامي ايران از پرداخت ماليات معاف است.

ج - كمك‌ها و هداياي دريافتي نقدي و غيرنقدي صندوق‌هاي پس انداز بازنشستگي و سازمان بيمه خدمات درماني و سازمان تأمين اجتماعي و صندوق بيمه اجتماعي روستاييان و عشاير وهمچنين حق بيمه و حق بازنشستگي سهم كاركنان و كارفرما و جريمه‌هاي دريافتي مربوط توسط آنها از پرداخت ماليات معاف است.

د - كمك‌ها و هداياي دريافتي نقدي و غيرنقدي مدارس علوم اسلامي از پرداخت ماليات معاف است. تشخيص مدارس علوم اسلامي با شوراي مديريت حوزه علميه قم مي‌باشد.

هـ- كمك‌ها و هداياي دريافتي نقدي و غيرنقدي نهادهاي انقلاب اسلامي از پرداخت ماليات معاف است. تشخيص نهادهاي انقلاب اسلامي با هيأت وزيران مي‌باشد.

و - آن قسمت از درآمد صندوق عمران موقوفات كشور كه به مصرف عمران موقوفات برسد از پرداخت ماليات معاف است.

ز - درآمد اشخاص از محل وجوه بريّه ولي فقيه، خمس و زكات از پرداخت ماليات معاف است.

ح - آن قسمت از درآمد موقوفات عام كه طبق موازين شرعي به مصرف اموري از قبيل تبليغات اسلامي، تحقيقات فرهنگي، علمي، ديني، فني،اختراعات، اكتشافات، تعليم و تربيت، بهداشت و درمان، بنا و تعمير و نگهداري مساجد و مصلاها و حوزه‌هاي علميه و مدارس علوم اسلامي ومدارس و دانشگاه‌هاي دولتي، مراسم تعزيه و اطعام، تعمير آثار باستاني، امور عمراني و آباداني، هزينه يا وام تحصيلي دانش‌آموزان و دانشجويان،كمك به مستضعفان و آسيب ديدگان حوادث ناشي از سيل، زلزله، آتش سوزي، جنگ و حوادث غيرمترقبه ديگر برسد، مشروط بر اين كه درآمد وهزينه‌هاي مزبور به تأييد سازمان اوقاف و امور خيريه رسيده باشدو همچنين ساخت، تعمير و نگهداري مراكز نگهداري كودكان و نوجوانان بي سرپرست و بد سرپرست در گروههاي سني و جنسي مختلف، مراكز نگهداري و مراقبت سالمندان، كارگاههاي حرفه‌آموزي و اشتغال مصدومان ضايعه نخاعي، معلولان جسمي و حركتي، زنان سرپرست خانوار و دختران خود سرپرست، مراكز آموزش، توانبخشي و حرفه آموزي معلولان ذهني و كودكان نابينا، كم بينا، كم شنوا و ناشنوا و ساير مراكز و اماكني كه بتوانند در خدمت مددجويان سازمان‌هاي حمايتي بهزيستي كشور قرار گيرند، از پرداخت ماليات معاف است.

تبصره ـ مفاصا حساب هايي كه توسط شعب تحقيق موضوع ماده (۱۴) قانون تشكيلات و اختيارات سازمان حج و اوقاف و امور خيريه مصوب ۰۲/ ۱۰/ ۱۳۶۳ صادر شده يا مي شود اگر در مهلت مقرر مربوط به تسليم اظهارنامه به سازمان امور مالياتي كشور ارائه شود، براي برخورداري از هرگونه معافيت مالياتي مقرر در اين قانون يا ساير

قوانين، به منزله اظهارنامه مالياتي مؤدي تلقي مي شود.

همچنين در مورد سالهاي قبل از ابلاغ اين قانون، در صورتي كه مفاصا حساب مربوط تا پايان سال ۱۳۹۴ به سازمان امور مالياتي ارائه شود، به منزله اظهارنامه مالياتي خواهد بود.

ط - كمك‌ها و هداياي دريافتي نقدي و غيرنقدي مؤسسات خيريه و عام المنفعه كه به ثبت رسيده‌اند، مشروط بر آن كه به موجب اساسنامه آنها صرف‌امور مذكور در بند (ح) اين ماده شود و سازمان امور مالياتي كشور بر درآمد و هزينه آنها نظارت كند، از پرداخت ماليات معاف است. تبصره ـ كمكهاي نقدي و غيرنقدي كه در هر سال مالي به مصرف نرسيده باشد بدون تعلق ماليات به سال مالي بعد منتقل مي‌گردد.

ي - كمك‌ها و هداياي دريافتي نقدي و غيرنقدي و همچنين حق عضويت اعضاء مجامع حرفه‌اي، احزاب و انجمن‌ها و تشكل‌هاي غير دولتي كه داراي مجوز از مراجع ذي ربط باشند و وجوهي كه به موجب قانون و مقررات مربوط از درآمد يا حق‌الزحمه اعضاء آنها كسر و به حساب مجامع مزبور واريزمي‌شود، از پرداخت ماليات معاف است.

ك - موقوفات و كمك‌ها و هداياي دريافتي نقدي و غيرنقدي انجمن‌ها و هيأت‌هاي مذهبي مربوط به اقليت‌هاي ديني مذكور در قانون اساسي جمهوري اسلامي ايران، مشروط بر اين كه رسميت آنها به تصويب وزارت كشور برسد، از پرداخت ماليات معاف است.

ل - فعاليت‌هاي انتشاراتي و مطبوعاتي و قرآني (داراي مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامي و دستگاههاي ذي ربط)، فرهنگي و هنري كه به موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامي انجام مي‌شوند، از پرداخت ماليات معاف است.

ماده ۱۴۰ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سي درصد دريافتي صاحبان مشاغل رشته‌هاي مختلف پزشكي، بهداشتي و درماني از سازمان تأمين خدمات درماني يا سازمان تأمين اجتماعي و ياسازمان خدمات درماني نيروهاي مسلح بابت ارائه خدمات مذكور در محاسبه درآمد مشمول ماليات آنان منظور نخواهد شد.

ماده۱۴۱(اصلاحي ۱۴۰۱,۰۲,۱۱)ـ صد درصد (۱۰۰ ٪) درآمد حاصل از صادرات خدمات و كالاهاي غيرنفتي و محصولات بخش كشاورزي و بيست درصد (۲۰ ٪) درآمد حاصل از صادرات مواد خام و كالاهاي واسطه اي نيمه خام مشمول ماليات با نرخ صفر مي‌گردد. فهرست مواد خام و كالاهاي نفتي و كالاهاي واسطه اي نيمه خام به پيشنهاد مشترك وزارتخانه هاي امور اقتصادي و دارايي، صنعت، معدن و تجارت و نفت و اتاق بازرگاني، صنايع، معادن و كشاورزي به تصويب هيأت وزيران مي‌رسد.

ماده ۱۴۱(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)-الف - صددرصد (۱۰۰٪) درآمد حاصل از صادرات محصولات تمام شده كالاهاي صنعتي و محصولات بخش كشاورزي (شامل محصولات زراعي،باغي، دام و طيور، شيلات، جنگل و مرتع) و صنايع تبديلي و تكميلي آن و پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد حاصل از صادرات ساير كالاهايي كه به منظوردست يافتن به اهداف صادرات كالاهاي غيرنفتي به خارج از كشور صادر مي‌شوند از شمول ماليات معاف هستند. فهرست كالاهاي مشمول اين ماده درطول هر برنامه به پيشنهاد وزارتخانه‌هاي امور اقتصادي و دارائي، بازرگاني كشاورزي و جهاد سازندگي و وزارتخانه‌هاي صنعتي به تصويب هيأت وزيران مي‌رسد.

ب - ۱۰۰٪ درآمد حاصل از صادرات كالاهاي مختلف كه بصورت ترانزيت به ايران وارد شده و يا مي‌شوند و بدون تغيير در ماهيت يا با انجام كاري برروي آن صادر مي‌شوند از شمول ماليات معاف است.

تبصره (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- زيان حاصل از صدور كالاهاي معاف از ماليات در مورد كساني كه غير از امور صادراتي فعاليت ديگري هم دارند، در محاسبه ماليات ساير فعاليتهاي آنان منظور نخواهد شد.

ماده ۱۴۲ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- درآمد كارگاههاي فرش دستباف و صنايع دستي و شركتهاي تعاوني و اتحاديه‌هاي توليدي مربوطه از پرداخت ماليات معاف است.

ماده ۱۴۳ (اصلاحي ۱۳۹۹,۰۵,۲۹)- معادل ده درصد (۱۰٪) از ماليات بردرآمد حاصل از فروش كالاهايي كه در بورس هاي كالايي پذيرفته شده و به فروش مي رسد و ده درصد (۱۰٪) از ماليات بر درآمد شركت هايي كه سهام آنها براي معامله در بورس هاي داخلي يا خارجي پذيرفته مي شود و پنج درصد (۵٪) از ماليات بر درآمد شركت هايي كه سهام آنها براي معامله در بازار خارج از بورس داخلي يا خارجي پذيرفته مي شود، از سال پذيرش تا سالي كه از فهرست شركت هاي پذيرفته شده در اين بورس ها يا بازارها حذف نشده‌اند با تأييد سازمان بخشوده مي شود. شركت هايي كه سهام آنها براي معامله در بورس هاي داخلي يا خارجي يا بازارهاي خارج از بورس داخلي يا خارجي پذيرفته شود در صورتي كه در پايان دوره مالي به تأييد سازمان حداقل بيست و پنج درصد (۲۵ ٪) سهام شناور آزاد داشته باشند معادل دو برابر معافيت هاي فوق از بخشودگي مالياتي برخوردار مي شوند.

تبصره ۱ (منسوخه ۱۳۸۸,۰۹,۲۵)- از هر نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام شركتها در بورس و همچنين ساير اوراق بهاداري كه دربورس معامله مي‌شوند ماليات مقطوعي به ميزان نيم درصد ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام وصول و از اين بابت وجه ديگري به عنوان‌ماليات بر درآمد نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام مطالبه نخواهد شد. كارگزاران بورس مكلفند ماليات مزبور را به هنگام هر انتقال از انتقال‌دهنده وصول و به حساب تعيين شده از طرف سازمان امور مالياتي كشور واريزنمايند و ظرف مدت ده روز از تاريخ انتقال رسيد آن را به همراه فهرستي حاوي تعداد و مبلغ فروش سهام و حق تقدم سهام مورد انتقال به اداره امور مالياتي محل ارسال‌دارند.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۸,۰۹,۲۵)- از هر نقل و انتقال سهام و سهم‌الشركه و حق تقدم سهام و سهم الشركه شركا در ساير شركت‌ها ماليات مقطوعي به ميزان چهاردرصد (۴٪)ارزش اسمي آنها وصول مي‌شود. از اين بابت وجه ديگري به‌عنوان ماليات بر درآمد نقل و انتقال فوق مطالبه نخواهد شد. انتقال دهندگان سهام وسهم الشركه و حق تقدم سهام مكلفند قبل از انتقال، ماليات متعلق را به حساب سازمان امور مالياتي كشور واريز كنند.
ادارات ثبت يا دفاتر اسناد رسمي مكلفند در موقع ثبت تغييرات يا تنظيم سند انتقال حسب مورد گواهي پرداخت ماليات متعلق را اخذ و ضميمه پرونده‌مربوط به ثبت يا انتقال كنند.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در شركت‌هاي سهامي پذيرفته شده در بورس اندوخته صرف سهام مشمول ماليات مقطوع به نرخ نيم درصد (۰/۵٪) خواهد بود و به اين‌درآمد ماليات ديگري تعلق نمي‌گيرد. شركت‌ها مكلفند تا پايان ماه بعد از تاريخ ثبت افزايش سرمايه آن را به حساب سازمان امور مالياتي كشور واريز كنند.

ماده ۱۴۳ مكرر(الحاقي ۱۳۸۸,۰۹,۲۵)- از هر نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام شركتها اعم از ايراني و خارجي در بورسها يا بازارهاي خارج از بورس داراي مجوز، ماليات مقطوعي به ميزان نيم‌درصد (۰/۵٪) ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام وصول خواهد شد و از اين بابت وجه ديگري به عنوان ماليات بردرآمد نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام و ماليات بر ارزش افزوده خريد و فروش مطالبه نخواهد شد.
كارگزاران بورس ها و بازارهاي خارج از بورس مكلفند ماليات ياد شده را به هنگام هر انتقال از انتقال دهنده وصول و به حساب تعيين شده از طرف سازمان امور مالياتي كشور واريز نمايند و ظرف ده روز از تاريخ انتقال، رسيد آن را به همراه فهرستي حاوي تعداد و مبلغ فروش سهام و حق تقدم مورد انتقال به اداره امور مالياتي محل ارسال كنند.

ماده ۱۴۳ مكرر (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- افزايش بهاي ناشي از ارزيابي مجدد داراييهاي شركتهايي كه بيش از ۵۰٪ سرمايه آنها به طور مستقيم يا باواسطه متعلق به وزارتخانه‌ها، شركتهاي دولتي‌و مؤسسات دولتي مي‌باشد براي يك بار و تا سقف زيان سنواتي مندرج در صورتهاي مالي مصوب مجمع عمومي شركت در طول اجراي قانون برنامه‌اول توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ايران با رعايت شرايط زير از پرداخت ماليات معاف خواهد بود:
الف - سهام شركت در بورس پذيرفته شده يا حداكثر يكسال پس از زماني كه ارزيابي مزبور در دفاتر ثبت مي‌گردد در بورس پذيرفته شود.
ب - زيان سنواتي از محل افزايش مذكور مستهلك شده باشد.
دستورالعمل اجرائي اين ماده توسط وزارت امور اقتصادي و دارائي تهيه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۴۴ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- جهيزيه منقول و مهريه اعم از منقول يا غير منقول و جوايز علمي و بورس‌هاي تحصيلي و همچنين درآمدي كه بابت حق اختراع يا حق‌اكتشاف عايد مخترعين و مكتشفين مي‌گردد به طور كلي و نيز درآمد ناشي از فعاليتهاي پژوهشي و تحقيقاتي مراكزي كه داراي پروانه تحقيق از وزارتخانه‌هاي ذيصلاح مي‌باشند به مدت ده سال ازتاريخ اجراي اين اصلاحيه طبق ضوابط مقرر در آيين‌نامه‌اي كه به پيشنهاد وزارتخانه‌هاي فرهنگ و آموزش عالي، بهداشت، درمان و آموزش پزشكي وامور اقتصادي و دارايي به تصويب هيأت وزيران خواهد رسيد از پرداخت ماليات معاف مي‌باشد.

ماده ۱۴۵ - سود دريافتي به هر عنوان در مواد زير از پرداخت ماليات معاف است:

۱ - سود متعلق به سپرده هاي مربوط به كسور بازنشستگي و پس انداز كارمندان و كارگران نزد بانكهاي ايراني در حدود مقررات استخدامي مربوطه.

۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سود يا جوائز متعلق به حساب‌هاي پس‌انداز و سپرده‌هاي مختلف نزد بانك‌هاي ايراني يا مؤسسات اعتباري غيربانكي مجاز.اين معافيت شامل سپرده‌هايي كه بانك‌ها يا مؤسسات اعتباري غيربانكي مجاز نزد هم‌مي‌گذارند نخواهد بود.

۳ - جوايز متعلق به اوراق قرضه دولتي و اسناد خزانه.

۴ - سود پرداختي بانكهاي ايراني به بانكهاي خارج از ايران بابت اضافه برداشت (اوردرافت) و سپرده ثابت به شرط معامله متقابل.

۵ (الحاقي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سود و جوايز متعلق به اوراق مشاركت.

ماده ۱۴۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- كليه معافيت‌هاي مدت‌دار كه به موجب قوانين مالياتي و مقررات قبلي مقرر شده است با رعايت مقررات مربوط تا انقضاء مدت به قوت خود باقي است.

تبصره - ماليات سود متعلق به قبوض اقساطي اصلاحات ارضي كماكان بخشوده خواهد بود.

ماده۱۴۶ مكرر(الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- معافيت‌هاي مذكور در مواد (۱۳۳)، (۱۳۴)، (۱۳۹) «به استثناي بندهاي (الف)، (ب) و (ز) آن»، (۱۴۲)، (۱۴۳) و تبصره (۱) ذيل ماده (۱۴۳ مكرر) به عنوان ماليات به نرخ صفر منظور مي‌شود.

فصل دوم - هزينه هاي قابل قبول و استهلاك

ماده ۱۴۷ - هزينه هاي قابل قبول براي تشخيص درآمد مشمول ماليات بشرحي كه ضمن مقررات اين قانون مقرر ميگردد عبارت است از هزينه هائي كه در حدود متعارف متكي به مدارك بوده و منحصراً مربوط به تحصيل درآمد مؤسسه در دوره مالي مربوط با رعايت حد نصابهاي مقرر باشد. در مواردیكه هزينه اي در اين قانون پيش بيني نشده يا بيش از نصابهاي مقرر در اين قانون بوده ولي پرداخت آن بموجب قانون و يا مصوبه‌هيأت وزيران صورت گرفته باشد قابل قبول خواهد بود.

تبصره (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- از لحاظ مقررات اين فصل مؤسسه عبارت است از كليه اشخاص حقوقي و همچنين صاحبان مشاغل موضوع بندهاي (الف) و (ب) ماده (۹۵)اين قانون.

تبصره۳(اصلاحي ۱۴۰۱,۰۵,۰۵)- پذيرش هزينه‌هاي پرداختي قابل قبول مالياتي موضوع اين قانون كه به شيوه تهاتري انجام نشود از مبلغ دويست ميليون (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ريال به بالا منوط به پرداخت يا تسويه وجه آن از طريق سامانه (سيستم) بانكي خواهد بود.

ماده ۱۴۸ - هزينه هائي كه حائز شرايط مذكور در ماده فوق ميباشد بشرح زير در حساب مالياتي قابل قبول است.

۱ - قيمت خريد كالاهاي فروخته شده و يا قيمت خريد مواد مصرفي در كالا و خدمات فروخته شده.

۲ - هزينه هاي استخدامي متناسب با خدمت كاركنان بر اساس مقررات استخدامي مؤسسه بشرح زير:

الف - حقوق يا مزد اصلي و مزاياي مستمر اعم از نقدي يا غيرنقدي (مزاياي غيرنقدي به قيمت تمام شده براي كارفرما).

ب (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مزاياي غير مستمر اعم از نقدي و غيرنقدي از قبيل خواروبار، بهره‌وري، پاداش، عيدي، اضافه‌كار، هزينه سفر و فوق‌العاده مسافرت، نصاب هزينه سفر و فوق‌العاده مسافرت مديران وبازرسان و كاركنان به خارج از ايران به منظور رفع حوائج مؤسسه ذيربط طبق آيين‌نامه‌اي خواهد بود كه از طرف وزارت امور اقتصادي‌و دارايي و سازمان مديريت و برنامه ريزي كشور تهيه و به تصويب هيأت وزيران مي‌رسد.

ج - هزينه هاي بهداشتي و درماني و وجوه پرداختي بابت بيمه هاي بهداشتي و عمر و حوادث ناشي از كار كاركنان.

د (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- حقوق بازنشستگي، وظيفه، پايان خدمت طبق مقررات استخدامي مؤسسه و خسارت اخراج و يا بازخريد طبق قوانين موضوعه مازاد بر مانده حساب ذخيره مربوط.

ه (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- وجوه پرداختي به سازمان تأمين اجتماعي طبق مقررات مربوط و همچنين تا ميزان سه‌درصد (۳٪) حقوق پرداختي سالانه بابت پس انداز كاركنان براساس آيين نامه‌اي كه به پيشنهاد سازمان امور مالياتي كشور به‌تصويب وزير امور اقتصادي و دارايي مي‌رسد.

و(اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)-معادل يك ماه آخرين حقوق و دستمزد و همچنين مابه التفاوت تعديل حقوق سنوات قبل كه به منظور تأمين حقوق بازنشستگي و وظيفه و مزاياي پايان خدمت، خسارت اخراج و بازخريد كاركنان مؤسسه ذخيره مي‌شود.
اين حكم نسبت به ذخايري كه تاكنون در حساب بانك‌ها نگهداري شده است نيز جاري خواهد بود.

ز (الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- پرداختي به بازنشستگان مؤسسه حداكثر تا سقف يك دوازدهم معافيت موضوع ماده (۸۴) اين قانون

۳ - كرايه محل مؤسسه در صورتيكه اجاري باشد، مال الاجاره پرداختي طبق سند رسمي و در غير اينصورت در حدود متعارف.

۴ - اجاره بهاي ماشين آلات و ادوات مربوط به مؤسسه در صورتيكه اجاري باشد.

۵ – مخارج سوخت، برق، روشنائي، آب، مخابرات و ارتباطات.

۶ – وجوه پرداختي بابت انواع بيمه مربوط به عمليات و دارائي مؤسسه.

۷ – حق الامتياز پرداختي و همچنين حقوق و عوارض و مالياتهائي كه بسبب فعاليت مؤسسه به شهرداريها و وزارتخانه ها و مؤسسات دولتي و وابسته به آنها پرداخت ميشود. (باستثناء ماليات بر درآمد و ملحقات آن و ساير مالياتهائي كه مؤسسه بموجب مقررات اين قانون ملزم به كسر از ديگران و پرداخت آن ميباشد و همچنين جرائمي كه به دولت و شهرداريها پرداخت ميگردد.).

۸ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هزينه‌هاي تحقيقاتي، آزمايشي و آموزشي، خريد كتاب، نشريات و لوح‌هاي فشرده، هزينه‌هاي بازاريابي، تبليغات و نمايشگاهي مربوط به فعاليت مؤسسه، براساس آيين‌نامه‌اي كه به پيشنهاد سازمان امور مالياتي كشور به تصويب وزير امور اقتصادي و دارايي مي‌رسد.

۹ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هزينه‌هاي مربوط به جبران خسارت وارده مربوط به فعاليت و دارايي مؤسسه مشروط بر اين كه:
اولاً- وجود خسارت محقق باشد.
ثانياً – موضوع و ميزان آن مشخص باشد.
ثالثاً – طبق مقررات قانون يا قراردادهاي موجود جبران آن به عهده ديگري نبوده يا در هر صورت از طريق ديگران جبران نشده باشد.
آيين‌نامه احراز شروط سه گانه مذكور در اين بند به پيشنهاد سازمان امور مالياتي كشور به تصويب وزير امور اقتصادي و دارايي مي‌رسد.

۱۰ (اصلاحي ۱۴۰۱,۰۵,۰۵)- هزينه‌هاي فرهنگي، ورزشي و رفاهي كارگران پرداختي به وزارت كار و امور اجتماعي حداكثر معادل (۲/ ۵۰۰/ ۰۰۰) دو هزار و پانصد هزار ريال به ازاء هر كارگر.

۱۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- ذخيره مطالباتي كه وصول آن مشكوك باشد مشروط بر اين كه اولاً مربوط به فعاليت مؤسسه باشد ثانياً احتمال غالب براي لاوصول ماندن‌آن باشد ثالثاً در دفاتر مؤسسه به حساب مخصوص منظور شده تا زماني كه طلب وصول گردد يا لاوصول بودن آن محقق شود.آيين نامه مربوط به اين بند به پيشنهاد سازمان امور مالياتي كشور به تصويب وزير امور اقتصادي و دارايي مي‌رسد.

۱۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- زيان اشخاص حقيقي يا حقوقي كه از طريق رسيدگي به دفاتر آنها و با توجه به مقررات احراز گردد، از درآمد سال يا سالهاي بعد استهلاك پذير است.

۱۳- هزينه هاي جزئي مربوط به محل مؤسسه كه عرفاً بعهده مستأجر است در صورتيكه اجاري باشد.

۱۴- هزينه هاي مربوط به حفظ و نگهداري محل مؤسسه در صورتيكه ملكي باشد.

۱۵ – مخارج حمل و نقل.

۱۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هزينه‌هاي اياب و ذهاب، پذيرايي و انبارداري.

۱۷ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- حق‌الزحمه‌هاي پرداختي متناسب با كار انجام شده از قبيل حق‌العمل – دلالي- حق‌الوكاله – حق‌المشاوره – حق حضور – هزينه حسابرسي‌و خدمات مالي و اداري و بازرسي، هزينه نرم‌افزاري، طراحي و استقرار سيستم‌هاي مورد نياز مؤسسه، ساير هزينه‌هاي كارشناسي در ارتباط با فعاليت مؤسسه وحق‌الزحمه بازرس قانوني.

۱۸(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- سود، كارمزد و جريمه‌هايي كه براي انجام عمليات مؤسسه به بانكها، صندوق تعاون، صندوق‌هاي حمايت از توسعه بخش كشاورزي و همچنين مؤسسات اعتباري غيربانكي مجاز و شركتهاي واسپاري (ليزينگ) داراي مجوز از بانك مركزي پرداخت شده يا تخصيص يافته باشد.

۱۹ – بهاي ملزومات اداري و لوازمي كه معمولا ظرف يكسال از بين ميروند.

۲۰ – مخارج تعمير و نگاهداري ماشين آلات و لوازم كار و تعويض قطعات يدكي كه بعنوان تعمير اساسي تلقي نگردد.

۲۱ – هزينه هاي اكتشاف معادن كه منجر به بهره برداري نشده باشد.

۲۲- هزينه هاي مربوط به حق عضويت و حق اشتراك پرداختي مربوط به فعاليت مؤسسه.

۲۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مطالبات لاوصول به شرط اثبات آن از طرف مؤدي مازاد بر مانده حساب ذخيره مطالبات مشكوك الوصول.

۲۴ - زيان حاصل از تسعير ارز بر اساس اصول متداول حسابداري مشروط بر اتخاذ يك روش يكنواخت طي سالهاي مختلف از طرف مودي.

۲۵ - ضايعات متعارف توليد.

۲۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- ذخيره مربوط به هزينه‌هاي پرداختني قابل قبول كه به سال مورد رسيدگي ارتباط دارد.

۲۷ - هزينه هاي قابل قبول مربوط به سالهاي قبلي كه پرداخت يا تخصيص آن در سال مالياتي مورد رسيدگي تحقق ميابد.

۲۸(الحاقي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هزينه خريد كتاب و ساير كالاهاي فرهنگي - هنري براي كاركنان و افراد تحت تكفل آنها تا ميزان حداكثر پنج درصد (۵٪) معافيت مالياتي موضوع ماده(۸۴) اين قانون به ازاي هر نفر.

۲۹(الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- ذخيره مربوط به خدمات پس از فروش (گارانتي) اشخاص حقوقي

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هزينه‌هاي ديگري كه مربوط به تحصيل درآمد مؤسسه تشخيص داده مي‌شود و در اين ماده پيش بيني نشده است به پيشنهاد سازمان امور مالياتي كشور و تصويب وزير امور اقتصادي و دارايي جزء هزينه‌هاي قابل قبول پذيرفته خواهد شد.

تبصره ۲ - مديران و صاحبان سرمايه اشخاص حقوقي در صورتيكه داراي شغل موظف در مؤسسات مذكور باشند جزء كاركنان مؤسسه محسوب خواهند شد ولي در مؤسساتي كه غير اشخاص حقوقي باشند حقوق و مزاياي صاحب مؤسسه و اولاد تحت تكفل و همسر نامبرده باستثناي هزينه سفر و فوق العاده مسافرت مربوط به شغل كه مشمول مقررات جزء ب بند ۲ اين ماده خواهد بود جزء هزينه هاي قابل قبول منظور نخواهد شد.

تبصره ۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در محاسبه ماليات شركت‌ها و اتحاديه‌هاي تعاوني، ذخاير موضوع بندهاي (۱) و (۲) ماده (۱۵) قانون شركت‌هاي تعاوني مصوب ۱۳۵۰/۳/۱۶ واصلاحيه‌هاي بعدي آن و در مورد شركت‌ها و اتحاديه‌هايي كه وضعيت خود را با قانون بخش تعاوني اقتصاد جمهوري اسلامي ايران مصوب۱۳۷۰/۶/۱۳ تطبيق داده‌اند يا بدهند، ذخيره موضوع بند (۱) و حق تعاون و آموزش موضوع بند (۳) ماده (۲۵) قانون اخيرالذكر جزو هزينه محسوب‌مي‌شود.

ماده۱۴۹ـ آن قسمت از دارايي‌هاي استهلاك پذير كه بر اثر به كارگيري يا گذشت زمان يا ساير عوامل و بدون توجه به تغيير قيمتها ارزش آن تقليل مي‌يابد و همچنين هزينه‌هاي تأسيس، قابل استهلاك بوده و هزينه استهلاك آنها جزء هزينه‌هاي قابل قبول مالياتي تلقي مي‌شود. مقررات مربوط به استهلاك‌هاي دارايي‌هاي استهلاك پذير شامل جداول استهلاك‌ها و چگونگي اجراي آن با رعايت استانداردهاي حسابداري توسط سازمان امور مالياتي كشور تهيه مي‌شود و ظرف مدت شش ماه از تاريخ تصويب اين قانون به تصويب وزير امور اقتصادي و دارايي مي‌رسد.

ماده ۱۴۹ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در تشخيص درآمد مشمول ماليات محاسبه استهلاكات دارايي و هزينه‌هاي تأسيس و سرمايه‌اي با رعايت اصول زير انجام مي‌شود.

۱ - آن قسمت از دارائي ثابت كه بر اثر استعمال يا گذشت زمان يا ساير عوامل بدون توجه به تغيير قيمتها ارزش آن تقليل ميابد قابل استهلاك است.

۲ - ماخذ استهلاك، قيمت تمام شده دارائي ميباشد.

۳ - استهلاكات از تاريخي محاسبه ميشود كه دارائي قابل استهلاك آماده براي بهره برداري در اختيار مؤسسه قرار مي گيرد. در صورتيكه دارائي قابل استهلاك باستثناء فيلمهاي سينمائي وارده از خارج كشور كه از تاريخ اولين نمايش قابل استهلاك خواهد بود، در خلال ماه در اختيار مؤسسه قرار گيرد، ماه مزبور در محاسبه منظور نخواهد شد. در مورد كارخانجات دوره بهره برداري آزمايشي جزء بهره برداري محسوب نميگردد.

۴ - هزينه هاي تأسيس از قبيل مخارج ثبت مؤسسه، حق مشاوره و نظاير آن و هزينه هاي زائد بر درآمد «دوره قبل از بهره برداري آزمايشي» جز در مواردیكه ضمن جدول مقرر در ماده ۱۵۱ اين قانون تصريح خواهد شد حداكثر تا مدت ده سال از تاريخ بهره برداري بطور مساوي قابل استهلاك است.

۵ - در صورتيكه بر اثر فروش مال قابل استهلاك يا مسلوب المنفعه شدن ماشين آلات زياني متوجه مؤسسه گردد زيان حاصل معادل ارزش مستهلك نشده دارائي منهاي حاصل فروش (در صورت فروش) يكجا قابل احتساب در حساب سود و زيان همان سال ميباشد.

تبصره - در مورد محاسبه ماليات تهيه كنندگان فيلمهاي ايراني كه در ايران تهيه ميشود قيمت تمام شده فيلم در سال اول بهره برداري و در صورتيكه درآمد فيلم تكافو نكند در سالهاي بعد در محاسبه درآمد مشمول ماليات منظور خواهد شد.

ماده ۱۵۰ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- طرز محاسبه استهلاك به شرح زير است:

الف - در مواردي كه طبق جدول مذكور در ماده ۱۵۱ اين قانون براي استهلاك، نرخ تعيين شود نرخ‌ها ثابت بوده و در هر سال مابه‌التفاوت قيمت‌تمام شده مال مورد استهلاك و ملغي كه در سال‌هاي قبل براي آن به عنوان استهلاك منظور شده است اعمال مي‌گردد.

ب - در مواردي كه طبق جدول مذكور در ماده ۱۵۱ اين قانون مدت تعيين شده در هر سال به طور مساوي از قيمت تمام شده مال به نسبت مدت‌مقرر استهلاك منظور مي‌گردد.

تبصره ۱ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هزينه مربوط به تغيير يا تعمير اساسي دارايي قابل استهلاك جزء قيمت تمام شده دارايي محسوب مي‌شود.

تبصره ۲ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مؤسسات مي‌توانند هزينه‌هاي نرم‌افزاري خود را حداكثر تا پنج سال مستهلك كنند.

تبصره ۳ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مؤسسات مي‌توانند آن مقدار از دارايي‌هاي ثابت استهلاك پذير را كه براي بازسازي، جايگزيني خطوط توليد يا توسعه و تكميل خريداري گرديده است، با دو برابر نرخ يا نصف مدت استهلاك پيش بيني شده در جدول استهلاكات موضوع ماده (۱۵۱) اين قانون حسب مورد مستهلك كنند.

تبصره ۴ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در اجاره‌هاي سرمايه اي دارايي‌هاي ثابت استهلاك پذير، نحوهً انعكاس هزينه استهلاك در دفاتر طرفين معامله براساس استانداردهاي‌حسابداري خواهد بود.

ماده ۱۵۱ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- جدول استهلاكات براساس ضوابط مصوب، از طرف سازمان امور مالياتي كشور تهيه و پس از تصويب وزير امور اقتصادي و دارايي به موقع اجرا گذارده‌مي‌شود.

فصل سوم - قرائن و ضرائب مالياتي

ماده ۱۵۲ - قرائن و مالياتي عبارت است از عواملي كه در هر رشته از مشاغل با توجه به موقعيت شغل براي تشخيص درآمد مشمول ماليات به طورعلي‌الرأس به كار مي‌رود و فهرست آن به شرح زير مي‌باشد:

۱ - خريد سالانه.

۲ - فروش سالانه.

۳ - درآمد ناويژه.

۴ - ميزان توليد در كارخانجات.

۵ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- ارزش حق واگذاري محل كسب.

۶(منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- جمع كل وجوهي كه بابت حق‌التحرير و حق‌الزحمه وصول عوارض و مصرف تمبر عايد دفترخانه اسناد رسمي مي‌شود يا ميزان تمبر مصرفي آنها.

۷(منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- ساير عوامل به تشخيص كميسيون تعيين ضرائب.

ماده ۱۵۳ - ضرائب مالياتي عبارت است از ارقام مشخصه‌اي كه حاصل ضرب آنها در قرينه مالياتي در موارد تشخيص علي‌الرأس، درآمد مشمول‌ماليات تلقي مي‌گردد.

تبصره - در صورتي كه به چند قرينه اعمال ضريب شود، معدلي كه از نتايج اعمال ضرائب به دست مي‌آيد درآمد مشمول ماليات خواهد بود.

ماده ۱۵۴ - جدول ضرائب تشخيص درآمد مشمول ماليات به ترتيب زير تنظيم و ابلاغ مي‌گردد.

الف (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- براي تعيين ضرائب هر سال كميسيوني مركب از نمايندگان سازمان امور مالياتي كشور و بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران و نماينده شوراي مركزي اصناف در مورد اصناف و نماينده نظام پزشكي در مورد مشاغل وابسته به پزشكي و نماينده اتاق بازرگاني و صنايع و معادن ايران درمورد ساير مشاغل در سازمان امور مالياتي كشور تشكيل مي‌شود و با توجه به جريان معاملات و اوضاع و احوال اقتصادي ضرايب مربوط به‌مالیات‌هاي اداره امور مالياتي تهران را نسبت به هر يك از قرائن مذكور در ماده ۱۵۲ اين قانون درباره مؤديان مختلف بر حسب نوع مشاغل به طور تفكيك تعيين فهرست آنرا به سازمان امور مالياتي كشور تسليم مي‌نمايد. تصميمات اين كميسيون از طرف سازمان امور مالياتي كشور به عنوان جدول ضرائب‌اداره امور مالياتي تهران براي اجراء ابلاغ خواهد شد.

ب (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- جدول مذكور در بند الف از طرف سازمان امور مالياتي كشور به ادارات امور مالياتي شهرستان‌ها ارسال مي‌گردد.
به محض وصول جدول مذكور كميسيوني مركب از رييس اداره امور مالياتي محل و رييس بانك ملي ايران و نماينده شوراي مركزي اصنافدر مورد اصناف و نماينده نظام پزشكي در مورد مشاغل وابسته به پزشكي و نماينده اطاق بازرگاني و صنايع و معادن ايران در مورد ساير مشاغل تشكيل‌مي‌شود. كميسيون مزبور جدول رسيده را مبناي مطالعه قرار داده و با توجه به اوضاع و احوال اقتصادي خاص حوزه جغرافيايي محل در صورت‌اقتضاء، تغييرات لازم را در اقلام آن با ذكر دليل به عمل خواهد آورد. نتيجه بررسي كميسيون به مركز گزارش شده و از طرف سازمان امور مالياتي كشور مورد بررسي قرار مي‌گيرد و تا حدي كه دلايل اقامه شده براي تغييرات جدول قانع كننده به نظر برسد جدول از طرف سازمان امور مالياتي كشور اصلاح و به عنوان جدول ضرائب به اداره امور مالياتي مربوط ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۱ - در نقاطي كه شوراي مركزي اصناف يا اطاق بازرگاني و صنايع و معادن ايران يا نظام پزشكي تشكيل نشده است فرماندار محل حسب‌مورد به جاي هر يك از نمايندگان آنها نماينده‌اي بصير و مطلع را جهت شركت در كميسيون ضرائب معرفي خواهد نمود.

تبصره ۲ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- حضور نماينده سازمان امور مالياتي كشور يا رييس اداره امور مالياتي و همچنين نماينده بانك مركزي يا بانك ملي حسب‌مورد براي رسميت جلسات كميسيون ضروري است و تصميمات كميسيون با اكثريت آراء حاضرين در جلسه مناط اعتبار است.

تبصره ۳ - ضريب مالياتي در مواردي كه درآمد مشمول ماليات موضوع اين قانون بايد علي‌الرأس تشخيص شود در صورتي كه به موجب اين قانون‌يا طبق جدول، ضريبي براي آن تعيين نشده باشد به وسيله هيأت حل اختلاف مالياتي محل با توجه به ضريب مشاغل مشابه تعيين خواهد شد.

تبصره ۴ - كميسيون تعيين ضرائب نماينده اتحاديه هر رشته يا صنف را براي اداي توضيحات در جلسه كميسيون ضرائب دعوت خواهد نمود.

فصل چهارم - مقررات عمومي

ماده ۱۵۵ - سال مالياتي عبارتست از يكسال شمسي كه از اول فروردين ماه هر سال شروع و به آخر اسفندماه همان سال ختم ميشود ليكن در مورد اشخاص حقوقي مشمول ماليات كه سال مالي آنها بموجب اساسنامه با سال مالياتي تطبيق نميكند درآمد سال مالي آنها بجاي سال مالياتي مبناي تشخيص ماليات قرار ميگيرد و موعد تسليم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زيان و سررسيد پرداخت ماليات آنها چهار ماه شمسي پس از سال مالي ميباشد.

ماده ۱۵۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مميز مالياتي مكلف است اظهارنامه مؤديان ماليات بر درآمد را در مورد درآمد هر منبع كه در موعد قانوني تسليم شده است حداكثرظرف يك سال از تاريخ انقضاء مهلت مقرر براي تسليم اظهارنامه رسيدگي نمايد. در صورتي كه ظرف مدت مذكور برگ تشخيص درآمد صادر ننمايد و ياتا سه ماه پس از انقضاي يك سال فوق‌الذكر برگ تشخيص درآمد مذكور را به مؤدي ابلاغ نكند اظهارنامه مؤدي قطعي تلقي مي‌شود.
هر گاه پس از قطعي شدن اظهارنامه مالياتي يا بعد از رسيدگي و صدور و ابلاغ برگ تشخيص اعم از اين كه به قطعيت رسيده يا نرسيده باشد معلوم شودمؤدي درآمد يا فعاليت‌هاي انتفاعي كتمان شده‌اي داشته و ماليات متعلق به آن نيز مطالبه نشده باشد فقط ماليات بر درآمد آن فعاليت‌ها با رعايت ماده۱۵۷ اين قانون قابل مطالبه خواهد بود. در اين حالت و همچنين در مواردي كه اظهارنامه مؤدي به علت عدم رسيدگي، قطعي تلقي مي‌گردد سرمميزمالياتي بايستي يك نسخه از برگ تشخيص صادر به انضمام گزارش توجيهي مربوط را ظرف ده روز از تاريخ صدور جهت رسيدگي تشخيص به‌دادستاني انتظامي مالياتي ارسال نمايد.

ماده ۱۵۷ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- نسبت به مؤديان ماليات بر درآمد كه در موعد مقرر تسليم اظهارنامه منبع درآمد خودداري نموده‌اند يا اصولا طبق مقررات اين قانون‌مكلف به تسليم اظهارنامه در سر رسيد پرداخت ماليات نيستند مرور زمان مالياتي پنج سال از تاريخ سر رسيد پرداخت ماليات مي باشد و پس از گذشتن پنج سال مذكور ماليات متعلق قابل مطالبه نخواهد بود، مگر اين كه ظرف اين مدت درآمد مؤدي تعيين و برگ تشخيص ماليات صادر و حداكثر ظرف سه‌ماه پس از انقضاي پنج سال مذكور برگ تشخيص صادره به مؤدي ابلاغ شود.

تبصره (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه ماليات به هر علت از غير مؤدي مطالبه شده باشد پس از تأييد مراتب از طرف هيأت حل اختلاف مالياتي مطالبه از غيرمؤدي در هر مرحله كه باشد كان‌لم‌يكن تلقي مي‌گردد و در اين صورت اداره امور مالياتي مكلف است بدون رعايت مرور زمان موضوع اين ماده ظرف يك‌سال از تاريخ صدور رأي هيأت مزبور، ماليات متعلق را از مؤدي واقعي مطالبه نمايد وگرنه مشمول مرور زمان خواهد بود.

ماده ۱۵۸ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند در مورد بعضي از منابع مالياتي كلاً يا جزئاً و در نقاطي كه مقتضي بداند طبق آگهي منتشره درنيمه اول هر سال اعلام نمايد كه در سال بعد اظهارنامه‌هاي مؤديان مزبور را كه به موقع تسليم نموده باشند بدون رسيدگي قبول نموده و فقط تعدادي از آنها را به طور نمونه‌گيري و طبق مقررات اين قانون مورد رسيدگي قرار خواهد داد.

ماده ۱۵۹ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- وجوهي كه به عنوان ماليات هر منبع از طريق واريز به حساب تعيين شده از طرف سازمان امور مالياتي كشور يا ابطال تمبر پرداخت‌مي‌شود در موقع تشخيص و احتساب ماليات قطعي مؤدي منظور مي‌گردد و در صورتي كه مبلغي بيش از ماليات متعلق پرداخت شده باشد اضافه‌پرداختي مسترد خواهد شد.

تبصره (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- به سازمان امور مالياتي كشور اجازه داده مي‌شود كه در مورد مؤديان غير ايراني و اشخاص مقيم خارج از كشور كل ماليات‌هاي متعلق‌را به نرخ مربوط مقرر در منبع وصول نمايد.

ماده ۱۶۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سازمان امور مالياتي كشور براي وصول ماليات و جرايم متعلق از مؤديان و مسئولان پرداخت ماليات نسبت به ساير طلبكاران به‌استثناي صاحبان حقوق نسبت به مال مورد وثيقه و مطالبات كارگران و كارمندان ناشي از خدمت، حق تقدم خواهد داشت. حكم قسمت اخير اين ماده‌مانع وصول ماليات متعلق به انتقال مال مورد وثيقه نخواهد بود.

ماده ۱۶۱(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در مواردي كه ماليات مؤدي هنوز قطعي نشده يا مراحل اجرايي آن طي نشده است و بيم تفريط مال يا اموال از طرف مؤدي به قصد فراراز پرداخت ماليات مي‌رود مميز مالياتي بايد با ارائه دلايل كافي از هيأت حل اختلاف مالياتي قرار تأمين ماليات را بخواهد و در صورتي كه هيأت صدورقرار را لازم تشخيص دهد ضمن تعيين مبلغ، قرار مقتضي صادر خواهد كرد. مميز مالياتي مكلف است معادل همان مبلغ از اموال و وجوه مؤدي كه نزد وي و يا اشخاص ثالث باشد تأمين نمايد در اين صورت مؤدي و اشخاص ثالث پس از ابلاغ اخطار كتبي مميز مالياتي حق نخواهند داشت اموال موردتأمين را از تصرف خود خارج كنند مگر اين كه معادل مبلغ مورد مطالبه تأمين دهند و در صورت تخلف علاوه بر پرداخت مطالبات مذكور، مشمول مجازات حبس تعزيري درجه شش نيز خواهند بود.

ماده ۱۶۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه اشخاص متعدد مسئول پرداخت ماليات شناخته مي‌شود ادارات امور مالياتي حق دارند به همه آنها مجتمعاً يابه هر يك جداگانه براي وصول ماليات مراجعه كنند و مراجعه‌كننده و مراجعه به يكي از آنها مانع مراجعه به ديگران نخواهد بود.

ماده ۱۶۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سازمان امور مالياتي كشور مجاز است كه مشمولان ماليات را در مواردي كه ماليات آنان در موقع تحصيل درآمد كسر و پرداخت‌نمي‌شود كلايا بعضاً مكلف نمايد در طول سال، ماليات متعلق به همان سال را به نسبتي از آخرين ماليات قطعي شده سنوات قبل يا به نسبتي از حجم‌فعاليت به طور علي‌الحساب پرداخت نمايند و در صورت تخلف، علي‌الحساب مذكور طبق مقررات اين قانون وصول خواهد شد.

ماده ۱۶۴ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سازمان امور مالياتي كشور مكلف است به منظور تسهيل در پرداخت ماليات و تقليل موارد مراجعه مؤديان به ادارات امور مالياتي حساب مخصوصي از طريق بانك مركزي در بانك ملي افتتاح نمايد تا مؤديان بتوانند مستقيماً به شعب يا باجه‌هاي بانك مزبور مراجعه و ماليات‌هاي خود را به حساب مذكور پرداخت نمايند.

ماده ۱۶۵ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- در مواردي كه بر اثر حوادث و سوانح از قبيل زلزله، سيل، آتش‌سوزي، بروز آفات و خشك سالي و طوفان و اتفاقات غير مترقبه ديگر به‌يك منطقه كشور يا به مؤدي يا مؤديان خاصي خساراتي وارد گردد و خسارت وارده از طريق وزارتخانه‌ها يا مؤسسات دولتي يا شهرداري‌ها ياسازمان‌هاي بيمه و يا مؤسسات عام‌المنفعه جبران نگردد، وزارت امور اقتصادي و دارايي مي‌تواند معادل خسارت وارده از درآمد مشمول ماليات مؤدي‌در آن سال و سنوات بعد كسر و نسبت به آن دسته از مؤديان كه بيش از ۵۰٪ اموال آنان در اثر حوادث‌مذكور از بين رفته است و قادر به پرداخت بدهي‌هاي مالياتي خود نمي‌باشند با تصويب هيأت وزيران تمام يا قسمتي از بدهي مالياتي آنها را بخشوده ياتقسيط طولاني نمايد.
آيين‌نامه اجرايي اين ماده توسط وزارت امور اقتصادي و دارايي تهيه و تصويب هيأت وزيران خواهد رسيد.

ماده ۱۶۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند قبوض پيش پرداخت مالياتي، تهيه و براي استفاده مؤديان عرضه نمايد قبوض مذكور با نام وغير قابل انتقال بوده و در موقع واريز ماليات مؤدي مبلغ پيش پرداخت به اضافه دو درصد آن به ازاء هر سه ماه زود پرداخت از بدهي مالياتي مربوط كسرخواهد شد.

ماده ۱۶۷ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- وزارت امور اقتصادي و دارايي يا سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند نسبت به مؤدياني كه قادر به پرداخت بدهي مالياتي خود اعم از اصل و جريمه به طور يك جانيستند از تاريخ ابلاغ ماليات قطعي، بدهي مربوط را حداكثر به مدت سه سال تقسيط نمايد.

ماده ۱۶۸ - دولت ميتواند براي جلوگيري از اخذ ماليات مضاعف و تبادل اطلاعات راجع به درآمد و دارائي موديان با دولتهاي خارجي موافقت نامه هاي مالياتي منعقد و پس از تصويب مجلس شوراي اسلامي بمرحله اجراء بگذارد قراردادها يا موافقت نامه هاي مربوط به امور مالياتي كه تا تاريخ اجراي اين قانون با دول خارجي منعقد و بتصويب قوه مقننه يا هيأت وزيران رسيده است تا زمانيكه لغو نشده بقوت خود باقي است. دولت موظف است ظرف يكسال از تاريخ اجراي اين قانون قراردادها و موافقت نامه هاي قبلي را بررسي و نظر خود را مبني بر ادامه يا لغو آنها مستدلا به مجلس شوراي اسلامي گزارش نمايد.

ماده۱۶۹(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ اشخاص حقوقي و صاحبان مشاغل موضوع اين قانون كه حسب اعلام سازمان امور مالياتي كشور موظف به ثبت نام در نظام مالياتي مي‌شوند، مكلفند براي انجام معاملات خود صورتحساب صادر و شماره اقتصادي خود و طرف معامله را در صورتحساب‌ها، قراردادها و ساير اسناد مشابه درج و فهرست معاملات خود را به سازمان مذكور ارائه كنند.

عدم صدور صورتحساب يا عدم درج شماره اقتصادي خود و طرف معامله يا استفاده از شماره اقتصادي خود براي ديگران و يا استفاده از شماره اقتصادي ديگران براي معاملات خود، حسب مورد مشمول جريمه‌اي معادل دو درصد (۲ ٪) مبلغ مورد معامله مي‌شود. همچنين عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان امور مالياتي كشور از طريق روشهايي كه تعيين مي‌شود مشمول جريمه‌اي معادل يك درصد (۱ ٪) معاملاتي كه فهرست آنها ارائه نشده است، مي‌باشد.

تبصره۱(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ در صورتي كه طرف معاملات اشخاص حقوقي و صاحبان مشاغل موضوع اين ماده، اشخاص حقيقي مصرف كننده نهائي كالا يا خدمات و نيز اشخاص حقيقي مشمول موضوع ماده (۸۱) اين قانون باشند درج شماره اقتصادي اشخاص مذكور الزامي نيست.

مصرف كننده نهائي موضوع اين تبصره شخص حقيقي است كه كالاها و خدمات را متناسب با نياز خود براي مصارف شخصي خريداري كند و از آن براي عرضه كالاها و خدمات به ديگران استفاده ننمايد.

تبصره۲(منسوخه ۱۳۹۸,۰۷,۲۱)ـ مؤديان مالياتي موضوع اين ماده موظفند از سامانه صندوق فروش «صندوق ماشيني (مكانيزه) فروش» و تجهيزات مشابه استفاده كنند. معادل هزينه‌هاي انجام شده بابت خريد، نصب و راه‌اندازي تجهيزات فوق اعم از نرم‌افزاري و سخت‌افزاري از ماليات قطعي شده مؤديان مزبور در اولين سال استفاده و يا سالهاي بعد آن قابل كسر است.

سازمان امور مالياتي موظف است به تدريج و بر اساس اولويت، اشخاص مشمول حكم اين تبصره را تعيين كند و تا شهريور ماه هر سال از طريق درج در يكي از روزنامه‌هاي كثيرالانتشار و روزنامه رسمي كشور اعلام و از ابتداي فروردين ماه سال بعد از آن اعمال نمايد.

معادل ده درصد (۱۰ ٪) از ماليات ابرازي عملكرد مؤدياني كه توسط سازمان امور مالياتي ملزم به استفاده از سامانه صندوق فروش و تجهيزات مشابه شده‌اند مشروط به رعايت آيين‌نامه اجرائي مربوط، براي مدت دو سال اول بخشوده مي‌شود. عدم اجراي حكم اين تبصره موجب تعلق جريمه‌اي به ميزان دو درصد (۲ ٪) فروش مي‌باشد.

نحوه استفاده از صندوق و چگونگي ارائه اطلاعات به موجب آيين نامه اجرائي است كه حداكثر ظرف مدت شش ماه از تاريخ لازم‌الاجراء شدن اين قانون توسط سازمان امور مالياتي كشور و با همكاري وزارت صنعت، معدن و تجارت و اتاق اصناف ايران تهيه مي‌شود و به تصويب هيأت وزيران مي‌رسد.

ماده ۱۶۹ مكرر (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- به سازمان امور مالياتي كشور اجازه داده مي‌شود براي اشخاص حقيقي و حقوقي كارت اقتصادي شامل شماره اقتصادي صادر كند.اشخاص حقيقي و حقوقي كه حسب اعلام سازمان امور مالياتي كشور موظف به اخذ كارت اقتصادي مي‌شوند مكلفند براساس دستورالعملي كه توسط سازمان مزبور تهيه و اعلام مي‌شود براي انجام دادن معاملات خود صورتحساب صادر و شماره اقتصادي مربوط را در صورتحساب‌ها و فرم‌ها و اوراق‌مربوط درج نموده و فهرست معاملات خود را به سازمان امور مالياتي كشور تسليم كنند. عدم صدور صورتحساب يا عدم درج شماره اقتصادي خود وطرف معامله حسب مورد يا استفاده از شماره اقتصادي خود براي معاملات ديگران يا استفاده از شماره اقتصادي ديگران براي معاملات خود مشمول جريمه‌اي معادل ده درصد (۱۰٪) مبلغ مورد معامله‌اي كه بدون رعايت ضوابط فوق انجام شده است خواهد بود.

عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان امور مالياتي كشور طبق دستورالعمل صادره مشمول جريمه‌اي معادل يك‌درصد (۱٪) معاملاتي كه فهرست آنها ارائه نشده است خواهد بود. جرايم مذكور توسط اداره امور مالياتي مربوط با رعايت مهلت مقرر در ماده (۱۵۷) اين قانون مطالبه خواهد شد و مؤدي مكلف است ظرف سي روز از تاريخ ابلاغ برگ مطالبه نسبت به پرداخت آن اقدام كند. در غير اين صورت معترض شناخته شده و موضوع جهت رسيدگي و صدور رأي به هيأت حل اختلاف مالياتي ارجاع خواهد شد.

رأي هيأت مزبور قطعي و لازم‌الاجرا است. جريمه مذكور غيرقابل بخشش است و از طريق مقررات اجرايي موضوع اين قانون قابل وصول خواهد بود.

الف (الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ اطلاعات هويتي:

۱ـ اطلاعات هويتي و مكاني اشخاص حقيقي و حقوقي

۲ـ مجوزهاي فعاليت اقتصادي و همچنين مجوزهاي مربوط به انجام معاملات تجاري و عقد قراردادها

ب (الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)ـ اطلاعات معاملاتي اشخاص:

۱ـ معاملات (خريد و فروش دارايي‌ها، كالاها و خدمات)

۲ـ تجارت خارجي (واردات و صادرات كالاها و خدمات)

۳ـ قراردادهاي مربوط به انجام معاملات و فعاليت‌هاي تجاري

۴ـ قراردادهاي مربوط به انجام عمليات پيمانكاري و هرگونه خدمات

۵ـ اطلاعات مربوط به خريد و فروش ارز و سكه طلا

۶ـ اطلاعات انواع بيمه‌نامه‌هاي صادره و خسارت‌هاي پرداختي

۷ـ بارنامه و صورت وضعيت حمل و نقل بار و مسافر

پ (الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- اطلاعات مالي، پولي و اعتباري و سرمايه‌اي اشخاص:

۱- جمع گردش سالانه (دوره مالي) نقل و انتقال سهام و ساير اوراق‌بهادار

۲- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالي) انواع حسابهاي بانكي

۳- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالي) انواع سپرده‌ها و سود آنها

۴- تسهيلات بانكي اعم از ارزي و ريالي در قالب كليه عقود و همچنين كليه تعهدات اعم از گشايش اعتبار اسنادي و تنزيل اعتبار اسنادي، ضمانت‌ها و نظاير آن

ت (الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- اطلاعات دارايي‌ها، اموال و املاك و همچنين نقل و انتقال آنها

ث (الحاقي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- ساير اطلاعات فعاليت‌هاي اقتصادي كه با پيشنهاد وزارت امور اقتصادي و دارايي و تصويب هيأت وزيران به موارد مزبور اضافه خواهد شد.

تبصره۴(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- دستگاههاي اجرائي كه مطابق قانون نياز به اين اطلاعات دارند، مجازند با تصويب هيأت‌وزيران و حفظ طبقه‌بندي مربوط، از اطلاعات موجود در پايگاه اطلاعات موضوع اين ماده در حد نياز استفاده كنند.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- استفاده كنندگان از شماره اقتصادي ديگران نسبت به ماليات بر درآمد و همچنين جرايم موضوع اين ماده با اشخاصي كه شماره اقتصادي آنان مورد استفاده قرار گرفته است مسؤوليت تضامني خواهند داشت.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در صورتي كه طرفين معامله در معاملات خود از انجام دادن هر يك از تكاليف مقرر در اين ماده خودداري نمايند، متضامناً مسؤول خواهند بود و در مواردي كه خريدار از ارائه شماره اقتصادي خودداري كند، چنانچه فروشنده مشخصات خريدار و موضوع معامله را ظرف مهلت يك ماه به سازمان امور مالياتي كشور اعلام نمايد مشمول جريمه تخلف فوق از اين بابت نخواهد بود.

تبصره ۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اشخاص حقوقي و صاحبان مشاغل موضوع بندهاي (الف) و (ب) ماده (۹۵) اين قانون مكلف به نگهداري صورتحساب‌هاي مربوط به‌خريدهاي خود در سال عملكرد و سال بعد از آن مي‌باشند و در صورت درخواست مأموران مالياتي بايد به آنان ارائه دهند. در غير اين صورت مشمول جريمه‌اي معادل ده درصد (۱۰٪) صورتحسابهاي ارائه نشده خواهند بود.

ماده ۱۷۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مرجع رسيدگي به هر گونه اختلاف كه در تشخيص ماليات‌هاي موضوع اين قانون بين مأموران تشخيص و مؤدي ايجاد شود هيأت حل‌اختلاف مالياتي مي‌باشد، مگر مواردي كه به موجب مقررات ساير مواد اين قانون مرجع رسيدگي ديگري تعيين شده باشد.

ماده ۱۷۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- كارمندان وزارت امور اقتصادي و دارايي و سازمان امور مالياتي كشور در دوره خدمت يا آمادگي به خدمت نمي‌توانند به عنوان وكيل يانماينده مؤديان مراجعه نمايند.

ماده ۱۷۲ – صد درصد وجوهي كه به حسابهاي تعيين شده از طرف دولت به منظور بازسازي يا كمك و نظاير آن به صورت بلاعوض پرداخت مي‌شود و همچنين‌وجوه پرداختي يا تخصيصي و يا كمكهاي غير نقدي بلاعوض اشخاص اعم از حقيقي و يا حقوقي جهت تعمير، تجهيز، احداث و يا تكميل مدارس،دانشگاهها، مراكز آموزش عالي و مراكز بهداشتي و درماني و يا اردوگاههاي تربيتي و آسايشگاهها و مراكز بهزيستي و كميته امداد امام خميني (ره) و جمعيت هلال احمر و كتابخانه و مراكز فرهنگي و هنري(دولتي) طبق ضوابطي كه توسط وزارتخانه‌هاي آموزش و پرورش، فرهنگ و آموزش عالي و بهداشت، درمان و آموزش پزشكي و امور اقتصادي ودارايي تعيين مي‌شود از درآمد مشمول ماليات عملكرد سال پرداخت منبعي كه مؤدي انتخاب خواهد كرد قابل كسر مي‌باشد.

ماده ۱۷۳ – اين قانون از اول فروردين سال ۱۳۶۸ بموقع اجراء گذاشته ميشود و مقررات آن شامل كليه مالياتها و ماليات بر درآمدهائي است كه سبب تعلق ماليات يا تحصيل درآمد حسب مورد بعد از تاريخ اجراي اين قانون بوده و همچنين ماليات بر درآمد اشخاص حقيقي و حقوقي مربوط به سال مالي كه در سال اول اجراي اين قانون خاتمه مييابد خواهد بود و كليه قوانين و مقررات مالياتي مغاير ديگر نسبت به آنها ملغي است.

تبصره – با اجراي اين قانون وصول عوارض تخليه موضوع ماده ۸ قانون تعديل و تثبيت اجاره بها مصوب سال ۱۳۵۲ منتفي است.

ماده ۱۷۴ – ماليات بر درآمدهائي كه تاريخ تحصيل درآمد و ساير مالياتهاي مستقيم موضوع اين قانون كه سبب تعلق آنها قبل از سال ۱۳۶۸ و بعد از ۱۳۴۵ ميباشد بعنوان بقاياي مالياتي تلقي و از نظر تعيين و تشخيص درآمد مشمول ماليات و نرخهاي مالياتي و تكاليف موديان و مرور زمان تابع احكام قانوني زمان تحصيل درآمد و از لحاظ رسيدگي و ترتيب تصفيه تابع مقررات اين قانون خواهد بود.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- مالياتهايي كه سال تحصيل درآمد مربوط يا تعلق آنها حسب مورد قبل از سال ۱۳۴۶ مي‌باشد و تا تاريخ تصويب اين قانون پرداخت‌نشده باشد قابل مطالبه نخواهد بود.

تبصره ۲ - انتقالات موضوع ماده ۱۸۰ قانون مالياتهاي مستقيم مصوب اسفندماه ۱۳۴۵ و اصلاحات بعدي آن كه قبل از اجراي اين قانون صورت گرفته است در صورت فوت انتقال دهنده بعد از اجراي اين قانون به سهم الارث ورثه مربوط اضافه و ماليات متعلق طبق مقررات مربوط در اين قانون پس از وضع سهم الارث پرداختي قبلي وصول خواهد شد.

ماده ۱۷۵ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- حوزه‌هاي مالياتي مكلفند ظرف دو سال از تاريخ اجراي اين قانون و با رعايت مهلت مرور زمان مربوط در هر مورد نسبت به تشخيص‌درآمد مشمول ماليات مؤديان از بابت بقاياي موضوع ماده ۱۷۴ اين قانون و همچنين ارجاع پرونده‌هاي مالياتي غير قطعي مربوط به بقايا به هيأت حل‌اختلاف مالياتي اقدام نمايند. عدم انجام تكاليف مقرر در اين ماده در صورتي كه مهلت رسيدگي و مطالبه ماليات باقي باشد موجب مرور زمان مالياتنبوده و مسئولين مربوط تحت تعقيب انتظامي قرار خواهند گرفت.

تبصره - مميزين كل مالياتي موظفند نتيجه اقدامات مزبور را ظرف يكماه پس از خاتمه دو سال مذكور جهت اطلاع و رسيدگي لازم به دادستاني انتظامي مالياتي گزارش نمايند.

ماده ۱۷۵ - كليه نصاب‌هاي مندرج در اين قانون، هماهنگ با نرخ تورم هر دو سال يك بار به پيشنهاد وزارت امور اقتصادي و دارايي و تصويب هيأت‌وزيران قابل تعديل است.

ماده ۱۷۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند ماليات موضوع اين قانون را از طريق ابطال تمبر به صورت قطعي و يا تشخيص وصول نمايد.
آيين‌نامه اجرايي اين ماده توسط سازمان امور مالياتي كشور تهيه و پس از تصويب وزير امور اقتصادي و دارايي به موقع اجرا گذارده مي‌شود.

فصل پنجم - وظايف مؤديان

ماده ۱۷۷ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- موديان مالياتي ميتوانند اظهارنامه‌هاي موضوع اين قانون را كه حسب مورد مكلف به تسليم آن هستند به تفكيك با اخذ رسيد به اداره امور مالياتي محل سكونت تسليم نمايند. در اينصورت اداره امور مالياتي مذكور بايد مراتب را در پرونده مودي منعكس نموده و اظهارنامه تسليمي را ظرف سه روز براي اقدام به اداره امور مالياتي ذيربط ارسال دارد. تسليم اظهارنامه به اداره امور مالياتي محل سكونت از لحاظ آثار مترتب در حكم تسليم آن به اداره امور مالياتي مربوط خواهد بود. حكم اين ماده شامل مواردي نيز كه مودي اظهارنامه خود را اشتباهاً به دفتر مميزي حوزه ديگري در شهرستان مربوط تسليم نمايد خواهد بود.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هر گاه آخرين روز مهارت يا موعد مقرر براي تسليم اظهارنامه يا ساير اوراقي كه مؤدي مالياتي به موجب مقررات مكلف به تسليم آن مي‌باشد مصادف با تعطيل يا تعطيلات رسمي يا عمومي گردد اولين روز بعد از تعطيل يا تعطيلات مزبور بر حسب مورد جزء مهلت يا موعد مقرر جهت تسليم اظهارنامه يا اوراق مذكور محسوب خواهد شد.

تبصره ۲ - تسليم اظهارنامه و پرداخت ماليات موديانى كه در خارج از ايران اقامت دارند و همچنين مؤسسات و شركتهائي كه مركز اصلي آنها در خارج از كشور است، چنانچه داراي نماينده در ايران باشند بعهده نماينده آنها خواهد بود.

تبصره ۳ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- صاحبان مشاغل مكلفند ظرف چهار ماه از تاريخ شروع فعاليت مراتب را كتباً به اداره امور مالياتي محل اعلام نمايند.
عدم انجام دادن تكليف فوق در مهلت مقرر مشمول جريمه‌اي معادل ده درصد (۱۰٪) ماليات قطعي و نيز موجب محروميت از كليه تسهيلات ومعافيت‌هاي مالياتي تا تاريخ شناسايي توسط اداره امور مالياتي خواهد بود. اين حكم در مورد صاحبان مشاغلي كه براي آنها از طرف مراجع ذي ربط پروانه يا مجوز فعاليت صادر گرديده است، نخواهد بود.

ماده ۱۷۸ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه اظهارنامه مالياتي يا ساير اوراقي كه مؤدي مالياتي به موجب مقررات مكلف به تسليم آن‌مي‌باشد به وسيله اداره پست واصل مي‌گردد تاريخ تسليم به اداره پست در صورت احراز، تاريخ تسليم به مراجع‌مربوط تلقي خواهد شد.

ماده ۱۷۹ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در صورتي كه مؤدي محل‌هاي متعددي براي سكونت خود داشته باشد مكلف است يكي از آنها را به عنوان محل سكونت اصلي معرفي نمايد وگرنه اداره امور مالياتي مي‌تواند هر يك از محل‌هاي سكونت مؤدي را محل سكونت اصلي تلقي نمايد.

ماده ۱۸۰ - هر شخص حقيقي ايراني كه با ارائه گواهي نمايندگيهاي مالي يا سياسي دولت جمهوري اسلامي ايران در خارج ثابت كند كه از درآمد يكسال مالياتي خود در يكي از كشورهاي خارج بعنوان مقيم ماليات پرداخته است از لحاظ مالياتي در آن سال مقيم خارج از كشور شناخته خواهد شد مگر در يكي از موارد زير:

۱ - در سال مالياتي مزبور در ايران داراي شغلي بوده باشد.

۲ - در سال مالياتي مزبور لااقل ششماه متوالياً يا متناوباً در ايران سكونت داشته باشد.

۳ - توقف در خارج از كشور بمنظور انجام مأموريت يا معالجه يا امثال آن بوده باشد.

تبصره - اشخاص حقيقي يا حقوقي ايراني مقيم ايران در صورتيکه درآمدي از خارج کشور تحصيل نموده و ماليات آنرا به دولت محل تحصيل درآمد پرداخته باشند و درآمد مذکور را در اظهارنامه يا ترازنامه و حساب سود و زيان خود حسب مورد طبق مقررات اين قانون اعلام نمايند ماليات پرداختي آنها در خارج از کشور و يا آن مقدار مالياتي که به درآمد تحصيل شده در خارج کشور با تناسب به کل درآمد مشمول ماليات آنان تعلق مي گيرد هر کدام کمتر باشد از ماليات بر درآمد آنها قابل کسر خواهد بود.

ماده۱۸۱(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- به منظور کنترل دفاتر، اسناد و مدارك مؤديان اعم از دستي و ماشيني (مكانيزه) با هدف نظارت بر اجراي قوانين و مقررات مالياتي، واحدي تحت عنوان واحد بازرسي مالياتي در سازمان امور مالياتي كشور ايجاد مي‌شود. واحد مذكور حسب ارجاع رئيس كل سازمان امور مالياتي كشور يا اشخاص مجاز از طرف وي، نسبت به اعزام هيأتهاي بازرسي حسب مورد با مجوز مرجع صالح قضائي با عضويت نماينده دادستان يا دادگستري تشكيل مي‌شود، به اقامتگاه قانوني محل فعاليت مؤدي و محل نگهداري دفاتر، اسناد و مدارك و تجهيزات اعم از دستي و ماشيني (مكانيزه) اقدام مي‌كند و كليه دفاتر، اسناد و مدارك، اطلاعات و سوابق مالي نزد مؤديان را مورد بازرسي قرار مي‌دهد و يا در صورت لزوم با ارائه رسيد آنها را به اداره امور مالياتي ذي‌ربط انتقال مي‌دهد.
اداره امور مالياتي ذي‌ربط مكلف است دفاتر، اسناد و مدارك منتقل شده را حداكثر ظرف مدت دو هفته به مؤدي عودت نمايد.

تبصره(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- بازرسي دفاتر، اسناد و مدارك و سوابق مالي موضوع اين ماده شامل كليه دفاتر، اسناد و مدارك و سوابق مالي مربوط به ماليات‌هاي موضوع اين قانون و ماليات بر ارزش افزوده است.

فصل ششم - وظايف اشخاص ثالث

ماده ۱۸۲ - کساني که مطابق مقررات اين قانون مکلف به پرداخت ماليات ديگران ميباشند و همچنين هر کس که پرداخت ماليات ديگري را تعهد يا ضمانت کرده باشد و کساني که بر اثر خودداري از انجام تکاليف مقرر در اين قانون مشمول جريمه اي شناخته شده اند در حکم مودي محسوب و از نظر وصول بدهي طبق مقررات قانوني اجراي وصول مالياتها با آنان رفتار خواهد شد.

ماده ۱۸۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه انتقال ملك به وسيله اداره ثبت انجام مي‌گيرد ماليات بر نقل و انتقال قطعي ملك بايد قبلاً پرداخت شود و اداره ثبت باذكر شماره مفاصا حساب صادره از اداره امور مالياتي ذيصلاح در سند انتقال اقدام به انتقال ملك خواهد نمود.

ماده ۱۸۴ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- ادارات ثبت مكلفند در آخر هر ماه فهرست كامل شركت‌ها و مؤسساتي را كه در طول ماه به ثبت مي‌رسند و تغييرات حاصله در موردشركت‌ها و مؤسسات موجود و نيز نام اشخاص حقيقي يا حقوقي را كه دفتر قانوني به ثبت رسانده‌اند با ذكر تعداد دفاتر ثبت شده و شماره‌هاي آن به‌اداره امور مالياتي محل اقامت مؤسسه ارسال دارند.

ماده ۱۸۵ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در كليه مواردي كه معاملات مربوط به فصل چهارم از باب دوم و همچنين فصول اول و ششم باب سوم اين قانون به موجب سند رسم‌صورت مي‌گيرد صاحبان دفاتر اسناد رسمي مكلفند فهرست خلاصه معاملات هر ماه را تا پايان ماه بعد در مقابل اخذ رسيد به اداره امور مالياتي ذيربط درمحل تسليم نمايند.

ماده ۱۸۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- صدور يا تجديد يا تمديد كارت بازرگاني و پروانه كسب يا كار اشخاص حقيقي يا حقوقي از طرف مراجع صلاحيتدار منوط به ارائه گواهي از اداره امور مالياتي ذيربط مبني بر پرداخت يا ترتيب پرداخت بدهي مالياتي قطعي شده مي‌باشد و در صورت عدم رعايت اين حكم مسئولان امر نسبت به پرداخت‌مالياتهاي مزبور با مؤدي مسئوليت تضامني خواهند داشت.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اعطاي تسهيلات بانكي به اشخاص حقوقي و همچنين صاحبان مشاغل از طرف بانكها و ساير مؤسسات اعتباري منوط به اخذ گواهي‌هاي ذيل خواهد بود:
۱ - گواهي پرداخت يا ترتيب پرداخت بدهي مالياتي قطعي شده.
۲ - گواهي اداره امور مالياتي مربوط مبني بر وصول نسخه‌اي از صورت‌هاي مالي ارائه شده به بانكها و ساير مؤسسات اعتباري.
ضوابط اجرائي اين تبصره توسط سازمان امور مالياتي كشور و بانك مركزي جمهوري اسلامي ايران تعيين و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۸۷ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در كليه مواردي كه معاملات موضوع فصل چهارم از باب دوم و همچنين فصول اول و ششم باب سوم اين قانون به موجب اسناد رسمي‌صورت مي‌گيرد صاحبان دفاتر اسناد رسمي مكلفند قبل از ثبت و يا اقاله و يا فسخ سند معامله، مراتب را با شرح و مشخصات كامل و چگونگي نوع وموضوع معامله مورد نظر به اداره امور مالياتي محل وقوع ملك و يا محل سكونت مؤدي حسب مورداعلام و پس از كسب گواهي انجام معامله اقدام به ثبت يا اقاله يا فسخ سند معامله حسب‌مورد نموده و شماره و مرجع صدور آنرا در سند معامله قيد نمايند.
گواهي انجام معامله حداكثر ظرف ده روز از تاريخ اعلام دفترخانه، پس از وصول بدهي‌هاي مالياتي مربوط به مورد معامله از مؤدي ذيربط، از قبيل‌ماليات بر درآمد اجاره املاك و همچنين وصول ماليات حق واگذاري محل، ماليات‌شغلي محل مورد معامله، ماليات درآمد اتفاقي و ماليات نقل و انتقال قطعي املاك حسب مورد صادر خواهد شد.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- چنانچه ميزان ماليات مشخصه، مورد اختلاف باشد پرونده امر، خارج از نوبت در مراجع حل اختلاف مالياتي موضوع اين قانون رسيدگي خواهد شد و اگر مؤدي تمايل به اخذ گواهي قبل از رسيدگي و صدور رأي از طرف مراجع حل اختلاف داشته باشد با وصول ماليات موردقبول مؤدي و اخذ سپرده يا تضمين معتبر از قبيل سفته، بيمه نامه، اوراق بهادار، وثيقه ملكي و... معادل مبلغ مابه‌الاختلاف گواهي انجام معامله صادر خواهد شد.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- در مواردي كه به موجب احكام دادگاهها، وجوه مربوط به حق واگذاري محل در صندوق دادگستري و امثال آن توديع مي‌گردد، مسئولان در موقع پرداخت به ذينفع مكلفند ضمن استعلام از اداره امور مالياتي مربوط، ماليات متعلق را كسر و به حساب سازمان امور مالياتي كشور واريز نمايند.

ماده ۱۸۸ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- متصديان فروش و ابطال تمبر مكلفند بر اساس مقررات اين قانون به ميزان مقرر در روي هر وكالتنامه تمبر باطل و ميزان آنرا در دفتري اختصاصاً جهت تمبر مصرفي بايد وسيله هر يك از وكلا نگهداري شود ثبت و گواهي نمايند. دفتر مزبور بايد در موقع رسيدگي به حساب مالياتي وكيل به اداره امور مالياتي ارائه شود وگرنه از موجبات عدم قبول دفتر وكيل از نظر مالياتي خواهد بود.

فصل هفتم - تشويقات و جرايم مالياتي.

ماده ۱۸۹ (اصلاحي ۱۳۹۴٫۰۴٫۳۱)- اشخاص حقوقي و همچنين اشخاص حقيقي چنانچه طي سه سال متوالي ترازنامه و حساب سود و زيان و دفاتر و مدارك آنان مورد قبول هيأت‌هاي حل اختلاف مالياتي پرداخت كرده باشند و معادل پنج درصد اصل ماليات سه سال مذكور علاوه بر استفاده از مزاياي مقرر در ماده ۱۹۰ اين قانون به عنوان جايزه خوش حسابي از محل وصولي‌هاي جاري پرداخت يا در حساب سنوات بعد آنان منظور خواهدشد.

جايزه مزبور از پرداخت ماليات معاف خواهد بود.

ماده ۱۹۰ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- معادل چهار درصد از ماليات هاي پرداختي مؤدي تا سررسيد مقرر به عنوان جايزه خوش حسابي از بدهي مالياتي او كسر خواهد شد وهر گاه ماليات پس از حداكثر چهار ماه از سررسيد مقرر پرداخت شود مشمول جريمه‌اي معادل ده درصد ماليات پرداخت نشده تا سررسيد مقرر خواهد بود و در صورت تقسيط و پرداخت اقساط در سررسيد مقرر نصف جريمه مذكور بخشوده خواهد شد. حكم اين ماده شامل ماليات هايي كه به موجب مقررات اين قانون اشخاص ديگر به عنوان ماليات مؤدي پرداخت مي نمايند نخواهد بود.

تبصره ۱ (منسوخه ۱۳۷۱٫۰۲٫۰۷)- آن مقدار از بدهي مالياتي كه خارج از فواصل تعيين شده در اين ماده پرداخت مي‌شود مشمول جريمه‌اي معادل بيست درصد آن خواهدبود و چنانچه مؤدي بدهي مالياتي مذكور را تقسيط و اقساط مربوط را در موعد مقرر پرداخت نمايد نصف جريمه موضوع اين تبصره بخشوده خواهدشد.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- مؤدياني كه به تكاليف قانوني خود راجع به تسليم به موقع اظهارنامه يا ترازنامه و حساب سود و زيان و پرداخت يا ترتيب دادن پرداخت ماليات طبق اظهارنامه يا ترازنامه و حساب سود و زيان و حسب مورد ارائه به موقع دفاتر و اسناد و مدارك خود اقدام نموده اند در موارد مذكور در ماده (۲۳۹) اين قانون، هرگاه برگ تشخيص مالياتي صادره را قبول يا با اداره امور مالياتي توافق نمايند و نسبت به پرداخت ماليات متعلقه يا ترتيب دادن پرداخت آن اقدام كنند از هشتاد درصد (۸۰ ٪) جرايم مقرر در اين قانون معاف خواهند بود.

همچنين، در صورتي كه اين گونه مؤديان ظرف يك ماه از تاريخ ابلاغ برگ قطعي ماليات نسبت به پرداخت يا ترتيب دادن پرداخت آن اقدام نمايند از چهل درصد (۴۰ ٪) جرايم متعلقه مقرر در اين قانون معاف خواهند بود.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- چنانچه فاصله تاريخ وصول اعتراض مؤدي نسبت به برگ تشخيص ماليات تا تاريخ قطعي شدن ماليات از يك سال تجاوز نمايد، جريمه دو و نيم درصد (۲/ ۵ ٪) در ماه موضوع اين ماده نسبت به مدت زمان بيش از يك سال مذكور تا تاريخ ابلاغ برگ قطعي ماليات قابل مطالبه از مؤدي نخواهد بود. سازمان امور مالياتي كشور مكلف است ترتيباتي اتخاذ نمايد كه رسيدگي و قطعيت يافتن ماليات مؤديان حداكثر تا يك سال پس از تاريخ تسليم اعتراض آنان صورت پذيرد.

ماده ۱۹۱ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- تمام يا قسمتي از جرايم مقرر در اين قانون بنا به درخواست مؤدي با توجه به دلايل ابرازي مبني بر خارج از اختيار بودن عدم انجام تكاليف مقرر و يا در نظر گرفتن سوابق مالياتي و خوش حسابي مؤدي به تشخيص و موافقت سازمان امور مالياتي كشور قابل بخشوده شدن مي‌باشد.

ماده۱۹۲(اصلاحي ۱۳۹۴٫۰۴٫۳۱)- در كليه مواردي كه مؤدي يا نماينده او كه به‌موجب مقررات اين قانون از بابت پرداخت ماليات مكلف به تسليم اظهارنامه مالياتي است چنانچه نسبت به تسليم آن در موعد مقرر اقدام نكند، مشمول جريمه غيرقابل بخشودگي معادل سي درصد (۳۰ ٪) ماليات متعلق براي اشخاص حقوقي و صاحبان مشاغل موضوع اين قانون و ده درصد (۱۰ ٪) ماليات متعلق براي ساير مؤديان مي‌باشد.

حكم اين ماده در مورد درآمدهاي كتمان‌شده در اظهارنامه‌هاي تسليمي و يا هزينه‌هاي غيرواقعي نيز جاري است.

تبصره (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- سازمان امور مالياتي كشور مكلف است تكاليف و وظايف مؤديان مالياتي در مورد نحوه تنظيم و مواعد زماني تسليم اظهارنامه مالياتي را از طريق رسانه ملي، روزنامه‌هاي كثيرالانتشار و ساير وسايل ارتباط جمعي به اطلاع عموم برساند.

ماده ۱۹۳ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- نسبت به مؤدياني كه به موجب اين قانون و مقررات مربوط به آن مكلف به نگهداري دفاتر قانوني هستند در صورت عدم تسليم ترازنامه و حساب سود و زيان يا عدم ارائه دفاتر مشمول جريمه‌اي معادل بيست درصد ماليات براي هر يك از موارد مذكور متعلق خواهند بود.

تبصره - عدم تسليم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زيان در دوره معافيت موجب عدم استفاده از معافيت مقرر در سال مربوط خواهد شد.

ماده ۱۹۴ - موديانی كه اظهارنامه آنها در اجراي مقررات ماده ۱۵۸ اين قانون مورد رسيدگي قرار ميگيرد، در صورتيكه درآمد مشمول ماليات مشخصه قطعي با رقم اظهار شده از طرف مودي بيش از پانزده درصد اختلاف داشته باشد علاوه بر تعلق جرايم مقرر مربوط كه قابل بخشودن نيز نخواهد بود تا سه سال بعد از ابلاغ ماليات مشخصه قطعي از هرگونه تسهيلات و بخشودگي هاي مقرر در قانون مالياتها نيز محروم خواهند شد.

ماده ۱۹۵ - جريمه تخلف آخرين مديران شخص حقوقي از لحاظ عدم تسليم اظهارنامه موضوع ماده ۱۱۴ اين قانون ظرف مهلت مقرر يا تسليم اظهارنامه خلاف واقع بترتيب عبارتست از دو درصد و يك درصد سرمايه پرداخت شده شخص حقوقي در تاريخ انحلال.

ماده ۱۹۶ - جريمه تخلف مدير يا مديران تصفيه در مورد تقسيم دارائي شخص حقوقي قبل از تصفيه امور مالياتي شخص حقوقي يا قبل از سپردن تأمين مقرر موضوع ماده ۱۱۸ اين قانون معادل ۲۰ ٪ ماليات متعلق خواهد بود كه از مدير يا مديران تصفيه وصول ميگردد.

ماده ۱۹۷ - نسبت به اشخاصي كه بشرح مقررات اين قانون مكلف به تسليم صورت يا فهرست يا قرارداد يا مشخصات راجع به مودي ميباشند، در صورتيكه از تسليم آنها در موعد مقرر خودداري و يا برخلاف واقع تسليم نمايند جريمه متعلق در مورد حقوق عبارت خواهد بود از ۲۰ ٪ حقوق پرداختي و در خصوص پيمانكاري ۱ ٪ كل مبلغ قرارداد و در هر حال با مودي متضامناً مسوول جبران زيان وارده به دولت خواهند بود.

ماده۱۹۸(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در شركتهاي منحله، مديران تصفيه اشخاص حقوقي و در ساير شركتها مديران اشخاص حقوقي غيردولتي به طور جمعي يا فردي، نسبت به پرداخت ماليات بر درآمد اشخاص حقوقي و همچنين مالياتهايي كه اشخاص حقوقي به موجب اين قانون و قانون ماليات بر ارزش افزوده مكلف به كسر يا وصول يا ايصال آن مي‌باشند و در دوران مديريت آنها قطعي شده باشد با شخص حقوقي مسؤوليت تضامني خواهند داشت. اين مسؤوليت مانع از مراجعه ضامنها به شخص حقوقي نيست.

ماده۱۹۹- هر شخص حقيقي يا حقوقي كه به موجب مقررات اين قانون مكلف به كسر و ايصال ماليات مؤديان ديگر است در صورت تخلف از انجام وظايف مقرره علاوه بر مسؤوليت تضامني كه با مؤدي در پرداخت ماليات خواهد داشت، مشمول جريمه‌اي معادل ده درصد (۱۰ ٪) ماليات پرداخت نشده در موعد مقرر و دو و نيم درصد (۲/ ۵ ٪) ماليات به ازاي هر ماه نسبت به مدت تأخير از سررسيد پرداخت، خواهد بود.
چنانچه ماليات توسط دريافت‌كننده وجوه پرداخت شود، در اين صورت جريمه دو و نيم درصد (۲/ ۵ ٪) موضوع اين ماده تا تاريخ پرداخت ماليات توسط مؤدي مزبور از مكلفين به كسر و ايصال ماليات، مطالبه و وصول خواهد شد.

ماده ۱۹۹ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- هر شخص حقيقي يا حقوقي كه به موجب مقررات اين قانون مكلف به كسر و ايصال ماليات مؤديان ديگري مي‌باشد در صورت تخلفاز انجام وظايف مقرره علاوه بر مسووليت تضامني كه با مؤدي در پرداخت ماليات خواهد داشت مشمول جريمه‌اي معادل ۲۰٪ ماليات پرداخت نشده‌خواهد بود.

تبصره ۱ - در مواردي كه مكلفين به كسر ماليات، وزارتخانه، شركت يا مؤسسه دولتي يا شهرداري باشد مسوولين امر مشمول مجازات مقرر طبق قانون تخلفات اداري خواهند بود.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هرگاه مكلف به كسر ماليات شخص حقوقي غيردولتي باشد مدير يا مديران مربوط نيز علاوه بر مسووليت تضامني نسبت به پرداخت ماليات و جرائم متعلق به حبس تأديبي از سه ماه تا دو سال محكوم خواهند شد اين حكم شامل مدير يا مديران اشخاص حقوقي كه براي پرداخت مالياتهاي مذكور در فوق به وزارت امور اقتصادي و دارائي تأمين سپرده اند نخواهد بود.

تبصره ۳ - چنانچه كسركننده ماليات شخص حقيقي باشد به حبس تأديبي از سه ماه تا دو سال محكوم خواهد شد.

تبصره ۴ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اقامه دعوي عليه مرتكبين نزد مراجع قضائي در خصوص تبصره هاي ۲ و ۳ اين ماده از طرف وزير امور اقتصادي و دارائي بعمل خواهد آمد.

ماده ۲۰۰ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در هر مورد كه به موجب مقررات اين قانون تكليف و يا وظيفه‌اي براي دفاتر اسناد رسمي مقرر گرديده است در صورت تخلف علاوه بر مسئوليت تضامني سردفتر با مؤدي در پرداخت ماليات يا مالياتهاي متعلق مربوط، مشمول جريمه‌اي معادل، ۲۰٪ آن نيز خواهد بود و در مورد تكرار به مجازات حبس تعزيري درجه شش نيز با رعايت مقررات مربوط محكوم خواهد شد.

ماده ۲۰۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هرگاه مؤدي به قصد فرار از ماليات از روي علم و عمد به ترازنامه و حساب سود و زيان يا به دفاتر و اسناد و مداركي كه براي تشخيص‌ماليات ملاك عمل مي‌باشد و برخلاف حقيقت تهيه و تنظيم شده است استناد نمايد يا براي سه سال متوالي از تسليم اظهارنامه مالياتي و ترازنامه وحساب سود و زيان خودداري كند علاوه بر جريمه‌ها و مجازاتهاي مقرر در ا ين قانون از كليه معافيت‌ها و بخشودگي‌هاي قانوني در مدت مذكورمحروم خواهد شد.

تبصره (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- تعقيب و اقامه دعوي عليه مرتكبين نزد مراجع قضائي از طرف رئيس سازمان مالياتي كشور به عمل خواهد آمد.

ماده ۲۰۲ (اصلاحي ۱۴۰۱,۰۵,۰۵)- وزارت امور اقتصادي و دارايي يا سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند از خروج بدهكاران مالياتي كه ميزان بدهي قطعي آنها از براي اشخاص حقوقي توليدي داراي پروانه بهره برداري از مراجع قانوني ذي ربط از بيست درصد (۲۰ ٪) سرمايه ثبت شده و يا مبلغ بيست ميليارد (۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۲۰) ريال، ساير اشخاص حقوقي و اشخاص حقيقي توليدي از ده درصد (۱۰ ٪) سرمايه ثبت شده و يا هشت ميليارد (۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۸) ريال و ساير اشخاص حقيقي از چهارصد ميليون (۰۰۰ /۰۰۰ /۴۰۰) ريال بيشتراست از كشور جلوگيري نمايد. حكم اين ماده در مورد مدير يا مديران مسئول اشخاص حقوقي خصوصي بابت بدهي قطعي مالياتي شخص حقوقي اعم ازماليات بر درآمد شخص حقوقي يا مالياتهايي كه به موجب اين قانون شخص حقوقي مكلف است به كسر و ايصال آن مي‌باشد و مربوط به دوران مديريت آنان بوده نيز جاري است. مراجع ذيربط با اعلام وزارت يا سازمان‌مزبور مكلف به اجراي اين ماده مي‌باشند.

تبصره ۱ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه بدهي مالياتي قطعي نشده باشد حكم اين ماده در صورت سپردن تضمين معتبر جاري نخواهد بود.

تبصره (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در صورتي كه مؤديان مالياتي به قصد فرار از پرداخت ماليات اقدام به نقل و انتقال اموال خود به همسر و يا فرزندان نمايند سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند نسبت به ابطال اسناد مذكور از طريق مراجع قضايي اقدام نمايد.

فصل هشتم - ابلاغ

ماده ۲۰۳ - اوراق مالياتي بطور كلي بايد به شخص مودي ابلاغ و در نسخه ثاني رسيد اخذ گردد. هرگاه بخود مودي دسترسي پيدا نشود اوراق مالياتي بايد در محل سكونت يا محل كار او به يكي از بستگان يا مستخدمين او ابلاغ گردد مشروط بر اينكه بنظر مأمور ابلاغ سن ظاهري اين اشخاص براي تميز اهميت اوراق مورد ابلاغ كافي بوده و بين مودي و شخصي كه اوراق را دريافت ميدارد تعارض منفعت نباشد.

تبصره ۱(اصلاحي ۱۳۷۸,۰۷,۲۱)- هر گاه مؤدي يا در صورت عدم حضور وي بستگان يا مستخدمين او از گرفتن برگها استنكاف نمايند يا در صورتي كه هيچ يك از اشخاص مذكور در محل نباشند مأمور ابلاغ بايد امتناع آنان از گرفتن اوراق يا عدم حضور اشخاص فوق را در محل در هر دو نسخه قيد نموده و نسخه اول اوراق را به درب محل سكونت يا محل كار مؤدي الصاق نمايد. اوراق مالياتي كه به ترتيب فوق ابلاغ شده قانوني تلقي و تاريخ ابلاغ به مؤدي محسوب مي‌شود.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند براي ابلاغ اوراق مالياتي از خدمات پست سفارشي استفاده نمايد. مأمور پست بايد اوراق مالياتي رابه شخص مؤدي يا بستگان و مستخدمين او در محل ابلاغ و در نسخه ثاني رسيد اخذ كند و چنانچه مؤدي يا اشخاص ياد شده از گرفتن اوراق امتناع كنند، مأمور پست اين موضوع را در نسخ اوراق مذكور قيد و نسخه دوم را به نشاني تعيين شده الصاق مي‌كند و نسخه اول را به اداره مالياتي عودت مي‌دهد.
هرگاه هيچ يك از اشخاص ياد شده در محل نباشند، مأمور پست با قيد تاريخ مراجعه، عبارت « پانزده روز پس از اين تاريخ مجدداً مراجعه خواهد شد» را در اوراق مذكور قيد و نسخه دوم را به نشاني تعيين شده الصاق مي‌كند و نسخه اول را عودت مي‌دهد. مأمور پست در مراجعه بعدي درصورت عدم حضور اشخاص فوق اين امر را در ذيل اوراق قيد و نسخه دوم را به نشاني تعيين شده الصاق مي‌كند و نسخه اول را به اداره مالياتي عودت مي‌دهد. اوراقي كه بدين ترتيب الصاق مي‌شوند از تاريخ الصاق، ابلاغ شده محسوب مي‌شود.

ماده ۲۰۴ - مأمور ابلاغ بايد مراتب را در نسخه اول و دوم اوراق مالياتي تصريح و امضاء نمايد.

الف - محل و تاريخ ابلاغ با تعيين روز و ماه و سال بحروف و عدد.

ب - نام كسي كه اوراق به او ابلاغ شده با تعيين اينكه چه نسبتي با مودي دارد .

ج - نام و مشخصات گواهان با نشاني كامل آنان در مورد تبصره ماده ۲۰۳ اين قانون.

ماده ۲۰۵ - اگر مودي يكي از ادارات دولتي يا مؤسسات وابسته به دولت باشد اوراق مالياتي بايد به رئيس يا قائم مقام رئيس يا رئيس دفتر آن اداره يا مؤسسه ابلاغ گردد.

ماده ۲۰۶ - اگر مودي شركت تجارتي يا ساير اشخاص حقوقي باشد اوراق مالياتي بايد به مدير يا اشخاص ديگري كه از طرف شركت حق امضاء دارند ابلاغ شود.

تبصره - مقررات ماده ۲۰۳ اين قانون و تبصره آن در مورد شركتهاي تجاري و ساير اشخاص حقوقي نيز مجري است.

ماده ۲۰۷ - در مواردیكه مودي محلي را بعنوان محل كار يا سكونت يا محل ابلاغ اوراق مالياتي معرفي كند و در غير اينمورد در صورتيكه اوراق مالياتي در محلي بعنوان محل كار يا سكونت مودي ابلاغ شود و در پرونده دليل و اثري حاكي از اطلاع مودي از اين موضوع بوده و به اين نشاني ايراد نكرده باشد مادامیكه محل ديگري بعنوان محل سكونت يا كار اعلام نكند ابلاغ اوراق مالياتي بهمان نشاني، قانوني و صحيح است.

ماده ۲۰۸ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه نشاني مؤدي در دست نباشد اوراق مالياتي يك نوبت در روزنامه كثيرالانتشار حوزه اداره امور مالياتي محل و اگردر محل مزبور روزنامه نباشد در روزنامه كثيرالانتشار نزديك ترين محل به حوزه اداره امور مالياتي يا يكي از روزنامه‌هاي كثيرالانتشار مركز آگهي مي‌شود. اين آگهي در حكم ابلاغ به مؤدي محسوب خواهد شد.

تبصره ۱ - در متن اوراق مالياتي ابلاغ شده بايد علاوه بر مطالب مربوط، محل مراجعه، مهلت مقرر و تكليف قانوني مودي درج شده باشد.

تبصره ۲ - در مورد موديان ماليات مستغلات كه نشاني آنها طبق ماده ۲۰۷ اين قانون مشخص نباشد اوراق مالياتي بترتيب مذكور در تبصره ماده ۲۰۳ اين قانون به محل مستغلي كه ماليات آن مورد مطالبه است ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۰۹ - مقررات آئين دادرسي مدني راجع به ابلاغ، جز در مواردیكه در اين قانون مقرر گرديده است در مورد ابلاغ اوراق مالياتي اجراخواهد شد.

فصل نهم - وصول ماليات

ماده ۲۱۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هر گاه مؤدي ماليات قطعي شده خود را ظرف ده روز از تاريخ ابلاغ برگ قطعي پرداخت ننمايد اداره امور مالياتي به موجب‌برگ اجرايي به او ابلاغ مي‌كند ظرف يك ماه از تاريخ ابلاغ كليه بدهي خود را بپردازد يا ترتيب پرداخت آنرا به اداره امور مالياتي بدهد.

تبصره ۱ - در برگ اجرائي بايد نوع و مبلغ ماليات، مدارك تشخيص قطعي بدهي، سال مالياتي، مبلغ پرداخت شده قبلي و جريمه متعلق درج گردد.

تبصره ۲ - آن قسمت از ماليات مورد قبول مودي مذكور در اظهارنامه يا ترازنامه تسليمي بعنوان ماليات قطعي تلقي ميشود و از طريق عمليات اجرائي قابل وصول است.

ماده ۲۱۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هر گاه مؤدي پس از ابلاغ برگ اجرايي در موعد مقرر ماليات مورد مطالبه را كلاً پرداخت نكند يا ترتيب پرداخت آن را با اداره امور مالياتي ندهد به اندازه بدهي مؤدي اعم از اصل و جرايم متعلق به اضافه ده درصد بدهي از اموال منقول يا غير منقول و مطالبات مؤدي توقيف خواهد شد.
صدور دستور توقيف و دستور اجراي آن به عهده اجرائيات اداره امور مالياتي مي‌باشد.

ماده ۲۱۲ - توقيف اموال زير ممنوع است:

۱ - دو سوم حقوق حقوق بگيران و سه چهارم حقوق بازنشستگي و وظيفه.

۲ - لباس و اشياء و لوازمي كه براي رفع حوائج ضروري مودي و افراد تحت تكفل او لازم است و همچنين آذوقه موجود و نفقه اشخاص واجب النفقه مودي.

۳ - ابزار و آلات كشاورزي و صنعتي و وسايل كسب كه براي تأمين حداقل معيشت مودي لازم است.

۴ - محل سكونت بقدر متعارف.

تبصره ۱ - هرگاه ارزش مالي كه براي توقيف در نظر گرفته ميشود زائد بر ميزان بدهي مالياتي مودي بوده و قابل تفكيك نباشد تمام مال توقيف و فروخته خواهد شد و مازاد مسترد ميشود مگر اينكه مودي اموال بلامعارض ديگري معادل ميزان فوق معرفي نمايد.

تبصره ۲ - هرگاه مودي يكي از زوجين باشد كه در يك خانه زندگي مي نمايند از اثاث البيت آنچه عادتاً مورد استفاده زنان است متعلق به زن و بقيه متعلق به شوهر شناخته ميشود مگر آنكه خلاف ترتيب فوق معلوم شود.

تبصره ۳ - توقيف واحدهاي توليدي اعم از كشاورزي و صنعتي در مدت عمليات اجرائي نبايد موجب تعطيل واحد توليدي گردد.

ماده ۲۱۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- ارزيابي اموال مورد توقيف به وسيله ارزياب اداره امور مالياتي به عمل خواهد آمد ولي مؤدي مي‌تواند با توديع حق‌الزحمه‌ارزيابي طبق مقررات مربوط به دستمزد كارشناسان رسمي دادگستري تقاضا كند كه ارزيابي اموال وسيله ارزياب رسمي به عمل آيد.

ماده ۲۱۴ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- كليه اقدامات لازم مربوط به آگهي حراج و مزايده و فروش اموال مورد توقيف اعم از منقول و غير منقول به عهده مسئول اجرائيات اداره امور مالياتي مي‌باشد در مورد فروش اموال غير منقول در صورتي كه پس از انجام تشريفات مقرر و تعيين خريدار، مالك براي امضاي سندحاضر نشود مسئول اجرائيات اداره امور مالياتي به استناد مدارك مربوط از اداره ثبت محل تقاضاي انتقال ملك به نام خريدار خواهد كرد واداره ثبت اسناد و املاك مكلف به اجراي آن است.

ماده ۲۱۵ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مورد اموال غير منقول توقيف شده در صورتي كه پس از دو نوبت آگهي (كه نوبت دوم آن بدون حداقل قيمت آگهي مي‌شود)خريداري براي آن پيدا نشود و سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند مطابق ارزيابي كارشناس رسمي دادگستري معادل كل بدهي مؤدي به علاوه‌هزينه متعلقه از مال مورد توقيف، تملك و بهاي آنرا به حساب بدهي مؤدي منظور نمايد.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در صورتي كه مؤدي قبل از انتقال مال مذكور به نام سازمان امور مالياتي كشور و يا ديگري، حاضر به پرداخت بدهي خود باشد سازمان امور مالياتي كشور با دريافت بدهي مؤدي به اضافه ده درصد بدهي و هزينه‌هاي متعلقه از ملك مزبور رفع توقيف مي‌نمايد.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در صورتي كه مال به تملك سازمان امور مالياتي كشور درآمده باشد اگر آمادگي جهت فروش داشته باشد و مؤدي درخواست نمايد در شرايط مساوي اولويت با مؤدي است.

رأي صادره قطعي و لازم الاجراء است.

ماده ۲۱۶ - مرجع رسيدگي به شكايات ناشي از اقدامات اجرائي راجع به مطالبات دولت از اشخاص اعم از حقيقي يا حقوقي كه طبق مقررات اجرائي مالياتها قابل مطالبه و وصول ميباشد هيأت حل اختلاف مالياتي خواهد بود. به شكايات مزبور به فوريت و خارج از نوبت رسيدگي و رأي صادر خواهد شد.

تبصره ۱ - در مورد مالياتهاي مستقيم در صورتيكه شكايت حاكي از اين باشد كه وصول ماليات قبل از قطعيت، بموقع اجرا گذارده شده است هرگاه هيأت حل اختلاف مالياتي شكايت را وارد دانست ضمن صدور رأي به بطلان اجرائيه حسب مورد قرار رسيدگي و اقدام لازم صادر يا نسبت به درآمد مشمول ماليات مودي رسيدگي و رأي صادر خواهد كرد. رأي صادره از هيأت حل اختلاف قطعي است.

تبصره ۲ - در مورد مالياتهاي غيرمستقيم هرگاه شكايت اجرائي از اين جهت باشد كه مطالبه ماليات قانوني نيست مرجع رسيدگي به اين شكايت نيز هيأت حل اختلاف مالياتي خواهد بود و رأي هيأت مزبور در اين باره قطعي و لازم الاجراء است.

مفاد اين تبصره شامل جرايم قاچاق اموال موضوع عايدات دولت و بهاي مال قاچاق از بين رفته و نيز آندسته از مالياتهاي غيرمستقيم كه طبق مقررات مخصوص بخود در مراجع خاص بايد حل و فصل شود نخواهد بود.

ماده ۲۱۷ - به وزارت امور اقتصادي و دارائي اجازه داده ميشود كه يك درصد از وجوهي كه بابت ماليات و جرايم موضوع اين قانون وصول ميگردد (باستثناي ماليات بر درآمد شركتهاي دولتي) در حساب مخصوص در خزانه منظور نموده و در مورد آموزش و تربيت كارمندان در امور مالياتي و حسابرسي و تشويق كاركنان و كساني كه در امر وصول ماليات فعاليت مؤثري مبذول داشته و يا ميدارند خرج نمايد. وجوه پرداختي به استناد اين ماده بعنوان پاداش وصولي از شمول ماليات و كليه مقررات مغاير مستثني است.

وزارت امور اقتصادي و دارائي موظف است كه در هر ششماه گزارشي از ميزان وصول ماليات و توزيع ماليات وصولي بين طبقات و سطوح مختلف درآمد را به كميسيون امور اقتصادي و دارائي مجلس شوراي اسلامي تقديم نمايد.

ماده ۲۱۸ - آئيننامه مربوط به قسمت وصول ماليات توسط وزارتخانه هاي امور اقتصادي و دارائي و دادگستري تصويب و توسط وزارت امور اقتصادي و دارائي بموقع اجراء گذارده خواهد شد.

باب پنجم - سازمان تشخيص و مراجع مالياتي

فصل اول - مراجع تشخيص ماليات و وظايف و اختيارات آنها

ماده ۲۱۹ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- شناسايي و تشخيص درآمد مشمول ماليات، مطالبه و وصول ماليات موضوع اين قانون به سازمان امور مالياتي كشور محول مي‌شود كه به موجب بند (الف) ماده (۵۹) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ايران ايجاد گرديده است. نحوه انجام دادن تكاليف و استفاده از اختيارات و برخورداري از صلاحيت‌هاي هر يك از ماموران مالياتي و اداره امور مالياتي و همچنين ترتيبات اجراي احكام مقرر دراين قانون به موجب آيين نامه‌اي خواهد بود كه حداكثر ظرف مدت شش ماه پس از تصويب اين قانون به پيشنهاد سازمان امور مالياتي كشور، به تصويب وزير امور اقتصادي و دارايي خواهد رسيد.

تبصره (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند تا تصويب آيين نامه موضوع اين ماده، از روشها، ترتيبات اجرايي و عناوين شغلي قبلي به عنوان مقررات مجري استفاده نمايد.

ماده ۲۲۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اصلاحات عبارتي زير در اين قانون انجام مي‌شود:

۱ - در مواد ذيل عبارت «سازمان امور مالياتي كشور» جايگزين عبارت «وزارت امور اقتصادي و دارايي» مي‌گردد.

مواد (۲۶)، (۲۹)، (۳۹)، (۴۰)، (۴۱)، (۵۷)، (۸۰)، (۱۱۴) و (۱۵۴) و تبصره (۲) ذيل آن، مواد (۱۵۸)، (۱۵۹) و تبصره ذيل آن، مواد (۱۶۰)، (۱۶۳)،(۱۶۴)، (۱۶۶)، (۱۶۹)، (۱۷۶)، (۱۸۶) و (۱۹۱)، تبصره (۲) ذيل ماده (۲۰۳)، ماده (۲۱۵) و تبصره‌هاي (۱) و (۲) ذيل آن و تبصره ماده (۲۳۰).

۲ - در موارد زير عبارت «اداره امور مالياتي» جايگزين واژه‌ها و عبارت‌هاي «مأمور تشخيص»، «مأموران تشخيص»، «مميز مالياتي»، «سرمميز مالياتي»،«حوزه»، «حوزه مالياتي»، «دفتر مميزي حوزه مالياتي»، «دفتر مميزي» و «اداره امور اقتصادي و دارايي» مي‌شود:

مواد (۲۶) ، (۲۷) ، (۲۹) ، (۳۱) ، (۳۴) ، (۳۵) و تبصره‌هاي (۲) و (۳) ماده (۳۸) ، ماده (۳۹) و تبصره ذيل آن مواد (۷۲) و (۸۰) ، تبصره‌هاي (۱) و(۲) ماده (۸۷) ، مواد (۸۸) و (۱۰۲) ، تبصره (۵) ماده (۱۰۹) ، مواد (۱۱۳) ، (۱۱۴) ، (۱۱۷) ، (۱۲۶) و (۱۵۴) و تبصره (۲) آن، مواد (۱۵۶) ، (۱۶۱) ، (۱۶۲)، (۱۶۴) ، (۱۷۰) ، (۱۷۹) ، (۱۸۳) ، (۱۸۴) ، (۱۸۵) و (۱۸۶) و تبصره ذيل آن ، مواد (۱۸۸) ، (۲۰۸) ، (۲۱۰)، (۲۱۱) ، (۲۱۳) ، (۲۱۴)، (۲۲۷)، (۲۲۹) و (۲۳۰) و تبصره ذيل آن، مواد (۲۳۲) ، (۲۳۳) و (۲۴۹).

ماده ۲۲۱ (منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- وظايف و مسئوليت مأموران تشخيص منحصراً در حوزه مالياتي است كه در آن حوزه به خدمت منصوب شده‌اند. حوزه مالياتي از طرف‌وزارت امور اقتصادي و دارايي تعيين خواهد شد.

تبصره ۱ (منسوخه ۱۳۷۷٫۰۹٫۱۸)- وزارت امور اقتصادي و دارايي مي‌تواند در مواردي كه مقتضي تشخيص دهد، براي رسيدگي و تشخيص درآمد مشمول ماليات تمام يا قسمتي از هريك از منابع مالياتي حوزه يا حوزه‌هاي خاص با تعداد كافي كمك مميز، مميز، سر مميز، مميز كل مالياتي تشكيل دهد. همچنين موظف‌است در مواردي كه محل فعاليت عمدة شركت با مركز امور اداري آن متفاوت است رسيدگي به پرونده مالياتي شركت را به حوزه مالياتي محل فعاليت‌عمدة شركت احاله نمايد. در صورت مغايرت ساير مواد و تبصره‌هاي قانون مالياتهاي مستقيم و ساير قوانين با مفاد اين تبصره ملاك عمل مفاد اين‌تبصره خواهد بود.

تبصره ۲ (منسوخه ۱۳۷۷٫۰۹٫۱۸)- آن تعداد از اشخاص حقوقي موضوع اين قانون كه در دو يا چند محل فعاليت هاي تجاري - توليدي اقتصادي - درآمدي دارند شهر يا محلي كه بيشترين فعاليتهاي فوق در آن صورت مي‌گيرد مجاز به رسيدگي به پرونده‌هاي مالياتي مي‌باشند.

ماده ۲۲۲ (منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- بنا بر اقتضاي كار تحت نظر هر مميز مالياتي يك يا چند نفر كمك مميز قرار خواهد گرفت. كمك مميز تحت نظر مميز مالياتي و بر طبق تعليمات او وظايف محوله را به موقع اجرا خواهد گذاشت و از جهت تشخيص درآمد و ماليات مسئول اقدامات خود در حدود قانون و وظايف محوله‌مي‌باشد. مسئوليت كمك مميزين رافع مسئوليت قانوني مميزين مالياتي نخواهد بود.

ماده ۲۲۳ (منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- براي يك يا چند حوزه مالياتي يك سرمميز تعيين مي‌شود كه علاوه بر اجراي وظايفي كه اختصاصاً به موجب اين قانون به عهده دارد بركار مميزين مالياتي و كمك مميزين نظارت خواهد نمود و براي هر چند حوزه سرمميزي يك مميز كل تعيين مي‌شود كه علاوه بر اجراي وظايفي كه‌اختصاصاً به موجب اين قانون بر عهده اوست به طرز كار كليه مأمورين حوزه خود نظارت نموده و مسئول حسن اجراي قانون در حوزه‌ها و قسمت‌هاي‌مربوط خواهد بود.

تبصره ۱ - وزارت امور اقتصادي و دارايي مي‌تواند عندالاقتضاء وظايف اختصاصي و عمومي مميز كل را در بعضي از حوزه‌ها موقتاً به عهده‌سرمميز قرار دهد.

تبصره ۲ - به منظور وصول ماليات و ارائه خدمات مالياتي برابر مقررات اين قانون، در هر حوزه سرمميزي قسمتي تحت عنوان وصول و ابلاغ وخدمات مالياتي با تعداد كافي مأمور زير نظر سرمميز انجام وظيفه خواهند نمود.
در بخش‌ها و نقاطي كه محل و محدوده حوزه مالياتي مستقر در آن خارج از محل خدمت اصلي سرمميز متبوع واقع گرديده وظايف مربوط به قسمت‌وصول ابلاغ و خدمات مالياتي هم به عهده حوزه‌هاي مالياتي مزبور خواهد بود.

ماده ۲۲۴ (منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- سرمميزين مالياتي با موافقت مميز كل ذيربط مي‌توانند در موارد لزوم جهت رسيدگي به حساب‌ها و ترازنامه و حساب سود و زيان‌مؤديان از وجود كارشناسان و حسابرسان مالياتي شاغل در وزارت امور اقتصادي و دارايي كه براي اين منظور تعيين خواهند شد استفاده نمايند. در اين‌گونه موارد برگ تشخيص ماليات علاوه بر اطلاعات مكتسبه از طريق تحقيقات مميز مالياتي مبتني بر گزارش كارشناس يا حسابرس رسيدگي‌كننده‌خواهد بود مگر اين كه گزارش مزبور مستدلاً مورد قبول مأموران تشخيص مربوط قرار نگيرد كه در اين صورت نيز بايستي دليل رد گزارش صريحاً اعلام‌گردد.

تبصره - كارشناس يا حسابرس رسيدگي‌كننده در حدود وظايف و اختيارات محوله مسئول اقدامات انجام شده خواهد بود ليكن در هر حال اين‌مسئوليت رافع مسئوليت قانوني مأمورين تشخيص نمي‌باشد.

ماده ۲۲۵ (منسوخه ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- آيين‌نامه طرز انتخاب و امتحان و ارتقاء و همچنين شرايط استخدام و نيز تطبيق مقامات و مشاغل مندرج در اين قانون با ساير مقامات ومشاغل فني و تخصصي با رعايت مقررات استخدام كشوري و همچنين ساير مقرراتي كه براي واگذاري اختيارات و ترتيب و تشريفات رسيدگي‌مأموران تشخيص و مراجع مالياتي لازم باشد به استثناء مواردي كه طبق مقررات اين قانون نحوه ديگري براي آن پيش‌بيني شده است از طرف وزارت‌امور اقتصادي و دارايي تهيه و پس از تصويب وزير به عنوان آيين‌نامه سازمان تشخيص ماليات به موقع اجراء گذارده خواهد شد.

ماده ۲۲۶ (اصلاحي ۱۳۸۰٫۱۱٫۲۷)- مميزين مالياتي طبق مقررات اين قانون به اظهارنامه يا ترازنامه و حساب سود زيان تسليمي مؤدي رسيدگي و آن را قبول يا رد خواهند نمود.

تبصره ۱ - عدم تسليم اظهارنامه در موعد مقرر از طرف مودياني كه مكلف به تسليم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زيان هستند موجب عدم رسيدگي به ترازنامه و حساب سود و زيان آنها كه در موعد مقرر قانوني تسليم شده است در مهلت مذكور در ماده ۱۵۶ اين قانون نخواهد بود. در غير اينصورت درآمد مذكور در ترازنامه يا حساب سود و زيان تسليمي قطعي خواهد بود.

تبصره ۲ - وزارت امور اقتصادي و دارائي ميتواند رسيدگي به پرونده هاي مالياتي موديان را قبل از مطالبه ماليات حسب پيشنهاد مميز كل ذيربط به‌يك يا چند مأمور تشخيص كه مصلحت بداند ارجاع كند در اينصورت گزارش رسيدگي مأمور يا مأمورين اخيرالذكر مبناي صدور برگ تشخيص خواهد بود و مسووليت قانوني در اينگونه موارد متوجه مأمورين مزبور ميباشد.

تبصره ۳ - به موديان مالياتي اجازه داده ميشود در صورتيكه بنحوي از انحاء در اظهارنامه يا ترازنامه يا حساب سود و زيان تسليمي از نظر محاسبه اشتباهي شده باشد، با ارائه مدارك لازم ظرف يكماه از تاريخ انقضاء مهلت تسليم اظهارنامه نسبت به رفع اشتباه اقدام و اظهارنامه يا ترازنامه يا حساب سود و زيان اصلاحي را حسب مورد تسليم نمايد و در هر حال تاريخ تسليم اظهارنامه مودي تاريخ تسليم اظهارنامه اول ميباشد.

ماده ۲۲۶- عدم تسليم اظهارنامه در موعد مقرر از طرف مؤدياني كه مكلف به تسليم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود زيان هستند موجب عدم‌رسيدگي به ترازنامه و حساب و سود و زيان آنها كه در موعد مقرر قانوني تسليم شده است در مهلت مذكور در ماده ۱۵۶ اين قانون نخواهد بود. در غيراين صورت درآمد مذكور در ترازنامه يا حساب سود و زيان تسليمي قطعي خواهد بود.

ماده ۲۲۷ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه اظهارنامه و ترازنامه و حساب و سود و زيان مؤدي حسب مورد قبول مي‌شود و همچنين پس از تشخيص علي‌الرأس وصدور برگ تشخيص، چنانچه ثابت شود مؤدي فعاليت‌هايي داشته است كه درآمد آنرا كتمان نموده است و يا اداره امور مالياتي در موقع صدور برگ تشخيص از آن مطلع نبوده‌اند ماليات بايد با محاسبه درآمد ناشي از فعاليت‌هاي مذكور تعيين و مابه‌التفاوت آن با رعايت مهلت مقرر در ماده ۱۵۷ اين‌قانون مطالبه شود.

ماده ۲۲۸ - در مواردیكه اظهارنامه يا ترازنامه و حساب سود و زيان مودي مورد قبول واقع نشود و يا اساساً مودي اوراق مزبور را در موعد مقرر قانوني تسليم نكرده باشد، ماليات مودي طبق مقررات اين قانون تشخيص و مطالبه خواهد شد.

ماده ۲۲۹ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اداره امور مالياتي مي‌توانند براي رسيدگي به اظهارنامه يا تشخيص هر گونه درآمد مؤدي به كليه دفاتر و اسناد و مدارك مربوط مراجعه‌و رسيدگي نمايند و مؤدي ماليات مكلف به ارائه و تسليم آنها مي‌باشد وگرنه بعداً به نفع او در امور مالياتي آن سال قابل استناد نخواهد بود مگر آنكه‌قبل از تشخيص قطعي درآمد معلوم شود كه ارائه آنها در مراحل قبلي به عللي خارج از حدود اختيار مؤدي ميسر نبوده است.
حكم اين ماده مانع از آن نخواهد بود كه مراجع حل اختلاف براي تشخيص درآمد واقعي مؤدي به اسناد و مدارك ارائه شده از طرف مؤدي استنادنمايند.

ماده ۲۳۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه مدارك و اسناد حاكي از تحصيل درآمد نزد اشخاص ثالث به استثناء اشخاص مذكور در ماده ۲۳۱ اين قانون موجود باشداشخاص ثالث مكلفند با مراجعه و مطالبه اداره امور مالياتي، دفاتر و همچنين اصل يا رونوشت اسناد مربوط و هر گونه اطلاعات مربوط به درآمد مؤدي يا مشخصات او را ارائه دهند وگرنه در صورتي كه در اثر اين استنكاف آنها زياني متوجه دولت شود به جبران زيان وارده به دولت محكوم خواهندشد. مرجع ثبوت استنكاف اشخاص ثالث و تعيين زيان وارده به دولت مراجع صالح قضايي است كه با اعلام دادستاني انتظامي مالياتي و خارج از نوبت به موضوع رسيدگي خواهند نمود.

تبصره (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در موارد استنكاف اشخاص ثالث در ارائه اسناد و مدارك مورد درخواست اداره امور مالياتي ماليات، سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند اشخاص ثالث را از طريق دادستان كل كشور مكلف به ارائه اسناد و مدارك مذكور بنمايد. تعقيب قضايي موضوع مانع اقدامات اداره امور مالياتي نخواهد بود.

ماده ۲۳۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه ادارات امور مالياتي كتباً از وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتي، شركت‌هاي دولتي و نهادهاي انقلاب اسلامي و شهرداري‌ها وساير مؤسسات و نهادهاي عمومي غير دولتي اطلاعات و اسناد لازم را در زمينه فعاليت و معاملات و درآمد مؤدي بخواهند مراجع مذكور مكلفند رونوشت گواهي شده اسناد مربوط و هر گونه اطلاعات لازم را در اختيار آنان بگذارند مگر اين كه مسئول امر ابراز آن را مخالف مصالح مملكت اعلام‌نمايد كه در اين صورت با موافقت وزير مسئول و تأييد وزير امور اقتصادي و دارايي از ابراز آن خودداري مي‌شود و در غير اين صورت به تخلف مسئول‌امر با اعلام دادستاني انتظامي مالياتي در مراجع صالحه قضايي خارج از نوبت رسيدگي و حسب مورد به مجازات مناسب محكوم خواهد شد. ولي درمورد اسناد و اطلاعاتي كه نزد مقامات قضايي است و مقامات مزبور ارائه آن را مخالف مصلحت بدانند، ارائه آن منوط به موافقت دادستان كل كشورخواهد بود.

تبصره (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مورد بانك‌ها و مؤسسه‌هاي اعتباري غيربانكي، سازمان امور مالياتي كشور اسناد و اطلاعات مربوط به درآمد مؤدي را از طريق وزير اموراقتصادي و دارايي مطالبه خواهد كرد و بانك‌ها و مؤسسه‌هاي اعتباري غير بانكي موظفند حسب نظر وزير امور اقتصادي و دارايي اقدام نمايند.

ماده ۲۳۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اداره امور مالياتي و ساير مراجع مالياتي بايد اطلاعاتي را كه ضمن رسيدگي به امور مالياتي مؤدي به دست مي‌آورند، محرمانه تلقي و از افشاي آن جز در امر تشخيص درآمد و ماليات نزد مراجع ذيربط در حد نياز خودداري نمايند و در صورت افشاء طبق قانون مجازات اسلامي با آنها رفتارخواهد شد.

ماده ۲۳۳ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در صورتي كه اداره امور مالياتي ضمن رسيدگي‌هاي خود به تخلفات مالياتي مؤدي موضوع ماده ۲۰۱ اين قانون بر خورد نمودندمكلفند مراتب را براي تعقيب به دادستان انتظامي مالياتي گزارش دهند.

ماده ۲۳۴ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هر گاه مأموران تشخيص در محاسبه درآمد يا ماليات اشتباه كرده باشند قبل از قطعيت ماليات مي‌توانند با تهيه گزارش لازم به عنوان‌مميز كل و طبق دستور وي اشتباه محاسبه را اصلاح و مراتب را ظرف سي روز بدون رعايت مهلت‌هاي مقرر در مواد ۱۵۶ و ۱۵۷ اين قانون با صدوربرگ تشخيص اصلاحي به مؤدي ابلاغ نمايند. در اين صورت مؤدي مي‌تواند چنانچه به برگ تشخيص اصلاحي اعتراض داشته باشد ظرف ده روز از تاريخ ابلاغ مذكور به مميز كل مربوط مراجعه و طبق ماده ۲۳۸ اين قانون رفع اختلاف نمايد.

ماده ۲۳۵ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- قسمت‌هاي وصول و ابلاغ و خدمات مالياتي و يا حسب مورد حوزه‌هاي مالياتي مربوط مكلفند نسبت به مؤدياني كه بدهي مالياتي‌قطعي خود را پرداخت نموده‌اند حداكثر ظرف پنج روز از تاريخ تقاضاي مؤدي مفاصا حساب مالياتي تهيه و براي امضاء سرمميز ارسال نمايند. سرمميزمالياتي مكلف است مفاصا حساب‌هاي واصله را ظرف سه روز امضاء نموده و به مؤدي آن تسليم كند.

تبصره - در نقاطي كه سرمميز مقيم وجود ندارد و يا دسترسي به وي ميسر نميباشد مميز مالياتي ميتواند با موافقت اداره كل ذيربط مفاصاحسابهاي مربوط را امضاء نمايد.

ماده ۲۳۵ - اداره امور مالياتي مكلف است نسبت به مؤدياني كه بدهي مالياتي قطعي خود را پرداخت نموده‌اند حداكثر ظرف پنج روز از تاريخ وصول‌تقاضاي مؤدي مفاصا حساب مالياتي تهيه و به مؤدي تسليم كند.

فصل دوم - ترتيب رسيدگي

ماده ۲۳۶ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه اظهارنامه يا ترازنامه و حساب سود و زيان مورد قبول مميز مالياتي واقع مي‌شود، مميز مالياتي آن را با نظر خود براي‌رسيدگي و اظهار نظر نزد سرمميز ارسال مي‌دارد. سرمميز در صورت قبول اظهارنامه يا ترازنامه و حساب سود و زيان نظر مميز را تأييد وگرنه نسبت به‌ميزان درآمد مؤدي پس از رسيدگي اظهار نظر مي‌كند و پرونده را نزد مميز برمي‌گرداند. در صورت اخير مميز بر اساس نظر سرمميز برگ تشخيص را تهيه‌و براي امضاء و صدور نزد سرمميز ارسال خواهد داشت. مگر اين كه نظر سرمميز را قبول نكند كه در اين صورت برگ تشخيص را به مسئوليت خودامضاء و صادر خواهد كرد. حكم اين ماده در مواردي كه مؤدي را تسليم اظهارنامه يا ترازنامه و حساب سود و زيان حسب و مورد خودداري نموده و به‌طور كلي در مواردي كه درآمد مؤدي به طريق علي‌الرأس تشخيص مي‌گردد و همچنين در مورد ماليات‌هاي موضوع باب دوم اين قانون نيز جاري خواهدبود.

ماده ۲۳۷ - برگ تشخيص ماليات بايد بر اساس مأخذ صحيح و متكي به دلايل و اطلاعات كافي و به نحوي تنظيم گردد كه كليه فعاليتهاي مربوط و درآمدهاي حاصل از آن بطور صريح در آن قيد و براي مودي روشن باشد. امضاء كنندگان برگ تشخيص ماليات بايد نام كامل و سمت خود را در برگ تشخيص بطور خوانا قيد نمايند و مسوول مندرجات برگ تشخيص و نظريه خود از هر جهت خواهند بود. و در صورت استعلام مودي از نحوة تشخيص ماليات مكلفند جزئيات گزارشي را كه مبناي صدور برگ تشخيص قرار گرفته است به مودي اعلام نمايند و هرگونه توضيحي را در اين خصوص بخواهد به او بدهند.

تبصره (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- برگ تشخيص ماليات حتي‌المقدور بر اساس گزارش تحقيق و رسيدگي كمك مميز مالياتي مربوط خواهد بود.

ماده ۲۳۸ (اصلاحي ۱۴۰۰,۰۳,۰۲)- در مواردي كه برگ تشخيص ماليات صادر و به مؤدي ابلاغ مي شود، چنانچه مؤدي نسبت به آن معترض باشد مي تواند ظرف سي روز از تاريخ ابلاغ شخصاً يا به وسيله وكيل تام الاختيار خود با ارائه دلايل و اسناد و مدارك كتباً از اداره امور مالياتي تقاضاي رسيدگي مجدد نمايد.
مسؤول/ مسؤولان مربوط كه از طرف سازمان امور مالياتي مشخص مي شوند، موظفند پس از ثبت درخواست مؤدي و ظرف مهلتي كه بيش از چهل و پنج روز از تاريخ ثبت درخواست نباشد به موضوع رسيدگي و در صورتي كه دلايل و اسناد و مدارك ابرازشده را براي رد مندرجات برگ تشخيص كافي دانستند، آن را رد و در صورتي كه دلايل و اسناد و مدارك ابرازي را مؤثر در تعديل درآمد تشخيص دهند موارد تعديل درآمد مشمول ماليات را مشخص نمايند. چنانچه مؤدي نظر مسؤول/ مسؤولان مربوط در تعديل درآمد مشمول ماليات را قبول نمايد درآمد مشمول ماليات تعديل شده، قطعي است. در غير اين صورت براي رسيدگي به مابه التفاوت تا مبلغ مورد اعتراض مؤدي، موضوع به هيأت حل اختلاف مالياتي ارجاع مي شود. همچنين هرگاه دلايل و اسناد و مدارك ابرازي مؤدي را براي رد برگ تشخيص يا تعديل درآمد مؤثر تشخيص ندهند بايد موضوع را مستدلاً در پرونده منعكس و مراتب را براي رسيدگي به هيأت حل اختلاف مالياتي ارجاع نمايند.

تبصره ۱ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مميز كل مالياتي مكلف است در پايان هر ماه آمار مؤديان مالياتي را كه در اجراي اين ماده به وي مراجعه نموده‌اند به دادستاني انتظامي‌مالياتي ارسال نمايد و در مواردي كه مراجعه مؤدي به شرح اين ماده منتهي به توافق يا رد برگ تشخيص گرديده رونوشت برگ تشخيص متضمن نظريه‌خود را نيز به ضميمه آمار مذكور ارسال دارد.

تبصره ۲ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اجازه داده مي‌شود كه كليه پرونده‌هاي قابل طرح در مرحله بدوي هيأتهاي حل اختلاف مالياتي ظرف يك سال از تاريخ تصويب اين‌اصلاحيه توسط مميزين كل مالياتي ذيربط رسيدگي و حل و فصل گردد.
مؤدياني كه به شرح مقررات اين تبصره با مميز كل مالياتي توافق ننمايد، اختلاف مالياتي آنها به ترتيب مقرر در قانون مالياتهاي مستقيم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ حل و فصل خواهد شد.
دستورالعمل اجرايي اين تبصره راجع به نحوه دعوت از مؤديان و ترتيب حل و فصل اختلافات مالياتي ظرف يك ماه از تاريخ تصويب اين اصلاحيه‌توسط وزارت امور اقتصادي و دارايي تهيه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۳۹ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در صورتي كه مؤدي ظرف سي روز از تاريخ ابلاغ برگ تشخيص ماليات قبولي خود را نسبت به آن كتباً اعلام كند يا ماليات مورد مطالبه‌را به مأخذ برگ تشخيص پرداخت يا ترتيب پرداخت آن را بدهد يا اختلاف موجود بين خود و اداره امور مالياتي را به شرح ماده ۲۳۸ اين قانون رفع نمايد پرونده امر از لحاظ ميزان درآمد مشمول ماليات مختومه تلقي مي‌گردد و در مواردي كه مؤدي ظرف سي روز كتباً اعتراض ننمايد و يا درمهلت مقرر در ماده مذكور به اداره امور مالياتي مربوط مراجعه نكند درآمد تعيين شده در برگ تشخيص ماليات قطعي است.

تبصره (اصلاحي ۱۴۰۰,۰۳,۰۲)- در مواردي كه برگ تشخيص ماليات طبق مقررات تبصره (۱) و قسمت أخير تبصره (۲) ماده (۲۰۳) و ماده (۲۰۸) اين قانون ابلاغ شده باشد و مؤدي به شرح مقررات اين ماده اقدام نكرده باشد در حكم معترض به برگ تشخيص ماليات شناخته مي شود و پرونده امر براي رسيدگي به هيأت حل اختلاف مالياتي ارجاع مي گردد.

ماده ۲۴۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در موقع طرح پرونده، در هيأت حل اختلاف مالياتي نماينده اداره امور مالياتي بايد در جلسات مقررهيأت شركت كند و براي توجيه مندرجات برگ تشخيص دلايل كافي اقامه كند و توضيحات لازم را بدهد.

تبصره (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه برگ تشخيص صرفاً بر اساس رسيدگي كارشناسان يا حسابرسان مالياتي صادراتي صادر شده كارشناس يا حسابررسيدگي‌كننده مربوط حسب مورد به جاي مميز يا سرمميز براي اداي توضيحات لازم در هيأت شركت خواهد نمود.

ماده ۲۴۱ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در هر مورد كه مطابق مقررات اين قانون ميزان درآمد قطعي گردد، قسمت وصول و ابلاغ و خدمات مالياتي يا حسب مورد مميز مالياتي‌مربوط برگ ماليات قطعي را به نام مؤدي در پنج نسخه تنظيم مي‌كند كه يك نسخه آنرا بايد به مركز سجل مالياتي ارسال دارد و در مورد ماليات‌هاي‌موضوع (باب سوم) اين قانون يك نسخه نيز براي محاسبه مابه‌التفاوت ماليات متعلقه مؤدي طبق مقررات اين قانون نزد مميز مالياتي محل سكونت‌مؤدي ارسال دارد.

ماده ۲۴۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- اداره امور مالياتي موظف است در هر مورد كه به علت اشتباه در محاسبه، ماليات اضافي دريافت شده است و همچنين در مواردي كه مالياتي طبق مقررات اين قانون قابل استرداد مي‌باشد، وجه قابل استرداد را از محل وصولي جاري ظرف يك ماه به مؤدي پرداخت كند.

ماده ۲۴۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در صورتي كه درخواست استرداد از طرف مؤدي به عمل آمده باشد و اداره امور مالياتي آن را وارد ندانده مؤدي مي‌تواند ظرف سي روز از تاريخ اعلام نظر اداره ياد شده از هيأت حل اختلاف مالياتي درخواست رسيدگي كند رأي هيأت حل‌اختلاف مالياتي در اين مورد قطعي و غير قابل تجديد نظر است و در صورت صدور رأي به استرداد ماليات اضافي اداره مربوط طبق جزء اخير ماده ۲۴۲اين قانون ملزم به اجراي آن خواهد بود.

فصل سوم - مرجع حل اختلاف مالياتي

ماده ۲۴۴ (اصلاحي ۱۴۰۰,۰۳,۰۲)- مرجع رسيدگي به كليه اختلاف هاي مالياتي جز در مواردي كه ضمن مقررات اين قانون مرجع ديگري پيش بيني شده، هيأت حل اختلافات مالياتي است. هر هيأت حل اختلاف مالياتي از سه نفر به شرح زير تشكيل مي شود:

۱ـ يك نفر نماينده سازمان امور مالياتي كشور

۲ـ يك نفر از ميان قضات بازنشسته يا حقوق دانان مطلع در امور مالياتي با شرط وثاقت و امانت به درخواست سازمان امور مالياتي و انتخاب رئيس كل دادگستري هر استان

۳ـ يك نفر نماينده از اتاق بازرگاني، صنايع و معادن و كشاورزي ايران، اتاق تعاون ايران، جامعه حسابداران رسمي ايران، جامعه مشاوران رسمي مالياتي ايران، مجامع حرفه اي، اتاق اصناف ايران، شوراي اسلامي شهر، كانون وكلا، مركز وكلا، كارشناسان رسمي و مشاوران خانواده كه براي مدت سه سال منصوب مي شوند. مؤدي همزمان با اعتراض به برگ تشخيص يا مطالبه ماليات يكي از مراجع اين بند را به‌عنوان نماينده خود جهت شركت در جلسات هيأت حل اختلاف مالياتي معرفي مي نمايد. در صورتي كه برگ تشخيص ماليات ابلاغ قانوني شده باشد و يا همزمان با تسليم اعتراض به برگ تشخيص در مهلت قانوني مؤدي انتخاب خود را اعلام ننمايد، با توجه به نوع فعاليت مؤدي يا موضوع ماليات مورد رسيدگي، از بين نمايندگان مزبور با رعايت تبصره (۵) اين ماده يك نفر انتخاب مي شود.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۴۰۰,۰۳,۰۲)- جلسات هيأتهاي حل اختلاف مالياتي با حضور هر سه عضو رسميت مي يابد و رأي هيأت با اكثريت آراء قطعي و لازم الاجراء است، ولي نظر اقليت بايد در متن رأي قيد گردد.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۴۰۰,۰۳,۰۲)- هيأتهاي حل اختلاف مالياتي داراي استقلال كامل بوده و صرفاً اداره امور دبيرخانه اي هيأتهاي حل اختلاف مالياتي و تشكيل جلسات هيأتها به عهده سازمان امور مالياتي مي باشد. انشاي رأي با رعايت اصل عدالت و بي طرفي كليه اعضا و متكي به اسناد و مدارك مثبته و دلايل و شواهد متقن در همان جلسه و يا حداكثر ظرف سه روز كاري پس از برگزاري جلسه، توسط نماينده بند (۲) اين ماده به عمل آمده و به امضاي تمامي اعضا مي رسد. مؤدي يا نماينده قانوني وي مجاز به حضور كامل در جلسه و ارائه دفاعيات به صورت كتبي يا شفاهي است. اظهارات شفاهي بايد در صورتجلسه قيد و به امضاي وي برسد. سازمان امور مالياتي به منظور اعمال نظارت مؤثر بر عملكرد هيأتهاي حل اختلاف مالياتي، مكلف است نسبت به مستندسازي فرآيند برگزاري جلسات هيأت به نحو مقتضي اقدام كند.

ماده ۲۴۴ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مرجع رسيدگي به كليه اختلافات مالياتي جز در مواردي كه ضمن مقررات اين قانون مرجع ديگري پيش‌بيني شده هيأت حل اختلاف‌مالياتي است. هر هيأت حل اختلاف مالياتي از سه نفر به شرح زير تشكيل خواهد شد:

۱ - يكنفر نماينده وزارت امور اقتصادي و دارائي.

۲ (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)- يك نفر قاضي اعم از شاغل يا بازنشسته در تهران به انتخاب و معرفي شوراي عالي قضايي و در شهرستان‌ها به انتخاب رييس دادگستري يادادگاه محل.
در صورتي كه ظرف يك ماه از تاريخ درخواست وزارت امور اقتصادي و دارايي، قاضي مورد نظر معرفي نشود وزارت مذكور مي‌تواند از وجود قضات‌بازنشسته استفاده نمايد. در شهرستانها به استثناي تهران كه استفاده از وجود قاضي بازنشسته مقدور نباشد، يك نفر بصير و مطلع در امور حقوقي ازسوي قوه قضائيه انتخاب خواهد شد.

۳ - نماينده نظام پزشكي در مورد درآمد مربوط به امور پزشكي، نماينده كانون وكلا در مورد درآمد حاصل از وكالت و مشاوره حقوقي، نماينده شوراي مركزي اصناف محل در مورد اصناف، نماينده كانون سردفتران در مورد صاحبان دفاتر اسناد رسمي، نماينده اطاق بازرگاني و صنايع و معادن ايران براي انواع درآمدهاي ديگر و در نقاطي كه مراجع مزبور تشكيل نشده است يكي از معتمدين محل كه به امور مالياتي رشته مخصوص به هر نوع فعاليت، بصير و مطلع باشد به انتخاب فرماندار محل.

تبصره ۱ - رأي هيأت حل اختلاف مالياتي به اكثريت قطعي است و نظر اقليت بايد در متن رأي قيد گردد و در صورتيكه عضو موضوع بند ۳ اين ماده معرفي نشود و يا با اطلاع از تشكيل جلسه هيأت غيبت نمايد هيأت با حضور دو عضو ديگر به پرونده رسيدگي و رأي صادر خواهد كرد در صورت اختلاف رأي بين دو عضو نامبرده پرونده به هيأت حل اختلاف مالياتي ديگري ارجاع ميشود و در هر حال رأي صادره قطعي است.

تبصره ۲ - وزارت امور اقتصادي و دارائي ميتواند رسيدگي به پرونده مالياتي را به هيأت حل اختلاف مالياتي شهرستاني كه محل فعاليت عمده مودي در آنجا ميباشد ارجاع نمايد.

تبصره ۳ - در مورد اختلاف مالياتي مربوط به فصول اول و دوم و سوم از باب دوم و فصل اول و از باب سوم اين قانون نماينده وزارت مسكن وشهرسازي در تهران و ادارات كل مسكن و شهرسازي در شهرستانها و همچنين در مورد اختلافات مالياتي مربوط به درآمد كشاورزي نماينده وزارت كشاورزي و عمران روستائي در تهران و نماينده اداره كل كشاورزي و عمران روستايي در شهرستانها بجاي نماينده موضوع بند ۳ اين ماده در هيأتهاي حل اختلاف مالياتي شركت خواهد كرد و در نقاطي كه ادارات كل مسكن و شهرسازي وجود نداشته باشد بجاي نماينده مزبور نماينده اي از طرف فرماندار انتخاب و معرفي خواهد شد.

ماده ۲۴۵ - نمايندگان سازمان امور مالياتي كشور عضو هيأت از بين كارمندان سازمان مذكور كه داراي حداقل ده سال سابقه خدمت بوده و لااقل شش سال آن را در امور مالياتي اشتغال داشته و در امر مالياتي بصير و مطلع باشند انتخاب خواهند شد.

ماده ۲۴۵ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- نمايندگان وزارت امور اقتصادي و دارايي عضو هيأت از بين مأموران تشخيص كه حداقل داراي دو سال سابقه خدمت در شغل مميزي‌كل از تاريخ تصويب اين قانون باشند انتخاب مي‌گردند.

تبصره - مادام كه براي عضويت هيأت حل اختلاف مالياتي كارمند واجد شرايط مطابق مقررات اين قانون وجود نداشته باشد از بين كارمندان وزارت امور اقتصادي و دارائي كه داراي دهسال سابقه خدمت بوده و لااقل شش سال آنرا در امور مالياتي اشتغال داشته و در امر مالياتي بصير و مطلع باشند انتخاب خواهند شد.

ماده ۲۴۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- وقت رسيدگي هيأت حل اختلاف مالياتي در مورد هر پرونده، جهت حضور مؤدي يا نماينده مؤدي و نيز اعزام نماينده اداره امور مالياتيبايد به آنها ابلاغ گردد. فاصله تاريخ ابلاغ و روز تشكيل جلسه هيأت نبايد كمتر از ده روز باشد مگر به درخواست مؤدي و موافقت واحد مربوط.

تبصره (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- عدم حضور مؤدي يا نماينده مؤدي و نيز نماينده اداره امور مالياتي مربوط مانع از رسيدگي هيأت و صدور رأي نخواهد بود.

ماده ۲۴۷ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- رأي هيأت حل اختلاف مالياتي بدوي قطعي و لازم‌الاجرا است مگر در موارد ذيل كه پرونده امر ظرف ده روز از تاريخ تسليم اعتراض به‌هيأت حل اختلاف مالياتي تجديد نظر احاله خواهد شد:

۱ - در مورد مؤديان به شرط آنكه ظرف يك ماه از تاريخ ابلاغ رأي حداقل ده درصد ماليات مبلغ مورد رأي را با احتساب پرداخت‌هاي قبلي‌پرداخت يا به حساب سپرده واريز و ظرف همان مدت اعتراض كتبي خود را به قسمت وصول و ابلاغ و خدمات مالياتي يا حسب مورد حوزه مالياتي‌مربوط تسليم نمايند.

۲ - در مورد مأموران تشخيص چنانچه مبلغ مورد رأي كه مأخذ محاسبه ماليات قرار مي‌گيرد با مبلغ مذكور در برگ تشخيص ماليات بيش از ۲۰درصد اختلاف داشته باشد و مأمور تشخيص مربوط ظرف يك ماه از تاريخ ابلاغ رأي اعتراض كتبي خود را به قسمت وصول و ابلاغ خدمات مالياتي ياحسب مورد به حوزه مالياتي مربوط تسليم نمايد.
رأي صادر از هيأت حل اختلاف مالياتي تجديد نظر قطعي و لازم‌الاجرا است.

تبصره ۱ - چنانچه درآمد مورد رأي هيأت حل اختلاف مالياتي بدوي عيناً مورد تأييد هيأت حل اختلاف مالياتي تجديد نظر قرار گيرد دو درصددرآمد مورد اختلاف به عنوان جريمه به لحاظ اعتراض غير موجه از مؤدي مطالبه و وصول خواهد شد.

تبصره ۲ - نمايندگان وزارت امور اقتصادي و دارايي و شوراي عالي قضايي يا دادگستري عضو هيأت حل اختلاف مالياتي تجديد نظر نبايد قبلاًنسبت به موضوع مطروحه رأي داده باشند.

تبصره ۳ - در صورتي كه پرونده فقط از لحاظ يكي از طرفين قابل تجديد رسيدگي باشد در مرحله تجديد رسيدگي فقط نسبت به اختلاف همان‌طرف رسيدگي و رأي صادر خواهد شد.

ماده ۲۴۷ (الحاقي ۱۳۸۸,۰۲,۲۰)- آراء هيأت هاي حل اختلاف مالياتي بدوي قطعي و لازم الاجراء است. مگراين كه ظرف مدت بيست روز از تاريخ ابلاغ رأي براساس ماده(۲۰۳) اين قانون و تبصره هاي آن به مؤدي، از طرف مأموران مالياتي مربوط يا مؤديان مورد اعتراض كتبي قرار گيرد كه در اين صورت پرونده جهت رسيدگي به هيأت حل اختلاف مالياتي تجديد نظر احاله خواهد شد. رأي هيأت حل اختلاف مالياتي تجديد نظر قطعي و لازم الاجراء مي باشد.

ماده ۲۴۸ - رأي هيأت حل اختلاف مالياتي بايستي متضمن اظهارنظر موجه و مدلل نسبت به اعتراض مودي بوده و در صورت اتخاذ تصميم به تعديل درآمد مشمول ماليات، جهات و دلايل آن توسط هيأت در متن رأي قيد شود.

ماده ۲۴۹ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هيأت‌هاي حل اختلاف مالياتي مكلفند مأخذ مورد محاسبات ماليات را در متن رأي قيد و در صورتي كه در محاسبه اشتباهي كرده‌باشند با درخواست مؤدي يا اداره امور مالياتي مربوط، به موضوع رسيدگي و رأي را اصلاح كنند.

ماده ۲۵۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه هيأت حل اختلاف مالياتي برگ تشخيص ماليات را رد و يا اين كه تشخيص اداره امور مالياتي را تعديل نمايدمكلف است نسخه‌اي از رأي خود را به انضمام رونوشت برگ تشخيص ماليات جهت رسيدگي نزد دادستان انتظامي مالياتي ارسال كند تا در صورت‌احراز تخلف نسبت به تعقيب متخلف اقدام نمايد.

ماده ۲۵۱ (اصلاحي ۱۴۰۰,۰۳,۰۲)- مؤدي يا دادستان انتظامي مالياتي مي توانند ظرف دو ماه از تاريخ ابلاغ رأي قطعي هيأت حل اختلاف مالياتي تجديدنظر، به استناد عدم رعايت قوانين و مقررات موضوعه يا نقص رسيدگي، با اعلام دلايل كافي به شوراي عالي مالياتي اعتراض نموده و تجديد رسيدگي را درخواست كنند.

ماده ۲۵۱ مكرر (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مورد ماليات‌هاي قطعي موضوع اين قانون و ماليات‌هاي غيرمستقيم كه در مرجع ديگري قابل طرح نباشد و به ادعاي غير عادلانه بودن ماليات مستنداً به مدارك و دلائل كافي‌از طرف مؤدي شكايت و تقاضاي تجديد رسيدگي شود وزير امور اقتصادي و دارايي مي‌تواند پرونده امر را به هيأتي مركب از سه نفر به انتخاب خودجهت رسيدگي ارجاع نمايد.
رأي هيأت به اكثريت آرا قطعي و لازم‌الاجرا مي‌باشد. حكم اين ماده نسبت به عملكرد سنوات ۱۳۶۸ تا تاريخ تصويب اين اصلاحيه نيز جاري خواهدبود

تبصره (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مورد مالياتهاي قطعي شده بيش از پانصد هزار ريال در صورتي كه شكايت مؤدي مردود تشخيص داده شود علاوه بر ماليات مقرر و جرائم‌متعلقه، جريمه ديگري تا بيست و پنج درصد ماليات متعلقه به تشخيص هيأت مزبور وصول خواهد شد.

فصل چهارم - شورايعالي مالياتي و وظايف و اختيارات آن

ماده ۲۵۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- شوراي عالي مالياتي مركب است از بيست و پنج نفر عضو كه از بين اشخاص صاحب نظر، مطلع و مجرب در امور حقوقي، اقتصادي،مالي، حسابداري و حسابرسي كه داراي حداقل مدرك تحصيلي كارشناسي يا معادل در رشته‌هاي مذكور مي‌باشند به پيشنهاد رئيس كل سازمان امورمالياتي كشور و حكم وزير امور اقتصادي و دارايي منصوب مي‌شوند.

تبصره ۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- حداقل پانزده نفر از اعضاء شوراي عالي مالياتي بايد از كاركنان وزارت امور اقتصادي و دارايي و يا سازمانها و واحدهاي تابعه آن كه داراي حداقل شش سال سابقه كار در مشاغل مالياتي باشند انتخاب شوند.

ماده ۲۵۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- دوره عضويت اعضاي شوراي عالي مالياتي سه سال از تاريخ انتصاب است و در اين مدت قابل تغيير نيستند مگر به تقاضاي خودشان يابه موجب حكم قطعي دادگاه اختصاصي اداري موضوع ماده ۲۶۷ اين قانون. انتصاب مجدد اعضاء پس از انقضاي سه سال مذكور بلامانع است. رييس‌شوراي عالي مالياتي از بين اعضاء شورا كه كارمند وزارت امور اقتصادي و دارايي باشد، به پيشنهاد رئيس كل سازمان امور مالياتي‌كشور و حكم وزير امور اقتصادي و دارايي منصوب مي‌شود.

ماده ۲۵۴ - شورايعالي مالياتي داراي هشت شعبه و هر شعبه مركب از سه نفر عضو خواهد بود.
رئيس و اعضاء شعب از طرف رئيس شورايعالي مالياتي منصوب ميشوند.

ماده ۲۵۵ - وظايف و اختيارات شورايعالي مالياتي بشرح زير است:

۱ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- تهيه آئين نامه‌ها و بخشنامه‌هاي مربوط به اجراي اين قانون در مواردي كه از طرف وزير امور اقتصادي و دارايي يا رئيس كل سازمان امور مالياتي كشور ارجاع مي‌گردد و يا در مواردي كه شوراي عالي مالياتي تهيه آن را ضروري مي‌داند پس از تهيه به رئيس كل سازمان امور مالياتي كشور پيشنهاد كند.

۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- بررسي و مطالعه به منظور پيشنهاد و اعلام نظر در مورد شيوه اجراي قوانين و مقررات مالياتي و همچنين پيشنهاد اصلاح و تغيير قوانين ومقررات مالياتي و يا حذف بعضي از آنها به وزير امور اقتصادي و دارايي يا رئيس كل‌سازمان امور مالياتي كشور.

۳ (اصلاحي ۱۴۰۰,۰۳,۰۲)- اظهار نظر در مورد موضوعات و مسائل مالياتي كه وزير امور اقتصادي و دارايي يا رئيس كل‌سازمان امور مالياتي كشور حسب اقتضاء براي مشورت و اظهار نظر به شوراي عالي‌مالياتي ارجاع مي‌نمايد، در موارد موضوع اين بند نظر اكثريت اعضاي هيأت عمومي شوراي عالي مالياتي موضوع ماده (۲۵۸) اين قانون پس از تنفيذ وزير امور اقتصادي و دارايي يا رئيس كل سازمان امور مالياتي كشور، حسب مورد، براي كليه مأموران و مراجع مالياتي لازم‌الاتباع است.

۴ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- رسيدگي به آراء قطعي هيأت‌هاي حل اختلاف مالياتي كه از لحاظ عدم رعايت قوانين و مقررات موضوعه يا نقض رسيدگي مورد شكايت‌مؤدي يا اداره امور مالياتي واقع شده باشد.

ماده ۲۵۶ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هر گاه از طرف مؤدي يا اداره امور مالياتي شكايتي در موعد مقرر از رأي قطعي هيأت حل اختلاف مالياتي واصل شود كه ضمن آن با اقامه دلايل‌و يا ارائه اسناد و مدارك صراحتاً يا تلويحاً ادعاي نقض قوانين و مقررات موضوعه يا ادعاي نقض رسيدگي شده باشد رييس شوراي عالي مالياتي‌شكايت را جهت رسيدگي به يكي از شعب مربوط ارجاع خواهد نمود.

شعبه مزبور موظف است بدون ورود به ماهيت امر صرفاً از لحاظ رعايت تشريفات و كامل بودن رسيدگي‌هاي قانوني و مطابقت مورد با قوانين ومقررات موضوعه به موضوع رسيدگي و مستنداً به جهات و اسباب و دلايل قانوني رأي مقتضي بر نقض آراء هيأت‌هاي حل رسيدگي و مستنداً به‌جهات و اسباب و دلايل قانوني رأي مقتضي بر نقض آراء هيأت‌هاي حل اختلاف مالياتي و يا رد شكايت مزبور صادر نمايد، رأي شعبه با اكثريت مناط‌اعتبار است و نظر اقليت بايد در متن رأي قيد گردد.

ماده ۲۵۷ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه رأي مورد شكايت از طرف شعبه نقض مي‌گردد پرونده امر جهت رسيدگي مجدد به هيأت حل اختلاف مالياتي ديگرارجاع خواهد شد و در صورتي كه در آن محل يك هيأت بيشتر نباشد به هيأت حل اختلاف مالياتي نزديك‌ترين شهري كه با محل مزبور در محدوده يك‌استان باشد ارجاع مي‌شود. مرجع مزبور مجداً به موضوع مالياتي بر طبق فصل سوم اين باب و با رعايت نظر شعبه شوراي عالي مالياتي رسيدگي و رأي‌مقتضي مي‌دهد. رأيي كه بدين ترتيب صادر مي‌شود قطعي و لازم‌الاجراست.

حكم اين ماده در مواردي كه آراء صادره از هيأت‌هاي حل اختلاف مالياتي توسط ديوان عدالت اداري نقض مي‌گردد نيزجاري خواهد بود.

تبصره - در مواردیكه رأي هيأتهاي حل اختلاف مالياتي نقض ميشود شورايعالي مالياتي موظف است يك نسخه از رأي هيأت را براي رسيدگي نزد دادستان انتظامي مالياتي ارسال دارد تا در صورت احراز تخلف اقدام به تعقيب نمايد.

ماده ۲۵۸ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- هرگاه در شعب شوراي عالي مالياتي نسبت به موارد مشابه رويه‌هاي مختلف اتخاذ شده باشد حسب ارجاع وزير امور اقتصادي و دارايي يا رئيس كل سازمان امور مالياتي كشور يا رئيس شوراي عالي مالياتي هيات عمومي شوراي عالي مالياتي با حضور رئيس شورا و رؤساي شعب و در غياب رئيس شعبه يك نفر از اعضاي آن شورا به انتخاب رئيس شورا تشكيل خواهد شد و موضوع مورد اختلاف را بررسي كرده و نسبت به آن اتخاذ نظر و اقدام به‌صدور رأي مي‌نمايد در اين صورت رأي هيات عمومي كه با دو سوم آراي تمام اعضا قطعي است براي شعب شوراي عالي مالياتي و هيأتهاي حل اختلاف مالياتي و مأموران مالياتي در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

ماده ۲۵۹ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- هر گاه شكايت از رأي هيأت حل اختلاف مالياتي از طرف مؤدي به عمل آمده باشد و مؤدي به ميزان ماليات مورد رأي وجه نقد ياتضمين بانكي بسپرد و يا وثيقه ملكي معرفي كند يا ضامن معتبر كه اعتبار ضامن مورد قبول اداره امور مالياتي باشد، معرفي نمايد رأي هيأت تا صدوررأي شوراي عالي ماليات موقوف‌الاجرا مي‌ماند.

ماده ۲۶۰ (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه شكايت مؤدي از طرف شعبه شوراي عالي مالياتي رد مي‌شود معادل پنج هزار ماليات موضوع رأي مورد شكايت كه در هرصورت از يك هزار ريال كمتر و از پنجاه هزار ريال بيشتر نخواهد شد به عنوان هزينه رسيدگي از مؤدي وصول مي‌گردد.

فصل پنجم (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- هيأت رسيدگي به تخلفات اداري و وظايف و اختيارات آن

ماده ۲۶۱ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- هيأت عالي انتظامي مالياتي مركب خواهد بود از سه نفر عضو اصلي و دو نفر عضو علي‌البدل كه از بين كارمندان عالي مقام وزارت اموراقتصادي و دارايي كه در امور مالياتي بصير و مطلع بوده و داراي ۱۶ سال سابقه خدمت كه لااقل شش سال آن را در امور مالياتي اشتغال داشته باشند به پيشنهاد رئيس كل سازمان امور مالياتي كشور و حكم وزيرامور اقتصادي و دارايي براي مدت سه سال به اين سمت منصوب مي‌شوند و در مدت مذكور قابل تغيير نيستند مگر به تقاضاي خودشان و يابه موجب حكم قطعي دادگاه اختصاصي اداري موضوع ماده ۲۶۷ اين قانون. انتصاب مجدد آنان پس از انقضاي سه سال مذكور بلامانع است.

رييس هيأت عالي انتظامي مالياتي از بين اعضاء اصلي هيأت به پيشنهاد رئيس كل سازمان امور مالياتي كشور و حكم وزيرامور اقتصادي و دارايي انتخاب و منصوب مي‌شود.

تبصره - كارمنداني كه مدارج مذكور در ماده ۲۲۰ اين قانون را طي نموده و در يكي از استان‌هاي كشور به جز استان تهران به عنوان مدير كل خدمت‌كرده باشند در انتخاب به سمت فوق حق تقدم دارند.

ماده ۲۶۲ (منسوخه ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- وظايف و اختيارات هيأت عالي انتظامي مالياتي به شرح زير است:

الف (منسوخه ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- رسيدگي به تخلفات اداري در امور مالياتي كليه مأموران مالياتي و نمايندگان سازمان امور مالياتي كشور در هيأت‌هاي حل اختلاف مالياتي و هيأت سه نفري موضوع بند ۳ ماده ۹۷ اين قانون و ساير مأموراني كه طبق اين قانون‌مسئول وصول ماليات هستند و نيز كساني كه با حفظ سمت وظايف مأموران مزبور را انجام مي‌دهند به درخواست دادستاني انتظامي مالياتي. تعقيب ورسيدگي به پرونده‌هاي مطروحه در دادستاني و هيأت عالي انتظامي مالياتي سابق به عهده مراجع

موضوع اين فصل خواهد بود.

ب – نفي صلاحيت شاغلين مقامات مذكور در ادامه خدمات مالياتي به جهات مسائل اخلاقي و يا رفتار منافي با حيثيت و شؤون مأموران مالياتيو سوء شهرت و اهمال و مسامحه آنان در انجام وظايف خود به درخواست دادستان انتظامي مالياتي.

ج – رسيدگي به اعتراض مأموراني كه صلاحيت آنها مورد تأييد دادستان انتظامي مالياتي قرار نگرفته است. نظر هيأت در اين گونه موارد برايمسئولين ذيربط معتبر خواهد بود.

فصل ششم – دادستاني انتظامي مالياتي و وظايف و اختيارات آن.

ماده ۲۶۳ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)– دادستان انتظامي مالياتي از بين كارمندان عالي مقام وزارت امور اقتصادي و دارايي كه داراي حداقل ده سال سابقه خدمت بوده و شش‌سال آنرا در امور مالياتي اشتغال داشته باشند به پيشنهاد رئيس كل سازمان امور مالياتي كشور و حكم وزيرامور اقتصادي و دارايي به اين سمت منصوب مي‌شود.

تبصره – دادستان انتظامي مالياتي ميتواند به تعداد كافي داديار داشته باشد و قسمتي از اختيارات خود را به آنان تفويض نمايد.

ماده ۲۶۴ – وظايف دادستان انتظامي مالياتي بشرح زير است:

الف (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)– رسيدگي و كشف تخلفات و تقصيرات مأموران مالياتي و نمايندگان سازمان امور مالياتي كشور در هيأت‌هاي حل اختلاف مالياتي و همچنين ساير مأموران كه طبق اين قانون در امروصول ماليات دخالت دارند و نيز كساني كه با حفظ سمت وظايف مأموران مزبور را انجام مي‌دهند و تعقيب آنها.

ب – تحقيق در جهات اخلاقي و اعمال و رفتار افراد مذكور.

پ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)– اعلام نظر نسبت به ترفيع مقام مأموران مالياتي ونمايندگان سازمان امور مالياتي كشور در هيأت‌هاي حل اختلاف مالياتي.

ت – اقامه دعوي عليه موديان و مأموران مالياتي كه در اين قانون پيش بيني شده است.

ماده ۲۶۵ – جهات ذيل موجب شروع رسيدگي و تحقيق خواهد بود:

الف – شكايت ذينفع راجع به عدم رعايت مقررات اين قانون.

ب – گزارش رسيده از مراجع رسمي.

پ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)– مواردي كه از طرف وزير امور اقتصادي و دارايي يا رئيس كل سازمان امور مالياتي كشور و يا هيأت رسيدگي به تخلفات اداري ارجاع شود.

ت – مشهودات و اطلاعات دادستاني انتظامي مالياتي.

تبصره (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)– دادستان انتظامي مالياتي موارد مذكور در اين ماده را مورد رسيدگي قرار ميدهد و حسب مورد پرونده را بايگاني يا قرار منع تعقيب صادر و يا ادعانامه تنظيم و به هيأت رسيدگي به تخلفات اداري تسليم مينمايد و در موارد صدور منع تعقيب نيز مراتب بايد به هيأت رسيدگي به تخلفات اداري اعلام شود هيأت مذكور در صورتيكه قرار منع تعقيب صادره را منطبق با موضوع تشخيص ندهد رأساً نسبت به رسيدگي اقدام خواهد نمود.

ماده ۲۶۶ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)– مرجع رسيدگي به تخلف افراد مذكور در ماده ۲۶۲ اين قانون مركب است از دو نفر اعضاي هيأت عالي انتظامي غير از رييس هيأت ويك نفر از اعضاء شوراي عالي مالياتي بنا به معرفي رييس شورا، مرجع مذكور طبق مقررات اين قانون و قانون رسيدگي به تخلفات اداري و سايرمقررات موضوعه نسبت به موضوع ارجاعي رسيدگي و رأي به برائت يا محكوميت صادر مي‌نمايد.
رأي مزبور ظرف ده روز از تاريخ ابلاغ رأي از طرف كارمند مورد تعقيب و همچنين دادستاني انتظامي مالياتي قابل تجديد نظر است. مرجع تجديد نظرمركب از سه نفر عضو كه عبارتند از رييس هيأت عالي انتظامي مالياتي، رييس شوراي عالي مالياتي و يكي از اعضاء هيأت عالي انتظامي به انتخابرييس هيأت عالي انتظامي كه در رأي بدوي دخالت نداشته باشد. رأي مرجع تجديد نظر قطعي و لازم‌الاجرا است.

ماده۲۶۶ـ هيأتهاي رسيدگي به تخلفات اداري، مرجع رسيدگي به تخلفات كليه مأموران مالياتي و نمايندگان سازمان امور مالياتي كشور در هيأتهاي حل اختلاف مالياتي مي‌باشند. حداقل يكي از اعضاي هيأت بايد داراي بيش از ده سال سابقه در امور مالياتي باشد.

تبصره (اصلاحي ۱۳۷۱,۰۲,۰۷)– هرگاه هر يك از اعضاء هيأت عالي انتظامي مالياتي خواه در مرحله بدوي يا تجديدنظر سابقه صدور رأي يا هر نوع اظهارنظري نسبت به موضوع طرح شده داشته باشند وزير امور اقتصادي و دارائي حسب مورد يكنفر ديگر را در آن مورد تعيين خواهد نمود.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)– در هر مورد كه رأي مرجع تجديد نظر توسط ديوان عدالت اداري نقض و يا پرونده قابل رسيدگي مجدد اعلام گردد پرونده امر منحصراً به‌جهات مورد نظر ديوان مزبور به هيأتي مركب از سه نفر به انتخاب وزير امور اقتصادي و دارايي كه يكي از آنان رئيس كل سازمان امور مالياتي كشور خواهد بود احاله و رأي هيأت اخيرالذكر قطعي و لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۲۶۷ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)– تخلفات انتظامي اعضاء شوراي عالي مالياتي و اعضاء هيأت رسيدگي به تخلفات اداري به دستور وزير امور اقتصادي و دارايي در دادگاه اختصاصياداري مركب از يكي از رؤساي شعب ديوان عالي كشور به معرفي رييس ديوان عالي كشور، رييس كل ديوان محاسبات و رئيس كل سازمان امور مالياتي كشور مورد رسيدگي قرار مي‌گيرد كه بر طبق قانون رسيدگي به تخلفات اداري و ساير مقررات‌مربوط رسيدگي و رأي بر برائت يا محكوميت صادر خواهد نمود.

اين رأي قطعي و لازم‌الاجرا است.

ماده ۲۶۸ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- در مواردي كه به موجب قوانين و مقررات مالياتي به سبب معاملاتي كه در دفتر اسناد رسمي انجام مي‌شود تكاليفي به عهده صاحبان‌دفتر گذارده شده است تخلف آنان از انجام تكاليف مذكور به وسيله دادستاني انتظامي مالياتي تعقيب خواهد شد. محاكمه و مجازات سردفتر متخلف درمرجع صلاحيت‌دار مذكور در قانون دفاتر اسناد رسمي به عمل خواهد آمد ولي دادستاني انتظامي مالياتي علاوه بر تسليم ادعانامه مي‌تواند از وجودنماينده اداره امور مالياتي براي اداي توضيحات لازم در مرجع مزبور استفاده نمايد.

ماده ۲۶۹ - تخلف اعضاء هيأتهاي حل اختلاف مالياتي در انجام تكاليفي كه بموجب قوانين و مقررات مالياتي بعهده هيأتهاي حل اختلاف گذارده شده است، با اعلام دادستاني انتظامي مالياتي در دادسراي انتظامي قضات مورد رسيدگي قرار خواهد گرفت. در مورد قضات بازنشسته و نيز نمايندگان موضوع بند ۳ ماده ۲۴۴ اين قانون به تخلف آنان با اعلام دادستاني انتظامي در محاكم دادگستري رسيدگي و به مجازات متناسب محكوم خواهند شد.

ماده ۲۷۰ (اصلاحي ۱۳۸۰,۱۱,۲۷)- مجازات تخلف مأموران مالياتي و نمايندگان سازمان‌امور مالياتي كشور در هيأت حل اختلاف در موارد زير عبارت است از :

۱ - هرگاه بعد از تشخيص ماليات و غيرقابل اعتراض بودن آن معلوم شود كه مأموران تشخيص و يا نمايندگان وزارت امور اقتصادي و دارائي عضو هيأت حل اختلاف مالياتي از روي تعمد يا مسامحه بدون توجه به اسناد و مدارك مودي و بدون تحقيقات كافي درآمد مودي را كمتر يا بيشتر از ميزان واقعي تشخيص داده اند علاوه بر جبران خسارات وارده به ميزاني كه شورايعالي مالياتي تعيين مينمايد متخلف به مجازات اداري حداقل سه ماه و حداكثر پنجسال انفصال از خدمات دولتي محكوم خواهد شد.

۲ (اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- در مواردي كه ماليات مؤديان بر اثر مسامحه و غفلت مأموران مالياتي مشمول مرور زمان يا غير قابل وصول گردد جز در مورد اظهارنامه‌هايي كه در اجراي ماده ۱۵۸ اين قانون رسيدگي به آن الزامي نيست، مقصر به موجب رأي هيأت رسيدگي به تخلفات اداري از خدمت مالياتي بركنار و حسب مورد به مجازات متناسب مقرر در قانون رسيدگي به تخلفات اداري محكوم خواهد شد.
ضمناً نسبت به زيان وارده به دولت به ميزاني كه شوراي عالي مالياتي تشخيص مي‌دهد متخلف مسئوليت مدني داشته و وسيله دادستان انتظامي مالياتي در دادگاه‌هاي حقوقي دادگستري يا عنوان دعواي جبران ضرر و زيان اقامه خواهد شد و در صورت وجوه سوء نيت متهم وسيله دادستاني‌انتظامي مالياتي مورد تعقيب جزايي قرار خواهد گرفت.
مأموران مالياتي كه امر مالياتي مختوم را مجدداً مورد اقدام قرار دهند به موجب حكم هيأت رسيدگي به تخلفات اداري به انفصال از خدمات دولتي از يك الي چهار سال محكوم مي‌شوند و در مواردي كه با دادن گزارش خلاف واقع در امر مالياتي تعمداً وسايل تعقيب مؤدياني را كه بي‌تقصيرند فراهم سازند به‌موجب حكم دادگاه‌هاي دادگستري به حبس از شش ماه تا دو سال محكوم مي‌شوند. دادگاه‌ها خارج از نوبت به اين جرايم رسيدگي خواهند نمود.
اين حكم شامل مأموران مالياتي نيز خواهد بود كه در موارد مذكور در مواد ۱۵۶ و ۲۲۷ و ۲۳۹ اين قانون به طور كلي بعد از صدور برگ تشخيص درهر مرحله‌اي كه باشد، بابت فعاليت ديگر مؤدي اعم از اين كه از همان نوع باشد يا نوع ديگر بدون به دست آوردن مدرك مثبت يا در خارج از مهلت مرورزمان مالياتي موضوع مواد ۱۵۶ و ۱۵۷ اين قانون مطالبه ماليات نمايند.

تبصره - تشريفات رسيدگي به تخلفات و مجازات آنها جز در مواردیكه مقررات خاصي براي آن در اين قانون پيش بيني شده است مطابق قانون رسيدگي به تخلفات اداري خواهد بود.

ماده ۲۷۱ - در مورد رد دفاتر و اسناد و مدارك مؤدي هر گاه هيأت سه نفري موضوع بند ۳ ماده ۹۷ اين قانون دريك سال مالياتي بيش از يك پنجم‌نظريات اداره امور مالياتي را (با نوبت اضافي) مردود اعلام نمايد مأموران مالياتي مربوط براي مدت يك سال و در صورت تكرار به طور دائم از اشتغال دررده مأموران مالياتي منفصل خواهند شد.

ماده۲۷۲(اصلاحي ۱۳۹۴,۰۴,۳۱)- سازمان امور مالياتي كشور مكلف است تا پايان دي‌ماه هر سال نسبت به اعلام آن گروه يا گروههايي از اشخاص حقيقي و حقوقي كه علاوه بر شركتهاي موضوع بندهاي (الف) و (د) ماده واحده «قانون استفاده از خدمات تخصصي و حرفه‌اي حسابداران ذي‌صلاح به‌عنوان حسابدار رسمي» مصوب سال ۱۳۷۲ براساس نوع و يا حجم فعاليت آنها ملزم به ارائه صورتهاي مالي حسابرسي شده توسط سازمان حسابرسي يا مؤسسات حسابرسي عضو جامعه حسابداران رسمي ايران همراه با اظهارنامه مالياتي و يا حداكثر ظرف مدت سه ماه پس از مهلت انقضاي ارائه اظهارنامه مي‌باشند را از طريق مقتضي (درج در روزنامه رسمي جمهوري اسلامي ايران و يكي از روزنامه‌هاي كثير الانتشار و يا سامانه الكترونيكي مربوط) به اطلاع اين گروه از اشخاص برساند. علاوه بر آن سازمان ياد شده مي‌تواند اشخاص حقيقي و حقوقي معيني را به صورت موردي مشمول حكم اين ماده نمايد، كه در اين صورت موضوع شمول اشخاص يادشده بايد با ابلاغ كتبي تا پايان دي ماه هر سال به آگاهي آنها برسد. اشخاص حقيقي و حقوقي مزبور كه سال مالي آنها بعد از اعلام سازمان يادشده آغاز مي‌شود، مشمول حكم اين ماده خواهند بود. در صورت ارائه نكردن گزارش حسابرسي مالي موضوع اين ماده در مهلت مقرر، علاوه بر تعلق جريمه معادل بيست درصد (۲۰٪) ماليات متعلق، درآمد مشمول ماليات آنها طبق مقررات اين قانون از طريق رسيدگي تعيين خواهد شد.

تبصره۱(اصلاحي ۱۳۹۴/۰۴/۳۱)- صورتهاي مالي حسابرسي‌شده به شرح اين ماده و مطالب مذكور در گزارش‌هاي حسابرسي و بازرسي قانوني مربوط كه در چهارچوب مقررات اين قانون تنظيم شده باشد، مي‌تواند براي تشخيص درآمد مشمول ماليات اشخاص ياد شده توسط ادارات مالياتي مورد استفاده و استناد قرار گيرد.

تبصره۲(اصلاحي ۱۳۹۴/۰۴/۳۱)- سازمان امور مالياتي كشور مي‌تواند حسابرسي صورتهاي مالي و يا تنظيم گزارش مالياتي اشخاص حقيقي و حقوقي را به سازمان حسابرسي يا مؤسسات حسابرسي عضو جامعه حسابداران رسمي ايران واگذار كند، در اين صورت، پرداخت حق‌الزحمه حسابرسي مالياتي طبق مقررات مربوط، بر عهده سازمان امور مالياتي كشور است.

ماده ۲۷۳ (الحاقي ۱۳۸۰/۱۱/۲۷)- تاريخ اجراي اين قانون از اول سال ۱۳۸۱ خواهد بود و كليه اشخاص حقوقي كه شروع سال مالي آنها از اول فروردين ماه ۱۳۸۰ به بعد باشد نيز از لحاظ ترتيب رسيدگي و نرخ مالياتي مشمول اين قانون خواهند شد. از تاريخ اجراي اين قانون كليه قوانين و مقررات مغاير به استثناي احكام مالياتي مقرر در قانون برنامه سوم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ايران در دوران برنامه مزبور و نيز ماده (۱۳) قانون چگونگي‌اداره مناطق آزاد تجاري – صنعتي جمهوري اسلامي ايران مصوب ۱۳۷۴/۶/۷ و استفساريه مصوب ۱۳۷۴/۱/۲۱ قانون اخيرالذكر لغو مي‌گردد. اين‌حكم شامل قوانين و مقررات مغايري كه شمول قوانين و مقررات عمومي به آنها مستلزم ذكر نام يا تصريح نام است نيز مي‌باشد.

ماده۲۷۴(الحاقي ۱۳۹۴/۰۴/۳۱)- موارد زير جرم مالياتي محسوب مي‌شود و مرتكب يا مرتكبان حسب‌مورد، به مجازات‌هاي درجه شش محكوم مي‌گردند:

۱ـ تنظيم دفاتر، اسناد و مدارك خلاف واقع و استناد به آن

۲ـ اختفاي فعاليت اقتصادي و كتمان درآمد حاصل از آن

۳ـ ممانعت از دسترسي مأموران مالياتي به اطلاعات مالياتي و اقتصادي خود يا اشخاص ثالث در اجراي ماده (۱۸۱) اين قانون و امتناع از انجام تكاليف قانوني مبني‌بر ارسال اطلاعات مالي موضوع مواد (۱۶۹) و (۱۶۹ مكرر) به سازمان امور مالياتي كشور و وارد كردن زيان به دولت با اين اقدام

۴ـ عدم انجام تكاليف قانوني مربوط به ماليات‌هاي مستقيم و ماليات بر ارزش افزوده در رابطه با وصول يا كسر ماليات مؤديان ديگر و ايصال آن به سازمان امور مالياتي در مواعد قانوني تعيين شده

۵ ـ تنظيم معاملات و قراردادهاي خود به نام ديگران، يا معاملات و قراردادهاي مؤديان ديگر به نام خود برخلاف واقع

۶ ـ خودداري از انجام تكاليف قانوني در خصوص تنظيم و تسليم اظهارنامه مالياتي حاوي اطلاعات درآمدي و هزينه‌اي در سه سال متوالي

۷ـ استفاده از كارت بازرگاني اشخاص ديگر به منظور فرار مالياتي

تبصره۲(اصلاحي ۱۴۰۰/۰۳/۰۲)- اعلام جرائم و اقامه دعوي عليه مرتكبان جرائم مزبور نزد مراجع قضائي از طريق سازمان امور مالياتي كشور و ساير مراجع قانوني صورت مي‌پذيرد.

ماده ۲۷۵(الحاقي ۱۳۹۴/۰۴/۳۱)- چنانچه مرتكب هر يك از جرائم مالياتي شخص حقوقي باشد، براي مدت شش ماه تا دو سال به يكي از مجازات‌هاي زير محكوم مي‌شود:

۱ـ ممنوعيت از يك يا چند فعاليت شغلي

۲ـ ممنوعيت از اصدار برخي از اسناد تجاري

ماده۲۷۶(الحاقي ۱۳۹۴/۰۴/۳۱)- چنانچه هريك از حسابداران، حسابرسان و همچنين مؤسسات حسابرسي، مأموران مالياتي و كاركنان بانكها و مؤسسات مالي و اعتباري در ارتكاب جرم مالياتي معاونت نمايند و يا تخلفات صورت گرفته را گزارش نكنند به حداقل مجازات مباشر جرم محكوم مي‌شوند. مجازات معاونت ساير اشخاص طبق قانون مجازات اسلامي تعيين مي‌شود.

ماده۲۷۷(الحاقي ۱۳۹۴/۰۴/۳۱)- مرتكب يا مرتكبان جرائم مالياتي علاوه بر مجازات‌هاي مقرر در مواد (۲۷۴) تا (۲۷۶) اين قانون، مسؤول پرداخت اصل ماليات و جريمه‌هاي متعلق قانوني كه تا مهلت مقرر در ماده (۱۵۷) اين قانون مطالبه نشده باشد و همچنين ضرر و زيان وارده به دولت با حكم مراجع صالح قضائي مي‌باشند.

ماده۲۷۸(الحاقي ۱۳۹۴/۰۴/۳۱)- رئيس قوه قضائيه بنا به درخواست رئيس سازمان امور مالياتي كشور در هر يك از استان‌ها و مناطقي كه مقتضي بداند، دادسرا و دادگاه ويژه مالياتي تشكيل مي‌دهد. در اين صورت سازمان امور مالياتي كشور موظف است لوازم و تجهيزات و مكان استقرار مستقلي را براي آنها تأمين نمايد.

ماده۲۷۹(الحاقي ۱۳۹۴/۰۴/۳۱)- هرگونه دسترسي غيرمجاز و سوءاستفاده از اطلاعات ثبت‌شده در پايگاه اطلاعات هويتي، عملكردي و دارايي مؤديان مالياتي موضوع ماده(۱۶۹مكرر) اين قانون در خصوص مسائلي غير از فرآيند تشخيص و وصول درآمدهاي مالياتي يا افشاي اطلاعات مزبور جرم است و مرتكب علاوه بر انفصال از خدمات دولتي و عمومي از دو تا پنج سال، به مجازات بيش از شش ماه تا دو سال حبس محكوم مي‌شود. ساير مجازات‌هاي قانوني مربوط به اين ماده با اقامه دعوي توسط ذي‌نفعان و به تشخيص مراجع قانوني ذي‌صلاح تعيين مي‌شود.

ماده ۲۸۰ (اصلاحي ۱۴۰۱/۰۴/۰۱)- سازمان امور مالياتي كشور موظف است معادل يك درصد (۱ ٪) از كل درآمدهاي حاصل از اين قانون را به حساب تمركز وجوه وزارت كشور نزد خزانه داري كل كشور واريز كند. وزارت كشور موظف است وجوه مذكور را براي كمك به اجراي طرحهاي شهري و روستايي با اولويت حمل و نقل عمومي و پرداخت تسهيلات ميان شهرداري هاي زير دويست و پنجاه هزار نفر جمعيت (هفتاد درصد (۷۰ ٪) شهرهاي زير پنجاه هزار نفر جمعيت و دهياريهاي شهرستان هاي مربوطه و سي درصد (۳۰ ٪) شهرهاي پنجاه تا دويست و پنجاه هزار نفر جمعيت و دهياري هاي شهرستانهاي مربوط)، مطابق با دستورالعملي كه به وسيله وزارت كشور و

با همکاري شوراي عالي استانها ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، تهیه و توسط وزیر کشور ابلاغ مي گردد، هزینه نماید.
مالیات سازمانها و مؤسسات وابسته به شهرداریها که به موجب قانون براي انجام وظایف ذاتي شهرداري در امور عمومي، شهري و خدماتي تشکیل شده اند و صددرصد (۱۰۰٪) سرمایه آن متعلق به شهرداري است، با نرخ صفر محاسبه مي شود.

ماده۲۸۱(الحاقي ۱۳۹۴٫۰۴٫۳۱)- تاریخ اجراي این قانون (مصوب ۱۳۹۴/ ۴/ ۳۱)، به استثناي مواردي که در همین قانون ترتیب دیگري براي آن مقرر شده است، از ابتداي سال ۱۳۹۵ مي‌باشد. لیکن کلیه اشخاص حقوقي و صاحبان مشاغل موضوع ماده (۹۵) این قانون که سال مالي آنها از ۱/ ۱/ ۱۳۹۴ و بعد از آن شروع مي‌شود از لحاظ تسلیم اظهارنامه، ترتیب رسیدگي و مقررات ماده (۲۷۲) و نرخ مالیاتي، مشمول احکام این قانون مي‌باشند.

ماده۲۸۲(الحاقي ۱۳۹۴٫۰۴٫۳۱)- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن قانون اصلاح قانون مالیات‌هاي مستقیم مصوب ۱۳۹۴/ ۴/ ۳۱، احکام مالیاتي قوانین زیر لغو مي‌شود:
۱- مواد (۲۹) و (۷۱) قانون نظام صنفي کشور اصلاحي مصوب ۱۳۹۲/ ۶/ ۱۲
۲- ماده (۱۷) قانون استفاده از حداکثر توان تولیدي و خدماتي در تأمین نیازهاي کشور و تقویت آن در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌هاي مستقیم ـ مصوب ۱۳۹۱/ ۵/ ۱-
۳- ماده (۶) قانون تنظیم بخشي از مقررات تسهیل نوسازي صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ایران مصوب ۱۳۸۲/ ۵/ ۲۴
۴- استثناي مذکور در بند(ج) ماده(۱) و ماده(۶) قانون تسهیل تنظیم اسناد در دفاتر اسناد رسمي مصوب ۱۳۸۶
۵ ـ ماده (۶۶) قانون الحاق موادي به قانون تنظیم بخشي از مقررات مالي دولت مصوب ۱۳۸۴

قانون فوق مشتمل بر دویست و هفتاد و یك ماده و دویست و یازده تبصره در جلسه علني روز دوشنبه مورخ سوم اسفندماه یکهزار و سیصد و شصت و شش مجلس شوراي اسلامي بتصویب رسیده است با توجه به عدم وصول نظر شوراي نگهبان در مهلت قانوني ابلاغ میگردد.

رئیس مجلس شوراي اسلامي – اکبر هاشمي

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات – معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)